

ROBERT HAJNLAJN

BUDUĆA ISTORIJA

KNJIGA TREĆA

'AKO SE OVO NASTAVI...'

1.

Bilo je hladno na bedemima. Počeo sam da tapšem rukama, i odmah žurno prestao u strahu da ne uznemirim Proroka. Moje stražarsko mesto bilo je te noći baš ispred njegovih privatnih odaja - mesto koje sam zaslužio pokazavši se vrlo opreznim i domišljatim na stražarskoj dužnosti... Ali, sada nisam bio voljan da privlačim pažnju na sebe.

Bio sam mlad tada i ne preterano bistar - pitomac tek prispeo iz Vest Pointa, gardista u Anđelima Gospodnjim i lični stražar Ovploćenog Proroka. Na rođenju me moja majka beše posvetila Crkvi, a u osamnaestoj moj ujak Absolom, stariji svetovni cenzor, beše zamolio Savet starešina da me prime na Vojnu akademiju.

Vest Point mi je odgovarao. Oh, da, priklanjao sam se uobičajenim studentskim gundanjima, skoro ritualnim žalbama neodvojivim od vojničkog života; ipak, da budem iskren, uživao sam u monaškoj rutini - ustajanje u pet, dva sata molitve i meditacije, potom časovi i predavanja iz beskonačnih predmeta vojnog obrazovanja, strategije i taktike, teologije, psihologije masa, elementarnih čuda. Po podne smo vežbali sa vorteks puškama i blasterima, obučavali se na tenkovima i očvršćavali svoja tela vežbama.

Nisam se visoko rangirao prilikom diplomiranja i nisam stvarno očekivao da me dodele Anđelima Gospodnjim, iako sam se bio prijavio. Ali, uvek sam dobijao najviše ocene iz pobožnosti i imao dosta dobre ocene iz praktičnih predmeta; i bio sam odabran. To me je načinilo gotovo grešno ponosnim - najsvetiji odred Prorokove armije, vojnici između kojih su se birali oficiri i čiji je Glavni pukovnik bio Prorokov Trijumfujući mač, zapovednik čitave armije. Tog dana, kada mi behu podareni svetli štit i koplje koje nose samo Anđeli, zakleo sam se da ću se prijaviti za sveštenstvo čim me moje unapređenje u kapetana bude za to osposobilo.

Ali ove noći, mesecima kasnije, iako je moj štit još uvek blistao punim sjajem, u mom srcu stajala je mrlja. Nekako, život u Novom Jerusalimu nije bio onakav kakvog sam ga zamišljao na Vest Pointu. Palata i Hram bili su prepuni intriga i politike; sveštenici i đakoni,

državni sveštenici i funkcioneri Palate, svi kao da behu umešani u trku za moć, trudeći se da se nađu pod skutima Prorokovim. Čak su i oficiri moje jedinice bili prožeti tom pokvarenošću. Naša ponosita krilatica - Non Sibi, Sed Dei - sada je u mojim ustima imala gorak ukus.

Ne da sam ja bio bezgrešan. Iako se nisam pridružio borbi za svetovnu vlast, učinio sam nešto za šta sam u srcu znao da je još gore: sa žudnjom sam pogledao posvećenu ženu.

Molim vas da me razumete bolje nego što sam ja tada razumeo samog sebe. Telom sam bio odrastao muškarac, ali po iskustvu dete. Moja majka bila je jedina žena koju sam dobro poznavao. Kao dete u osnovnom bogoučilištu, pre nego što sam otišao u Vest Point, skoro da sam se plašio devojčica; moja interesovanja bila su podeljena između časova, majke i naše parohijske trupe Heruvima, u kojoj sam bio vođa patrole i marljivi dobitnik nagrada u svemu - od oblikovanja drveta do pamćenja spisa. Da je postojala nagrada za osvajanje devojčica... ali, naravno, nije postojala.

Na Vojnoj akademiji jednostavno nisam viđao ženska bića, niti sam imao šta da priznajem u pogledu zlih misli. Moja ljudska osećanja bila su uglavnom još zamrznuta, i svoje povremene nemirne snove smatrao sam iskušenjima koja šalje Stari Nik. Ali, Novi Jerusalim nije Vest Point i Anđelima nije bilo zabranjeno da se žene, kao ni da stupaju u pristojan i ispravan odnos sa ženama. Istina, većina mojih drugova nije tražila odobrenje za ženidbu, jer bi im to donelo premeštaj u jedan od običnih odreda; pored toga, mnogi od njih gajili su ambiciju da stupe u vojno sveštenstvo. Međutim, zabrana nije bilo.

Isto tako, ni svetovnim đakonicama koje su održavale red oko Hrama i Palate nije bilo zabranjeno da se udaju. Ipak, većinu među njima činila su aljkava stara stvorenja koja su me podsećala na moje ujne; jedva da bi mogle biti predmet nekih romantičnih primisli. Ponekad bih popričao sa njima po hodnicima, to nije bilo teško. Nisu me nešto posebno privlačile ni nekoliko mlađih sestara - dok nisam sreo Sestru Džudit.

Nalazio sam se na straži baš na ovom mestu i pre nešto više od mesec dana. To mi je bilo prvi put da držim stražu pred Prorokovim odajama i, iako sam u početku bio nervozan, jedina briga bila mi je

kako će me zateći nadzornik straže pri obilasku.

Te noći svetlo je blistavo sjalo daleko u unutrašnjem hodniku preko puta mog mesta i ja sam odjednom začuo zvuk ljudskog kretanja; pogledao sam na ručni hrono - da, to će biti Device koje se staraju za Proroka... što me se nije ticalo. Svake noći u deset sati one su se smenjivale - njihova 'smena straže', kako sam to nazivao, iako nikad ne bejah video samu ceremoniju i nikad neću. Sve što sam znao bilo je da one koje su na dužnosti u narednih dvadeset četiri časa izvlače slamčice da se odredi koja će od njih dobiti počast ličnog prijema u sveto prisustvo Ovploćenog Proroka.

Malo sam slušao, a onda sam se okrenuo. Možda četvrt sata kasnije, krhka prilika ogrnuta u mračni ogrtač prođe pored mene na parapet i zastade tu da posmatra zvezde. Smesta sam izvadio blaster, i onda ga posramljeno vratio, videvši da je u pitanju đakonica.

Pretpostavljao sam, naime, da je svetovna đakonica; kunem se da mi ni na pamet nije palo da bi mogla biti i sveta đakonica. Nije bilo pravila u mom priručniku koja bi im zabranjivala da izlaze napolje, ali nikada nisam čuo da je neka od njih to i učinila.

Mislim da me nije ni videla pre nego što sam joj se obratio. "Mir s tobom, Sestro."

Ona poskoči i potisnu vrisak, a onda pribra svoje dostojanstvo da mi odgovori. "I s tobom, Mali Brate."

Tada sam na njenom čelu ugledao Solomonov pečat, znak Prorokove lične porodice. "Oprosti mi, Starija Sestro. Nisam video."

"Ne ljutim se." Učinilo mi se kao da me podstiče na razgovor. Znao sam da nije ispravno da razgovaramo nasamo; njeno smrtno biće bilo je posvećeno Proroku, kao što je njena duša bila posvećena Gospodu; ali ja sam bio mlad i usamljen - a ona je bila mlada i vrlo lepa.

"Da li se ti staraš za Svetoga ove noći, Starija Sestro?"

Ona odmahnu glavom. "Ne, ta počast me je mimoišla. Moja slamka nije izvučena."

"Mora da je velika i divna čast neposredno ga služiti."

"Svakako, iako to ne mogu da potvrdim iz vlastitog iskustva. Još nikad do sada nisam bila izvučena." Potom uzbuđeno dodade: "Malo sam nervozna zbog toga. Znaš, tek od skora sam ovde."

Iako je bila na višem položaju od mene, njen izliv ženske slabosti me ganu. "Siguran sam da ćeš se ponašati dostojno."

"Hvala ti."

Nastavili smo da ćaskamo. U Novom Jerusalimu je, kako se ispostavilo, bila još manje vremena nego ja. Bila je odrasla na farmi u gornjem Njujorku, i tu je, na bogoučilištu u Olbeniju, bila posvećena Proroku. Kasnije sam joj rekao da sam ja bio rođen na Srednjem zapadu, ni pedeset milja od Kladenca Istine, gde se beše ovaplotio Prvi Prorok. Onda sam joj kazao i da mi je ime Džon Lajl, na šta mi je ona odgovorila da se zove Sestra Džudit.

Bio sam potpuno zaboravio na nadglednika i njegove glupave obilaske i bio sam spreman da ćaskam čitave noći, kada moj hrono označi četvrt sata. "Oh, Bože!" uskliknu Sestra Džudit. "Trebalo je da odem pravo u svoju ćeliju." Počela se žurno udaljavati, a onda zastade. "Nećeš me prijaviti... Zar ne, Džone Lajl?"

"Ja? Oh, nikada!"

Nastavio sam da razmišljam o njoj do kraja svog stražarenja. I kada je nadglednik počeo da vrši obilazak, bio sam potpuno pripravan.

Ne baš mnogo za početak greha, a? Ali, i jedno jedino piće za trezvenjaka može biti previše; nisam mogao da uklonim Sestru Džudit iz glave. Tokom sledećeg meseca video sam je šest puta. Jednom smo se mimoišli na pokretnim stepenicama; ona je išla dole a ja gore. Nismo čak ni razgovarali, ali me je prepoznala i nasmešila mi se. Čitave noći sam se u snovima uspinjao tim stepenicama, ali nikad nisam mogao da siđem i da joj se obratim. Drugi susreti bili su isto tako trivijalni. Jednom sam čuo njen glas kako mi tiho dobacuje: "Zdravo, Džone Lajle", i okrenuo sam se taman na vreme da vidim zaogrnutu priliku kako prolazi pored mene kroz vrata. Jednom sam je gledao kako hrani labudove u jezercetu; nisam se usudio da joj priđem, ali mislim da me je videla.

'Temple Herald' redovno je objavljivao rasporede dužnosti - i moje i njene službe. Držao sam stražu u pet; Device su izvlačile slamke jednom nedeljno. Tako je prošlo jedva nešto više od mesec dana kada su nam se smene opet poklopile. Video sam joj ime - i zakleo se da ću biti na straži te večeri, i opet na počasnom mestu ispred Prorokovih odaja. Nisam imao razloga da se nadam da će me Džudit ponovo potražiti na bedemima - ali, u srcu sam bio ubeđen da hoće.

Nikad u Vest Pointu nisam u većoj meri koristio metod 'pljuni-i-izglačaj'; mogao sam koristiti štit kao ogledalo za brijanje.

Ali, bilo je skoro pola jedanaest i od Džudit nije bilo ni traga, iako sam čuo Device kako se, u deset, uredno okupljaju u hodniku. Svi moji naponi bili su nagrađeni jedino stražarenjem na najhladnijem mestu u Palati.

Verovatno, pomislih mrzovoljno, izlazi da flertuje sa svakim stražarom čim joj se pruži prilika. S ogorčenjem sam se prisetio da su žene nosioci grešnosti i da su to uvek i bile, još od Prvobitnog greha. Ko sam ja bio da mislim da me je odabrala za posebno prijateljstvo? Verovatno joj je noć bila previše hladna da bi se mučila. A onda sam čuo korake i srce mi je poskočilo od радости. Ipak, bio je to samo nadglednik koji je obilazio stražare. Izvadio sam pištolj i suočio se sa njim, i njegov glas mi se obrati: "Stražaru, šta ima ove noći?"

Automatski sam odgovorio: "Mir na Zemlji", i odmah dodao: "Hladno je, Stariji Brate."

"Jesen je u vazduhu", složi se on. "Hladno je čak i u Hramu." Prošao je sa svojim pištoljem i redenikom paralizujućih bombi, koje su mu lupale o oklop u saglasju sa njegovim koracima. Bio je to prijatan čikica i obično je zastajao da razmeni nekoliko prijateljskih reči; večeras je verovatno žudio da se ponovo nađe u toplini stražarnice. Vratio sam se svojim gorkim mislima.

"Zdravo, Džone Lajle."

Skoro sam iskočio iz čizama. U mraku, uvučena pod lukove zdanja, stajala je Sestra Džudit. Uspeo sam samo da izustim: "Zdravo, Sestro Džudit", dok je ona išla ka meni.

"Psst!" upozori me ona. "Neko bi nas mogao čuti. Džone... Džone Lajle - konačno se dogodilo. Moja slamka je izvučena!"

"A?" rekoh ja, i odmah neubedljivo dodadoh: "Oh, primi moje čestitke, Starija Sestro. Neka ti Bog pomogne na tvojoj svetoj službi."

"Da, da, hvala", odgovori ona brzo, "ali, Džone... Htela sam da ukradem nekoliko trenutaka, da popričam s tobom. Sada ne mogu - iz ovih stopa moram da odem u pripreme odaje na upućivanje i molitvu. Moram da požurim."

"Da, bolje požuri", složih se ja. Bio sam razočaran što nije mogla da ostane, a srećan što je odabrana i oduševljen što me nije zaboravila.

"Neka Bog bude sa tobom."

"Ipak, morala sam da ti kažem da sam odabrana." Oči su joj blistale nečim za šta sam mislio da je božanska radost; ali, njene sledeće reči su me zapanjile. "Uplašena sam, Džone Lajle."

"A? Uplašena?" Odjednom sam se setio kako sam se osećao, kako mi je glas posustajao kada sam prvi put vodio odred. "Ne plaši se. Uspećeš."

"Oh, nadam se! Moli se za mene, Džone." Potom je nestala, izgubljena u mračnim hodnicima.

Molio sam se za nju, pokušavajući da zamislim gde je i šta radi. Međutim, pošto sam o onome što se dešava unutar Prorokovih privatnih odaja znao koliko i krava o vojnom sudu, ubrzo sam odustao i jednostavno razmišljao o Džudit. Kasnije, sat ili više, moj spokoj poremetio je vrisak iz Palate, praćen žagorom i batom koraka. Pojurio sam unutrašnjim hodnikom i zatekao grupu žena okupljenih oko vrata u Prorokove odaje. Dve ili tri iznosile su nekog kroz vrata; zaustavile su se kada su došle do hodnika i spustile svoj teret na pod.

"Šta se događa?" upitao sam i izvadio oružje.

Jedna od Starijih sestara iskorači pred mene. "Ništa... Vрати se na svoje mesto, pitomče."

"Čuo sam vrisak."

"Nije to tvoj posao. Jedna od sestara onesvestila se kada je Sveti zahtevao uslugu od nje."

"Ko je to bio?"

"Prilično si ljubopitljiv, Mali Brate." Ona sleže ramenima. "Sestra Džudit, ako ti to nešto znači."

Nisam zastao da razmislim, već sam prasnuo. "Dajte da joj pomognem!" uzviknuh ja i pođoh napred, ali mi ona prepreči put.

"Je si li poludeo? Njene sestre vratiće je u njenu ćeliju. Od kada to Anđeli ispovedaju nervozne Device?"

Lako sam je mogao odgurnuti u stranu jednim prstom, ali, bila je u pravu. Povukao sam se i nevoljno se vratio na svoje mesto.

Narednih nekoliko dana nisam mogao izbaciti Sestru Džudit iz svojih misli. Kad nisam bio na straži, pohodio sam delove Palate koji su mi bili dostupni, u nadi da ću je ugledati. Mogla je biti bolesna ili zatočena u svojoj ćeliji zbog onoga što je sigurno bio veliki prekršaj

discipline. Ali, ni jednom prilikom nisam je video.

Moj sadrug, Zebadija Džons, koji je sa mnom delio sobu, primetio je moju melanholiju i pokušao da me iz nje izvuče. Zeb je bio tri klase stariji od mene i ja sam bio jedan od njegovih pitomaca u Vest Pointu; sada mi je bio najbliži i jedini poverljivi prijatelj. "Džoni, stari moj, izgledaš kao leš koji je ustao. Šta te grize?"

"A? Ništa. Možda samo loše varenje."

"To? Pa, hajde da malo prošetamo. Prijaće ti svež vazduh."

Pustio sam ga da me izvede napolje. Nije ništa govorio, osim banalnosti, dok se nismo našli na prostranoj terasi koja je opasivala južnu kulu, u bezbednosti od oko-ušnih naprava. Kada smo bili dobro udaljeni od bilo kog drugog, on mi se tiho obrati. "Hajde. Šta je bilo?"

"Ne, Zebe, ne mogu nikog drugog time opterećivati."

"Zašto da ne? Za šta onda služe prijatelji?"

"Uh, bio bi zaprepašćen."

"Sumnjam. Poslednji put bio sam zaprepašćen kada sam dobio na pokeru, igrajući protiv prvoklasnog igrača. To mi je povratilo veru u čuda i od tada sam uglavnom otporan na takve stvari. Hajde... Nazvaćemo ovo privilegovanim razgovorom - stariji savetnik i sve to đubre."

Dopustio sam mu da me ubedi. Na moje iznenađenje, Zeb nije bio zapanjen otkrivši da sam se zainteresovao za svetu đakonicu. Zato sam mu ispričao čitavu priču, pridodavši joj svoje sumnje i strahove, kao i nesigurnost koja je mnome vladala još od dana kada sam se prijavio za dužnost u Novom Jerusalimu.

On nemarno klimnu glavom. "Znajući te, vidim kako je to uticalo na tebe. Čuj, nadam se ništa od toga nisi priznao na ispovedi, zar ne?"

"Nisam", priznadoh sa osećanjem stida.

"I nemoj. Čuvaj za sebe svoje probleme. Major Begbi jeste razuman, ne bi ga time zaprepastio - ali, možda bi našao za shodno da to prenese svojim pretpostavljenima. Ne bi, sigurno, želeo da se suočiš sa Inkvizicijom, čak i ako si čist kao alabaster. U stvari, posebno ako si čist - a jesi, da znaš; svakom povremeno dođu grešne misli. Međutim, inkvizitori uvek očekuju da naiđu na greh; ako ga i ne nađu, svejedno nastave da kopaju."

Na samu pomisao da bih mogao biti podvrgnut ispitivanju, stomak mi

se prevrnu. Potrudio sam se da se to ne primeti, i Zeb je mirno nastavio. "Džoni, dečko moj, cenim tvoju pobožnost i nevinost, ali ti ne zavidim na njima. Ponekad prevelika pobožnost predstavlja veće opterećenje od premale. Tebe, eto, zaprepašćuje sama pomisao da je pored pevanja psalama potrebna i politika da bi se vodila velika zemlja. Sada me slušaj; i ja sam te iste stvari uočio kada sam bio novi ovde; međutim, kako nisam očekivao ništa drugo, nisam bio ni zaprepašćen."

"Ali..." započeh ja, i odmah umukoh. Njegove reči zvučale su bolno, kao jeres; stoga sam promenio temu. "Zebe, šta ju je to moglo tako uzbuditi da se onesvesti te noći, kada je trebalo da služi Proroka?"

"A? Otkud ja to da znam?" On me pogleda, pa skrenu pogled. "Pa, mislim da možda i znam odgovor... Čovek čuje svakojake tračeve u Palati."

"Pa... Ma, zaboravi, stari. Stvarno nije važno."

"Onda... znaš?"

"Nisam to rekao. Možda bih mogao i da pogodim, ali tebi nisu potrebna nagađanja. Znači, zaboravi."

Prestao sam da koračam, stao ispred njega i pogledao ga u oči.

"Zebe, hoću da čujem sve što znaš o tome - ili šta samo nagađaš. Važno mi je."

"Smiri se! Plašio si se da me ne zaprepastiš; možda sada ja neću tebe da zaprepastim."

"Kako to misliš? Reci mi!"

"Lakše, rekoh. Šetamo se, zapamti, bezbrižni, pričajući o našim zbirkama leptirova i pitajući da li ćemo opet imati govedinu za večeru."

Još uvek besan, pustio sam ga da me vodi. Nastavio je, malo tiše.

"Džone, očigledno nisi tip koji saznaje stvari tako što prisloni uvo na zemlju - i još nisi prošao ni jednu od Unutrašnjih Misterija... Jesam li u pravu?"

"I sam znaš da nisam. Psihokvalifikacioni oficir oslobodio me je kursa. Ne znam zbog čega."

"Trebalo je da te pustim da pročitaš neke delove, još dok sam ih ja pohađao. Ne... Bilo je to pre nego što si diplomirao. Šteta, jer ti tamo stvari objasne tananije nego što ja to umem - i sve bi ti, ukoliko voliš dijalektiku religijske teorije, pri tom opravdali neophodnostima."

Džone, kako ti zamišljaš dužnosti Devica?"

"Pa, one ga čekaju, kuvaju mu hranu i tako dalje."

"Naravno. I tako dalje. Ta Sestra Džudit - kako je opisuješ, izgleda da je nevina devojka sa sela. I prilično posvećena, zar ne?"

Pomalo kruto, odgovorio sam da me je njoj privukla upravo njena posvećenost. Možda sam čak i verovao u to.

"Pa, možda je jednostavno bila šokirana čuvši prilično svetovan i ciničan razgovor između Svetog i, recimo, Visokog blagajnika - o porezima i dažbinama i o tome kako ih je najbolje moguće iscediti iz seljaka. Možda, tako nešto, iako bi zapisničarka na jednom takvom sastanku teško mogla biti neiskusna Devica na svojoj prvoj službi. Ne, gotovo sigurno je bilo ono: 'i tako dalje'."

"A? Ne pratim te."

Zeb uzdahnu. "Ti si stvarno jedno od Božjih jagnjadi, zar ne? Svetog mu Imena, mislio sam da znaš i da si samo previše, tvrdoglavo ispravan da to priznaš. Pa, čak i Anđeli to povremeno rade sa Devicama, pošto je Prorok završio s njima. Da ne pominjem sveštenike i đakone. Sećam se kada..." On odjednom zastade, ugledavši moje lice. "Skini taj izraz s lica! Hoćeš li da nas neko primeti?"

Pokušao sam, sa stravičnim mislima koje su mi prolazile kroz glavu. Zeb tiho nastavi: "Moja je pretpostavka, ako ti to nešto znači, da tvoja prijateljica Džudit nosi izraz 'devica' i u fizičkom, kao i u spiritualnom smislu. Možda će i ostati takva, ako je Sveti tako besan na nju kao što je verovatno bio. Ona je verovatno zadržta kao i ti i nije razumela simbolička objašnjenja koja su joj ponudili - a onda je pošizila kada je došlo do tačke na kojoj nije mogla da ne razume - nakon čega ju je on izbacio. Nije ni čudo!"

Ponovo sam zastao, mrmljajući sebi biblijske izraze koje nisam ni znao da poznajem. I Zeb je zastao, posmatrajući me s osmehom cinične trpeljivosti. "Zebe", rekoh, skoro ga preklinjući, "to su strašne stvari. Strašne! Nemoj mi reći da ih odobravaš?"

"Odobravam? Čoveče, to je sve deo Plana. Žao mi je što te nisu odredili za viši kurs. Čuj, daću ti skraćenu verziju. Bog ništa ne odbacuje. Je li tako?"

"To je dobra doktrina."

"Bog ne zahteva od čoveka ništa osim njegove snage. Je li tako?"

"Da, ali..."

"Umukni. Bog zapoveda muškarcima da budu plodni. Ovaploćeni Prorok, budući posebno svet, treba da bude i posebno plodan. U tome je stvar: dobre stvari uvidiš tek kada učiš. U međuvremenu, ukoliko je Prorok u stanju da podnosi tako prizemne dužnosti telesnog, ko si ti da se protiviš? Odgovori mi na to."

Nisam, naravno, mogao ništa da mu odgovorim, i našu šetnju nastavili smo u tišini. Morao sam da priznam logiku onoga što upravo beše rekao, kao i to da se zaključci grade iz spoznaje doktrine. Problem je bio u tome što sam ja hteo da izbacim zaključak, kao da je u pitanju nešto otrovno što bejah progutao.

Odmah sam se stao tešiti činjenicom da je Zeb bio siguran da Džudit nije povređena. Počeo sam se osećati bolje, govoreći sebi da je Zeb u pravu, da nije moje, svakako ne moje, da moralno prosuđujem Ovaploćenog Proroka.

Moj um upravo beše počeo da se bavi time da je moje olakšanje zbog Džudit poteklo jedino iz činjenice što sam je gledao grešno; ali, kako ne može postojati jedno pravilo za neku svetu đakonicu a drugo za sve ostale, počinjao sam da ponovo budem nesrećan - kada se Zeb odjednom zaustavi. "Šta je to bilo?"

Požurili smo do parapeta terase i pogledali niz zid. Južni zid nalazi se blizu gradskog zemljišta. Gomila od pedeset ili šezdeset ljudi jurišala je uz uzbrdicu koja je vodila do zidova Palate. Ispred njih, trčeći okrenute glave, nalazio se čovek odeven u dugačak kaftan. Bio se uputio ka kapiji Utočišta.

Zebadija pogleda dole i sam sebi pruži odgovor. "Zbog toga je gužva - rulja kamenuje pariju. Verovatno je bio toliko nepažljiv da se posle pet časova zatekne van geta." On ponovo pogleda dole i odmahnu glavom. "Mislim da neće uspeti."

Zebovo predviđanje gotovo se istog časa ostvari; veliki kamen beše pogodio čoveka između plećki i on se zatetura i pade. Odmah su se našli na njemu. On se podiže na kolena, ali bi pogođen sa desetak kamenova i ponovo se sruši na zemlju. Ispustio je bolan, visok urlik i navukao kaftan preko svojih tamnih očiju i snažnog rimskog nosa.

Trenutak kasnije, ničega više ne beše preostalo da se vidi osim hrpe kamenja i stopala u sandali koje je virilo ispod nje. Potom se i ono zatrese i konačno umiri.

Okrenuo sam se, zgađen, i Zebadija primeti moj izraz.

"Ali, zbog čega", uzviknuh u svoju odbranu, "te parije istrajavaju u svojoj jeresi? Inače deluju kao bezopasna stvorenja."

Zeb izvi obrve. "Možda to za njih nije jeres. Zar nisi video ovoga kako se predaje svom Bogu?"

"Ali, to nije pravi Bog."

"Mora da je on mislio drugačije."

"Ali, i oni znaju da to nije istina; toliko smo im puta to rekli."

On se tako sarkastično nasmeši, da ja prasnuh. "Ne razumem te, Zebe - neka sam proklet ako te razumem! Pre deset minuta si me upućivao u ispravnu doktrinu; sada braniš jeres. Razmisli o tome."

On sleže ramenima. "Oh, da, mogu da izigravam đavolovog advokata. Ušao sam u govornički tim na Pointu. Jednog dana biću poznat teolog - ukoliko me se Veliki inkvizitor pre toga ne dočepa."

"Pa... Čuj... Ti zaista misliš da je ispravno kamenovati bezbožne? Zar ne?"

On naglo promeni temu. "Da li si primetio ko je bacio prvi kamen?" Nisam, i to sam mu i rekao; samo sam se sećao da je to bio čovek u narodskoj odeći, a ne žena ili dete.

"Bio je to Snoti Faset." Zebova se usna izvi.

Faseta sam se predobro sećao; bio je dve klase ispred mene i moju pitomačku godinu beše načinio nečim što želim da što pre zaboravim. "Tako, znači", odgovorih lagano. "Zebe, mislim da ne bih mogao da svarim obaveštajnu službu."

"Svakako ne kao agent provocateur", složi se on. "Pa, pretpostavljam da su Savetu povremeno potrebni ovakvi incidenti. Govorkanja o Kabali i sve..."

Čuo sam njegove poslednje reči. "Zebe, misliš li da stvarno postoji nekakva Kabala? Ne mogu da poverujem da postoji organizovana pobuna protiv Proroka."

"Pa... U svakom slučaju, bilo je nekih problema na Zapadnoj obali. Oh, zaboravi; naš posao je da stražarimo ovde."

2.

Međutim, nije nam bila pružena prilika da sve to zaboravimo; dva dana kasnije, unutrašnja straža bila je udvostručena. Nisam video kako bi moglo biti bilo kakve stvarne opasnosti, pošto je Palata

najjača tvrđava ikada sagrađena - sa donjim delovima otpornim čak i na fisione bombe. Pored toga, osoba koja bi ušla u Palatu, čak i iz Hrama, bila bi presretnuta i identifikovana desetak puta pre nego što bi stigla do Anđela na straži ispred Prorokovih odaja. Svejedno, ljudi na visokim položajima bili su se unervozili; moralo je biti razloga za to.

Međutim, bio sam oduševljen kada sam ustanovio da sam Zebadiji dodeljen kao partner. Stajati dva puta više vremena na straži bilo je mnogo lakše kada sam imao njega kao sadruža za priču - bar meni je bilo lakše. Jednom Zebu probijao sam uši, na beskrajno dugim noćnim stražama, pričajući mu o Džudit i kako sam nesrećan zbog stvari koje su se dešavale u Novom Jerusalimu. Konačno se, jednom, okrenuo ka meni.

"Čuj, glupavko", prasnu on, obraćajući mi se kao kada sam još bio pitomac, "jesi li ti to zaljubljen u nju?"

Pokušao sam da izvrdam odgovor. Nisam još bio ni samom sebi priznao da se moje zanimanje za nju proteže dalje od njene dobrobiti. On me, međutim, prekinu.

"Da ili ne. Odluči se. Ako je odgovor 'da', onda da pređemo na praktične stvari. Ako je 'ne', onda prestani da pričaš o njoj."

Duboko sam udahnuo i zaronio. "Mislim da je volim, Zebe. Deluje nemoguće i znam da je to greh, ali, tako je."

"Sve to - i još si zadrž. Ali, nema smisla tebi to utuvljivati u glavu. U redu, znači, voliš je. Šta sada?"

"A?"

"Šta nameravaš da uradiš? Da se oženiš njome?"

Razmislio sam o tome sa takvom uznemirenošću, da prekrih lice rukama. "Naravno", priznadoh mu. "Ali, kako to da izvedem?"

"Baš tako. Ne možeš to da izvedeš. Ne možeš se njome oženiti, a da te ne premeste odavde; za njen Red udaja ne dolazi u obzir. S druge strane, ne postoji ni način da ona prekrši svoj zavet, pošto je već označena. Međutim, ukoliko si u stanju da se suočiš sa činjenicama - a da pri tom ne pocrveniš - postoji gomila stvari koje bi, ipak, mogao uraditi. Vama dvoma moglo bi biti veoma lepo - pod uslovom da prevaziđeš tu svoju prokletu čestitost."

Nedelju dana ranije ne bih razumeo na šta cilja. Međutim, sada sam znao. Nisam čak mogao ni da budem ljut na njega što mi podnosi

tako nečasne i grešne predloge; imao je dobre namere - a nešto rđe već je bilo i na mom srcu. Odmahnuo sam glavom. "Nije to trebalo da kažeš, Zebe. Džudit nije takva vrsta devojke."

"U redu, onda. Zaboravi na čitavu stvar - i na nju. I prestani da pričaš o njoj."

Umorno sam uzdahnuo. "Ne budi grub prema meni, Zebe. Ovo je više nego što mogu da podnesem." Pogledao sam gore i dole, a onda rizikovao i seo na parapet. Nismo bili na straži blizu odaja Svetog, već na istočnom zidu; naš nadzornik, kapetan Piter van Ajk, bio je predebeo da bi dolazio dovdje više od jednom po smeni. Bio sam mrtav umoran od nespavanja u poslednje vreme.

"Izvini."

"Ne ljuti se, Zebe. Takve stvari nisu za mene i svakako nisu za Džudit - mislim, za Sestru Džudit." Znao sam šta sam želeo za nas dvoje: malu farmu, oko sto šezdeset jutara, kao što je bila ona na kojoj bejah rođen. Svinje i pilići i bosonoga deca prljavih, srećnih lica, i Džudit koja se razvedri kada dođem sa polja i obriše mi znoj sa lica svojom odorom da bih je mogao poljubiti... Bez ikakve veze sa Crkvom i Prorokom, izuzev nedeljnih službi i slava.

Ali to nije moglo biti, to nikako nije moglo biti. Izbacio sam to iz uma.

"Zebe", nastavih, "samo sam radoznao... Nagovestio si mi da se takve stvari dešavaju sve vreme. Kako? Ovde živimo kao u akvarijumu. Izgleda mi nemoguće."

On mi se nasmeši sa takvom ciničnošću da sam poželeo da ga ošamarim; međutim, u glasu mu nije bilo ni trunčice zlobe. "Pa, samo na primer, uzmi svoj slučaj..."

"Ne dolazi u obzir!"

"Samo primera radi, rekoh. Do Sestre Džudit trenutno nije moguće doći; zatvorena je u svojoj ćeliji. Ali..."

"A? Uhapšena je?" Sa zebnjom sam se setio saslušavanja i onoga što Zeb beše rekao o inkvizitorima.

"Ne, ne, ne! Nije čak ni zaključana. Samo joj je rečeno da oстане tamo, to je sve, sa molitvama kao jedinim društvom i na hlebu i vodi. Čiste joj srce i upućuju je u njene spiritualne dužnosti. Kada bude sagledala stvari u njihovom istinskom značenju, ponovo će joj izvući ime - i tom prilikom neće se onesvestiti i praviti mlađanu budalu od sebe."

Potisnuo sam svoju prvu reakciju na ovo i pokušao da mirno razmislim. "Ne", rekoh najzad. "Džudit to nikada neće učiniti. Makar ostala u svojoj ćeliji zauvek."

"Zaista? Ne budi tako siguran. Umeju da budu veoma ubedljivi... Kako bi se tebi dopalo da se sve vreme, na smenu, mole nad tobom? Ali, pretpostavimo da joj se ipak ukaže svetlost - naprosto da bih završio priču."

"Zebe, odakle su ti poznate sve te stvari?"

"Šeola mu, čoveče! Ovde sam već tri godine. Misliš da ne čujem govorkanja? Bio si zabrinut za nju - i, ako mogu tako da kažem, načinio od sebe nepodnošljivog gnjavatora. Pa, obratio sam se ptičicama na drveću... Ali, da nastavim. Ona najzad ugleda svetlost, ponovo izvlači slamčicu, i izvodi svetu službu za Proroka. Posle toga, pozivaju je jednom nedeljno, kao i ostale, i izvlače je jednom mesečno, ili ređe. Posle godinu dana - osim ukoliko Prorok u njenoj duši ne uoči neku izuzetnu lepotu - potpuno prestaju da joj uključuju ime u obred izvlačenja. Ali, najčešće nije neophodno toliko čekati, iako je diskretnije."

"Čitava ta stvar tako je sramotna!"

"Stvarno? Verujem da je i car Solomon koristio nekakav sličan sistem; imao je čak više žena na vratu nego što ih Sveti ima. Posle toga, ukoliko uspeš da postigneš međusobno razumevanje sa pomenutom Devicom, dovoljno je da samo pratiš dobro poznate običaje. Potrebno je nešto pokloniti Najstarijoj Sestri, i to povremeno ponavljati, kako okolnosti budu zahtevale. Potrebno je, takođe, podmazati još neke dlanove - mogu ti reći i čije. Ova velika građevina ima mnogo mračnih ćoškova. Dosledno poštujući sve običaje, nema razloga da skoro svake noći - kad sam ja na straži, a ti nisi - ne imaš nešto toplo i meko u krevetu."

Skoro sam eksplodirao zbog ogoljenog načina na koji to beše izneo, kada mi mozak nađe rešenje. "Zebe... Sada znam da govoriš neistinu. Priznaj, samo me zavitlavaš. Negde u našoj sobi nalazi se oko i uho. Pa, čak i da pokušam da ih nađem i isečem, jednostavno bi mi obezbeđenje zakucalo na vrata za tri minuta."

"Pa šta? U svakoj sobi postoje i oko i uho. Naprosto se na njih ne osvrći."

Pustio sam da mi se usta oklembese.

"Da, ne osvrći se na njih", ponovi on. "Čuj, Džone, malo bludničenja tu i tamo ne znači ništa za Crkvu - što sa izdajom i jeresi nije slučaj. Sve će, jednostavno, biti uneto u tvoj dosije i neće se pominjati - izuzev ukoliko te kasnije uhvate u nečem zaista ozbiljnom, u kom slučaju to mogu iskoristiti da te obese ne navodeći prave razloge. Stari moj, oni vole da imaju takve sitne grehove; to povećava bezbednost. Verovatno su uznemireni zbog tebe; previše si savršen, a takvi ljudi su opasni. Zato te verovatno nikada nisu ni pustili na više kurseve."

Pokušao sam da sebi u umu objasnim smisao te nagoveštene, isprepletane svrhovitosti - te silne zupčanike unutar drugih zupčanika - i, na kraju, odustadoh. "Naprostu ne shvatam. Vidi, Zebe, sve to nema nikakve veze sa mnom... ni sa Džudit. Ipak, znam šta moram da uradim. Moram je nekako izvući odande."

"Hmmm... moćno teška stvar, stari moj."

"Moram."

"Pa... Voleo bih da ti pomognem. Pretpostavljam da bi joj mogao doturiti poruku", dodade on nesigurno.

Zgrabih ga za mišicu. "Bi li, Zebe?"

On uzdahnu. "Voleo bih da malo sačekaš. Ne, ni to ne bi pomoglo - vidim romantične ideje u tvojoj glavi. Ipak, sada je prilično rizično. Vrlo rizično, pošto je, po Prorokovom nalogu, pod prismotrom. Ispao bi smešan, našavši sebe kako sa kopljem u rukama gledaš put stola sa optuženičke klupe vojnog suda."

"Rizikovaću. Rizikovaću čak i samo ispitivanje."

Nije me podsetio da on sam preuzima čak i veći rizik od mene; jednostavno je rekao: "U redu, kakva je poruka?"

Razmislio sam za trenutak. Morala je biti kratka. "Reci joj da je pitomac sa kojim je razgovarala one noći kada joj je ime izvučeno zabrinut za nju."

"Još nešto?"

"Da! Reci da sam joj na usluzi!"

Sada mi to izgleda bezvezno. Bez sumnje je i bilo - ali, upravo sam se tako osećao.

Na ručku, sledećeg dana, našao sam u svojoj salveti presavijeni komadić papira. Brzo sam pojeo obrok i izišao da ga pročitam.

Potrebna mi je tvoja pomoć, pisalo je, i zahvalna sam ti. Hoćeš li da

se nađemo večeras? Poruka nije bila potpisana i očigledno je bila otkucana na najobičnijem glasopisu, koji se koristi svugde u Palati i van nje. Kada se Zeb vratio u našu sobu, pokazao sam mu je; on je pogleda i mirno reče:

"Hajde da udahnemo malo vazduha. Previše sam jeo, zaspacu."

Kada smo stigli na otvorenu terasu i oslobodili se opasnosti očiju i ušiju, on me prokle tihim, nemilosrdnim glasom. "Nikad od tebe neće biti zaverenik. Pola sale mora da već zna da si našao nešto u salveti! Zbog čega si, za ime Božje, na brzinu smazao hranu i odjurio? I, povrh svega, pokazao mi poruku tamo na stepeništu. Koliko nam je znano, oko ju je moglo pročitati i snimiti kao dokaz. Gde si to bio kada su delili mozgove?"

Stadoh se buniti, ali me on prekide. "Zaboravi! Znam da nisi mislio da oba naša vrata staviš na panj - ali, dobre namere ne vrede baš mnogo kada sudija-advokat na suđenju pročita optužbe. Sada utuvi ovo u glavu: prvo pravilo zavere jeste da te nikad ne vide da radiš nešto neobično, bez obzira kako bezazleno to izgledalo. Ne bi poverovao koliko makar maleno odstupanje od rutine može biti značajno uvežbanom posmatraču. Trebalo je da ostaneš u obedovaonici uobičajeno vreme, da se malo promuvaš unaokolo i da se ispričaš s ljudima, i da pismo pročitaš tek kada budeš dovoljno bezbedan. Pa, gde ti je?"

"U džepu moje uniforme", odgovorih skrušeno. "Ne brini, sažvakaću ga i pojesti."

"Ne tako brzo. Čekaj ovde." Zeb ode i vrati se kroz nekoliko minuta. "Ovde imam komadić papira iste veličine i oblika; daću ti ga krišom. Zameni ih, i onda možeš da progutaš pismo - ali pazi da te pri tom ne vide kako menjaš ceduljice ili kako žvaćeš jednu od njih."

"U redu. Ali, šta je na drugom komadiću papira?"

"Neke beleške za sistem dobijanja na kocki."

"A? Ali, i to je protiv pravila!"

"Naravno, tupavko. Ukoliko te uhvate sa dokazom za kockanje, neće sumnjati na mnogo ozbiljniji greh. U najgorem, nadglednik će te ugnjaviti i smanjiti ti platu na nekoliko dana; dobićeš možda i nekoliko sati pokajanja. I, Džone, zapamti i ovo: ukoliko ikada budeš osumnjičen za nešto, pokušaj da dokaz ukaže na manji prekršaj. Nikada nemoj pokušavati da budeš nevin kao anđelko. Poznavajući

ljudsku prirodu, izgledi će ti tako biti veći."

Pretpostavljam da je Zeb bio u pravu; mora da su mi pregledali džepove i fotografisali dokaz odmah pošto sam se presvukao za paradu; naime, pola sata kasnije bio sam pozvan u kancelariju izvršnog oficira. Zamolio me je da pazim na pojavu kockanja među mlađim oficirima. To je greh, rekao je, i ne bi voleo da njegovi mlađi oficiri upadaju u takve stvari. Potapšao me je po ramenu dok sam izlazio. "Dobar si ti mladić, Džone Lajle. Ne treba suviše govoriti pametnom, je l' tako?"

Zeb i ja držali smo središnju stražu te noći, na južnim vratima Palate. Pola straže bilo je prošlo bez ikakvog znaka od Džudit i ja sam bio uznemiren kao mačka u nepoznatoj kući, iako je Zeb pokušavao da me smiri čvrsto se držeći rutine. Konačno, začuli su se tihi koraci u unutrašnjem hodniku i jedna prilika pojavi se na vratima. Zebadija mi dade znak da ostanem gde sam i ode da proveru. Vratio se gotovo smesta i dao mi znak da mu se pridružim, sve vreme držeći prst na usnama. Ušao sam, sav drhteći. Tu, međutim, nije bila Džudit već neka meni nepoznata žena, koja je čekala u tami. Zaustio sam da nešto kažem, ali mi Zeb stavi ruku preko usta.

Žena me uze za ruku i stade me voditi niz hodnik. Osvrnuo sam se i ugledao Zebovu siluetu na vratima, kako nam čuva odstupnicu. Moj vodič zastade i gurnu me u jedno gotovo sasvim mračno udubljenje, a onda iz nabora svoje odore izvuče neki mali predmet, za koji, po sićušnom brojčaniku koji mu je bledo svetluca sa strane, pretpostavih da je džepni feretskop. Ona prođe njime gore i dole i oko sebe, pa ga isključi i vrati u džep. "Sada možete da pričate", reče ona blago. "Bezbedno je." Potom nestade.

Osetio sam, trenutak potom, nežan dodir po ruci. "Džudit?" prošaptah ja.

"Ja sam", odgovori mi ona, tako tiho da sam je jedva mogao čuti.

Potom se obe moje ruke obaviše oko nje. Isprva je bila iznenađena, a onda je i ona mene zagrlila; mogao sam joj osetiti dah na licu. Nespretno smo se poljubili, ali sa skoro izbezumljenom žurbom.

Nikoga se ne tiče šta smo pričali tada, niti bih mogao sve navesti i kada bih hteo. Nazovite naše ponašanje romantičnom besmislicom, nazovite ga zakasnelom štenećom ljubavi, posledicom neznanja i

neprirodnih života - da li štenad osećaju manje bola od odraslih pasa? Nazovite ga kako hoćete i smejte nam se, ali u tom trenutku bili smo zahvaćeni ludilom dragocenijim od rubina i zlata, mnogo dražim od razuma. Ako nikad niste iskusili to o čemu vam govorim, žalim vas.

Posle nekog vremena malo smo se smirili i počeli da razumnije razgovaramo. Ali, kada je pokušala da mi ispriča o noći kada je njeno ime bilo izvučeno, rasplakala se. Protresao sam je i rekao: "Prestani, draga. Ne moraš da mi pričaš. Znam."

Ona proguta knedlu i reče: "Ipak, ne znaš. Ne možeš znati. Ja... on..."

Ponovo sam je protresao. "Prestani. Prestani, smesta. Nema više suza. Znam, dobro znam. I znam šta te čeka - ukoliko te ne izvučemo odavde. Zato nema vremena za suze i histeriju; moramo planirati."

Jedan dugi trenutak ćutala je kao mrtva, a onda je polako rekla: "Misliš da... pobegnem? Pomišljala sam već na to, milostivi Bože, pomišljala sam! Ali, kako?"

"Ne znam ni ja... za sada. Ali, smislićemo već nešto. Moramo." Razmotrili smo potom mogućnosti. Kanada se nalazila samo četiri stotine pedeset kilometara daleko, a ona je poznavala gornji deo države Njujork; u stvari, bio je to jedini predeo koji je poznavala. Međutim, tamošnja granica biće najpomnije zatvorena, sa patrolnim čamcima i radarskim zidovima na vodi, i sa bodljikavom žicom i stražarima na kopnu... i, naravno, sa stražarskim psima. Vežbao sam sa tim psima; ni najgoreg neprijatelja ne bih im izložio.

S druge strane, Meksiko je bio neverovatno daleko. Ukoliko krene na jug, verovatno će je uhapsiti u roku od dvadeset četiri sata. Niko ne bi svesno pružio utočište odbegloj Devici; po neumoljivom pravilu zajedničke krivice, bilo koji takav dobri Samarićanin bio bi kriv za ličnu izdaju Proroka kao i ona, i umro bi istom smrću. Odlazak na sever bio bi kraći, iako je isto tako značio putovanje noću, skrivanje danju, krađu hrane ili glad. Blizu Olbenija živela je Džuditina tetka; bila je sigurna da će ona rizikovati da je sakrije, dok nekako ne uspe da se prebaci preko granice. "Bićemo bezbedni kod nje. Znam to."

"Mi?" Mora da sam glupo zvučao. Dok to nije izrekla, do te mere sam se držao problema njenog bekstva da mi ni na pamet nije palo

da ona očekuje da oboje pođemo.

"Mislio si da me pošalješ samu?"

"Pa... iskreno, nisam razmišljao ni o čemu drugom."

"Ne!"

"Ali... Čuj, Džudit, važno je, najvažnije je - i to se smesta mora obaviti - da te izvučemo odavde. Dvoje ljudi koji pokušavaju da putuju i da se skrivaju lakše je uočiti nego samo jednu osobu. Nema smisla..."

"Ne! Onda, ne idem."

Brzo sam razmislio o tome. Još nisam bio shvatio da učiniti 'A' podrazumeva učiniti i 'B', i da sam i ja, koji je nagovaram da napusti svoju službu, u srcu isto toliko dezertar koliko i ona. "Najpre ćemo tebe izvući odavde", rekao sam, "to je najvažnije. Reći ćeš mi gde tvoja tetka živi - i sačekaćeš me kod nje."

"Ne idem bez tebe."

"Ali, moraš. Prorok..."

"Bolje i to nego da te sada izgubim!"

Tada nisam razumeo žene - i još uvek ih ne razumem. Dva minuta ranije tiho je planirala da rizikuje smrt mučenjem, radije nego da podari svoje telo Svetom. Sada je skoro nemarno to prihvatala, radije nego i makar naše privremeno razdvajanje. Ne razumem žene; ponekad mislim da u njima uopšte nema logike.

"Čuj, draga", rekoh ja, "još nismo smislili kako da te izvedemo iz Palate. Verovatno je da će biti nemoguće da oboje istovremeno pobeđemo. Uviđaš to, zar ne?"

"Možda", odgovori ona tvrdoglavo. "Ipak, to mi se ne dopada... Pa, kako ja izlazim? I kada?"

Morao sam da priznam da ne znam. Nameravao sam da se što pre posavetujem sa Zebom, ali sam nisam imao ideja.

Međutim, Džudit je imala predlog. "Džone, poznaješ li Devicu koja te je dovela do ovde? Ne? Sestra Magdalena. Znam da je bezbedno da joj kažemo, a možda će hteti i da nam pomogne. Ona je vrlo pametna."

Zaustio sam da se usprotivim, kad nas je prekinula sama Sestra Magdalena. "Brzo!" prošaptala je čim se pojavila. "Nazad na bedeme!"

Izjurio sam, jedva na vreme da me ne primeti nadglednik, koji je

upravo nailazio. Pozdravio je i Zeba i mene - a onda staroj ludi kao da se ushtelo da malo proćaska. Seo je na stepenice vratnica i počeo se hvalisavo prisećati pobede na mačevalačkom turniru pre nedelju dana. Bezuspešno sam pokušavao da pomognem Zebu u priči, kao običan stražar izmoren noćnom dužnošću.

Konačno se podigao na noge. "Prešao sam već četrdesetu i postajem možda malo teži. Moram da priznam da mi prija da znam da imam ruku i oko brže kao i vaše." Ispravio je svoju futrolu i dodao: "Mislim da bi bilo dobro da prođem kroz Palatu. Ne može se biti suviše oprezan ovih dana. Kažu da je Kabala opet aktivna." Izvadio je svoju bateriju i uperio je ka hodniku.

Sledio sam se. Ako bude pregledao hodnik, nije bilo izgleda da ne primeti dve žene koje se skrivaju u udubljenju.

Međutim, Zebadija progovori smireno, gotovo nemarno. "Samo trenutak, Stariji Brate. Da li biste mi pokazali riposte kojima ste pobedili u poslednjoj borbi? Bili ste prebrzi da bih vas mogao slediti." Zagrizao je mamac. "Pa, evo, sine!" Pomerio se sa stepenica i našao malo mesta. "Izvadi mač. En garde! Ukrsti oštrice u sikstu, a onda se odvoj i napadni me. Tako! Zadrži taj položaj, pa ću ti polako pokazati. Dok se tvoj vrh približava mojim grudima..." (Grudima! Kapetan Van Ajk imao je trbuh kao kengur!) "...ja ga dočekujem forteom svoje oštrice i prebacujem je preko tvoje u riposte sekunde. Do sada, baš kao u priručniku... Ali, ne završavam ripost. Ma kako tvoj protivnik snažan bio, možeš mu parirati ili ga napasti. Umesto toga, moj vrh se spušta, izbacujem tvoju oštricu iz linije..." On pokaza to i čelik zapeva. "...i napadam te gde hoću, od brade do nogu. Hajde sada, isprobaj to na meni."

Zeb to i učini, pa prođoše kroz frazu; nadglednik se potom povuče za korak. Zeb ga zamoli da još jednom proba, da bi bio siguran, pa su to još nekoliko puta ponovili, svaki put sve brže, dok se nadglednik svaki put povlačio da za dlaku izbegne Zebovu nezaustavljivu oštricu. Bilo je strogo kažnjivo mačevati se pravim mačevima, bez maski i plastrona, ali je nadglednik bio zaista dobar... tako precizan mačevalac, da se u punoj meri oslanjao na svoju veštinu da ne izbije Zebu oko, ili da mu ne dopusti da ga povredi. I pored sve nervoze pažljivo sam ih posmatrao; bila je to divna demonstracija nekad korisne vojničke umetnosti. Zeb ga je žestoko napadao.

Završili su pedesetak metara od vrata i mnogo bliže stražarnici. Mogao sam čuti nadglednika kako dahće posle napora. "Bilo je zaista dobro, Zebe", reče on zadihano. "Lepo si ovo savladao." Potom dodade: "Srećom za mene, prava borba ne traje ovoliko dugo. Mislim da ću ostaviti tebi da pregledaš hodnik." Potom se okrenu prema stražarnici, veselo dodajući: "Bog neka te čuva." "Bog neka bude sa vama, gospodine", odgovori Zeb pravilno i prinese balčak bradi u znak pozdrava.

Čim je nadglednik zašao za ugao, Zeb i ja požurismo do udubljenja. Žene su još bile tamo, šćućurene uza zid. "Otišao je", rekoš im. "Za sada nemate čega da se bojite."

Džudit beše u međuvremenu upoznala Sestru Magdalenu sa našom dilemom, pa smo šapatom popričali o tome šta nam valja činiti. Ona nas je ubeđivala da još ne donosimo nikakve odluke. "Ja sam zadužena za Džuditino pročišćenje; možda ga mogu otežati još nedelju dana, pre nego što ponovo bude morala da učestvoje u izvlačenju."

"Moramo da delujemo pre toga!" uzviknuh ja.

Džudit je izgledala kao da beše prevazišla svoja strahovanja, sada kad je svoje brige prebacila na pleća Sestre Magdalene. "Ne brini, Džone", reče ona blago, "mali su izgledi da će moje ime biti uskoro izvučeno. Moramo činiti kako nam ona kaže."

Sestra Magdalena prezrivo šmrknu. "Grešiš, Džudit, što se toga tiče... Čim se vratiš na dužnost, sasvim je sigurno da će tvoje ime biti izvučeno pre vremena. Ne kažem", dodade ona, "da to ne bi to mogla podneti - sve smo mi to već preživele... Međutim, ukoliko ti izgleda bezbednije da..." Ona odjednom zastade i oslušnu. "Psst! Budite tihi kao smrt." I ona bešumno kliznu iz našeg kruga.

Tanak mlaz svetlosti pojavi se i zaustavi na prilici koja je čučala van udubljenja. Ja se bacih na nju pre no što je mogla da se podigne na noge. Ma koliko uljez bio brz, Sestra Magdalena bila je u najmanju ruku isto tako brza; dok je padao, već mu se bila našla na ramenima... On se zatrese jednom ili dva puta i potom se umiri.

Zebadija dotrča, proveravajući okolinu. "Džone! Megi!" dopre njegov napeti šapat. "Šta je bilo?"

"Uхватili smo špijuna, Zebe", odgovorih brzo. "Šta ćemo sa njim?"

Zeb upali svoju svetiljku. "Onesvestili ste ga?"

"Neće se osvestiti", odgovori Magdalenin smireni glas iz tame.
"Zarila sam mu vibrooštricu u rebra."

"Šeola mu!"

"Zebe, morala sam to da učinim. Budi srećan da nisam upotrebila čelik i uprljala pod krvlju. Ipak, šta ćemo sada?"

Zeb je tiho opsova, ali se ona na to ni ne osvrnu. "Okreni ga, Džone. Da pogledamo." Ja učinih kako mi je rekao i svetlo mu obasja lice. "Hej, Džoni - pa to je Snoti Faset!" Zeb zastade i skoro sam mogao da ga čujem kako razmišlja. "Pa, nećemo trošiti suze na njega. Džone!"

"Da, Zebe?"

"Čuvaj stražu napolju. Ako bilo ko naiđe, ja pretražujem hodnik. Moram negde da bacim ovaj leš."

Džudit prekide tišinu. "Tamo na gornjem spratu postoji otvor za spaljivač. Pomoći ću ti."

"Dobra devojka. Pođi, Džone."

Za trenutak sam hteo da prigovorim da to nije posao za ženu, ali sam umuknuo i okrenuo se. Zeb dohvati usmrćenog za ramena, i žene svaka za po jednu nogu; sve je proteklo kako valja. Vratili su se za nekoliko minuta, koji su se meni činili kao beskonačnost. Snotijevo telo bilo je bez sumnje svedeno na atome čak i pre nego što su se vratili - možda bismo se mogli izvući s tim. Tada mi to nije izgledalo kao ubistvo, i ni danas mi ne izgleda; poneseni događajima, uradili smo ono što smo morali.

Zeb je bio kratak. "Ovo je odlučilo. Naše zamene stići će za deset minuta; do tada moramo sve smisliti. Pa?"

Naši predlozi bili su toliko neostvarljivi da su skoro delovali smešno; međutim, Zeb nas je puštao da ih iznosimo - a onda je prešao pravo na stvar. "Čujte me, više se ne radi samo o tome da Džudit i tebe izbavimo od sudbine koja vas čeka. Čim se otkrije da je Snoti nestao, mi - sve četvoro - naći ćemo se u smrtnoj opasnosti - bićemo podvrgnuti ispitivanju. Je li tako?"

"Da, tako je", složih se nevoljno.

"Ipak, niko nema nikakav plan?"

Budući da niko od nas ništa nije odgovorio, Zeb nastavi: "U tom slučaju, moramo potražiti pomoć... a postoji samo jedno mesto gde je možemo naći. Kabala."

3.

"Kabala?" ponovih ja glupavo. Džudit ispusti preplašeni uzdah.

"Ali... ali, to bi značilo predati im naše besmrtnu dušu! Oni se klanjaju Sotoni!"

Zeb se okrete prema njoj. "Ne verujem da je tako."

Ona ga pogleda. "Da li si ti kabalista?"

"Ne, nisam."

"Pa, kako onda znaš?"

"I kako ih", dodadoh ja tvrdoglavo, "baš ti možeš zamoliti za pomoć?"

Magdalena nam odgovori umesto njega. "Ja sam njihov član - i to je Zebadiji poznato."

Džudit se i nehotice povuče od nje, ali joj se Magdalena obrati blagim glasom: "Saslušaj me, Džudit. Znam kako se osećaš - i mene je nekad, kao i tebe sada, plašila i sama pomisao da se iko suprostavi Crkvi. A onda sam saznala - kao što ti sada saznaješ - šta se stvarno krije iza ovih laži u koje su nas naučili da verujemo." Ona zagrlji devojkicu. "Mi, draga, nismo štovatelji đavola, niti se borimo protiv Boga. Mi se samo borimo protiv ovog samozvanog Proroka, koji se pretvara da je glas Božji. Pođi sa nama, pomoz nam da se borimo protiv njega - i pomoći ćemo ti. U suprotnom, ne možemo preuzeti taj rizik."

Džudit je pogleda pravo u lice, osvetljeno bledom svetlošću koja je dopirala kroz vrata. "Kuneš se da je to istina? Da se Kabala bori samo protiv Proroka, a ne protiv samog Boga?"

"Kunem ti se, Džudit."

Džudit duboko udahnu. "Bog neka me vodi", prošapta ona. "Idem sa Kabalom."

Magdalena je brzo poljubi, a onda se okrenu prema muškarcima. "Pa?"

Ja smesta odgovorih: "Pristajem, ako Džudit pristaje", i onda prošaptah u sebi: Dragi Bože, oprost mi moju zakletvu - moram!

Magdalena je posmatrala Zeba. On se nervozno meškolljio, a onda ljutito dobaci: "Pa, ja sam to predložio, zar ne? Ali, svi smo proklete budale i inkvizitori će nam kosti polomiti."

Nije više bilo prilike za priču do narednog dana. Probudio sam se iz

košmara o ispitivanju i još gorim stvarima, kad sam čuo Zebov brijač kako veselo reži u kupatilu. Ušao je i zbacio sa mene prekrivač, sve vreme razvaljujući usta veselim besmislicama. Mrzim da mi skidaju prekrivač čak i kada se dobro osećam, i ne mogu da podnesem dobro raspoloženje pre doručka; ponovo sam navukao prekrivač i pokušao da ne obraćam pažnju na Zeba, ali me on zgrabi za doručje. "Ustaj, matori! Ne traći Božje sunce tek tako. Divan je dan. Šta kažeš na dva brza kruga oko Palate i hladan tuš?"

Pokušao sam da otresem njegovu ruku i nazovem ga nečim što bi, ako to ičije uho uhvati, svakako smanjilo moju ocenu iz pobožnosti. Međutim, i dalje me je čvrsto držao i njegov kažiprst nervozno je prelazio preko mog zgloba; počeo sam već da se pitam da li to Zeb popušta pod pritiskom pod kojim smo se našli. A onda sam shvatio da mi otkucava šifru.

B-U-D-I P-R-I-R-O-D-A-N, govorele su tačkice i crtice, N-E P-O-K-A-Z-U-J I-Z-N-E-N-A-Đ-E-N-J-E... P-O-Z-V-A-Ć-E N-A-S N-A I-S-P-I-T-I-V-A-N-J-E Z-A V-R-E-M-E V-E-Ž-B-I D-A-N-A-S P-O P-O-D-N-E...

Nadam se da nisam pokazivao uzbuđenje. Smišljao sam nabusite odgovore na njegovo idiotsko blebetanje koje nikako nije prestajalo, pa sam konačno ustao i prionuo na tužan zadatak dovođenja tela u formu za još jedan dan. Malo kasnije, ulučio sam priliku da mu položim ruku na rame i otkucao odgovor:

U R-E-D-U... R-A-Z-U-M-E-O S-A-M.

Dan je bio prava beda nervozne jednoličnosti. Napravio sam grešku na paradi, što nisam učinio još od zverinjih baraka. Kada su dnevne dužnosti konačno bile okončane, vratio sam se u našu sobu i zatekao u njoj Zeba sa nogama na rashladnom uređaju, kako rešava akrostih u 'New York Timesu'. "Džoni, jagnješce moje", upita on, podigavši pogled, "koja je to reč od šest slova koja znači 'čisto srce'?"

"Nikad ti to neće zatrebati", progundah ja i sedoh da skinem oklop.

"Ali, Džone, zar ne misliš da ću jednom otići u Nebeski grad?"

"Možda... Posle deset hiljada godina ispaštanja."

Neko u to oštro zakuca na naša vrata; ona se otvoriše i Timoti Klajs, stariji izaslanik u kantini i novoimenovani kapetan proturi glavu. On šmrknu i dobaci nam svojim nazalnim, kejpkod naglaskom: "Zdravo momci, hoćete li malo sa mnom u šetnju?"

Izgledalo mi je da nije mogao odabrati gori trenutak. Tim je bio težak, i ujedno najposvećeniji čovek u Redu. Ja sam još pokušavao da smislim opravdanje, kada Zeb progovori. "Pa mogli bismo, ukoliko krenemo prema gradu. Moram nešto da kupim."

Zbunio me je Zebov odgovor i još sam pokušavao da nekako izostanem, pravdajući se da treba da sredim neke papire, ali me Zeb prekide. "Ma, zaboravi na papire. Pomoći ću ti oko njih večeras. Hajdemo." Tako sam i ja pošao, pitajući se da li sam se i suviše uplašio da bih nastavio.

Izišli smo kroz donje tunele. Tiho sam koračao, pitajući se da li Zeb namerava da otrese Klajsa u gradu i onda požuri nazad. Baš smo bili stigli do jednog malog proširenja u prolazu, kada Tim podiže ruku, kao da i gestom želi da naglasi ono što što beše pričao Zebu. Njegova ruka prošla mi je blizu lica, osetio sam lagani sprej na očima - i bio sam zaslepljen.

Pre nego što sam mogao da povičem, čak i ako sam potiskivao želju da to učinim, on me snažno zgrabi za mišicu, ni za trenutak ne prestajući da govori. Njegov stisak skrenu me ulevo, iako mi je sećanje na taj deo prolaza govorilo da treba skrenuti udesno. Međutim, nismo se sudarili sa zidom i posle nekoliko trenutaka slepila nestade. Izgledalo je kao da koračamo istim tunelom, sa Timom u sredini, koji nas je obojicu držao za ruke. Ništa nije govorio, kao ni mi; a onda smo se zaustavili ispred nekih vrata. Klajs jednom pokuca i oslušnu.

Nisam mogao da razumem odgovor, ali on se oglasi: "Dvojica hodočasnika, u dobar čas dovedena."

Vrata se otvoriše. Uveo nas je unutra, ona se tiho zatvoriše iza nas i mi se nađosmo oči u oči sa jednim maskiranim i naoružanim stražarom, koji je držao svoj blaster uperen u nas. Zaobišavši ga, Tim pokuca na unutrašnja vrata; istog trenutka još jedan čovek, naružan i maskiran kao i prvi, iziđe i pogleda nas, a onda obojicu, i Zeba i mene, poimenice upita:

"Da li se ozbiljno zaklinjete, svojom čašću, da se bez nagovora prijatelja i nepotaknuti plaćeničkim motivima, slobodno i dobrovoljno nudite službi ovog Reda?"

Obojica odgovorismo: "Da, zaklinjemo se."

"Maskirajte ih i spremite."

Kožne kacige koje su nam prekrivale sve osim usta i noseva natakoše nam zatim preko glava i pričvrstiše za bradu. Zatim nam je bilo naloženo da skinemo svu odeću. To sam i učinio, ježeći se. Iz mene je ubrzano isticalo osećanje bodrosti - ništa, naime, ne čini da se čovek oseća tako bespomoćno kao kada mu oduzmu pantalone. Osetih, zatim, oštar bol prouzrokovan ubodom igle na mišicu i trenutak potom, iako sam bio budan, stvari postadoše nalik na san i više se nisam osećao nervoznim. Nešto hladno bilo mi je otpozadi prislonjeno na rebra s leve strane i ja shvatih da je to sigurno balčak vibrooštrice; samo jedan dodir ubio bi me kao Snotija Faseta - ali, to me sada nije uzbuđivalo. Potom su usledila pitanja, mnoštvo pitanja, na koja sam odgovarao automatski, nesposoban da lažem ili vrdam, čak i da sam to hteo. Sećam ih se u odlomcima:

'...svojevoljno?' '... prilagođavanje starim, uobičajenim upotrebama'...
'...čovek, rođen slobodan, pouzdanog ugleda i sa preporukama'.

Dugo vremena sam stajao, drhteći, na hladnom stenovitom podu, dok se žustra rasprava odvijala oko mene; sigurno je bila o mojim motivima, zbog kojih tražim priključenje. Sve sam mogao čuti i znao sam da mi život zavisi od toga, pri čemu je samo jedna reč bila dovoljna da oštrica hladne energije prodre u moje srce. I znao sam da se razgovor okreće protiv mene.

A onda se jedan kontraalt uključi u raspravu. Prepoznao sam glas Sestre Magdalene i znao da me zastupa; međutim, omamljenom kakav bio, to me se nije ticalo; njen glas, jednostavno, bio mi je dobro došao kao prijateljski zvuk. Međutim, gotovo istog trenutka balčak se odvoji od mojih rebara i ja ponovo osetih ubod igle. Brzo me je izvukao iz stanja ošamućenosti i ja začuh snažan bas koji je započinjao molitvu:

"Ukaži nam Svoju milost, Svemoćni Oče Vaseljene... Ljubav, olakšanje i istinu u čast Tvoga Svetoga Imena. Amin."

I, odmah potom, horski odgovor: "Neka tako i bude!"

Potom sam bio proveden kroz prostoriju, još uvek maskiran, pri čemu su mi ponovo bila postavljana pitanja. Bila su simbolična i moj vodič je odgovarao umesto mene. Zatim su me zaustavili i upitali da li sam spreman da položim svečanu zakletvu vezanu za sve to, pošto su me prethodno uverili da to ni na koji materijalan način neće uticati na obaveze koje sam dugovao Bogu, sebi, porodici, zemlji ili

susedima.

Odgovorio sam potvrdno.

Potom je od mene bilo zatraženo da kleknem na levo koleno, jednom rukom držeći Knjigu, a desnom rukom prihvativši neke instrumente.

Zakletva i upozorenje bili bi dovoljni da zamrznem krv svakom ko je bio dovoljno glup da ih neozbiljno shvati. Potom su me upitali šta, u svom sadašnjem stanju, najviše želim. Odgovorio sam ono što mi je rečeno da kažem: "Prosvećenje!"

I maska je konačno bila strgnuta s moje glave.

Nije neophodno, ni ispravno, da navodim ostatak svog upućivanja kao novog brata. Bilo je dugo, ozbiljno, lepo i nije bilo ni tračka bogohuljenju ili štovanju đavola - niti ičeg od onog što su im glasine pripisivale; na protiv, sve je bilo ispunjeno štovanjem Boga, bratskom ljubavlju, ponosom i sadržalo je uputstva u načela drevne i časne profesije i simboličnog značenja predmeta.

Međutim, moram pomenuti i jedan detalj koji me je zabezeknuo. Kada su mi skinuli masku, prvi čovek koga sam ugledao, koji je stajao ispred mene obučen u znamenja svog položaja sa izrazom gotovo neljudskog dostojanstva, bio je upravo kapetan Piter van Ajk - debeli, sveprisutni nadzornik straže - Majstor ove Lože!

Obred je trajao dugo, a vreme nam je bilo kratko. Kada je Loža konačno bila zatvorena, sazvali smo ratni savet. Bilo mi je rečeno da starije bratstvo beše odlučilo da u ovom trenutku ne primi Džudit u sestrinski red naše Lože - premda će joj Loža pomoći. Ona je trebalo da ode u Meksiko, i u tom slučaju bilo je bolje da ne zna tajne koje ne treba znati. Međutim, Zeb i ja, pošto smo pripadali straži u Palati, mogli smo biti od prave koristi; zato smo i bili primljeni.

Džudit već beše primila hipnotička uputstva koja će joj - tako su se bar nadali - omogućiti da ne kaže ni ono malo što zna u slučaju da je podvrgnu ispitivanju. Bilo mi je, takođe, rečeno da čekam i da se ne brinem; Starija Braća će srediti da Džudit bude van opasnosti, dok se ponovo od nje ne zatraži da učestvuje u izvlačenju. Morao sam se zadovoljiti time.

U naredna tri dana Zebadija i ja javljali smo se tokom popodnevnih vežbi radi uputstava, i svaki put bili smo vođeni drugim putem i bili podvrgavani drugim bezbednosnim merama. Bilo je jasno da je

arhitekta koji beše sazidao Palatu bio jedan od nas; ogromna zgrada sadržala je u svojoj utrobi zamke, prolaze i vrata koji se, bez sumnje, nisu pojavljivali u zvaničnim planovima.

Na kraju trećeg dana bili smo punopravna Starija Braća, postavljena brzinom koja je moguća jedino u kriznim vremenima. Napor mi je skoro razorio mozak; morao sam da bubam više nego što sam ikada morao u školi. Tražilo se svako slovo i bilo je neverovatno mnogo toga da se zapamti - što je verovatno bilo i dobro, jer mi je pomoglo da se ne brinem. Nismo čuli ni glasine o nestanku Snotija Faseta, što je bila činjenica daleko zlokobnija od službene istrage.

Oficir bezbednosti ne može tek tako da nestane a da se to ne primeti. Postojala je, iako veoma mala, mogućnost da se Snoti nalazio na slobodnom zadatku i da nije trebalo da se svakodnevno javlja šefu; međutim, mnogo je verovatnije bilo da se nalazio tamo gde smo ga zatekli i ubili zbog toga što je neko od nas bio pod sumnjom, te mu beše naređeno da ga prati. Ako je to bio slučaj, potpuna ćutnja samo je mogla značiti da nas glavni oficir bezbednosti pušta da predahnemo dok njegovi psihotehničari proanalizuju naše ponašanje - u kom je slučaju Zebovo i moje odsustvo sa svih poznatih mesta u poslednjih nekoliko dana skoro sigurno bilo zapisano u dnevniku. Ukoliko je čitav odred u početku bio pod jednakom sumnjom, sada su naši lični indeksi sigurno svakog dana dobijali nove poene.

Nikad se nisam razumeo u te stvari i bez sumnje bih se, kako su dani prolazili bez ikakvih nevolja, jednostavno opustio, da stvar nije bila predmet briga i u samoj Loži. Nisam znao ime Čuvara morala, čak ni gde se nalazila njegova kancelarija - a nije ni trebalo da znam. Znao sam samo da postoji i da podnosi izveštaje Velikom inkvizitoru - a možda i samom Proroku - ali, to je ujedno bilo sve. Ustanovio sam, međutim, da moja braća iz Lože, i pored neverovatne umešanosti Kabale u događaje u Palati i Hramu, jedva da su znala nešto više od mene - možda zato što nismo imali braće, baš ni jednog, u redovima Čuvara Morala. Razlog je bio jednostavan; Kabala je bilo isto tako pažljiva u prosuđivanju ličnosti, persone, i psiholoških mogućnosti mogućeg brata kao što je to bila i Služba u procenjivanju dobrog obaveštajnog oficira - a ta dva tipa su bila različita kao guske i jarčevi. Čuvari nikad ne bi prihvatili tip ličnostij

koju bi mogle privući ideje Kabale; moja braća, opet, nikada ne bi prihvatila - pa, čoveka kao što je Faset.

Sasvim mi je jasno da se, u danima pre nego što je psihološka procena postala matematička nauka, špijunski aparat mogao srušiti zbog promene opredeljenja ključnog čoveka; međutim, Čuvar morala nije imao takvih briga - njegovi ljudi nikada nisu menjali opredeljenje. Takođe sam shvatio da je i u našem bratstvu, u ranim danima kada je vršeno pročišćavanje i kada su ljudi bili pripremani za predstojeća iskušenja, mnogo puta krv bila prolivena na podovima prostorija Lože; međutim, ne znam to zasigurno: podaci o tome bili su uništeni. Četvrtog dana nije bilo predviđeno da idemo u Ložu, pošto nam je beše rečeno da se krećemo tamo gde ćemo biti primećeni, kako bi se zaboravilo na naše neobjašnjivo odsustvo. Provodio sam slobodno vreme u predvorju kantine, listajući časopise, kada je Timoti Klajs ušao, pogledao me, klimnuo glavom i onda i sam počeo prebirati po hrpi magazina. "Ovi antikviteti pripadaju zubarskoj ordinaciji", primeti on malo potom. " Da li je neko od vas video ovonedeljni 'Time'?"

Njegovo pitanje bilo je upućeno svima u sobi, ali mu niko ne odgovori. On se, međutim, okrenu prema meni. "Momče, mislim da sediš na njemu. Podigni se za trenutak."

Ja progundah nešto i učinih kako je tražio. Dok je posezao za časopisom, glava mu se približi mojoj i on prošapta: "Javi se Majstoru."

Bar nešto već bejah naučio, pa stoga nastavih da čitam. Posle nekog vremena odložio sam svoj časopis, proteglio se, zevnuo, a onda ustao i pošao ka kupatilu. Nisam se, međutim, tu zaustavio, i posle nekoliko minuta ušao sam u sobu Lože. Ustanovio sam da je Zeb već tamo, ali i još nekolicina druge braće: bili su okupljeni oko Majstora Pitera i Magdalene. Mogao sam osetiti napetost u sobi.

"Poslali ste po mene, Presvetli majstore?" obratih mu se ja.

On me pogleda, pa ponovo skrenu pogled na Magdalenu. "Džudit je uhapšena", reče ona lagano.

Osetio sam kako mi kolena popuštaju i jedva sam se zadržao na nogama. Nisam nešto posebno slab i fizička hrabrost bila mi je svakako poznata; međutim, ukoliko nasrnete na čoveka preko njegove porodice ili voljene, skoro uvek ćete ga zateći ranjivog.

"Inkvizicija?" uspeh samo da izustim.

Oči Sestre Magdalene bile su blage i tužne. "Tako mislimo. Odveli su je jutros i od tada se o njoj ništa nije čulo."

"Da li je podignuta optužnica?" upita Zeb.

"Ne javno."

"Hmmm... To mi ne sluti na dobro."

"Ipak, ima i nečeg dobrog", primeti Majstor Piter. "Ukoliko je u pitanju ono što mislimo da jeste - Faset - i ukoliko su imali dokaze i protiv vas ostalih, sve četvoro bili biste već uhapšeni. U najmanju ruku, to bi odgovaralo njihovim metodima."

"Ali, šta možemo da učinimo?" upitah ja, ne obazirući se na njegove reči.

Van Ajk ništa ne odgovori, ali se Magdalena oglasi umirujućim glasom. "Ti, Džone, ne možeš ništa da preduzmeš. Ne možeš da prođeš kroz nekoliko dobro čuvanih vrata."

"Ali, ne možemo ni da tek tako sedimo, ništa ne preduzimajući!"

"Polako, sine", umeša se Majstor. "Megi je jedina od nas koja ima pristup u taj deo unutrašnje Palate. Moramo joj sve prepustiti."

Ponovo se okrenuh ka njoj, i ona uzdahnu i reče: "Tako je, ali verovatno ni ja ne mogu mnogo da uradim." Potom se udalji.

Ostali smo da čekamo. Zeb predloži da on i ja napustimo prostoriju Lože i da nastavimo da boravimo na mestima gde smo mogli biti primećeni; na moje olakšanje, Van Ajk nam to zabrani. "Ne. Ne možemo biti sigurni da je hipnotička zaštita Sestre Džudit dovoljna da podnese mučenje. Srećom, vas dvojica i Sestra Magdalena jedini ste koje ona može dovesti u opasnost - i stoga vas želim ovde, bezbedne, dok Magdalena ne otkrije šta može. Ili se ne vrati", dodade on zamišljeno.

"Oh, Džudit nas nikada neće odati!" uzviknuh ja.

On tužno odmahnu glavom. "Sine, pod ispitivanjem će bilo ko odati bilo šta - izuzev ukoliko je na odgovarajući način zaštićen psihoblokadom. Videćemo."

Nisam obraćao pažnju na Zeba, pošto sam bio zauzet svojim krajnje egocentričnim mislima. Sada me je, međutim, iznenadio, kada je ljutito uzviknuo: "Majstore, držite nas ovde kao kokoši - a poslali ste Megi da stavi ruku u vatru. Šta ako Džudit jeste pukla? Smesta će zgrabiti Megi."

Van Ajk potvrdno klimnu glavom. "Naravno. To je rizik koji moramo preuzeti, pošto je ona jedini uhoda kojim raspolažemo. Ipak, ne brini se za nju. Nikad je neće uhapsiti - pre toga će izvršiti samoubistvo." Njegove reči nisu me potresle; bio sam previše zaokupljen opasnošću u kojoj se nalazila Džudit. Međutim, Zeb prasnu: "Svinjo! Kako si mogao da je pošalješ?"

Van Ajk mu blago odgovori: "Disciplina, sine. Kontroliši se. Ovo je rat, a ona je vojnik." I on se okrenu.

I tako smo čekali... i čekali... i čekali. Teško je to osećanje osujećenosti opisati nekome ko nije živeo u senci Inkvizicije. Nikada nismo saznavali pojedinosti, ali ponekad smo viđali one koji su ih preživeli. Čak i ako inkvizitori nisu zahtevali auto da fQ, um žrtve obično bi bio oštećen, a često i smrvljen.

Ubrzo Majstor Piter milostivo naloži Mlađem nadgledniku da nas ispita dokle smo došli u pamćenju rituala. Zeb i ja mrzovoljno smo radili ono što nam je bilo rečeno i neumoljivom ljubaznošću bili smo prisiljeni da se usredsredimo na složenu retoriku. Dva sata nekako prođoše.

Konačno neko tri puta zakuca na vrata i Tajler uvede Magdalenu. Ja iskočih iz svoje stolice i pojurih do nje. "Pa?" upitah je. "Šta je bilo?"

"Smiri se, Džone", odgovori ona umorno. "Videla sam je."

"Kako je? Je li dobro?"

"Bolje nego što smo se smeli nadati. Um joj je još netaknut i očigledno nas nije izdala. Što se ostalog tiče, možda će joj ostati jedan ili dva ožiljka - ali, mlada je i zdrava; oporaviće se."

Stadoh da od nje zahtevam još pojedinosti, ali me Majstor prekide.

"Znači da su je već podvrgli ispitivanju... U tom slučaju, kako si uspela da dođeš do nje?"

"Ah, to!" Magdalena sleže ramenima, kao da se radi o nečem jedva vrednom pominjanja. "Inkvizitor zadužen za njen slučaj moj je stari poznanik; obavili smo razmenu usluga."

Zeb zausti nešto da kaže, ali Majstor prasnu: "Tišina!" Potom oštro dodade: "Znači, Veliki inkvizitor ne sređuje to lično? U tom slučaju, pretpostavljam da ne sumnjaju na Khabalu?"

Megi se namršti. "Ne znam. Izgleda da se Džudit, tokom postupka, prilično rano onesvestila; možda nisu imali vremena da je dovoljno pritisnu da dotle stignu. U svakom slučaju, zamolila sam da joj

omogućće da se do sutra odmori. Opravdanje je, naravno, da skupi snagu za dalje ispitivanje. Ponovo će početi sa njom rano sutra ujutro."

Van Ajk udari pesnicom o dlan. "Ne smeju ponovo početi - ne možemo to rizikovati! Stariji nadgledniče, ostanite ovde! Svi ostali neka idu! Osim tebe, Megi."

Udaljio sam sa jednom nedorečenom stvari. Hteo sam da kažem Megi da može moju kožu dobiti kao otirač za noge kad god podigne prst.

Večera je predstavljala pravo mučenje. Pošto je kapelan promrmljao svoj blagoslov, pokušao sam da jedem i da se uključim u ćaskanje; ali, kao da mi je u grlu stajao neki čvrst prsten, sprečavajući me da gutam. Pored mene sedeo 'Bogomilosnik Medveđa Šapa', napola Škot, a napola Čiroki. 'Milosnik' je išao sa mnom u razred, ali mi nije bio prijatelj; jedva da smo ikad razgovarali i večeras je bio uzdržan kao i uvek.

Tokom jela, međutim, naslonio je čizmu na moju, i ja sam nestrpljivo sklonio nogu. Međutim, on to ubrzo ponovi i poče da mi tapka po čizmi:

S-M-I-R-I S-E, T-I I-D-I-O-T-E... otapka on. O-D-A-B-R-A-N S-I - D-O-G-O-D-I-Ć-E S-E Z-A V-R-E-M-E T-V-O-J-E S-T-R-A-Ž-E N-O-Ć-A-S... D-E-T-A-L-J-I K-A-S-N-I-J-E... J-E-D-I I P-O-Č-N-I D-A P-R-I-Č-A-Š... P-O-N-E-S-I S-A S-O-B-O-M P-A-R-Č-E S-A-M-O-L-E-P-L-J-I-V-E T-R-A-K-E... T-R-I-D-E-S-E-T-A-K S-A-N-T-I-M-E-T-A-R-A... ponovi mi on poruku.

Nekako sam uspeo da otapkam potvrdu da sam razumeo poruku, dok sam se i dalje pretvarao da jedem.

4.

Stupili smo na stražu u ponoć. Čim su naši prethodnici odmarširali sa našeg mesta, rekoh Zebu šta mi je 'Milosnik' preneo za vreme jela i upitah ga da li on ima dalja uputstva za mene. Nije imao. Hteo sam još da pričam, ali me on prekinu; delovao je nervoznije i od mene.

Tako sam koračao duž svog stražarskog mesta, pokušavajući da izgledam krajnje budan. Te noći bili smo smešteni na severni kraj zapadnih bedema, i naš deo pokrivao je jedan od ulaza u Palatu.

Bilo je prošlo oko sat vremena kada sam začuo šapat koji je dopirao iz mračnih vrata. Pažljivo sam se približio i ugledao jednu žensku figuru. Bila je preniska da bi bila Magdalena i nikad nisam saznao o kome se radilo, jer mi je samo gurnula komadić papira u ruku i iščezla u mračnom hodniku.

Pridružio sam se Zebu. "Šta da radim? Da ga pročitam uz pomoć baterije? Čini mi se opasnim."

"Otvori ga."

Uradio sam kako mi je rekao i ustanovio da je pisamce bilo ispisano finim rukopisom, čija su slova svetlela u tami. Ja sam mogao da poruku pročitam, ali je bila previše slabo otisnuta da bi je uočilo bilo koje elektronsko oko. Pročitao sam je:

Na polovini stražarenja, u trenutku kad zvono zavoni, ući ćeš u Palatu kroz vrata na kojima ti je ovo predato. Načini potom četrdeset koraka, pa pođi stepeništem sa svoje leve strane; popni se dva sprata. Nastavi zatim pedeset koraka u pravcu severa. Osvetljena vrata na tvojoj desnoj strani vode u odaje Devica; na vratima će biti stražar. Neće ti se opirati, ali moraš ga, da bi mu pružio alibi, onesposobiti parališućom bombom. Ćelija koju tražiš nalazi se na drugom kraju centralnog, istok-zapad hodnika odaja. Iznad vrata biće upaljeno svetlo i tu će se na straži nalaziti jedna Devica. Ona nije jedna od naših. Moraš je potpuno onesposobiti, ali ti je zabranjeno da je povrediš ili ubiješ. Upotrebi samolepljivu traku za usta i pokrivku za oči i veži je njenom odećom. Uzmi joj ključeve, uđi u ćeliju, i ukloni Sestru Džudit. Verovatno će biti u nesvesti. Donesi je do svog stražarskog mesta i predaj je nadgledniku straže.

Moraš biti brz od trenutka kada parališeš stražara, pošto te oko može primetiti kada prođeš kraj osvetljena vrata; moguće je da se alarm odmah oglasi.

Nemoj progutati ovu poruku; mastilo je otrovno. Baci je u otvor spaljivača na vrhu stepeništa.

Neka je Bog sa tobom.

Zeb pročitao poruku preko mog ramena. "Sve što ti je potrebno", primeti on mrgodno, "jeste sposobnost da po vlastitoj želji praviš čuda. Uplašen?"

"Da."

"Hoćeš li da i ja pođem?"

"Ne. Mislim da je bolje da poštujemo naređenje."

"Da... koliko ja poznajem Majstora Lože. Pored toga, može se desiti da ću morati da brzo ubijem nekoga, dok ti budeš odsutan. Štitiću ti leđa."

"Pretpostavljam."

"A sada umuknimo i izigravajmo vojnike." Nastavili smo da obilazimo naš deo stražarskog mesta.

Na dva prigušena udarca, koja su označavala da je polovina naše straže istekla, naslonio sam koplje uza zid, skinuo mač, korzelet, kacigu i ostatak ceremonijalnog đubreta koje smo morali da nosimo, ali koje bi mi samo smetalo na ovom zadatku. Zeb mi pruži ruku u čeličnoj rukavici i mi se rukovasmo. Potom sam krenuo.

Dva... četiri... šest... četrdeset koraka. Pipao sam u mraku duž levog zida i našao otvor, pa sam ispružio nogu. Ah, tu su bile stepenice! Već sam se nalazio u delu Palate u koji nikad ne bejah zakoračio; kretao sam se hladno računajući u mraku i nadajući se da osoba koja je pisala moja naređenja beše i to uzela u obzir. Prvi sprat... Drugi sprat - skoro sam pao na lice kada sam zakoračio na 'stepenik' kojeg tu nije bilo.

Gde se nalazio otvor spaljivača? Trebalo je da mi bude na nivou ruke - u uputstvu je pisalo 'vrh stepeništa'. Očajnički sam se dvoumio da li da rizikujem i da ga zadržim, kad moja leva ruka napipa rezu spaljivača; s uzdahom olakšanja otarasio sam se dokaza koji bi mogao ugroziti još toliko drugih. Počeo sam da se okrećem, kad me odjednom obuze panika. Da li je to stvarno bio spaljivač? Da li bi, umesto toga, mogla biti cev za isporuke? Napipao sam je u mraku, otvorio i gurnuo ruku.

Ruka mi je bila opečena čak i kroz rukavicu; povukao sam je sa olakšanjem i odlučio da verujem svojim uputstvima, bez daljih sumnji. Ali, četrdeset koraka severno kroz hodnik stajao je jedan stepenik o kome nije bilo pomena u mojim naređenjima; zaustavio sam se i vrlo pažljivo se ponovo preslišao, zureći i dalje u tamu.

Desetak metara dalje nalazili su se stražar i vrata. Trebalo je da bude jedan od naših, ali ja nisam želeo ništa da rizikujem. Izvadio sam bombu iz pojasa, dodirom je namestio na najmanje dejstvo, izvadio osigurač i odbrojao pet sekundi zbog brisanog prostora između nas. Potom sam je bacio i legao iza stepenika da bih se

zaštitio od njenog zračenja.

Sačekao sam još pet sekundi, a onda provirio. Čuvar se beše skljkao na pod, sa malom posekotinom na čelu gde ga je pogodio komadić bombe. Požurio sam i preskočio ga, pokušavajući da trčim i da istovremeno budem tih. Centralni hodnik odaja Devica bio je u polumraku, samo sa upaljenim plavim noćnim svetiljčicama, ali sam mogao da se razaberem i hitro sam došao do kraja prolaza - a onda se sledio. Stražarka je, umesto da šeta po svom stražarskom delu, sedela na podu leđima naslonjenim na vrata.

Verovatno je dremala, jer nije istog časa podigla pogled. Trenutak potom je ipak otvorila oči i ugledala me; nisam imao vremena da planiram i bacio sam se na nju. Levom rukom sam joj prigušio vrisak; bridom leve šake udario sam je po vratu - ne smrtonosnim udarcem, ali, opet, nisam imao vremena ni da budem nežan. Onesvestila se.

Prvo joj polovinu trake prelepiti preko usta, pa drugu preko očiju, a onda joj iscepati odeću da bi je zavezao - i žurba, žurba, sve vreme žurba; čovek iz bezbednosti svakog je trenutka mogao baciti pogled na oko koje se sigurno nalazi u glavnim vratima i ugledati onesvešćenog stražara. Našao sam ključeve na lancu oko pojasa stražarke i ispravio je sa tihim izvinjenjem zbog svega što sam s njom činio. Njeno malo telo delovalo je skoro kao dečje; izgledala je još bespomoćnije od Džudit. Međutim, nisam imao vremena za sentimentalnosti; našao sam pravi ključ, otvorio vrata - i trenutak potom mi je moja dragana bila u rukama.

Nalazila se u nemirnom snu i verovatno je bila drogirana. Zastenjala je kad sam je podigao, ali se nije probudila. Međutim, odora joj na trenutak spade i ja ugledah ponešto od onoga što joj behu radili; istog časa, dok sam s njom u naručju trčao natrag, zakleh se da ću im sedmostruko vratiti - ukoliko čovek koji joj je to uradio uzmogne da toliko izdrži.

Čuvar je još bio tamo gde sam ga ostavio. Već sam mislio da sam uspeo da se neopaženo izvučem i da nikog ne probudim, ali, taman kada sam prekoračivao preko stražara, začuo sam uzdah iznenađenja u hodniku iza sebe. Zbog čega su žene tako nemirne noću? Da ova žena nije izašla iz kreveta, bez sumnje da sredi nešto što je trebalo da sredi pre odlaska na počinak, nikada ne bih bio primećen.

Bilo je prekasno da je utišam, i stoga sam jednostavno potrčao. Kada sam preskočio stepenik ponovo sam se našao u dobrodošloj tami; međutim, kako bejah prošao vrh stepeništa morao sam da se vratim i napipavam - i potom da se spuštam stepenik po stepenik. Mogao sam da čujem povike i vrisku negde iza sebe. Čim sam stigao do prizemlja okrenuo sam se i ugledao vrata kako se ocrtavaju naspram noćnog neba ispred mene; istovremeno, sva svetla se upališe i alarm poče da odzvanja. Pretrčao sam poslednjih nekoliko koraka ne osvrćući se i skoro sam pao u naručje kapetana Van Ajka. On mi bez reči istrže Džudit iz ruku i otrča prema uglu zgrade.

Zbunjeno sam zurio za njim, kada mi Zeb dobaci korzelet i pokaza mi da navučem opremu. "Oblači se, čoveče!" prožišta on. "Ta opšta uzbuna odnosi se na nas. Ti bi trebalo da si na straži."

On mi priveza mač dok sam ja zakopčavao korzelet, a onda mi nabikacigu na glavu i tutnu koplje u ruke. Zatim smo stali, leđa u leđa, ispred vrata, izvučenih pištolja, isključenih osigurača, u standardnoj pripravnosti. Do daljih naređenja nije trebalo - a nismo ni smeli - bilo šta drugo da radimo, pošto se alarm ne beše oglasio na našem stražarskom mestu.

Nekoliko minuta smo stajali kao kipovi. Mogli smo da čujemo zvuke trčecih stopala i raportiranja. Dežurni oficir potrčao je pored nas u Palatu, zakopčavajući korzelet preko pidžame dok je trčao. Skoro sam ga razneo pre nego što je odgovorio na moje upozorenje. Potom je sledeća smena projurila, na čelu sa svojim nadglednikom. Postepeno, uzbuđenje je zamrlo; svetla su ostala, ali se neko setio da ugasi alarm. Zeb najzad uspe da prošapće: "Šeola mu, šta se desilo? Da li si zabrljao?"

"I da i ne." Ispričao sam mu o nemirnoj Sestri.

"Uf! Pa, sine, to će te naučiti da se ne zezaš sa ženama kada si na dužnosti."

"Nisi razumeo, nisam se zezao sa njom. Naprosto je iskočila iz svoje ćelije."

"Nisam ni mislio na večeras", odvrati mi on bezbojnim glasom. Umukao sam.

Otprilike pola sata kasnije, dosta pre smene straže, zamena se vrati. Njihov nadglednik ih zaustavi, naše dve zamene iziđoše i mi

upadosmo na prazna mesta u vrsti. Odmarširali smo do stražarnice, još dva puta se zaustavivši da ostavimo zamene i pokupimo ljude iz naše smene.

5.

Naš vod bio je potom zaustavljen ispred stražarnice i tu smo bili ostavljeni u stavu mirno. Stajali smo tako pedeset dugih minuta, dok je dežurni oficir šetkao i pregledao nas. U jednom trenutku čovek u poslednjem redu prebacio je težinu sa jedne noge na drugu. Ovo bi prošlo neprimećeno u svečanoj paradi, čak i u prisustvu Proroka, ali se te noći dežurni oficir izvikao na njega, i kapetan Van Ajk mu je čak zabeležio i ime.

Majstor Piter izgledao je isto tako besan kao što je to, po svemu sudeći, bio i njegov pretpostavljeni. Podelio je još nekoliko ukora, i čak se zaustavio i ispred mene i rekao beležniku da me zapiše zato što mi 'čizme nisu bile pravilno izglancane'; bila je to čista izmišljotina, osim ukoliko ih ne bejah isprljao u svojoj misiji. Nisam se usudio da pognem glavu i pogledam, već sam ga gledao u oči i ništa nisam rekao, dok me je on hladno posmatrao.

Međutim, njegovo ponašanje podseti me na Zebove savete o pretvaranju. Van Ajkovo ponašanje savršeno je odgovaralo ponašanju podređenog oficira koga su izdali i posramili njegovi sopstveni ljudi; kako bi ja trebalo da se osećam da sam bio sasvim nevin?

Besan, odlučih - besan i samouveren. Najpre zainteresovan i podstaknut uzbuđenjem, a onda besan što stojim u stavu mirno kao kakav pitomac. Pokušavali su da nas razmekšaju napornim čekanjem; kako bih se u takvoj prilici osećao pre, recimo, dva meseca? Nepokolebljivo sigurnog u svoju vrlinu, to bi me uvredilo i ponizilo - da stojim kao parija koji čeka da moljaka za bon za hranu - da me stave na raport kao nekog kadeta sa supom na bluzi.

Dok je zapovednik straže, konačno, stigao skoro sat kasnije, usne su mi već bile pobledale od besa. Postupak jeste bio veštački, ali je osećanje bilo odistinsko. Ionako nikada nisam voleo našeg zapovednika. Bio je to omanji, oholi čovečuljak sa hladnim očima i pogledom kojim je gledao kroz svoje podređene oficire, umesto u njih. Sada je stajao ispred nas sa svojom sveštentičkom odorom

prebačenom preko ramena i palčevima zataknutim za pojas sa mačem.

On nas još jednom osmotri. "Bože pomози, Anđeli Gospodnji, malo sutra", reče on tiho u mrtvačkoj tišini - a onda povika: "Dakle?"

Niko ne odgovori.

"Progovorite!" dreknu on. "Neko od vas sigurno zna nešto o ovome. Odgovorite mi! Ili ste, radije, namerni da svi pođete na ispitivanje?"

Žamor prođe kroz naše redove - ali, niko ne progovori.

On ponovo pređe pogledom preko nas. Oči mu se ukrstiše sa mojima i ja nastavih da ga ratoborno gledam. "Lajle!"

"Da, prečasní gospodine?"

"Šta znaš o ovome?"

"Znam da bih želeo da sednem, prečasní gospodine!"

On se namršti, a onda mu se u očima pojavi primesa hladnog humora. "Bolje da stojite preda mnom nego da sedite pred inkvizitorom", dobaci on, ali produži da propituje čoveka do mene.

Gnjavio nas je beskonačno, ali ni na Zeba ni na mene nije bilo obraćano ni više ni manje pažnje nego na ostale. Konačno, čini se da beše odlučio da odustane, te izdade naređenje dežur-nom oficiru da nas raspusti. Nisam, međutim, bio zavarán; bilo je sigurno da je svaka izgovorena reč snimljena, svaki izraz lica zabeležen i da sada analitičari, dok smo odlazili u svoje odaje, upoređuju podatke sa našim ranijim ponašanjem.

Međutim, Zeb je bio pravo čudo. Na putu do naše sobe neprestance je brbljao o noćasnjim događajima, nevino nagađajući šta je moglo izazvati uzbunu. Pokušao sam da mu odgovaram onim što sam smatrao svojom uobičajenom reakcijom i da gundam o načinu na koji su se ponašali prema nama. "Mi smo oficiri i džentlmeni", požalíh se. "Ako misli da smo nešto skrivili, bolje da podnese uobičajene optužnice."

Otišao sam u krevet i dalje negodujući, i onda ležao budan i zabrinut. Pokušao sam da sebe ubedim da Džudit mora da je već posve bezbedna, jer u suprotnom starešine ne bi glavinjale po mraku. Potom sam, i dalje ophrvan brigama, utonuo u san.

Osetivši kako me neko dodiruje, trenutno sam se probudio, ali sam se istog trenutka opustio, videvši da mi je ruka stegnuta prepoznatljivim stiskom Lože. "Tiho", prošapta mi na uho glas koji

nisam poznavao. "Moram ti dati određeni tretman, kako bih te zaštitio." Osetio sam ugriz igle u mišici i kroz nekoliko sekundi postao sam opušten i sanjiv. Glas je nastavio: "Prošle noći na straži nisi video ništa neobično. Dok se nije oglasila uzbuna, stražarenje ti je bilo bez događaja..." Ne znam koliko dugo je glas pričao.

Drugi put sam se probudio kada me je neko grubo prodrmao. Zario sam glavu u jastuk i uzviknuo: "Beži! Preskočiću doručak."

Neko me je, međutim, udario između lopatica i ja se okrenuh i uspravih, sve vreme trepćući. U sobi su se nalazila četiri naoružana muškarca, izvučenih blastera i uperenih u mene. "Polazi!" naredi onaj koji mi je bio najbliži.

Nosili su uniforme Anđela, ali bez oznake jedinice. Svaka glava bila je prekrivena crnom maskom koja je otkrivala samo oči - i po tim maskama sam odmah znao: bili su to proktori Velikog Inkvizitora.

Nisam, zaista, verovao da se to može meni dogoditi. Ne meni... ne Džoniju Lajlu, koji se uvek lepo vladao, koji je bio ponos svoje parohije i svoje majke. Ne! Inkvizicija jeste bila strašilo, ali strašilo za grešnike - ne za Džona Lajla.

Ipak, znao sam, sa osećanjem odvratnog užasa, čim sam ugledao te maske, da sam već mrtav čovek, da je moje vreme došlo i da se nalazim pred košmarom iz koga se neću moći probuditi.

Ali, još nisam bio mrtav. Negde u sebi smogao sam hrabrosti da izigram bes. "Šta tražite ovde?"

"Pođi", ponovi bezlični glas.

"Pokažite mi svoje naređenje. Ne možete tek tako izvući jednog oficira iz kreveta, svaki put kada vam..."

Vođa dade znak pištoljem i dvojica me zgrabiše za ruke i povukoše ka vratima, dok je četvrti ostao iza mene. Međutim, budući da sam prilično snažan, činio sam sve da im otežam posao, istovremeno sve vreme protestujući. "Morate me makar pustiti da se obučem. Nemate pravo da me vučete polugolog, bez obzira kakva je hitnja. Imam pravo da se pojavim u uniformi svog ranga."

Na moje iznenađenje, zahtev mi upali. Vođa se zaustavi. "U redu. Ali, požuri!"

Odugovlačio sam koliko sam se usuđivao, praveći užurbane pokrete - zaglavljujući zip na čizmi, trapavo baratajući svom odećom. Kako da ostavim nekakvu poruku za Zeba? Nekakav znak koji će Bratstvu

dati na znanje šta mi se desilo?

Konačno dobih ideju - ne baš dobru, ali najbolju koju sam mogao smisliti. Izvukao sam odeću iz svog ormana, i neku koja će mi trebati i neku koja neće, i sa njima i jedan džemper. Birajući šta da obučem, uspeo sam da namestim rukave džempera u položaj brata Lože koji daje Veliki Znak Uzbune. Potom sam pokupio nepotrebnu odeću i počeo je vraćati u orman; vođa mi, međutim, odmah uperi blaster u rebra i reče: "Zaboravi na to. Obučeni si."

Odustao sam, ispuštajući bespotrebnu odeću na pod. Džemper je ostao, raširen, znak onima koji ga razumeju. Dok su me odvodili, molio sam se da naš poslužitelj ne dođe i ne pospremi sobu pre nego što Zeb uđe.

Stavili su mi povez na oči čim smo došli do unutrašnje Palate. Sišli smo šest spratova, četiri ispod zemlje koliko sam sračunao, i došli do odeljka ispunjenog neuznemirenom tišinom trezora. Povez mi potom strgoše s očiju i ja zatreptah.

"Sedi, dečko, sedi i raskomoti se." Zatekao sam sebe kako gledam u lice samog Velikog Inkvizitora, u njegov topli, prijateljski osmeh i njegove oči kao u kolija.

Njegov blagi glas nastavi: "Žao mi je što te ovako grubo dižem iz toplog kreveta, ali našoj Svetoj Crkvi potrebne su određene informacije. Reci mi, sine moj, da li se plašiš Gospoda? Oh, naravno; tvoja pobožnost dobro je poznata. Znači, nećeš imati ništa protiv da mi pomogneš oko ove stvarčice, iako ti ona odlaže doručak. Ona doprinosi većoj slavi Božjoj." On se potom okrenu svom maskiranom inkvizitoru-asistentu odevenom u crnu odoru, koji je stajao iza njega.

"Spremi ga - i, molim te, budi nežan."

Postupali su sa mnom brzo i grubo, ali ne bolno. Dodirivali su me kao da me smatraju za neku neživu mašineriju, sa kojom treba rukovati bezlično - baš kao i sa mašinerijom. Privezali su me na pojasu i pričvrstili razne stvari na mene: gumeni povez bio mi je čvrsto stisnut oko desne ruke, elektrode u mojim pesnicama pričvrstili su lepljivom trakom, sa još jednim parom na zglobovima i trećim na slepoočnicama, dok su mi nekakvo ogledalce stavili kod pulsa na grlu. Jedan od njih načini neke izmene na kontrolnoj tabli, a onda pritisnu prekidač i na suprotnom zidu se pojavi projekcija mojih unutrašnjih procesa.

Mali grumen svetlosti poigravao je po otkucajima mog srca, krivudava linija na tabli ikonoskopa prikazivala je kako se moj krvni pritisak podiže i spušta, dok se druga, slična, pokretala u skladu sa mojim disanjem. Bilo je tu i još nekih aparata čiju namenu nisam razumeo. Okrenuo sam glavu i usredsredio se na prisećanje prirodnih logaritama, od jedan do deset.

"Vidiš naše metode, sine. Efikasnost i ljubaznost, to su naši principi. A sada mi reci... Gde ste je stavili?"

Prekinuo sam sa logaritmima kod osmice. "Stavili - koga?"

"Zbog čega si to uradio?"

"Žao mi je, prečasnog gospodine. Ne znam šta je to trebalo da uradim."

Neko me od pozadi snažno udari. Svetla na zidu se zatresoše i inkvizitor ih zamišljeno pogleda, a onda dobaci asistentu. "Daj mu injekciju."

Ponovo mi u kožu bi zabodena igla. Pustili su me da se odmorim dok se droga ne primi; proveo sam vreme nastavljajući sa logaritmima. Međutim, to je ubrzo postalo preteško; postao sam pospan i trom, i ništa mi više nije bio važno. Osećao sam blagu, detinju radoznalost vezanu za stvari koje su me okruživale, ali ne i strah. Potom meki inkvizitorov glas ponovo naruši spokoj svojim pitanjem. Ne sećam se šta me je pitao, ali sam siguran da sam odgovorio pomenuvši prvu stvar koja mi beše pala na pamet.

Ne mogu reći koliko dugo se ovo nastavilo. Kasnije su me, uz još jednu injekciju, ponovo vratili u okrutnu stvarnost. Inkvizitor je ispitivao malu modricu i malu ljubičastu tačkicu na mojoj desnoj podlaktici, a onda podiže pogled. "Od čega je ovo, dečko moj?"

"Ne znam, prečasnog gospodine." U tom trenutku, to jeste bila istina.

On žalostivo zatrese glavom. "Ne budi naivan, sine moj - i nemoj misliti da sam ja naivan. Da ti objasnim nešto. Ono što vi grešnici nikad ne shvatate jeste da Gospod uvek pobeđuje. Uvek. Naši metodi zasnivaju se na ljubavi i dobroti, ali se sprovode sa nepokolebljivošću kamena koji pada, i sa isto tako izvesnim rezultatom.

Najpre molimo grešnika da se preda Gospodu i odgovori dobrotom koja je ostala u njegovom srcu. Ako ta milosrdna molba ne uspe - kao što je slučaj sa tobom - onda koristimo umeća koja nam je Bog

podario da otvorimo nesvesni um. To je obično granica do koje ispitivanje ide - izuzev ukoliko je neki agent Sotone bio tu pre nas i baratao svetim prebivalištem uma.

Pa evo, sine moj, upravo sam se vratio iz šetnje kroz tvoj um. Tamo sam našao mnogo dobrih stvari, ali sam takođe, u maglovitoj tami, naišao i na zid koji je tu podigao neki drugi grešnik, i ono što želim - ono što Crkvi treba - jeste da znam šta se nalazi iza tog zida."

Možda sam pokazao tračak zadovoljstva, a možda su me i svetla odala, jer se on tužno nasmeši i dodade: "Nikakav Sotonin zid ne može zaustaviti Gospoda. Kada naiđemo na takvu prepreku, postoje dve stvari koje možemo učiniti: uz dovoljno vremena, bilo bi moguće polako ukloniti taj zid, kamen po kamen, bez ikakve štete po tvoj um. Voleo bih da imam toliko vremena, stvarno bih to voleo, jer si ti, Džone Lajle, u srcu dobar dečko, i ne pripadaš grešnicima.

Ali iako je večnost duga, vreme nam je kratko; postoji, zato, i drugi način. Možemo zanemariti lažnu pregradu u nesvesnom umu i krenuti u čeonu napad na svesni um, vođeni, pri tom, barjacima Gospodnjim." On skrenu pogled sa mene. "Pripremite ga."

Njegovi službenici bez lica navukoše mi metalnu kacigu na glavu, i neke izmene behu načinjene i na kontrolnoj tabli. "Sada gledaj ovamo, Džone Lajle." On pokaza na dijagram na zidu. "Bez sumnje znaš da je ljudski nervni sistem, po prirodi, delimice električne naravi. To što vidiš je shematski prikaz mozga, a ovaj niži deo predstavlja centar vida; prekriva ga kora. Svaki od čulnih centara obeležen je, da bi ih mogao videti. Tvoje elektrodinamičke karakteristike pomno su analizovane; žao mi je, međutim, što ti moram reći da će sada biti neophodno da ti poremetimo normalna čula."

On se počeo okretati od mene, a onda se ponovo vratio. "Uzgred, Džone Lajle, lično sam uzeo da se postaram za tebe, pošto, na ovom stepenu, moji asistenti sa manje iskustva u radu Gospodnjem nego što ga ima moja malenkost, ponekad zamene revnost za veštinu i neočekivano odnesu grešnika ka njegovoj nagradi. Ne želim da ti se to desi. Ti si samo zalutalo jagnje i moj cilj je da te spasem."

"Hvala vam, prečasni gospodine", odvratih ja.

"Ne zahvaljuj meni, zahvali Gospodu koga služim. Ali", nastavi on,

lagano se mršteći, "ovaj čeonu napad neizbežno donosi bol. Oprostićeš mi?"

Oklevao sam samo za trenutak. "Opraštam vam, sveti gospodine."

On pogleda na svetla i reče mrgodno: "Laž. Ali, oprostena ti je; bila je sa dobrom namerom." On klimnu glavom svojim tihim pomoćnicima. "Počnite."

Svetlost me zaslepi, eksplozija mi izbi u ušima. Desna noga mi se trže od bola, i potom se skupi u beskrajan grč. Grlo mi se steže; gušio sam se i pokušavao da povratim. Nešto me je udarilo u solarni pleksus; presamitio sam se i nisam mogao da dođem do daha. "Gde si je stavio?" Buka je počela kao tiha i potmula, penjući se sve više i više, povećavajući frekvenciju i decibele, dok nije postala nalik na hiljadu tupih testera, na milion škripečih kreda, da bi se konačno zadržala u pištavom urlikanju koje je razaralo tanak zid razuma. "Ko ti je pomagao?" Agonija bola pekla me je u preponama, i nisam mogao da pobegnem od nje. "Zašto si to uradio?" Sve me je nepodnošljivo svrbelo; pokušao sam da se počešem - ali ruke me nisu slušale. Svrab je bio gori od bola; osećao sam da bih ga, kada bi zamenio svrab, pozdravio bol sa dobrodošlicom. "Gde je ona?"

Svetlost... zvuk... bol... toplota... grčevi... hladnoća... padanje... svetlost i bol... hladnoća i padanje... mučnina i zvuk... "Da li voliš Gospoda?" Žareća vrelinu i ledena hladnoća... Bol i pulsiranje u glavi koje me je teralo da vrištim... "Gde ste je odveli? Ko je još učestvovao u tome? Popusti i spasi svoju besmrtnu dušu." Bol i beskrajna razgolićenost u spoljašnjem mraku.

Pretpostavljam da sam se onesvestio.

Neko me je šamarao po ustima. "Probudi se, Džone Lajle i priznaj! Zebadija Džons te je odao."

Međutim, samo sam trepnuo i ništa nisam rekao. Nije bilo neophodno izigravati ošamućeno stanje, niti sam to bio u stanju. Ali reči su predstavljale ogroman šok i mozak mi je jurio, pokušavajući da se vrati u kolosek. Zeb? Stari Zeb? Stari dobri Zeb! Zar nisu imali vremena da i njemu daju hipnotički tretman? Nije mi tada palo na pamet da je Zeb možda popustio na fizičkom mučenju; jednostavno sam pretpostavio da su mu ušli u podsvest. Pitao sam se da li je već mrtav i setio se da sam ga ja uvukao u ovo, protiv njegovog ispravnog saveta. Molio sam se za njegovu dušu, nadajući se da će

mi oprostiti.

Glava mi se trznu na još jedan šamar. "Probudi se! Možeš da me čuješ... Džons je otkrio tvoje grehe."

"Otkrio je - šta?" promumlao sam.

Veliki Inkvizitor dade znak svojim pomoćnicima da se odmaknu i nadvi se nad mene: njegovo ljubazno lice bilo je ispunjeno brigom. "Molim te, sine, učini ovo za Gospoda - i za mene. Bio si hrabar, pokušavajući da zaštitiš svoje sadruge grešnike od plodova njihove ludosti, ali oni su te izneverili i tvoja tvrdoglava hrabrost više nema nikakve svrhe. Ali, nemoj ići na onaj svet sa ovim na duši. Priznaj, i smrt će ti doći sa oproštenim grehovima."

"Znači, nameravate da me ubijete?"

Izgledao je blago nezadovoljan. "Nisam to rekao. Znam da se ne plašiš smrti. Ono čega bi trebalo da se plašiš jeste da sretnoš svog Tvorca sa gresima koje još uvek nosiš na duši. Otvori srce i priznaj."

"Prečasni gospodine, nemam šta da priznam."

On se okrenu od mene i izdade naređenja niskim, blagim glasom. "Nastavite. Ali, ovog puta mehanički; ne želim da mu spržim mozak." Nema nikakve svrhe opisivati šta je podrazumevao pod 'mehanički' i nema smisla činiti ovaj zapis nepotrebno mučnim. Njegovi metodi se ni u kakvoj bitnoj tački nisu razlikovali od tehnika mučenja korišćenih u Srednjem veku i kasnije - izuzev po tome što je njegovo poznavanje ljudskog nervnog sistema, kao i poznavanje psihološkog ponašanja ljudi bilo neuporedivo veće - što je, sve zajedno, njegove operacije činilo znatno delotvornijim. Uz to, on i njegovi pomoćnici ponašali su se kao da su bili potpuno lišeni bilo kakvog sadističkog uživanja u svom poslu; i to ih je, opet, činilo hladno efikasnim.

Ali, preskočimo detalje.

Nemam ni najmanju predstavu koliko je sve to trajalo. Mora da sam se stalno onesveščivao, zato što mi je najjasnije sećanje vezano za sliku da mi lice prelivaju ledenom vodom - i to ne jednom, već stalno, kao košmar koji se ponavlja - uz neizbežnu injekciju koja bi potom usledila. Mislim da im nisam rekao ništa važno dok sam bio budan, dok su me hipno-blokade u mojoj podsvesti štatile dok sam bio van svesti. Čini mi se da se sećam kako sam pokušao da izreknem laži o grehovima koje nikad nisam počinio; međuti, ne sećam se šta je ispalo od toga.

Maglovito se sećam kako sam u jednom trenutku došao u polubudno stanje i čuo neki glas kako kaže: "Može još da izdrži. Srce mu je jako."

Dugo vremena bio sam ugodno mrtav, ali sam se konačno probudio kao iz dugog sna. Bio sam ukrućen, i kada sam pokušao da se okrenem u krevetu bedra su me zbolela. Otvorio sam oči i pogledao oko sebe; nalazio sam se u krevetu u maloj sobi bez prozora, koja je uprkos tome izgledala veselo. Mlada devojka, simpatičnog izgleda i u uniformi bolničarke, brzo mi je pritrčala i opipala puls.

"Zdravo."

"Zdravo", odgovori ona. "Kako smo sada? Bolje?"

"Šta se desilo?" upitah. "Je li gotovo? Ili je ovo samo predah?"

"Tišina", strogo reče ona. "Još si preslab da bi pričao. Ali, da, gotovo je - bezbedan si i među Braćom."

"Spasen sam?"

"Da. A sada, učuti." Ona mi podiže glavu i dade nešto da pijem. Vratio sam se snu.

Trebalo je više dana da se oporavim i da uđem u tok događaja. Ambulanta u kojoj sam se probudio bila je deo grupe podpodruma koji su se prostirali ispod podruma robne kuće u Novom Jerusalimu; postojala je nekakva podzemna veza između nje i prostorije Lože pod Palatom. Međutim, gde se nalazila i kakva je bila nisam mogao reći; nikad nisam prolazio tuda. Mislim, ne budan.

Zeb je došao da me vidi čim mi beše dopušteno da primam posetioce. Pokušao sam da se uspravim u krevetu. "Zebe! Zebe, stari moj - mislio sam da si mrtav!"

"Ko? Ja?" On mi priđe i rukova se sa mnom. "Odakle ti to?"

Ispričao sam mu za podvalu koju Veliki inkvizitor beše smislio. On odmahnu glavom. "Nisam čak ni uhapšen. Zahvaljujući tebi, druškane. Džoni, više nikad te neću nazvati glupim. Da nisi došao na onu briljantnu ideju da presaviješ džemper tako da ja u njemu uočim znak, mogli su nas obojicu uhvatiti i nijedan se ne bi izvukao živ. Ovako, otišao sam pravo do kapetana Van Ajka. Rekao mi je da se sakrijem u prostoriji Lože i onda je isplanirao tvoje spasavanje."

Hteo sam da ga upitam kako je to izvedeno, ali mozak mi skoči na važnije pitanje. "Zebe, gde je Džudit? Zar je ne možeš naći i dovesti

da me vidi? Sestra se samo smeši i govori mi da se odmaram."
Izgledao je iznenađen. "Zar ti nisu rekli?"

"Šta da mi kažu? Ne, nisam video nikoga izuzev sestre i doktora, a oni se ponašaju prema meni kao prema idiotu. Ne drži me u neizvesnosti, Zebe. Da li se nešto okrenulo na loše? Ona je u redu - zar ne?"

"Oh, naravno! Ali, već je u Meksiku - dobili smo izveštaj tajnom vezom pre dva dana."

U svojoj fizičkoj slabosti skoro sam se rasplakao. "Otišla! Oh, kakav prljavi, šugavi trik! Zašto nisu mogli da sačekaju da mi bude dovoljno dobro da se oprostim sa njom?"

"Hej, čuj, glupane", brzo mi dobaci Zeb. "Ne, zaboravi to 'glupane'; nisi glupan. Čuj, stari moj, tvoj kalendar je poremećen. Otišla je pre nego što si ti spasen. Ne misliš valjda da bi je Braća vratila samo da vas dvoje puste da se izgrlite i izljubite, a?"

Razmislio sam o tome i smirio se. Bilo je logično, iako sam bio gorko razočaran. On promeni temu. "Kako se osećaš?"

"Oh, prilično dobro."

"Kažu mi da ti sutra skidaju taj gips sa noge."

"Stvarno? Nisu mi rekli." Izvio sam se, pokušavajući da se udobnije namestim. "Nestrpljiviji sam da se ratosiljam ovog korzeta, ali doktor mi reče da ću morati da ga nosim još nekoliko nedelja."

"Kako ti je ruka? Možeš li da savijaš prste?"

Pokušao sam. "Pa, uglavnom je dobro. Možda ću neko vreme morati da pišem levom rukom."

"Sve u svemu, izgleda da si previše žestok da umreš, stari moj. Usput, ako ti je to neka uteha, momak koji je obrađivao Džudit poginuo je u prepadu kada su tebe spasavali."

"Stvarno? Žao mi je. Nameravao sam da ga sačuvam za sebe."

"Razume se, ali da je preživeo morao bi da staneš u red. Mnogi ljudi su ga hteli. Ja, na primer."

"Ali, bio sam smislio nešto posebno za njega... Hteo sam da ga nateram da grize nokte."

"Da grize nokte?" Zeb je izgledao zbunjen.

"Dok ne stigne do laktova. Shvataš?"

"Oh." Zeb se gadljivo nasmeši. "Nije dovoljno maštovito, dečko. Ali, mrtav je, ne možemo mu ništa."

"Pakleno je srećan. Zebe, zašto nisi sredio da ti dopadne šaka? Ili jesi, a stvari su se odvijale prebrzo da obaviš pošten posao?"

"Ja? Pa, ja nisam učestvovao u spasavanju. Nisam se ni vraćao u Palatu."

"A?"

"Nisi valjda mislio da sam još na dužnosti?"

"Nisam imao vremena da mislim o tome."

"Pa, naravno. Nisam mogao da se vratim pošto sam se sakrio da izbegnem hapšenje; bio sam gotov. Ne, obojica smo sada dezerteri iz Armije Sjedinjenih Država - sa svakim policajcem i stražarom u zemlji željni da, prijavljujući nas, dođe do dezerterske nagrade."

Tiho sam zviznuo i pustio da mi se posledice ove primedbe urežu u svest.

6.

Kabali se bejah priključio po impulsu. Razumljivo, pod šokom zaljubljanja u Džudit i usled uzbuđenja zbog događaja koji su kao posledica toga naišli, nisam imao vremena da na miru razmislim. Moj raskid sa Crkvom nije bio posledica promišljene odluke.

Naravno, logika mi je govorila da je priključivanje Kabali značilo prekidanje svih mojih ranijih veza, ali to me emotivno još ne beše pogodilo. Kako će izgledati nikad više ne nositi uniformu oficira i džentlmena? Osećao sam silan ponos koračajući ulicama ili odlazeći na javna mesta, svestan da su sve oči uprte u mene.

Ipak, izbacio sam to iz uma. Brazda je bila zaorana, moja ruka bila je na plugu, nije bilo povratka. Bio sam sad u ovome sve dok ne poredimo ili dok nas ne spale zbog izdaje.

Zatekao sam Zeba kako me zbunjeno posmatra. "Šta je, uhvatio te zort, Džoni?"

"Ne. Ali, još se privikavam. Stvari su se odveć brzo ispodogađale."

"Znam. Pa, možemo da zaboravimo na penziju, a ni naše ocene na Pointu više nisu bitne." On skide svoj prsten Akademije, baci ga u vazduh, uhvati i gurnu u džep. "Ali, još ima posla, stari moj, i videćeš da je i ovo vojna organizacija - i to prava. Lično sam sit onog pljuni-i-izglancaj i baš me briga ako više nikad ne čujem ono 'Tišina' i 'Oficiri, centar!' ili 'Stražaru, kakva je noć?' Braća će u potpunosti iskoristiti sve naše sposobnosti - ova borba zaista je važna."

Majstor Piter van Ajk stiže da me vidi posle nekoliko dana. Seo je na ivicu mog kreveta, prekrstio ruke u krilu i pogledao me. "Da li ti je bolje, sine?"

"Mogao bih i da ustanem, ukoliko me doktor pusti."

"Odlično. Nedostaju nam ljudi; što manje vremena obučeni oficir provede u bolnici, to bolje." On zastade i ugrize se za usnu. "Ali, sine, ne znam šta da radimo sa tobom."

"Da? Gospodine?"

"Da budem iskren, nije uopšte ni trebalo da budeš primljen u Red - vojne dužnosti ne bi trebalo mešati sa ljubavnim porivima. Dolazi do poremećaja u motivaciji, i do neispravnih odluka. Dva puta smo, zbog toga što smo te primili, morali da pokažemo našu snagu u nemirima do kojih - sa čisto vojnog stanovišta - uopšte nije trebalo da dođe."

Nisam ništa odgovorio - nije ni bilo odgovora - bio je u pravu. Lice mi je bilo vrelo od stida.

"Nemoj crveniti zbog toga", dodade on ljubazno. "Baš suprotno, za moral Bratstva ponekad je dobro uzvratiti udarac. Stvar je u sledećem: šta učiniti sa tobom? Ti si čvrst momak, dobro si se pokazao - ali, da li zaista shvataš ideale slobode i ljudskog dostojanstva za koje se borimo?"

Jedva da sam oklevao. "Majstore... Možda baš nisam mnogo bistar, i sam Bog zna da nikad nisam preterano razmišljao politici. Ali, znam na čijoj sam strani!"

On klimnu glavom. "To je dovoljno. Ne možemo očekivati da svaki čovek bude Tom Pejn."

"Ko?"

"Tomas Pejn. Ali, naravno, ti nikad nisi ni čuo za njega. Potraži nešto o njemu u našoj biblioteci, kad ulučiš priliku. Vrlo inspirativna stvar. A sada, što se tiče tvog zadatka... Bilo bi lako staviti te na činovničku dužnost - tvoj prijatelj Zebadija radio je po šesnaest sati dnevno pokušavajući da sredi našu dokumentaciju. Ipak, ne mogu vas dvojicu protračiti na takve dužnosti. Koji ti je omiljeni predmet, tvoja specijalnost?"

"Pa, gospodine, do sada se nisam bavio nikakvim plaćenim radom."

"Znam. Ipak, u čemu si se isticao? Kakav si bio u primenjenim čudima i psihologiji masa?"

"Blo sam prilično dobar u čudima, ali mislim da sam previše krut za psihodinamiku. Najbolje mi je išla balistika."

"Pa, ne možemo sve imati. Potreban mi je tehničar za moral i propagandu; ali, ako ne možeš, ne možeš."

"Zeb je, Majstore, bio najbolji u klasi u psihologiji masa. Zapovednik ga je čak nagovarao da se prijavi za sveštenstvo."

"Poznato mi je, i iskoristićemo to, ali ne ovde. Previše je zainteresovan za Sestru Magdalenu; ja, međutim, ne smatram da parove treba pustiti da rade zajedno. To može pomutiti njihovo rasuđivanje. A sada o tebi. Pitam se da li bi bio dobar atentator?"

Pitanje je bilo postavljeno ozbiljno, ali skoro kao uzgred; gotovo da nisam mogao da poverujem. Učili su me - uvek sam uzimao zdravo za gotovo da je mučko ubistvo jedan od neoprostivih grehova, kao incest ili blasfemija. "Bratstvo koristi atentate?" jedva izustih.

"A? Zašto da ne?" Van Ajk mi prouči lice. "Stalno zaboravljam... Džone, da li bi ubio Velikog inkvizitora ukoliko bi ti se za to pružila prilika?"

"Pa... da. Ipak, želeo bih da to učinim u poštenoj borbi."

"Misliš da će ti se ikada ukazati takva prilika? Pretpostavimo, sada, da smo se vratili u dan kada je uhapsio Sestru Džudit. Pretpostavimo da možeš da ga zaustaviš ukoliko ga ubiješ - ali samo ako ga otruješ, ili mu zariješ nož u leđa. Šta bi uradio?"

"Ubio bih ga!" odgovorih razjareno.

"Da li bi osetio neki stid, neku krivicu?"

"Nikakvu!"

"Tako, znači. Ipak, on je samo jedan od mnogih u ovoj sveopštoj pokvarenosti. Čovek koji jede meso ne može prigovarati mesaru - i svaki biskup, svaki državni ministar, svaki čovek koji izvlači korist iz ove tiranije, sve do samog Proroka, saučesnik je u svakom ubistvu koje inkvizitori počine. Čovek koji odobrava greh zato što uživa u njegovim posledicama isto je toliko kriv za počinjeni greh. Shvataš to?"

Za divno čudo, shvatao sam: bila je to uobičajena doktrina koju sam učio. Ipak, zastao mi je dah od njene nove primene. Majstor Piter je, međutim, i dalje pričao. "Ipak, mi se ne upuštamo u osvetu - osveta i dalje pripada Bogu. Nikad ne bih tebe poslao Velikom inkvizitoru, naprosto stoga što bi mogao doći u iskušenje da je lično sprovedeš."

Mi ne iskušavamo čoveka sa grehom kao mamcem. Ono što radimo, jeste da se upuštamo u proračunate vojne operacije u već započetom ratu. Jedan ključni čovek često je vredan koliko i čitav odred; mi nađemo tog ključnog čoveka i ubijemo ga. Biskup u jednoj dijecezi može biti takav čovek, a biskup u drugoj može biti samo nesposobnjaković koga vlada drži. Onog prvog ubijemo, a drugog ostavimo tamo gde jeste. I tako, postepeno, eliminišemo im najbolje mozgove. A sada..." On se malo naže ka meni. "Dakle, da li želiš posao uklanjanja tih ključnih ljudi? Radi se o vrlo važnom poslu."

Činilo mi se da me, u ovom mom poslu, neko stalno suočava sa činjenicama, umesto da me pusti da izbegavam neprijatne stvari, kao što to većini ljudi uspeva tokom čitavog života. Da li bih mogao da svarim jedan takav zadatak? Da li bih mogao da ga odbijem - budući da je Majstor Piter nagovestio da su atentatori, makar to, dobrovoljci - da ga odbijem i pokušam da se u dubini srca ne obazirem na ono što se događa i da to, na taj način, čak odobravam?

Majstor Piter bio je u pravu; čovek koji kupuje meso je mesarev brat. Radilo se o gadljivosti, ne o moralu... Ličilo je to na čoveka koji zastupa smrtnu kaznu, ali je sam 'previše fin' da namesti omču ili zamahne sekrom. Ili na osobu koja rat smatra neizbežnim, i pod nekim okolnostima ispravnim, ali koja izbegava vojnu službu zato što joj se ne dopada pomisao na ubijanje.

Emocionalna nedonoščad, etički moroni - leva ruka mora znati šta desna ruka radi, i srce je odgovorno za oboje. Odgovorio sam gotovo smesta: "Majstore Pitere, spreman sam da služim... na taj način ili na kakav god Bratstvo odluči da ću najbolje poslužiti."

"Dobar momak!" On se malo opusti, pa nastavi: "Među nama rečeno, ovo je posao koji ponudim svakom novom regrutu - ukoliko nisam siguran da razume da ovo nije igra, već cilj kome se mora prikloniti bez ikakvih rezervi - svoj život, svoju sreću, svoju svetu čast. Ovde nema mesta za ljude koji su spremni da izdaju naređenja, ali ne i da čiste klozete."

Osetio sam olakšanje. "Onda me niste ozbiljno odabrali za atentatora?"

"A? Obično ne; malo ljudi je sposobno za to. Ali, u tvom slučaju prilično sam ozbiljan, zato što nam je već poznato da raspolažeš

neprocenjivim i retkim kvalitetima."

Pokušao sam da vidim šta je to kod mene tako posebno, ali nisam uspeo. "Gospodine?"

"Pa, naravno, jednom će te uhvatiti... Tri koma sedam uspešnih misija po atentatoru čini nam trenutni prosek - dobar rezultat, ali trebalo bi da ga poboljšamo; pogodni ljudi su tako retki. Međutim, kada si ti u pitanju, već nam je poznato da se nećeš slomiti kada te uhvate i podvrgnu ispitivanju."

Lice mora da mi je iskazalo osećanja u tom trenutku. Ispitivanje? Ponovo? Bio sam još polumrtav od prethodnog puta. Majstor Piter, međutim, ljubazno dodade: "Naravno, sledećom prilikom nećeš morati da ideš do kraja. Uvek štitimo naše atentatore; sve im namestimo tako da se lako mogu ubiti. Ne treba da brineš."

Verujte mi, budući da sam jednom već prošao kroz ispitivanje, njegova uveravanja nisu mi delovala okrutno; predstavljala su, zapravo, pravo olakšanje. "Kako, gospodine?"

"A? Pa, na desetine različitih načina. Naši hirurzi te mogu srediti tako da po želji umreš, u ma koliko čvrste veze te spetljali. Postoji, naravno, stari trik sa šupljim zubom i cijanidom i sličnim - ali proktori znaju za to i ponekad razjape čoveku usta. Ipak, ima puno drugih načina. Na primer..." On široko raširi ruke i savi ih unazad, ali ne mnogo. "Na primer, ukoliko savijem ruke unazad, i dovedem ih u položaj koji čovek nikad ne zauzima bez prilično voljnog napora, mala kapsula između mojih lopatica bi pukla i ja bih načinio poslednji raport. Mada bi me mogao lupati po leđima čitav dan, a da joj ništa ne bude."

"Ovaj... Da li ste i vi bili atentator?"

"Ja? Kako bih mogao, u mom poslu? Međutim, svi naši ljudi na odgovornim položajima su napunjeni - to je najmanje što možemo za njih učiniti. Što se mene tiče, nosim bombu u stomaku..." On potapša svoj trbuh. "Bombu koja će, ukoliko to nađem za shodno, odneti zajedno sa mnom i punu sobu ljudi."

"Poslužila bi mi jedna takva prošle nedelje", rekoh sa razumevanjem.

"Ali, ipak, ovde si, zar ne? Ne preziri svoju sreću. Ipak, ukoliko smatraš da ti je jedna potrebna, dobićeš je." On ustade i spremi se da pođe. "U međuvremenu, nemoj se previše brinuti oko svog izbora za dželata. Psihološka grupa tek treba da te proveri, a njih baš nije

lako ubediti."

Uprkos ovih reči, nastavio sam, naravno, da razmišljam o tome, iako više nisam brinuo. Ubrzo sam, nakon toga, bio stavljen na laku dužnost - da radim korekturu za 'Iconoclast' - dovitljiv, blago kritički nastrojen, mali 'linijski' ali reformistički list koji je Kabala koristila da utire put svojim javnim misionarima. Bile su to 'Da, ali' novine, naizgled lojalne Proroku, ali prava stvar da potaknu sumnju u umovima tvrdoglavih i netolerantnih. Njegova suština bila je u tome kako su stvari govorene, a ne kakve su stvari govorene. Primerke lista bejah viđao čak i po Palati.

Upoznao sam se, takođe, i sa silnom razgranatošću neverovatnog podzemnog štaba u Novom Jerusalimu. Vlasnik robne kuće iznad nas bio je jedan raniji Veliki majstor i ona je predstavljala veoma važnu vezu sa spoljašnjim svetom. Police te radnje hranile su nas i odevale; zahvaljujući priključcima kola njenog vizifona imali smo vezu sa spoljašnjim svetom i čak smo mogli obavljati i transkontinentalne pozive; bilo je samo važno, u slučaju da poruke budu uhvaćene, da budu na poseban način sročene ili šifrovane. Kamioni za isporuku robe mogli su se koristiti za prebacivanje begunaca u ili iz našeg tajnog skrovišta - saznao sam da i Džudit beše tako otpočela put, sa dokumentima koji su je prikazivali kao običnu radnicu. Mnogobrojne komercijalne delatnosti ove trgovine predstavljale su savršenu i ubedljivu masku za naše obimne poslove.

Uspešna revolucija predstavlja ozbiljan posao - to nikako ne treba zaboraviti. U modernom, složenom i visoko industrijalizovanom svetu revoluciju ne izvodi grupica zaverenika koji se sašaptavaju oko dogorele sveće u napuštenim ruševinama. Ona zahteva bezbrojno osoblje, zalihe, modernu mašineriju i moderno oružje. A da bi se ovi faktori uspešno uklopili, neminovno se podrazumevaju odanost, tajnost i prvoklasna organizacija.

Bio sam do guše u poslu, ali moje obaveze bile su samo privremene, budući da sam i dalje čekao prava zaduženja. Kako sam imao vremena da preturam po biblioteci, pogledao sam Toma Pejna, koji me je, opet, odveo do Patrika Henrija, Tomasa Džefersona i drugih - i otkrio mi se čitav jedan novi svet. U početku sam se suočio sa problemom prihvatanja onoga što sam čitao; mislim, pri tom, na sve

one stvari koje jedna policijska država može učiniti svojim podanicima - pri čemu je izvratanje istorije verovatno najpogubnije. Na primer, tada sam po prvi put saznao da Sjedinjenim Državama nije vladao krvožedni Sotonin izaslanik pre nego što je Prvi Prorok u svom gnevu ustao i izgnao ga - već da su predstavljale zajednicu slobodnih ljudi koji su svoje probleme razrešavali miroljubivim postizanjem saglasnosti. Ne mislim, naravno, da je prva republika bila ustavni raj, ali nije bila ni nalik onome što sam o njoj učio u školi. Nikada ranije, u čitavom svom životu, nisam čitao stvari koje prethodno ne behu odobrili Prorokovi cenzori, i ovaj udarac na moj um bio je strašan. Ponekad bih se, nerazumno uplašen, osvrnuo preko ramena da vidim da li me neko posmatra. Počeo sam da shvatam da je tajnost temelj svake tiranije. Ne sila, već tajnost... cenzura. Kada bilo koja vlada - ili Crkva, kad smo već kod toga - kaže svojim podanicima 'Ovo ne možete da čitate, ovo ne smete da gledate, ovo vam je zabranjeno da znate', krajnji ishod su tiranija i opresija, bez obzira koliko plemeniti mogli biti motivi. Neverovatno malo prinude potrebno je da bi se kontrolisao čovek čiji je um zaslepljen; s druge strane, međutim, nikakva sila ne može kontrolisati slobodnog čoveka, čoveka čiji je um slobodan. Ne, ni mučenje, ni fisione bombe, ni bilo šta drugo; njima ne možete pokoriti slobodnog čoveka. Najviše što možete učiniti jeste da ga ubijete.

Moje misli nisu tada zapadale u silogizme; glava mi je bila preplavljena bujicom novih ideja, pri čemu je svaka bila uzbudljivija od prethodne. Ustanovio sam da međuplanetarna putovanja - skoro mit u mom dotadašnjem svetu - nisu bila obustavljena zbog toga što ih Prvi Prorok beše zabranio kao greh protiv Božje svemoći; prestalo se sa njima zato što se bilo zašlo u crvenu finansijsku zonu i što Prorokova vlada više nije htela da za njih izdvaja sredstva. Čak se i pominjalo da 'nevernici' (još sam u svom umu koristio tu reč) i dan danji šalju po neki istraživački brod i da čak i sada ima ljudskih bića na Marsu i Veneri.

Na tu pomisao zahvatilo me je toliko uzbuđenje da sam skoro zaboravio na nevolju u kojoj smo se svi nalazili. Da nisam bio odabran za Anđele Gospodnje, verovatno bih se posvetio raketarstvu. Bio sam dobar u svim takvim stvarima, stvarima koje su

zahtevale hitre reflekse i odgovarajuće poznavanje matematike i mehanike. Možda će jednog Sjedinjene Države opet imati svemirske brodove. I možda ću ja...

Međutim, ta pomisao bila je odmah izbrisana desetinama novih. Strane novine... Pa, nisam čak bio siguran da nevernici znaju da čitaju i pišu. Londonski 'Times' bio je neverovatno zanimljiv i uzbudljiv. Postepeno sam shvatio da Britanci očigledno više ne jedu ljudsko meso, ako su ga ikad i jeli. Izgledali su neverovatno slični nama, izuzev što su bili izrazito skloni da postupaju po svom nahođenju - bilo je čak pisama u 'Timesu' u kojima se kritikovala vlada. Bilo je tu čak i jedno pismo biskupa njihove neverničke crkve, koji je kritikovao ljude što ne prisustvuju službama. Ne znam šta me je pri tom više zbunjivalo; sve je, nekako, ukazivala na potpunu anarhiju.

Majstor Piter uskoro me je obavestio da je psiho-služba zaključila da sam nepogodan za dužnost atentatora. Bio sam i radostan i nezadovoljan. Kakve su to nedostatke kod mene uočili, pošto nisu bili spremni da mi povere taj posao? Doživljavao sam to, tada, kao neku mrlju na svojoj ličnosti.

"Smiri se", posavetova me Van Ajk suvo. "Načinili su model zasnovan na tvom karakternom profilu i ustanovili da postoji skoro pedeset odsto izgleda da ćeš biti uhvaćen već pri prvoj misiji. Ne volimo da tako brzo trošimo ljude."

"Ali..."

"Lakše malo, momče. Šaljem te u Glavni štab da ti nađu zaduženje."

"Glavni štab? Gde je to?"

"Znaćeš kada budeš tamo stigao. Javi se ovdašnjem metamorfičaru."

Dr Miler bio je zadužen za menjanje lica, i ja sam ga upitao šta namerava sa mnom. "Kako bih to mogao znati dok te ne proučim?" Premerio me je i fotografisao, snimio moj glas, analizovao moj hod i napravio izbušenu karticu sa mojim fizičkim osobinama. "Sada ćemo ti naći brata blizanca." Gledao sam kako sorter prolazi kroz više hiljada kartica i počeo da zamišljam da sam jedinstvena individua i da ni na koga ne podsećam dovoljno da bih se uspešno prurušio - kada, odjednom, gotovo istovremeno, iskočiše dve kartice. Pre nego što se mašina konačno zaustavila, u korpici se beše našlo pet

kartica.

"Lep izbor", primeti Miler dok ih je pregledao, "jedan veštački, dva živa, jedan počivši i jedna žena. Ne možemo za ovaj posao iskoristiti žensko čeljade, ali, imaćemo i to u vidu; jednog dana može biti vrlo zgodno da znamo da postoji i ženski građanin koga bi mogao da uspešno izigravaš."

"Šta znači ono veštački?" upitah ja.

"A? Oh, radi se o veštačkoj ličnosti, krajnje pažljivo načinjenoj na osnovu lažnih dokumenata i lažnih prošlosti. Riskantan posao - uključuje prćkanje po državnim arhivama. Ne volim da koristim veštačke osobe, budući da stvarno ne postoji način da se potpuno izgradi prošlost čoveka koji ne postoji. Mnogo radije koristim prave prošlosti pravih ljudi."

"Pa, onda, zbog čega uopšte upotrebljavate veštačke?"

"Ponekad i to moramo. Kada, na primer, treba da brzo izvučemo nekog begunca, a nema prave osobe sa kojom ga možemo spojiti. Zbog toga nastojimo da na raspolaganju imamo srazmerno širok izbor veštačkih osoba. A sada, da vidimo", dodade on, razgledajući kartice. "Možemo da odaberemo između dvojice..."

"Samo trenutak, doktore", prekidoh ga, "zbog čega i mrtve držite u tim dokumentima?"

"Oh, pa oni nisu zakonski mrtvi. Kada neko iz Bratstva umre i kada je moguće prikriti tu činjenicu, nastavljamo da njegovu javnu ličnost i dalje održavamo, radi moguće buduće upotrebe. Pa, da vidimo..." nastavi on. "Umeš li da pevaš?"

"Ne baš dobro."

"Ovaj, znači, otpada. Radi se o koncertnom pevaču, baritonu... Mogu da te poprilično izmenim, ali ne mogu da od tebe načinim školovanog pevača. To ti je onaj Hobsonov izbor. Kako bi ti se dopadalo da budeš Adam Rivs, trgovački putnik specijalizovan za tekstil?" On podiže karticu.

"Mislite da bih se mogao provući s tim?"

"Sasvim sigurno... kada prođeš kroz moje ruke."

Dve nedelje kasnije, ni rođena majka ne bi me prepoznala. Niti bi me, verujem, ni Rivsova majka mogla razlikovati od vlastitog sina. Nedelju dana nakon toga, sam Rivs beše stigao da radi sa mnom. Dok sam ga proučavao, veoma sam ga zavoleo. Bio je blag, tih

čovjek povučene prirode, zbog čega sam uvek o njemu razmišljao kao sitnom iako je, naravno, bio moje visine, težine i telesne građe. Jedino smo u licu, i to samo na prvi pogled, bili slični.

To jest, u početku. Jednostavna operacija učinila je da mi uši štrče malo više nego što je to priroda smerala; istovremeno, sredili su mi i ušne školjke. Rivsov nos bio je pomalo orlovski; malo voska pod kožu na nosu doteralo je moj na pravu meru. Bilo je neophodno plombirati nekoliko mojih zuba, jer je on imao nekoliko sitnijih popravki; bio je to jedini deo koji mi je zaista zasmetao. Moj ten morao je da se izbledi za dve ili tri nijanse: posao koji je obavljao Rivsa baš nije mnogo izlagao suncu. Ipak, najteži deo fizičkog usklađivanja predstavljali su otisci prstiju. Neprozirna plastika boje mesa bila je nanescna na moje jagodice, a onda su mi prsti bili stavljeni u kalupe načinjene po Rivsovim otiscima. Bio je to pipav posao; svaki prst bio je obrađivan čak po sedam puta, dok Miller ne bi bio sasvim zadovoljan.

Međutim, bio je to samo početak; sada sam morao da naučim da se ponašam kao Rivs - njegov hod, njegovi pokreti, kako se smejao, njegovi maniri za stolom. Sumnjam da bih mogao zarađivati za život kao glumac - moj obučavalac se sa tim svakako slagao i to mi je i rekao.

"Proklet da si, Lajle, zar nikad nećeš ukapirati? Tvoj život će zavisiti od toga. Moraš da naučiš!"

"Ali, mislio sam da dobro glumim Rivsa", slabašno sam mu odgovorio.

"Glumiš! U tome i jeste problem - ti glumiš Rivsa. Taman toliko ubedljivo koliko i veštačka noga podražava pravu. Moraš biti Rivs. Pokušaj. Brini o svojim prodajama, razmišljaj o svom poslednjem putovanju, misli na ustupke, popuste i kvote. Hajde. Pokušaj."

Svakog slobodnog trenutka proučavao sam tekuće detalje Rivsovih poslova, budući da ću morati da zaista prodajem tekstil umesto njega. Morao sam da naučim čitav posao, ustanovivši pri tom da u tome ima mnogo više od pukog nošenja uzoraka i izbora nabavljača - a ja nisam razlikovao bakarni novčić od vlakna. Pre nego što sam završio, stekao sam novo poštovanje za poslovne ljude. Uvek sam mislio da je kupovanje i prodavanje jednostavno; i u tome sam grešio. Morao sam da koristim stari fonografski zapisivač i da ne

skidam slušalice s ušiju čak ni u krevetu. Nikada nisam tako dobro spavao i svakog jutra bih se budio sa glavom koja mi je pucala i sa ušima, još osetljivim od operacija, bolnim kao da su ih pržili.

Ali, polako je sve dolazilo na svoje mesto. Za dve kratke nedelje ja sam bio Adam Rivs, trgovački putnik, do same svoje srži.

7.

"Lajle", obrati mi se Majstor Piter van Ajk, "Rivs treba da uhvati Kometu za Sinsinati ovog popodneva. Jesi li spreman?"

"Da, gospodine."

"Dobro. Ponovi moja naređenja."

"Trebalo da odnesem svoj - mislim, njegov - prodajni raspored odavde na Obalu. Pojavim se u zastupništvu United Textiles u San Francisku i potom nastavim sa njegovim odmorom. U Feniksu, u Arizoni, treba da prisustvujem obrednim službama u Južnom Prebivalištu. Posle toga treba da se malo zadržim i zahvalim svešteniku na nadahnutoj službi; tom prilikom ću mu se odati koristeći ustaljene metode našeg Reda. On će mi potom omogućiti da dođem do Glavne baze."

"Tačno. Osim što te premeštam na novu dužnost, iskoristiću te i kao kurira. Javi se smesta u psihodinamičku laboratoriju. Glavni tehničar će te uputiti."

"Vrlo dobro, gospodine."

Majstor lože ustade, obiđe sto i priđe mi. "Zbogom, Džoni. Pazi se i neka ti Veliki Graditelj pomogne."

"Hvala vam, gospodine. Ovaj, je li ta poruka koju nosim važna?"

"Priližno važna."

Ostalo je na tome i ja sam bio pomalo ljut; izgledalo mi je glupo da bude zagonetan u pogledu toga, utoliko pre što ću kroz nekoliko trenutaka ionako ustanoviti o čemu se radi. Ipak, nisam bio u pravu. U laboratoriji mi bi rečeno da sednem, opustim se i spremim za hipnozu.

Izišao sam iz laboratorije sa prijatnim osećanjem koje obično prati hipnozu. "To je sve", bilo mi je rečeno. "Izvrši svoja naređenja."

"Ali, šta je sa porukom koju treba da ponesem?"

"Imaš je."

"Hipnotički? Ali, ako me uhapsu, biću na milost i nemilost svakog psihoistraživača koji me bude ispitivao!"

"Ne, nećeš. Povezana je sa nekoliko ključnih reči; ne možeš je se setiti dok ti te reči ne izgovore. Izgledi da će ispitivač nabosti obe reči, i to u pravom redosledu, posve su zanemarljivi. Ne možeš odati poruku, ni budan ni u snu."

Očekivao sam da, ukoliko već nosim važnu poruku, budem i 'napunjen' za samoubistvo - iako nisam video kako bi to mogli izvesti u poslednjem trenutku, izuzev da mi daju pilulu - mada je to, mislim, metod gotovo beskoristan ako policajac ima imalo mozga. Međutim, ukoliko nisam mogao da odam poruku koju nosim, u tom slučaju više sam voleo da rizikujem; stoga nisam zatražio otrov. Ionako nisam samoubilački tip - kada Sotona dođe po mene, moraće da se napregne da me odvuče...

U raketnu luku koja opslužuje Novi Jerusalim lakše je ući nego u većini starijih gradova. Podzemna stanica nalazila se tačno preko puta robne kuće koja je skrivala naše sklonište. Jednostavno sam izišao iz trgovine, prešao mostom preko ulice, našao liniju označenu sa Raketna luka, sačekao da dođe prazno vozilo i ukrcao se zajedno sa svojim prtljagom. Kondukter me je zatvorio i skoro istog časa obreo sam se u luci.

Kupio sam kartu i stao u red ispred policijske stanice luke. Priznajem da sam bio nervozan; iako nisam predviđao da ću imati bilo kakvih problema da overim putničku propusnicu, policajci koji rade na tome bez sumnje su bili u potrazi za Džonom Lajlom, odbeglim vojnim oficijerom. Ali kako su uvek bili u potrazi za nekim, nadao sam se da je lista traženih lica predugačka da učini moj pregled nečim višim od rutine.

Red se polako pomerao i to je izgledalo kao loš znak - pogotovo kada sam primetio da je nekoliko ljudi bilo izdvojeno iz reda i poslato da čeka iza rukohvata. Počeo sam da drhtim. Ipak, samo čekanje dalo mi je vremena da se priberem. Pokazao sam papire naredniku, pogledao na svoj hrono, na stanični sat, pa ponovo na ruku.

Narednik je prolazio kroz moje papire lenjo i temeljno. Potom podiže pogled. "Ne brinite za brod", reče on ljubazno. "Ne mogu da krenu dok im ne odobrimo listu putnika." On gurnu jastuče preko šaltera. "Vaše otiske, molim."

Dao sam mu ih bez komentara. Uporedio ih je sa otiscima na mojoj putničkoj propusnici i onda sa otiscima koje Rivs tu beše ostavio pri

svom dolasku pre nedelju dana. "To je sve, gospodine Rivs. Prijatno putovanje."

Zahvalio sam mu se i udaljio se.

Kometa nije bila prepuna. Našao sam mesto pored prozora, u prednjem delu i taman seo, otvarajući večernje izdanje 'Holy Cityja', kada sam osetio neku ruku na svom ramenu.

Bio je to policajac.

"Hoćete li da izađete, molim vas?"

Napolju sam bio stavljen pored četiri druga muška putnika. Narednik je bio sasvim pristojan. "Bojim se da ću morati da vas četvoricu zamolim da se vratite u stanicu radi dodatne identifikacije. Narediću da se vaš prtljag ukloni i putnička lista izmeni. Vaše karte će važiti za sledeći let."

"Ali, moram biti večeras u Sinsinatiju!" uzviknuh ja.

"Žao mi je." On se okrenu ka meni. "Vi ste Rivs, je li tako? Hmmm... Prave ste veličine i građe. Ali... da ponovo vidim vašu propusnicu. Zar niste stigli u grad prošle nedelje?"

"Tako je."

On ponovo prođe kroz moje papire. "Ah, da, sad vas se sećam; došli ste u utorak jutarnjim letom na Hodočasniku. Pa, ne možete biti na dva mesta odjednom, tako da vas to čini čistim." On mi vrati papire. "Vratite se unutra. Izvinite što smo vas uznemiravali. Vi ostali dođite ovamo."

Vratio sam se na mesto i uzeo novine. Nekoliko minuta kasnije prvi teški zamajac rakete baci nas prema zapadu. Nastavio sam da čitam novine da sakrijem svoje uzbuđenje i olakšanje, ali sam se ubrzo zainteresovao. Tog jutra, u skrovištu, čitao sam novine iz Toronta; razlika je bila zaprepašćujuća. Bio sam se vratio u svet za koji sve izvan njega jedva da je postojalo; 'Vesti iz inostranstva', ako se uopšte tako mogle nazvati, sastojale su se od krupnih naslova o našim spoljnim misijama i nekih izveštaja o divljaštvu među nevernicima. Počeo sam da se pitam gde odlazi sav novac koji je svake godine prilagan u misionarski fond; ostatak sveta, ukoliko se moglo verovati njihovim novinama, kao da nije bio ni svestan da naše misije postoje.

Potom sam počeo da listam novine, izdvajajući članke za koje sam znao da su lažni. Dok sam s tim završio, već smo bili izašli iz

jonosfere i sletali u Sinsi. Pretekli smo sunce i ponovo uživali u njegovom zalasku.

Mora biti da je neki trgovac ipak postojao u mom porodičnom stablu. Nisam samo pokrio Rivsovu teritoriju u Sinsinatiju, već sam mu i poboljšao kvotu. Ustanovio sam, pri tom, da isto toliko zadovoljstva nalazim u nagovaranju nekog tvrdokornog nabavljača da poveća svoju količinu koliko sam ga nalazio i u vojnim poslovima. Prestao sam da brinem o svojoj maski i mislio sam samo na tekstil. Prodaja nije samo sredstvo prehranjivanja; ona je i igra, zabava.

Sledeći plan otišao sam u Kansas Siti i nisam imao problema sa policijom da dobijem vizu na moju propusnicu. Zaključio sam da je Novi Jerusolim bio jedino sumnjičavo mesto; zapadno odavde niko neće očekivati da zatekne Džona Lajla, bivšeg oficira i džentlmena; on će biti samo jedan od hiljada ljudi za kojima se tragalo, izgubljen u dokumentacijama.

Raketa za Kansas Siti bila je dobrano popunjena; morao sam da sednem pored drugog putnika, nekog dobro građenog čoveka u srednjim tridesetim godinama. Pogledali smo se dok sam sedao i onda je svako nastavio da se zanima vlastitim poslovima. Spustio sam stočić i počeo da ispravljam prazne narudžbenice i druge papire koje sam pribavio tokom prenakrcatih, uspešnih dana u Sinsinatiju. On se beše zavalio u sedište i stao da gleda vesti na televizoru u prednjem delu vozila.

Desetak minuta kasnije osetio sam da me je neko gurnuo i ja se osvrnuh. Moj sused pokazivao je palcem na televizor; na njemu se video veliki javni trg ispunjen ruljom. Svetina je jurila ka stepenicima masivnog hrama, iznad koga se vijorio Prorokov zlatnogrimizni barjak i na kome je stajala oznaka biskupije. Dok sam gledao, prvi talas gomile provali na stepenište hrama.

Odred stražara izmaršira iz bočnih vrata blizu džinovskih glavnih vratnica i postavi svoje tronošce na terasu na vrhu širokog stepeništa. Prizor se pretoči u drugi pogled; sada smo gledali pravo u lica rulje koja je jurila ka nama - očigledno posredstvom telefoto kamere smeštene negde na krovu hrama.

Ono što je usledilo postidelo me je uniforme koju sam nekada nosio. Umesto da ih brzo pobiju, čuvari su ciljali nisko i spaljivali im noge. U jednom trenutku prvi talas trčao je prema meni uz stepenice - a onda

su pali, još instiktivno pomerajući spržene patrljke svojih nogu. Posmatrao sam mladi par u žiži kamere; trčali su držeći se za ruke. Kako je zrak prešao preko njih, zajedno su pali.

Ona je ostala na tlu. On je, međutim, uspeo da se podigne na ono što su mu nekad bila kolena, načinio dva nespretna samrtna koraka prema njoj i pao preko nje. Privukao je njenu glavu svojoj, a onda se prizor prebaci na krupni plan trga.

Zgrabio sam slušalice koje su visile na zadnjem delu sedišta ispred mene i počeo da slušam: "...apolis, Minesota. Situacija je pod kontrolom i neće biti potrebne dodatne trupe. Biskup Dženings proglasio je vanredno stanje, dok se agenti Sotone ne obuzdaju i red se ne povrati. Period molitvi i posta odmah će početi.

Geta u Minesoti su zatvorena i sve lokalne parije biće premeštene u rezervate u Vajomingu i Montani, kako bi se sprečili budući izgredi. Neka ovo bude upozorenje bezbožništvu koje bi osporilo božansku vladavinu Ovploćenog Proroka, ma gde se ono nalazilo.

Ovaj prilog sa lica mesta, Ni-Vrabac-Neće-Pasti Vesti stiže do vas zahvaljujući sponzorstvu Ujedinjenih trgovaca Kraljevstva, prodavaca najfinijih kućnih potrepština, koje vam pomažu u održavanju čestitosti. Budite prvi u svojoj parohiji koji će kupiti statuicu Proroka koja čudesno sija u mraku! Pošaljite jedan dolar, na račun ove stanice..."

Ja isključih slušalice i vratih ih na mesto. Zašto okrivljavati parije? Onu rulju nisu sačinjavale parije.

Međutim, držao sam usta zatvorena i pustio da moj saputnik prvi progovori, što je on i učinio, i to s neskrivenom žestinom. "Tako im i treba, proklete budale! Zamisli da jurišaš na utvrđenu zgradu golim rukama." Glas mu je bio tih i skoro mi je šaputao na uvo.

"Pitam se zbog čega li su se bunili?" bilo je sve što sam mu odgovorio.

"A? Nema nikakvog razumnog objašnjenja za postupke jeretika. Oni, naprosto, nisu normalni."

"To možete i u crkvi otpevati", čvrsto se složih. "Pored toga, čak i normalni jeretici - mislim, ukoliko tako nešto uopšte postoji - lako mogu videti da vlada dobro vodi ovu zemlju. Poslovi dobro idu." Ja zadovoljno pljesnuh po svojoj torbi. "Makar što se mene tiče, slavljem neka je Gospod."

Neko vreme nastavili smo da razgovaramo o uslovima za poslovanje i slicnom. Dok smo pričali, osmatrao sam ga. Delovao je kao uobičajen tip prosperitetnog građanina, konvencionalnog i konzervativnog, ali ipak me je ipak nešto u vezi s njim uznemiravalo. Da li su to bili samo moji živci, napeti usled osećanja krivice? Ili neko šesto čulo progonjenih?

Oči mi se potom vratiše na njegove ruke i u meni se javi blago osećanje da je trebalo da nešto uočim. Međutim, na rukama mu nije bilo ničeg neuobičajenog. A onda sam, konačno, primetio jednu jedva uočljivu sitnicu - usečeni ožiljak na najnižem zgavku srednjeg prsta, ožiljak kakav tokom godina ostavlja nošenje teškog prstena, baš onakav kakav sam i ja imao od mog prstena iz Vest Pointa. To, naravno, nije moralo ništa značiti, pošto mnogi ljudi nose teško prstenje na tom prstu. I ja sam nosio jedan - ne onaj, prirodno, sa Vest Pointa, već jedan koji je pripadao Rivsu.

Ipak, zbog čega bi jedna konvencionalna volina dugo vremena nosila takav prsten, a onda odjednom prestala? Bila je to zaista sitnica, ali me je ipak zabrinjavala; progonjena životinja i preživljava uočavajući sitnice. U Pointu me nikad nisu smatrali bistrim što se psihologije tiče; samo zbog toga sam i zaostajao u kadetskim činovima. Međutim, sada mi se učinilo da je pravo vreme da iskoristim ono malo što bejah naučio... U umu sam se još jednom preslišao o svemu što o njemu bejah saznao.

Prva stvar koju je uočio, i ona koju je prokomentarisao, bila je glupost koju predstavlja jurišanje na utvrđenu poziciju. To je ukazivalo na vojničku usmerenost u njegovom razmišljanju. Međutim, to ipak nije dokazivalo da je bio Pointer. Baš suprotno: čovek sa Akademije nosi svoj prsten sve vreme, odnosi ga čak i u grob; ne skida ga ni na odmoru, kad nosi civilno odelo... Osim, naravno, ukoliko iz nekog dobrog razloga ne želi da ga prepoznaju.

Još smo ćaskali i ja sam već postajao zabrinut kako da nadoknadim nedovoljne podatke kojima sam o njemu raspolagao, kada nas stjuardesa posluži čajem. Brod je tek počinjao da grize vazduh kada smo se spustili sa oboda svemira, započevši sa dugačkim poniranjem ka Kansas Sitiju; bilo je pomalo treskavo i ona proli malo vrelog čaja na njegovo nadkolenicu. On jauknu i promrmlja nešto sebi u bradu. Sumnjam, međutim, da je devojka primetila šta beše

rekao.

Ali, ja jesam - i hitro sam počeo razmišljati o tome dok sam ga brisao maramicom. 'Bi Džej idiot!' bio je izraz koji je upotrebio, a to je bio izraziti sleng Vest Pointa.

Znači, otisak prstena nije bio slučajan; on jeste bio sa Vest Pointa - vojni oficir, koji se pretvarao da je civil. Shodno tome: skoro je sasvim sigurno da se nalazio na tajnom obaveštajnom zadatku. Da li sam ja bio taj njegov zadatak?

Oh, hajde sad, Džone! Njegov prsten možda je u tom trenutku kod draguljara, možda se popravlja; možda ide kući na trideset dana. Ali, opet, tokom dugog razgovora bio mi je saopštio da je poslovan čovek. Ne, nema sumnje: bio je tajni agent.

Ipak, čak i da nije bio u potrazi za mnom, načinio je dve trapave omaške u mom prisustvu. Čak i najnespretniji novajlija (kao, recimo, ja) ne pravi dve takve greške u pri svom lažnom identitetu - a vojna tajna služba nije bila nespretna; nju su vodili neki od najizoštrenijih umova u zemlji. Vrlo dobro, onda: to nisu bili slučajni propusti, već proračunati postupci; i trebalo da ih uočim i da pomislim da se radi o slučajnosti. Ali, zbog čega?

Nije bilo moguće da jednostavno nije siguran da sam ja čovek koga traži. U tom slučaju, po starom oprobanom pravilu da je čovek grešan dok se ne dokaže suprotno, jednostavno bi me uhapsio i podvrgao ispitivanju.

Pa onda - zbog čega?

Moglo bi biti da želi da ostanem slobodan još neko vreme - ali preplašen i u potrazi za utočištem... i da ih tako odvedem do svojih sadrugova zaverenika. Bila je to prilično nategnuta pretpostavka, ali i jedina koja je pokrivala sve činjenice.

Kada sam isprva zaključio da moj saputnik mora biti agent koji se beše uputio mojim tragom, bio sam ispunjen onim hladnim, mučnim strahom koji se može uporediti samo sa morskou bolešću. Ali kada sam pomislio da sam im dokučio ciljeve, smirio sam se. Šta bi Zebadija učinio na mom mestu? 'Prvo pravilo zavereništva jeste da ne srćeš u neuobičajene postupke...' Sedi, dakle, mirno i izigravaj glupana. Ako ovaj žaca hoće da me prati, odvešću ga u svaku robnu kuću u Kansas Sitiju i pustiti ga da gleda dok budem prodavao tekstil.

Svejedno, stomak mi se stegao kada smo sišli sa broda u Kansas Sijaju. Očekivao sam onaj blagi dodir na ramenu koji je užasniji čak i od udarca pesnicom u lice. Ali, ništa se nije dogodilo. Dobacio mi je samo uobičajeno Bog-neka-te-čuva, otišao ispred mene i uputio se ka liftu koji vodi do platforme sa taksijima, dok sam ja još čekao da mi srede propusnicu. To me, međutim, nije ohrabrilo, pošto me je više puta mogao označiti svojoj zameni. Ali, nastavio sam do Novog Milbaha podzemnom, što sam mirnije bio u stanju.

Proveo sam uspešnu nedelju u Kansas Sijaju, postigao svoju kvotu i pokupio jedan novi račun popriližne veličine. Pokušao sam da uočim bilo kakvu senku koja mi možda beše dodeljena, ali do dana današnjeg ne znam da li su me pratili. Ako jesu, neko mora da je proveo užasno dosadnu nedelju. Ipak, iako skoro bejah zaključio da je sve to bilo samo plod moje mašte i nervoze, bio sam srećan kada sam se našao na brodu za Denver i primetio da moj prošlonedeljni saputnik nije na brodu.

Spustili smo se na novo sletišće istočno od Aurore, mnogo milja od predgrađa Denvera. Policija je proverila moje papire i uzela mi otiske na rutinski način, i već sam hteo da vratim novčanik u džep kada mi narednik za šalterom reče: "Podignite levi rukav, molim vas, gospodine Rivs."

Podigao sam ga, pokušavajući da iskažem pravu količinu užurbane nervoze. Službenik u belom mantilu uze uzorak krvi. "Samo uobičajena predostrožnost", objasni narednik. "Odeljenje narodnog zdravlja pokušava da iskoreni uočenu groznicu."

Bilo je to bledo opravdanje, kao što sam znao zahvaljujući svojoj obuci u medicinskoj zaštiti - ali Rivs, prodavac tekstila, to ne bi shvatio. Međutim, i to opravdanje sasvim je izbledelo kada sam bio zamoljen da sačekam u sporednoj sobi stanice, dok se ne proverii moj uzorak krvi. Sedeo sam tamo, uznemiren, pokušavajući da dokučim šta mi loše mogu uraditi sa nekoliko mililitara moje krvi - mada sam još manje znao šta ja mogu uraditi u vezi s tim.

Imao sam dosta vremena za razmišljanje. Položaj mi uopšte nije izgledao blistav. Vreme mi je verovatno isticalo dok sam tu sedeo - pa ipak, objašnjenje za moje zadržavanje bilo je taman toliko ubedljivo da se ne usudim da pobegnem; moglo je to biti upravo ono što su i želeli. Tako sam sedeo napet, znojeći se.

Zgrada je bila privremeni objekat i zid između mene i narednikove kancelarije bio je načinjen od tankog laminata; mogao sam da čujem glasove kroz njega, ali ne i da razaberem reči. Nisam se usuđivao da prislonim uvo na njega, plašeći se da me ne uhvate. S druge strane, bilo mi je jasno da baš to beše ono što sam morao da učinim. Zato sam pomerio stolicu do zida, ponovo seo, i zaklatio se na stolici tako da su mi ramena i potiljak bili uz zid. Potom sam ispred lica otvorio novine koje tu bejah našao i naslonio uvo na zid.

Sada sam mogao da čujem svaku reč. Narednik je svom službeniku pričao priču koja bi mu donela mesečnu kaznu da ju je proktor morala čuo - ali sličnu priču već sam bio čuo, samo u malo blažem obliku, u samoj Palati, tako da nisam bio stvarno zaprepašćen - a nisam bio ni u raspoloženju da brinem za moral drugih ljudi. Saslušao sam nekoliko rutinskih izveštaja i pitanje nekog polumorona koji nije mogao da nađe muško kupatilo, ali ni reč o sebi. Već mi se bio ukočio vrat od položaja u kojem sam se nalazio.

Tačno preko puta mene nalazio se jedan otvoren prozor koji je gledao na raketno sletišće. Jedan mali brod pojavio se na nebu, zakočio sa nosnim jedinicama i spustio se divno slećući oko četvrt milje daleko. Pilot se potom dovezao do zgrade administracije i parkirao se ispred prozora, ni dvadeset metara daleko.

Bila je to kurirska verzija Kopca, letelica sa nabojno-mlaznim motorom, raketnim poletanjem i pojačivačem, najslađi brod ikada sagrađen. Dobro sam ga poznavao; vozio sam jedan takav, igrajući na drugoj poziciji za tim Suvozemnih snaga u vazдушnom polu - bilo je to one godine kada smo potukli i Mornaricu i Prinston.

Pilot je izišao i nekud otišao. Procenio sam razdaljinu do broda. Ukoliko paljenje nije zaključano... Šeola mu! A šta ako jeste? Pogledao sam kroz otvoren prozor. Možda bih ga mogao zaobići? Možda je opremljen vibroboltovima; ako jeste, nikad neću saznati šta me je sredilo. Međutim, nisam mogao da uočim nikakve kablove ili senzore, a slaba konstrukcija zgrade sigurno bi ih učinila teškim za sakrivanje. Verovatno nema ničega, osim kontaknih alarma; možda, čak, jedino selenijumsko kolo.

Dok sam razmišljao o tome ponovo začuh glasove u susednoj prostoriji; priljubio sam uvo i napeo se da slušam.

"Koja je krvna grupa?"

"Jedan, naredniče."

"Da li se uklapa?"

"Ne, Rivs je tri."

"Oho! Nazovi glavnu laboratoriju. Odvešćemo ga u grad na proveru mrežnjače."

Bio sam uhvaćen, i znao sam to. Sa potpunom izvesnošću znali su da nisam Rivs. Kada jednom snime mrežu krvnih sudova u mrežnjači bilo kog oka, tačno će znati ko sam - za onoliko vremena koliko im bude potrebno da pošalju snimak Birou za moral i istraga - čak i manje ukoliko su uzorci sa mojim imenom bili poslati u Denver i na druga mesta.

Iskočio sam kroz prozor.

Dočeka sam se na ruke, prevrnuo se i podigao se na noge. Ako i jesam aktivirao alarm, bio sam prezauzet da ga čujem. Vrata broda bila su otvorena i paljenje nije bilo zaključano - zaista je bilo pomoći za sina jedne udovice! Nisam se gnjavio sa traženjem čistog prostora: smesta sam aktivirao motore, ne hajući da li će plamen iz rakete spržiti moje progonitelje. Odvajali smo se od zemlje, moje malo čedo i ja, a onda sam mu podigao nos i poleteo put zapada.

8.

Pustio sam letelicu da se vine put neba, tražeći visinu i brzinu na kojima će nabojno-mlazni motori pravilno raditi. Bio sam oduševljen što imam dobar brod pod svojom komandom i što sam one policajce ostavio daleko za sobom. Ubrzo sam, međutim, prestao da uživam u tom detinjastom ushićenju i izravnao brod za let.

Ako mačka pobegne uz drvo, mora tamo i ostati sve dok pas ne ode. To je bila vrsta nevolje u kojoj sam se nalazio, s tim što u mom slučaju pas neće otići - a ni ja nisam mogao beskonačno ostati na drvetu. Uzbuna je već sigurno bila data, i policijski piloti će poleteti za nekoliko minuta, možda čak i sekundi. Pratili su me, bilo je to sigurno, i svetlašce mog vozila odbljeskivalo je na više ekrana; istovremeno je kao podatak bilo smešteno u kompjuter, koji će me držati na oku bez obzira gde ja skrenuo. Posle toga - pa, ili ću sleteti kada mi nareda ili će me oboriti.

Čudo mog bekstva počelo je u međuvremenu da mi deluje malo manje čudesno. Ili, možda, kao previše čudesno? Od kada je to

policija postala tako aljkava da ostavi zatvorenika u sobi sa neobezbeđenim prozorom? Zar nije bila malo prevelika slučajnost da je brod koji sam znao da vozim došao do prozora i bio tu ostavljen - sa nezaključanim paljenjem - baš kada je narednik glasno izgovorio reči koje bi me sigurno navele da se odlučim na bekstvo?

Možda je ovo bio drugi, i sigurniji, pokušaj da me uspaniče. Možda je još neko znao za moju naklonost prema Kopcu - naprosto zato što je držao moj dosije rasprostrt pred sobom i što je, kao i ja sam, poznavao moju polo karijeru. U tom slučaju možda me neće odmah oboriti; možda računaju da ću ih odvesti pravo do mojih sadrugova.

Ili je možda - ali, samo možda - ovo bilo pravo, uspešno bekstvo, pod uslovom da umem da ga iskoristim. U bilo kom slučaju, nisam bio spreman da me uhvate i da ih odvedem do Bratstva - a ni da umrem. Nosio sam važnu poruku (tako sam rekao sebi); imao sam previše posla da bih im izišao u susret i baš sada umro.

Prebacio sam brodski radio na policijsku i saobraćajnu frekvenciju. U toku je bila neka žučna rasprava denverske luke i nekog vazdušnog transportera, ali niko mi još nije vikao da se spustim, pod pretnjom da će me ubiti. Možda, kasnije... Ostavio sam radio uključen i prepustio se razmišljanju.

Radar mi je saopštio da se nalazim nekih stotinu dvadeset kilometara od Denvera i da se krećem prema severozapadu; bio sam iznenađen kada sam shvatio da sam u vazduhu manje od deset minuta... bez sumnje, tako napumpam adrenalinom da mi je osećaj za vreme bio poremećen. Rezervoari nabojno-mlaznih motora bili su skoro puni; imao sam skoro deset sati i hiljadu kilometara pažljivog leta - ali, naravno, pri toj brzini mogli su me skoro gađati kamenicama.

Plan, glup i možda nemoguć i svakako nastao iz očajja, ali i kao takav bolji od nikakvog plana, počinjao je da mi se stvara u mozgu. Pogledao sam veliki kružni pokazivač i namestio kurs za Republiku Havaji; i moje luče se smesta upravi prema jugozapadu. Potom sam bacio pogled na gnomograf za gorivo, brzinu i razdaljinu i odmah uočio problem: četiri hiljade šest stotina kilometara razdaljine, pri brzini od oko hiljadu dvesta kilometara na sat - ostaću sa praznim rezervoarom i moraću se osloniti na ostatak goriva i nosne jedinice da se upustim u bezmotorno sletanje. Riskantno.

Ne da me je bilo briga. Negde tamo ispod mene, ubrzo pošto sam podesio autopilota na željeni kurs i brzinu, analizatori u kibermreži počće da svojim ljudskim operaterima saopštavaju da pokušavam da pobegnem na Slobodnu Državu Havaja, pri tom i tom kursu, toj i toj visini i maksimalnoj brzini za tu razdaljinu... i da ću, ukoliko me ne presretnu, za otprilike jedan sat izbiti na obalu Pacifika između San Franciska i Montereja. Ali, presretanje je bilo izvesno. Čak i ako se još igraju mačke i miša sa mnom, tragači zemlja-vazduh poleteće iz doline Sakramento. Ukoliko me ipak promaše (vrlo malo verovatno!), brodovi sa ljudskom posadom, isto toliko brzi ako ne i brži od mog, sa punim rezervoarima i bez potrebe da čuvaju putanju, čekaće me kod obale na mojoj visini. Nisam imao izgleda da se iz toga izvučem. Nisam ni nameravao. Želeo sam da unište malo luče koje sam vozio, da ga potpuno unište i to u vazduhu - naprosto zato što nisam imao nameru da budem u brodu kada se to dogodi.

Operacija Zvekan, druga faza: kako pobeći iz ove proklete naprave! Predostrožni inženjeri odavno već behu smislili kako napustiti mlaznu letelicu u toku leta: pritisneš polugu za katapultiranje i pomoliš se; ostalo se obavi samo od sebe. Kapsula za preživljavanje spusti se na tebe i zatvori se, a onda zajedno s tobom biva izbačena iz broda. Kroz određeno vreme, pri ispravnom pritisku i brzini vazduha, otvara se padobran i eto te, udobno se lelujaš ka majčici Zemlji, sa svojom bocom kiseonika kao jedinim društvom.

Postoji, međutim, samo jedna caka: i kapsula i napušteni brod počnu slati radio signale - tačkice za kapsulu, crtice za brod - i, tek reda radi, kapsula ima ugrađeni radarski odašiljač.

Čitava stvar neprimetna je otprilike koliko i krava u crkvi.

Sedeo sam tako grickajući palac i gledajući ispred sebe. Činilo mi se da nebo izgleda nekako divljije i plavlje nego obično - radilo se, bez sumnje, o mom raspoloženju, pošto sam znao da dvadeset kilometara proleće ispod mene svakog minuta i da je krajnje vreme da nađem svoj šešir i pođem kući. Naravno, vrata su bila odmah pored mene; mogao sam nabaciti padobran i iskočiti. Ali, ne možete otvoriti vrata nabojno-mlaznog aviona u punom letu; niti iskočiti iz njega - to bi učinilo da se avion počne ponašati kao šutnuto kuće. Ne može se zanemariti ni povetarac od hiljadu dvesta kilometara na sat, čak ni na dvadeset hiljada kilometara visine; bio bi rasečen kao puter

vrelim nožem.

Odgovor je zavisio od toga koliko je dobrog autopilota ovo čudo imalo. Bolji robopiloti mogli su da rade sve osim da pevaju himne; neki jeftiniji bili su u stanju da održavaju kurs, brzinu i visinu, ali su se na tome njihove sposobnosti i okončavale. Posebno mi je bilo važno da ustanovim da li ovaj autopilot ima kolo pomoću kojeg se obavljalo 'zaustavljanje', budući da sam nameravao da zaustavim brod, iskočim i pustim ga da sam nastavi put Havaja - ukoliko uspe.

Nabojno-mlazni motori funkcionišu isključivo pri velikim brzinama; zato ti brodovi imaju i raketne motore, inače čovek nikada ne bi mogao da poleti. Ukoliko usporite do ispod kritične brzine, mlazni motori se isključuju i onda ih, da biste opet dobili na brzini, morate ponovo pokretati, ili raketama ili poniranjem. To je pipav posao i mnogi piloti nabojno-mlaznih motora preselili su se na nebo zahvaljujući neočekivanom slučaju 'zaustavljanja'.

Moja ranija iskustva sa Kopcem nisu mi ništa govorila - igrajući nebeski polo ne koristite se autopilotom. Verujte mi, tako je. Zato sam potražio uputstvo za rukovanje u pretincu za rukavice, i kako ga nisam našao pogledao sam samog pilota. Ni pločica sa podacima ništa mi nije kazivala. Bez sumnje, sa šrafcižerom i dosta vremena, mogao bih ga otvoriti, pregledati kola i saznati šta mi treba - za, recimo, dan i po; ti autopiloti su vam ionako masa tranzistora i špageta.

Zato sam iz ležišta izvukao lični padobran i počeo da ga zakopčavam, sve vreme uzdišući: "Druškane, nadam se da imaš ugrađene sve potrebne sitnice." Autopilot mi, međutim, ništa ne odgovori, iako ne bih bio mnogo iznenađen ni da se oglasio. Potom sam se vratio na mesto i počeo ručno da programiram autopilota. Nisam imao mnogo vremena; već sam se nalazio nad basenom Deseret i mogao sam videti zalazeće sunce kako treperi nad vodama Velikog slanog jezera, tamo desno i ispred mene.

Najpre sam malo spustio letelicu, zato što je na dvadeset hiljada metara vazduh redak i što je hladno - premalo pritiska za čovekova pluća. Potom sam započeo lagani uspon po krivulji, koja joj neće otkinuti krila, niti mene onesvestiti. Morao sam je odvesti prilično visoko, zato što sam nameravao da potpuno isključim raketne motore i nateram moju malu da upali svoje motore u padu,

nameravajući da stvorim vertikalni zastoj koji će prouzrokovati 'zaustavljanje' - i u tom trenutku trebalo je da brzo iskočim. Iz očiglednih razloga nisam htio da raketni motori pojure dok se ja opraštam.

Nastavio sam da podižem letelicu sve dok mi se Zemlja nije našla za leđima, i dok se nebo našlo pravimice prema meni. Pažljivo sam upravljao. usporavajući je, sa namerom da se zaustavim sa isključenim motorima na deset hiljada metara - još uvek redak vazduh, ali blizu normalnog pritiska, i ipak dovoljno visoko da dam mom šećeru vremena za poniranje a da se istovremeno ne slupa o plato Jute. Na oko devet i po hiljada metara dobio sam onaj glupi, bespomoćni osećaj koji se u vama javlja kada se kontrole pobune i neće da slede vaše naloge. Odjednom se na kontrolnoj tabli upali crveno svetlo i oba motora se isključiše. Bilo je vreme da se krene.

Skoro da sam zaboravio bocu sa kiseonikom na sedištu. Još sam između zuba pričvršćivao cev za usta i navlačio nosni deo preko nosa, dok sam istovremeno drugom rukom pokušavao da otvorim vrata - sve ovo znatno otežano činjenicom da smo brod i ja, praktično, bili u slobodnom padu; mali potisak vazduha na vrhu putanje činio me je teškim tek nekoliko grama, ne više.

Vrata, međutim, nisu htela da se otvore. Konačno sam se setio da otvorim ventil, i ona se tada otvoriše; bio sam skoro isisan napolje. Lebdeo sam tamo nekoliko sekundi dok se zemlja ludački okretala iznad mene, a onda se vrata zalupiše i zaključaše - bio sam se odgurnuo od aviona. Nisam dovoljno odskočio... Padali smo zajedno, i ja se ponovo odgurnuh.

Možda sam lupio glavom o krilo. U svakom slučaju, u mom sećanju postoji kratka praznina, pre nego što sam se našao na oko dvadeset metara od broda. Letelica se lagano obrtala i zemlja i nebo lenjo su se okretali oko mene. Dok sam padao, oko mene je hućao redak, hladan vetar; međutim, još nisam bio svestan hladnoće. Prilično smo se dobro držali zajedno nekoliko sekundi - ili sati; vreme se zaustavilo - a onda se brod ispravio u poniranju i udaljio od mene.

Pokušao sam da ga pratim pogledom, a onda sam, odjednom, postao svestan ledenog vetra svog pada. Oči su me bolele i ja se prisetih nečega što bejah pročitao o smrznutim očnim jabučicama; pokrio sam ih obema rukama. Mnogo je pomoglo.

Odjednom sam postao uplašen, uspaničen na pomisao da sam previše odugovlačio sa skokom i da ću se razbiti o pustinjsko tle. Otvorio sam oči i pogledao.

Ne, zemlja je još bila daleko, možda tri ili četiri kilometra. Moje nagađanje nije mi mnogo vredelo, jer je dole već bio mrak. Pokušao sam da uočim brod, ali ga nisam mogao videti; a onda ga iznenada primetih, dok su mu se motori palili. Rizikovao sam da mi se oči zamrznu, ali sam nastavljao da gledam, s oduševljenjem u srcu. Autopilot je zaista imao ugrađeno kolo za 'zaustavljanje' i sve se odvijalo po planu. Mala dušica se izravnala, nastavila po kursu na zapad i počela se peti na visinu koja joj je bila zadata. Pomolio sam se da uspe i da završi u čistim vodama Pacifika, umesto da je obore. Posmatrao sam iskričave motore broda kako se gube na vidiku, dok sam nastavljao da padam.

Trijumf mog brodića naveo me je da zaboravim na strah. Kada sam se otisnuo, znao sam da će to morati da bude skok sa zadržkom. Moje sopstveno telo, po napuštanju broda, predstavljaće sada drugu tačkicu na bilo čemu što je pratilo brod; i moja jedina nada da ću ubediti tragače da su posmatrali pravu opasnost - 'zaustavljanje' - zasnivala se na tome da brzo pobegnem od broda i da me ne primete dok padam. To je značilo da moram brzo da padam van dohvata slike i da ne smem da povučem kukicu dok ne budem blizu zemlje, u mraku i senci radara.

Ali, nikada ranije nisam izvodio skok sa zadržkom; u stvari, samo sam dva puta ranije iskakao. Oba puta bila su to dva laka probna skoka sa instruktorom, kakva se traže od svakog kadeta pre nego što diplomira. Nije mi bilo neprijatno sve dok sam držao zatvorene oči, ali počeo sam da dobijam zaista neodoljivu želju da povučem tu kukicu. Ruka mi je prišla ka njoj i zgrabila je. Rekao sam sebi da je moram pustiti, ali nisam mogao to da učinim. Bio sam još previsoko, i sasvim sigurno ću biti primećen ukoliko razvijem tog velikog sumnjivog bumbara i slebdim ostatak puta.

Nameravao sam da otvorim padobran negde između trista i dvesta metara iznad zemlje, ali su mi živci popustili i nisam mogao toliko da izdržim. Koliko sam se sećao osmatranja iz svog položaja tamo gore, ispod mene nalazio se jedan veliki grad - Provo, u Juti. Uverio sam sebe da moram povući uzicu kako ne bih sleteo pravo u grad.

Setio sam se baš na vreme da skinem masku sa kiseonikom, i time najverovatnije sebi prištedeo puna usta polomljenih zuba, jer se nisam setio da privežem bocu za sebe; držao sam je u levoj ruci tokom čitavog pada. Pretpostavljam da sam čak i tada imao vremena da je vežem, ali bacio sam je u pravcu neke farme, nadajući se da će se prizemljiti na tle a ne na lobanju nekog poštenog građanina. Onda sam povukao uzicu.

Za užasni delić sekunda mislio sam da imam loše zapakovan padobran. A onda se on otvorio i onesvestio me udarcem - ili sam se onesvestio od straha? Probudio sam se, viseći na užadima, dok se zemlja polako pomerala i okretala ispod mene. Bio sam još previsoko i izgledalo mi je kao da lebdim prema svetlima Provoa. Zato duboko udahnuh - pravi vazduh je posle one konzerve imao sjajan ukus - i smotah nekoliko zamotaja u ruke.

A onda sam počeo ubrzanije da padam i uspeh da ih pustim taman na vreme da povratim punu ravnotežu pri spuštanju. U večernjoj tami nisam mogao da dobro vidim zemlju, ali sam znao da je blizu; skupio sam stoga kolena, baš kao što piše u priručniku, i trenutak potom prilično neočekivano pao, prevrćući se i zamotavajući u padobran. Otprilike vam je to isto kao i skok sa četiri i po metra; i sve što mogu da kažem jeste da mi je izgledalo kao da mora da beše i više.

Nekoliko trenutaka potom sedeo sam u polju šećerne repe, i trljao svoj levi članak.

Kako špijuni uvek zakopaju svoje padobrane, pretpostavio sam da bi i ja trebalo da zakopam svoj. Međutim, mrzelo me je, a nisam ni imao nikakvu opremu; nagurao sam ga stoga u odvodni kanal koji sam otkrio kako ide ispod puta što je ovičavao polje, i potom sam se tim istim putem počeo vući prema svetlima Provoa. Nos i desno uvo su mi krvarili i krv mi se bila skorela na licu; bio sam pokriven prljavštinom, pocepao sam pantalone, šešir mi je bio bogzna gde - Denver, možda, ili Nevada - levi članak mi je izgledao blago iščašen, desna ruka bila mi je gadno odrana; sve zajedno, delovalo je kao da sam imao neku detinjastu nezgodu. Osetio sam se ispunjenim.

Jedva sam se mogao uzdržati od zviždanja dok sam koračao - tako dobro sam se osećao. Svakako, još sam bio progonjen, ali proktori Proroka sigurno su mislili da sam još visoko u vazduhu i da letim za Havaje. Bar sam se nadao da su verovali u to; u svakom slučaju, bio

sam još slobodan, živ i uglavnom nepovređen. Ako već moraju da me progone, Juta je za to bila pogodnije mesto od većine drugih; ona je predstavljala centar jeresi i raskola još od uništavanja Mormonske crkve, u danima Prvog Proroka. Ukoliko uzmognem da se držim podalje od očiju Prorokove policije, bilo je malo verovatno da će me građani prijaviti.

Uprkos tome, prućio bih se u jarak čim bih čuo kamion ili kola kako prolaze; napokon sam sišao s puta i udario preko polja, sve dok nisam stigao do gradskog atara. Načinio sam potom širok luk i zašao u jednu mračnu sporednu ulicu. Bilo je još dva sata do policijskog časa; trebalo je da izvršim prvi deo svog plana pre no što policijske patrole iziđu na ulice.

Lutao sam skoro čitav sat mračnim stambenim četvrtima i izbegavao bilo kakav neposredan susret sa ljudima, pre nego što sam konačno pronašao ono što sam tražio - nekakvo leteće vozilo koje sam mogao da ukradem. Ispostavilo se da se radi o Fordovom porodičnom letaću, parkiranom na praznom parkiralištu. Kuća ispred koje je stajao bila je mračna.

Sve vreme se držeći u senci došunjabo sam se do njega, i upropastio svoj perorez obijajući vrata - ali sam ih na kraju otvorio. Ključa nije bilo, ali nisam ni očekivao da mi se onakva sreća još jednom ponovi. Imao sam neverovatno praktičnu obuku na trošak poreskih obveznika, koja je uključivala i detaljno poznavanje motora, i ovog puta nije bilo potrebe za žurbom; trebalo mi je dvadeset minuta rada u tami da prepovežem bravu.

Posle brzog pregleda ulice ušao sam, pokrenuo električni rezervoar i tiho kliznuo na ulicu; svetla sam upalio tek kada sam skrenuo za ugao. Udaljio sam se bez zastajkivanja, kao seljak koji se vraća sa službe u gradu. Svejedno, plašio sam se da ne naletim na policijsku kontrolu na obodu grada, i zato sam, čim su se kuće proredile, skrenuo kola na prvo otvoreno polje i nastavio na pristojnoj udaljenosti od puta - da bih, malo potom, posve neočekivano, zakačio prednjim točkom jarak za navodnjavanje. To je, ujedno, odlučilo i odakle ću poleteti.

Glavni motor se zakašljao i pokrenuo; rotor je sa glasnom škripom raširio svoje propelere. Kola su bila pomalo trapava pri uzletanju, pošto behu zakačila jarak, ali su uspela. Zemlja se stade udaljavati.

9.

Kola koja sam ukrao bila su prava krtija - stara, rđavo održavana, sa lošim karburatorom i nekakvim groktanjem motora koje mi se nimalo nije dopadalo.

Najgori je bio potpuni nedostatak bilo kakve navigacione opreme - izuzev jednog staromodnog speri-robota i gomile prošlogodišnjih mapa kakve obično besplatno dele na benzinskim pumpama. Bio je tu i radio, ali se iz njega ništa nije moglo istisnuti.

Pa, Kolumbo se snašao i sa manje od toga. Feniks se nalazio skoro sasvim na jugu i udaljen gotovo sedam stotina pedeset kilometara. Procenio sam svoj smer tako što sam ukrstio očima i pomolio se, podesio robota na kurs i namestio ga da održava visinu od sto šezdeset metara. Sve iznad toga moglo me je izložiti kibermreži; opet, bilo šta niže moglo bi uznemiriti nekog lokalnog policajca. Došao sam do zaključka da su upaljena svetla ipak bezbednija od ugašenih, i kako ovo nije baš bio trenutak da zaradim neku kaznu, prebacio sam ih na 'maglovito'. Posle toga sam se okrenuo da pogledam oko sebe.

Na severu nije bilo ni znaka od potere - očigledno, moja poslednja krađa još nije bila primećena. Što se tiče moje prve krađe - pa, moje luče je ili već bilo oboreno ili se u tom trenutku nalazilo daleko nad Pacifikom. Palo mi je na pamet da imam popriličan prestupnički dosije za jednog maminog dečka - saučesnik pre i posle čina ubistva, krivokletstvo pred Velikim inkvizitorom, izdaja, lažno predstavljanje, dve teške krađe. Još uvek nisam imao podmetanje požara, barateriju (šta god da je to značilo) i silovanje. Odlučio sam da izbegnem silovanje, ali po svoj prilici ne i barateriju - ukoliko uzmognem da ustanovim šta to znači. Još sam se dobro osećao iako mi je nos ponovo krvario.

Setio sam se potom da je ženidba sa jednom svetom đakonicom po zakonu jednaka silovanju maloletnice i to me još većma oraspoloži; nisam hteo ništa da propustim.

Ostao sam za kontrolama, isključivši pilota i izbegavajući gradove, dok se nismo našli više od sto pedeset kilometara od Provoa. Odande sve do juga, posle Velikog kanjona i skoro do ruševina starog 66. putograda, ljudi su strašno retki, i ja pomislih kako bih

možda mogao da rizikujem i malo sna. Tako sam podesio pilota na dvesta pedeset metara, izričito mu naložio da pazi na drveće i žbunje, otišao nazad na putničku klupicu i smesta zaspao.

Sanjao sam da Veliki inkvizitor pokušava da me slomije jedući sočan pržen biftek u mom prisustvu. "Priznaj!" reče on, dok je nabadao komadić mesa i žvakao. "Olakšaj sebi. Hoćeš li iz sredine ili s kraja?" Skoro da sam priznao kada sam se probudio.

Mesečina je bila sjajna i upravo smo se približavali Velikom kanjonu. Brzo sam prišao kontrolama i poništio naređenje o visini - plašio sam se da će jednostavni mali robot, ukoliko bude morao da se održava na samo dvesta pedeset metara iznad gargantuanskih uzvisina i vrhova, doživeti nervni slom i početi da se u bujici suza samouništava. U međuvremenu sam, međutim, toliko uživao u pogledu da sam zaboravio da sam pregladneo. Nekome ko nikad nije video Kanjon nema ga smisla ni opisivati - ali, ipak, izričito preporučujem da se razgleda po mesečini i iz vazduha.

Prešli smo ga za oko dvadeset minuta. Ponovo prebacivši brod na automatskog pilota, počeo sam da kopam po pretincima i kasetama. Našao sam čokoladu sa bademima i malo kikirikija, što mi je zaista bila prava gozba, budući da sam bio spreman da pojedem i masno ćebe... Poslednji put sam jeo još u Kansas Sitiju. Smazio sam i jedno i drugo i vratio se snu.

Ne sećam se da sam bio podesio pilotov alarm, ali mora da jesam jer me probudio tik pred zoru. Zora u pustinji predstavlja još jedan visokocenjeni turistički prizor; ali kako sam morao da vozim, nisam mu mogao posvetiti više od jednog letimičnog pogleda. Nekoliko minuta okretao sam svoj sanduk pod pravim uglovima, da proverim i smer i brzinu prema jugu, a onda malo razmislio o onome što je stajalo na samom rubu mape. Uz malo sreće, i ako su moje pretpostavke o vetru bile tačne, Feniks je trebalo da se pojavi za otprilike pola sata.

Sreća me nije izneverila. Prešao sam preko nekog opasno nazubljenog terena, a onda, odjednom, sa moje desne strane, otvorila se prostrana i ravna pustinjska udolina, sva zelena od navodnjenih žitnih polja i sa jednim velikim gradom u središtu - bili su to Dolina sunca i Feniks. Nespretno sam sleteo u isušeno, kockasto korito potoka koje je vodilo u kanjon Slane reke; otpao mi je jedan

točak i smrvio sam rotor, ali bilo me je baš briga - važno je da se neće skoro naći, kola i otisci mojih prstiju, to jest Rivsovi. Pola sata kasnije, pošto sam obišao ogromne kaktuse i još veće crvene stene, izbio sam na autoput koji je vodio kroz kanjon u Feniks.

Trebalo je da to bude duga šetnja do Feniksa, pogotovo sa jednim iščašenim člankom; ipak, odlučio sam da ne rizikujem autostop. Saobraćaj je bio redak i tokom prvog sata svaki put sam uspeo da siđem s puta i sakrijem se. Potom me je, međutim, jedan kamion zatekao u sred jednog od takvih silaženja i uspinjanja; ništa nisam mogao da učinim, izuzev da opuštено mahnem vozaču dok sam se priljubljavao uz kameniti zid, pokušavajući da izgledam nezabrinut. Vozač brzo i glatko zaustavi svoje teško vozilo. "Jesi li raspoložen za jednu vožnju, druškane?"

Brzo sam se odlučio. "Da, hvala!"

Vozač prebaci lestvice od duraluminijuma preko široke gusenice i ja se popeh u kabinu. On me pogleda. "Burazeru!" reče on zavidljivo. "Je li to bio planinski lav, ili medved?"

Bio sam sasvim zaboravio kako izgledam. Pogledah se. "Obojica", odgovorih ozbiljno. "Zadavio sam i jednog i drugog golim rukama."

"Verujem ti."

"U stvari", dodadoh ja, "vozio sam unicikl i sleteo s puta. Bilo je na sreću nisko, ali sam ga upropastio."

"Unicikl? Na ovom putu? Ne valjda skroz od Glouba?"

"Pa, povremeno sam morao da silazim i da ga guram. Mada me je nizbrdica sredila."

On odmahnu glavom. "Vratimo se na teoriju o lavu i medvedu. Više mi se sviđa." Nije me dalje ispitivao, što mi je odgovaralo. Počinjao sam da shvatam do koje mere izmišljanje kojekakvih priča izaziva potrebu za sve novim i novim lažima; nikada ranije nisam išao putem iz Glouba.

A nisam ni ikada ranije bio u nekom velikom teretnjaku, i zaista me je iznenadilo koliko je iznutra podsećao na kontrolnu kabinu vojne kopnene krstarice - isti zidovi i mehanizam za upravljanje gusenicama, slična tabla sa instrumentima koji pokazuju brzinu motora, brzinu kretanja gusenica, obrtni momenat i tako dalje. Mogao sam i sam voziti to čudo.

Umesto toga, međutim, gradio sam se nevešt看im i nastojao da

podstaknem vozača da sam priča. "Nikada još nisam bio u nekoj od ovih velikih bebica. Reci mi, hoćeš li, kako radi?"

To ga je skroz naskroz pokrenulo i ja sam ga slušao sa pola uveta, misleći sve vreme kako da se ubacim u Feniks. Pokazivao mi je kako stavlja u pogon obe snage i kako upravlja gusenicama jednostavnim pomeranjem dve ručke za brzinu, ovlašnim dodirrom ruku, a onda se upustio u objašnjavanje isplativosti puštanja dizela da sve vreme radi dok on dodaje željenu snagu obema stranama. Pustio sam ga da priča... Sasvim sigurno, moja prva potreba bili su kupanje, brijanje i nova odeća; inače će me pokupiti kao skitnicu.

A onda sam shvatio da mi je postavio pitanje. "Mislim da razumem", odgovorio sam. "Voterberiji su ti koji pokreću gusenice."

"Pa, i da i ne", nastavi on. "Ovo ti je električno-dizelna mašinerija. Voterberiji samo funkcionišu kao sistem zupčanika, iako u njima nema zupčanika; hidraulični su. Pratiš me?"

Odgovorio sam da mislim da ga razumen (a mogao sam mu sve to i nacrtati) i negde u svom umu smestio pomisao da se, ukoliko Kabali ikada budu hitno potrebni piloti krstarica, vozači teškaša mogu veoma brzo obučiti za taj posao.

Išli smo lagano nizbrdo, iako već odavno bejasmu napustili kanjon; milje su promicale. Moj domaćin sišao je u jednom trenutku s puta i zaustavio se kod nekog restorana u blizini benzinske stanice. "Svi napolje", progundā on. "Doručak za nas i sokić za ovog patuljka."

"Dobro zvuči." Obojica smo pojeli po hrpu jaja i slanine kao i veliki, slatki arizonski grejpfrut. Nije me pustio da platim za njega i pokušao je da plati za mene. Kada smo se vratili do teškaša, on se zaustavi kod lestvica i pogleda me.

"Policijska kontrola je na oko kilometar ispred nas", reče on blago. "Pretpostavljam da je to mesto za ulaz kao i svako drugo." On me ponovo pogleda, pa skrenu pogled.

"Mmmmm..." promumlah ja neodređeno. "Mislim da mogu podneti da se odšetam ostatak puta, da mi se slegne doručak. Mnogo ti hvala za vožnju."

"Ma, nije to ništa. Ovaj, ima jedan sporedan put oko dvesta metara tamo pozadi... Skreće na jug, a onda ponovo na zapad, u grad. Bolji je za šetnju. Manje saobraćaja."

"Uh, hvala."

Vratio sam se do sporednog puta, pitajući se da li je moja kriminalna karijera svima tako očigledna. Jedna stvar je ipak bila sigurna, morao sam da popravim izgled pre nego što se pozabavim gradom. Sporedni put vodio je kroz rančeve i ja prođoh pored nekoliko njih, ne sakupivši dovoljno hrabrosti da se zaustavim. Međutim, ubrzo sam naišao na jednu malu kuću u kojoj je živela neka hispano-indijanska porodica sa uobičajenom garniturom dece i pasa. Rizikovao sam; znao sam da su mnogi od ovih ljudi bili u potaji katolici, i verovatno su mrzeli proktore koliko i ja.

Senjora je bila kod kuće. Bila je debela, ljubazna i uglavnom Indijanka po izgledu. Nismo mogli mnogo da razgovaramo, pošto je moj španski bio na bednom nivou školskog; ipak, znao sam toliko da zatražim agua i agua sam i dobio - i da pijem i da se operem. Zakrpila mi je i poderotinu na pantalonama, dok sam ja blesavo stajao u gaćama i slušao kako deca prave upadice; potom me je očetkala i čak mi dozvolila i da upotrebim brijač svog muža. Protivila se da joj platim, ali sam ja bio uporan. Otišao sam odatle izgledajući sasvim podnošljivo.

Put je zavijao natrag u grad, baš kao što mi vozač teškaša beše i rekao - i bez policijskih usluga. Konačno sam našao mali trgovački kraj u predgrađu i u njemu jednu krojačnicu. Tamo sam sačekao dok me nisu u potpunosti doterali. Sa sveže ispeglanom odećom, uklonjenim mrljama, tek kupljenom košuljom i šeširom mogao sam hodati ulicom i razmenjivati blagoslove sa svakim proktorom koga bih sreo, mirno ga gledajući u oči. Telefonski imenik ukazao mi je na adresu Južnog prebivališta; mapa na zidu krojačnice pomogla mi je da se orijentišem bez postavljanja pitanja. Nalazilo se u blizini.

Požurio sam niz ulicu i došao do crkve baš kada je počinjala služba u jedanaest. Uzdišući od olakšanja, upao sam u zadnji red i stvarno uživao u službi, kao što sam uživao kao dečak, pre nego što sam otkrio šta se krije iza njih. Osećao sam se smirenim i sigurnim; uprkos svemu, uspeo sam da bezbedno stignem. Dopustio sam da mi se poznata muzika ulije u dušu dok sam se radovao predstojećem susretu sa sveštenikom i, za kratko, prenošenju svojih briga na njega.

Da budem iskren, zaspao sam tokom službe. Međutim, probudio sam se na vreme, te sumnjam da je iko primetio. Posle sam se malo

motao okolo, iščekujući priliku da porazgovaram sa sveštenikom. Rekao sam mu da sam bezmerno uživao u njegovom služenju; rukovao se sa mnom, i ja iskoristih priliku da mu prenesem karakterističan stisak Bratstva.

Međutim, nije mi ga uzvratio. Bio sam tako uznemiren da sam skoro propustio da čujem ono što mi je govorio. "Hvala ti, dečače. Novom svešteniku uvek prija da čuje kako je njegovo bogoslužnje bilo ugodno."

Pretpostavljam da me je lice odalo. "Nešto nije u redu?" upita on naglo. "Oh, ne prečasnog gospodine", zamucuh ja. "Vidite, i ja sam stranac. Znači, vi niste prečasnog Berd?" Bio sam uspaničen. Berd mi je bio jedini kontakt sa Bratstvom izuzev Novog Jerusalima; ako me neko ne sakrije, uhapsiće me za nekoliko sati. Još dok sam mu odgovarao, počeo sam da pravim planove da ukradem još jedan brod i pokušam da izbegnem graničnu patrolu u Meksiku.

Njegov glas mi, kao iz velike daljine, prekinu misli. "Ne, bojim se da nisam, sine moj. Da li si želeo da vidiš prečasnog Berda?"

"Pa, nije bilo toliko važno, gospodine. On je stari prijatelj mog strica. Trebalo je da ga posetim dok sam ovde i da ga pozdravim..." Možda će me ona dobra Indijanka sakriti do mraka?

"To neće biti teško. On je ovde u gradu. Ja mu samo služim kao zamena dok se oporavlja."

Srce mi se okrenu na dvanaest gravitacija, ali uznastojah da mi se to ne pokaže na licu. "Možda je bolje da ga ne uznemiravam ako je bolestan."

"Oh, nimalo. Slomljena koska u stopalu - užiće u malo društva. Evo." Sveštenik stade preturati po svojoj odori, nađe komad hartije i olovku i napisa adresu. "Dve ulice dalje i pola bloka dole. Ne možeš promašiti."

Naravno da sam promašio, ali sam se vratio i pronašao je - staru kuću obraslu lozom, sa primesama Nove Engleske na svom pročelju. Nalazila se u velikoj, neurednoj bašti - eukalptusi, palme, žbunje i cveće, sve u prijatnoj zbrci. Pritisnuo sam zvonice interfona i čuo pištanje skenera; a onda stiže i pitanje: "Da?"

"Ukoliko je moguće, jedan posetilac želi da vidi prečasnog Berda."

Usledila je kratka tišina dok me je odmeravao preko objektiva. "Moraćete sami da uđete", dopre najzad do mene glas. "Moja kućna

pomoćnica otišla je na pijacu. Pravo i kroz zadnju baštu." Vrata kliknuše i otvoriše se.

Zatreptao sam za trenutak u mraku, a onda pošao središnjim hodnikom i kroz zadnja vrata. Stariji čovek ležao je tu u ležaljci, sa jednom nogom poduprtom jastucima. On spusti knjigu i pogleda me preko svojih naočara.

"Šta želiš od mene, sine?"

"Svetlost."

Sat kasnije spirao sam poslednje ostatke prvoklasnih enkilada sa hladnim, slatkim mlekom. Dok sam posezao za grozdom muškat grožđa, otac Berd privodio je kraju svoja uputstva. "Znači, do mraka nemaš ništa da radiš. Imaš li pitanja?"

"Mislim da nemam, gospodine. Sančez me izvodi iz grada i odvodi do nekih drugih članova Bratstva, koji će se, opet, postarati da dođem do Glavne baze. Moj zadatak je prilično jednostavan."

"Tačno. Ali, neće ti biti udobno."

Napustio sam Feniks sakriven u lažnom dnu malog kamiona sa povrćem. Bio sam smešten kao tovar, sa nosom priljubljenim uz podne daske. Zaustavili su nas na policijskom kontrolnom punktu na obodu grada; mogao sam da čujem oštre tonove sa uobičajenom merom autoriteta, kao i Sančezove ravnodušne odgovore na španskom. Neko mi je preturao oko glave i lažno dno bilo je na trenutak obasjano bljeskom. "U redu je, Ezra", reče glas konačno. "To je pomoćnik oca Berda. Svake noći odlazi do sveštenikovog ranča."

"Pa, zašto to ne kaže?"

"Uzbudi se i zaboravi engleski. U redu. Hajde, čiko. Vaya usted con Dios!"

"Gracias, señores. Buenas noches."

Na ranču velečasnog Berda bio sam prebačen u helikopter... Nije to, ovog puta, bila nikakva šklopocija, već novo, bešumno i dobro opremljeno vozilo. Bilo ih je dvoje u posadi, koji su sa mnom razmenili stiske ruku, ali mi ništa nisu rekli osim gde je putnički odeljak i da tamo ostanem. Smesta smo poleteli.

Prozori putničkog dela su bili zastrveni; ne znam kojim smo putem išli, niti koliko daleko. Bila je to neprijatna vožnja, pošto pilot, po

svemu sudeći, beše namerio da usput ubere bele rade. Bila je to razumna predostrožnost, da bi se izbegao radar, ali nadao sam se da zna šta radi - ne bih voleo da tako vozim heli čak ni danju. Mora da je preplašio mnogo kojota - znam samo da je mene preplašio.

Konačno sam čuo škripu zraka za sletanje. Skliznuli smo duž njega, zastali i blago trupnuli o zemlju. Kada sam izašao, našao sam se zagledan u cev blastera postavljenog na tronožac iza kojeg su se nalazila dva oprezna i sumnjičava čoveka.

Međutim, moj pratilac im kaza lozinku, nakon čega me svaki od čuvara ponaosob ispita, i mi razmenismo znake prepoznavanja. Stekao sam utisak da su pomalo razočarani što me ne mogu upucati; izgledali su strašno raspoloženi da to učine. Kada su se zadovoljili, stavljena mi je kupuljača preko glave i potom su me povelili. Prošli smo kroz neka vrata, koračali možda pedesetak metara i ušli u neki izdvojeni deo. Pod se počeo spuštati.

Stomak htede da mi iskoči i ja zaustih da progundam što me nisu upozorili da je u pitanju lift, ali ipak oćutah. Napustili smo potom lift, prešli jedan deo i najzad sam bio gurnut na nekakvu platformu, gde mi beše rečeno da sednem i držim se - a onda smo pojurili sumanutom brzinom. Osećao sam se kao u luna-parku - što baš nije prijatno, pogotovo kada ništa ne vidite. Počeo sam da razmišljam kako je sve to bilo namerno, budući da su me mogli i upozoriti.

Još jednom smo se spustili liftom, koračali nekoliko stotina metara, te su mi najzad skinuli kapuljaču. Po prvi put sam ugledao Glavnu bazu.

Nisam je odmah prepoznao; samo sam zinuo. Jedan od čuvara se nasmeši. "Svima se to desi", primeti on suvo.

Bila je to pećina od škriljca, tako velika da sam se pre osećao kao na površini nego pod zemljom, i tako neverovatno raskošna po svom obličju da je čovek i nehotice morao pomisliti da se nalazi u vilinskoj zemlji ili u palati kralja patuljaka. Imajući u vidu neprestano spuštanje, jesam pretpostavio da smo pod zemljom, ali me ništa ne beše pripremlilo za ovo što sam ugledao.

Bio sam na slikama video kako su izgledale Karlsbadske pećine, pre nego što ih zemljotres iz '96 beše uništio; Glavni štab predstavljao je nešto slično tome, iako ne mogu da poverujem da su Karlsbadske pećine bile tako velike ili upola tako zadivljujuće. Isprva nisam

mogao da pojmem prostranost odaje u kojoj sam se našao; u podzemlju nema ničega po čemu biste mogli da odredite prostornost - prirodna svojstva čovekovog dvoočnog pogleda postaju neupotrebljiva ukoliko na tridesetak metara nema ničega da mu da osećaj prostornosti - neka kuća, čovek, drvo, pa čak i samo obzorje. Pošto u prirodnoj pećini nema ničega što mu je prisno, ljudsko oko nije u stanju da joj proceni veličinu.

Na taj način, iako sam shvatao da je velika, nisam mogao pretpostaviti i koliko je zaista velika; moj mozak smanjio ju je, kako bi je uskladio sa mojim uobičajenim poimanjem. Stajali smo iznad prizemlja i na jednom kraju prostorije; sve je bilo obasjano bledom svetlošću. Kroz moje grlo prolazilo je ohkanje i ahkanje, a onda sam pogledao dole i ugledao neko sićušno seoce neposredno ispod nas. Male zgrade izgledale su kao da su jedva tridesetak centimetara visoke.

Potom sam ugledao i sićušna ljudska bića kako hodaju između zgrada - i namah se sve odjednom uklopi. Sićušno seoce bilo je najmanje pola kilometra udaljeno; čitava prostorija nije bila kraća od jedan i po kilometar i mnogo stotina metara visoka. Umesto straha od zatvorenog prostora koji ljudi obično iskuse u pećinama, odjednom me beše zahvatila druga vrsta straha - strah od otvorenog prostora, agorafobija. Osetio sam potrebu da se priljubim uz zidove, kao prestravljeni mišić.

Vodič koji mi se beše obratio dotače mi ruku. "Kasnije ćeš imati dovoljno vremena za razgledanje. Hajdemo." Povelili su me stazom koja je krivudala između stalagmita, od veličine bebinog prsta do takvih koji su se mogli meriti sa egipatskim piramidama, oko crnih bazena vode sa lokvanjima od živog kamena koji su rasli posred njih, pored mračnih, vlažnih kupola koje su već bile stare dok je čovečanstvo još bilo mlado, pod kremastim prozirnim zavesama od oniksa i ostrim crvenim i tamnozelenim stalaktitima. Moja sposobnost udivljanja beše se već prepunila i ja se ubrzo prestadoh čuditi.

Izišli smo na prilično ravan pod prekriven izmetom šišmiša i uskoro smo stigli do sela. Zgrade koje bejah ugledao dok smo se približavali nisu bile zgrade nalik na one napolju, već samo delovi one medolike plastike koja se koristi za zvučnu izolaciju - razdvajači prostora,

zarad efikasnosti i ugodnosti. Većina ih nije imala krov. Zaustavili smo se ispred najveće od ovih prostorija: na znaku iznad nje bilo je ispisano ADMINISTRACIJA. Pošto smo ušli u nju, odveli su me u kancelariju za osoblje. Ova soba me je skoro učinila nostalgичnim - delovala je tako strogo, tako vojnički profesionalno sa tom svojom ružnom, efikasnom svrhovitošću. Bio je tu čak i neki postariji službenik, koji je nervozno šmrktao; takvi su, po svemu sudeći, bili neizbežni na ovakvim mestima još od Cezarovih vremena. Tablica na stolu određivala ga je kao oficira-specijalistu R. E. Džajlsa, i on očigledno beše došao u kancelariju posle svog radnog vremena samo da bi me primio.

"Milo mi je, gospodine Lajle", reče on, rukujući se i razmenjujući znakove. Potom je počeo nos i šmrknuo. "Poranili ste jedno nedelju dana i vaše odaje još nisu spremne. Neće vam smetati da vas smestimo sa ćebetom u kantu B.O.Q.-a i da sve sredimo ujutro?"

Odgovorio sam da bi to bilo savršeno u redu i on je izgledao obradovan.

10.

Valjda sam, kada sam pristigao, očekivao da će se prema meni postupati kao prema nekom pobedonosnom heroju - znate, kao, moji novi drugovi bez daha slušaju svaku reč moje skromne priče o doživljenim avanturama, opasnim bekstvima i zahvaljivanju Velikom Graditelju što mi je dopustio da prođem sa svojom važnom porukom. Pogrešio sam. Ađutant osoblja poslao je po mene pre nego što sam stigao da završim doručak, ali ga ja nisam ni video; sreo sam samo Džajlsa. Bio sam pomalo iznerviran, pa sam ga prekinuo postavivši mu pitanje kada ću dobiti priliku da se sretnem sa glavnim zapovednikom.

On šmrknu. "Oh, da. Pa, Lajle, glavni zapovednik ti upućuje svoje pozdrave i moli te da smatraš da su kurtoazni pozdravi razmenjeni ne samo sa njim, već i sa svim šefovima odeljenja. Trenutno smo prilično stegnuti. Poslaće po tebe čim bude imao vremena."

Bilo mi je dobro poznato da glavnokomandujući general ne beše poslao nikakvu sličnu poruku i da sve to predstavlja naprosto uvežbanu rutinu. To me nije usrećilo.

Međutim, ništa nisam mogao da uradim po tom pitanju; sistem me je imao u šaci. Do podneva sam bio trajno smešten, a onda su me istestirali i primili moj izveštaj. Da, dobio sam priliku da ispričam svoju priču - mašini za snimanje. Ljudi od krvi i mesa primili su poruku koju sam nosio, ali se ja nisam time zabavio; tokom postupka bio sam pod hipnozom, baš kao i kada mi je bila predavana.

To je, već, bilo za mene previše; upitao sam psihotehničara kakvu sam to poruku nosio. "Nije nam dozvoljeno da kuririma saopštavamo kakve poruke nose", odgovorio mi je kruto. Njegovo ponašanje ukazivalo je da je moje pitanje bilo krajnje neuobičajeno.

Malo sam izgubio živce. Pošto nije bio u uniformi, nisam znao da li je po činu viši od mene - ali me i nije bila briga. "Do đavola! Šta ovo treba da znači? Zar mi Bratstvo ne veruje? Ja ovde rizikujem svoju glavu..."

On me prekide daleko pomirljivijim tonom. "Ne, ne, uopšte nije to u pitanju. Radi se o tvojoj zaštiti."

"A?"

"U pitanju je načelan stav. Što manje znaš o onome što nije neophodno da znaš, manje ćeš moći da odaš ukoliko te ikad zarobe... Tako je bezbednije i za tebe i za sve ostale. Na primer, znaš li gde si sada? Da li bi mogao pokazati na mapi?"

"Ne bih."

"Ni ja. Ne moramo da znamo, pa nam ni ne kažu. Ali", nastavi on, "nemam ništa protiv da ti kažem šta si nosio... Samo rutinske izveštaje, koji potvrđuju stvari koje smo uglavnom već saznali tajnim kanalima. Budući, međutim, da si dolazio ovamo, natrpali su mnogo stvari u tebe. Tri puta sam te čitao."

"Samo rutinske stvari? Ali, Majstor Lože rekao mi je da nosim poruku od životnog značaja. Taj debeli stari folirant!"

Tehničar se nevoljno nasmeši. "Bojim se da te je zezao... Oh!"

"Šta je?"

"Znam šta je mislio. Nosio si poruku od životnog značaja - ali za sebe. Nosio si svoju sopstvenu identifikaciju, hipnotički. Da nisi, nikad ti ne bi bilo dozvoljeno da se probudiš."

Nisam imao ništa više da kažem. Tiho sam se udaljio.

Moje posete medicinskoj i psihološkoj službi, intendantskom odeljenju i drugima, pomogle su mi da počnem sticati utisak o veličini

ovog mesta. 'Sićušno seoce' koje sam prvo video predstavljalo je samo administrativnu četvrt. Elektrana, kao i zaštićena 'hrpa', nalazili su se u jednoj izdvojenoj pećini, sa podosta metara kamena kao sekundarnim štitom. Venčani parovi živeli su gde su hteli - otprilike jednu trećinu činile su žene - i obično su odlučivali da svoje kuće (ili kaveze) postave što je dalje bilo moguće od glavne populacije. Oružarnica i skladište municije bili su smešteni u jednom sporednom prolazu, na bezbednoj udaljenosti od kancelarija i stambenih četvrti. Sveže vode bilo je u izobilju, iako je u njoj bilo dosta krečnjaka, i isti prolazi koji su nosili podzemne struje obezbeđivali su i ventilaciju - tako da bar vazduh nikada nije bio ustajao. Temperatura je sve vreme bila održavana na dvadeset dva stepena celzijusa, i sa relativnom vlažnošću od trideset dva procenta - i zimi i leti, i noću i danju...

Do ručka sam već bio ubačen u organizaciju, tako da sam se našao na privremenom poslu odmah posle ručka - u oružarnici: popravljao sam i nameštao blastere, pištolje, puške i mitraljeze. Mogao sam se ljutiti što su me zamolili, ili što su mi naredili, da radim ono što je u suštini bio posao narednika oružarnice, ali, čitav kompleks izgleda da je radio sa minimumom protokola - na primer, sami smo prali svoje sudove posle obroka. I, da budem iskren, bilo je prijatno sedeti na klupi u oružarnici, bezbedan i u toplom, ponovo se baveći šestarima i čišćenjem cevi, i ponovo imati neki posao - dobar, koristan posao.

Malo pre večere tog prvog dana zalutao sam u B.O.Q kantine u potražio praznu stolicu, a onda mi iza leđa dopre poznat bariton: "Džoni! Džone Lajle!" Okrenuo sam se i tamo, trčeći ka meni, bio je Zebadija Džons - stari dobri Zeb, savršeno stvaran i sa osmehom na svom ružnom licu.

Izgrlili smo se i izmenjali uvrede. "Kada si stigao ovamo?" konačno ga upitah.

"Oh, pre oko dve nedelje."

"Stvarno? Bio si još u Novom Jerusalimu kada sam ja otišao. Kako si uspeo?"

"Ništa posebno. Nosili su me kao leš - u dubokom snu. Zatvoren u sanduk i označen kao 'zarazno'."

Ispričao sam mu potom svoje sopstveno zamršeno putovanje i Zeb

je izgledao impresioniran, što mi je podiglo moral. Onda sam ga upitao čime se on ovde bavi.

"Ja sam u psihološko-propagandnom sektoru", odgovori mi on, "pod pukovnikom Novakom. Trenutno pišem seriju članaka - oh-tako-punih-poštovanja - o privatnom životu Proroka i njegovih akolita i sveštenika: koliko slugu imaju, koliko košta upravljanje Palatom, sve o kitnjastim ceremonijama i ritualima, takve gluposti. Sve je savršeno tačno, i ispričano sa debelim odobravanjem. Ali, ipak, malčice predebelim. Naglasak je na draguljima i ukrasima od čistog zlata i koliko sve to košta; pri tom stalno govorim blentavcima kakva je čast za njih da plaćaju za takve drangulije i koliko polaskanim treba da se osećaju što im Božji predstavnik na zemlji dopušta da se staraju o njemu."

"Mislim da ne shvatam", primetih mršteći se. "Ljudi vole takve cirkusijade. Seti se samo kako se turisti u Novom Jerusalimu otimaju za karte za ceremoniju u Hramu."

"Naravno, naravno - ali mi o ovome ne trubimo ljudima koji se nalaze na odmoru u Novom Jerusalimu; delimo to malim lokalnim novinama u siromašnim seoskim zajednicama u dolini Misisipija, na dalekom Jugu i u zabačenim krajevima Nove Engleske. To jest, širimo sve to među najsiromašnijim i najčistunskijim elementima društva, među ljudima koji su emocionalno ubeđeni da su siromaštvo i vrlina jedno te isto. Sve to im izjeda živce; posle nekog vremena trebalo bi i da ih omekša i načini ih sumnjičavima."

"Stvarno nameravaš da započneš pobunu sa takvim tričarijama?"

"To nisu tričarije... Time se udara neposredno na njihova osećanja, ispod logičkog nivoa. Pre ćeš pridobiti hiljadu ljudi ako se oslanjaš na njihove predrasude, nego jednog čoveka logikom. To, čak, ne mora biti ni neka ozbiljna predrasuda. Džoni, sigurno ti je poznato kako se koriste indeksi konotacije?"

"Pa, i da i ne. Znam samo o čemu se radi: oni treba da mere emocionalni efekat reči."

"Tačno. Međutim, indeks reči nije definitivno određen - kao, na primer, da se jedna stopa sastoji od dvanaest inča; radi se o funkciji složene promenljive veličine koja zavisi od konteksta, godina, pola i zanimanja slušaoca, mesta odigravanja i desetak drugih stvari. Indeks je vrednost promenljive veličine koja ti kaže da li će neka

određena reč, upotrebljena na određen način, na određenog čitaoca ili određeni tip čitaoca delovati povoljno ili nepovoljno, ili će ga, jednostavno, ostaviti ravnodušnim. Uz ispravne karakteristike date grupe on može biti matematički tačan, kao bilo koja druga grana mehanike. Kako, međutim, nikada me raspolažemo svim podacima koji su nam neophodni, sve ostaje umeće - ali vrlo precizno umeće, pogotovo što na uzorcima na terenu koristimo načelo 'povratne sprege'. Svaki naredni članak je malo više iritirajući od prethodnog - pri čemu čitaocu nikada nije jasno zbog čega je tako."

"Zvuči dobro, ali baš ne vidim kako se to izvodi."

"Daću ti jedan odvratni primer. Šta bi radije pojeo? Lep, debeo, sočan, mek biftek - ili deo mišićnog tkiva nedoraslog, kastriranog bika?"

Nasmeših mu se. "Ne možeš me pokolebati. Uzeću biftek pod bilo kojim imenom... ne previše pečenog. Uzgred, voleo bih kada bi najavili klopu ovde; umirem od gladi."

"Misliš da čitava stvar na tebe ne deluje zato što si spreman na nju. Ali, koliko dugo bi neki restoran uspešno poslovao ukoliko bi se koristio takvom terminologijom? Uzmi još jedan primer... anglosaksonske reči koje nevaljali dečaci ispisuju po zidovima. Ne možeš ih koristiti u pristojnom društvu a da pri tom nekog ne uvrediš; međutim, postoje opisne reči ili sinonimi za svaku od njih, koji se mogu koristiti u bilo kakvom društvu."

Klimnuh glavom u znak slaganja. "Pretpostavljam. Uviđam, svakako, kako sve to deluje na druge ljude. Ali, lično, mislim da me se sve to ne dotiče. Te tabu reči mi ništa ne znače - izuzev što sam, normalno, obazriv da ne uvredim druge ljude. Obrazovan sam čovek, Zebe - 'Drvlje i kamenje mi može kosti polomiti, et cetera'. Ali, naravno, shvatam kako to deluje na neuke."

Trebalo je da budem pametniji i da ne spuštam štit pred Zebom: sam dobri Bog zna da me već dovoljan broj puta beše nasamario. Mirno mi se nasmešio i dobacio mi nekoliko kratkih rečenica koje su u sebi sadržale neke od tih tabu reči.

"Ne mešaj moju majku u to!"

Odjednom, ja sam bio taj koji je vikao, skočivši sa svoje stolice kao pas koji juriša u bitku. Zeb mora da je tačno predvideo šta ću učiniti pa se, pre no što je progovorio, kako valja namestio; jer, umesto da

mu zavalim jednu u bradu, on mi je stisnuo doručje jednom i obgrlio me drugom rukom, držeći me u stisku koji je prekinuo tuču pre no što je i počela. "Lakše, Džoni", prošapta mi u uvo. "Izvinjavam se. Najskrušenije se izvinjavam i molim tvoj oprostaj. Veruj mi, nisam te vređao."

"To samo tako kažeš!"

"Tako kažem, najskrušenije. Opraštaš mi?"

Dok sam se smirivao, shvatio sam da je moj bes bio veoma upadljiv. Iako bejasma odabrali miran kutak za priču, već je u kantini bilo desetak drugih ili više, koji su čekali vreme večere. Mogao sam da osetim mrtvačku tišinu i da u mislima ostalih nazrem pitanje da li će morati da se umešaju. Počeo sam da crvenim od srama, pre nego od besa. "U redu. Pusti me."

On to i učini i mi ponovo sedosmo. Još sam bio razdržaljiv i nimalo spreman da zaboravim Zebovo neoprostivo remećenje pravila dobrog ponašanja, ali kriza beše prošla. On ponovo, tiho progovori. "Džoni, veruj mi, nisam vređao ni tebe ni bilo kog člana tvoje porodice. Bila je to naučna demonstracija dinamike indeksa konotacije. To je sve."

"Pa... Nisi baš morao da budeš tako ličan."

"Oh, morao sam. Govorili smo o psihodinamici osećanja... a osećanja su lične, subjektivne stvari koje se moraju iskusiti da bi se razumele. Bio si ubeđen da si, kao obrazovan čovek, otporan na ovakav oblik napada - pa sam ti izveo laboratorijski eksperiment da ti pokažem da nema imunih. A sada, šta sam ti zapravo kazao?"

"Rekao si... Oh, nema veze. U redu, znači to je bio test. Ipak, neću ga ponavljati. Pokazao si mi šta si hteo, i mogu ti reći da mi se ne dopada."

"Ipak, šta sam to rekao? Sve što sam, u stvari, rekao jeste da si zakoniti plod zakonitog braka. Je li tako? Čega tu ima uvredljivog?"

"Ali..." Ja zastadoh i pređoh u mislima preko odvratnih, uvredljivih i unižavajućih stvari koje beše rekao - i, da znate, to je apsolutno bilo sve na šta se čitava stvar svodila. Blentavo se nasmeših. "U pitanju je način na koji si to rekao."

"Tačno, tačno! Da se tehnički izrazim, odabrao sam izraze sa visokim negativnim indeksom, za ovu situaciju i za ovog sagovornika. A to je tačno ono šta radimo sa propagandom, izuzev

što su emocionalni indeksi kvantitativno manji, da bi se izbeglo izazivanje sumnje i zavarali cenzori - lagani otrov, umesto udarca u stomak. Sve stvari koje pišemo govore o Proroku, veličajući ga do u nebesa... tako da se bes proizveden u čitaocu prenosi na njega. Postupak čini da se zalazi ispod čitaočeve svesti i utiče na tabue i fetiše koji obitavaju u njegovoj podsvesti."

Gorko se prisetih svog nerazumnog besa. "Ubeđen sam. Zvuči kao strašno ozbiljna medicina."

"I jeste, prijatelju, i jeste. U rečima postoji magija, crna magija - ukoliko znaš kako da je prizoveš."

Posle večere Zeb i ja otišli smo u njegov kubikl i nastavili da raspravljamo. Osećao sam se prijatno, udobno i veoma, veoma zadovoljno. Činjenica da smo bili deo revolucionarne zavere, projekta koji je imao vrlo male izgleda za uspeh i koji će se verovatno završiti tako što ćemo obojica poginuti u bici ili biti spaljeni zbog izdaje, nije me uopšte uznemiravala. Stari dobri Zeb! Pa šta i ako mi je zašao ispod zaštitnog pojasa i udario me tamo gde boli? On mi je bio 'porodica' - sva porodica koju sam imao. Biti sada s njim činilo je da se osećam kao da me je majka posadila u kuhinji i hranila kolačićima i mlekom.

Još smo pričali, o svemu i svačemu, i tokom razgovora saznao sam nešto više o organizaciji i ustanovio - na vlastito zaprepašćenje - da nisu svi naši sadruzi članovi Bratstva. Braća Lože, hoću da kažem. "Ali, zar to nije opasno?"

"Šta time misliš da kažeš? A šta si očekivao, stari moj? Neki od naših najvrednijih drugova ni ne mogu se pridružiti Loži; njihova sopstvena vera im to zabranjuje. Međutim, mi nemamo monopol nad mržnjom prema tiraniji i ljubavlju prema slobodi, a treba nam sva pomoć koju možemo dobiti. Svako ko ide u našem smeru može nam se pridružiti. Svako."

Razmislio sam o tome. Ideja je bila logična, iako nekako blago neprijatna. Odlučio sam da je brzo progutam. "Valjda si u pravu. Pretpostavljam da će nam i parije biti od neke koristi kad dođe do borbe, iako nisu pogodni za članstvo u Bratstvu."

Zeb mi uputi pogled koji sam predobro poznavao. "Oh, Petra mu, Džone! Kada ćeš prestati da nosiš pelene?"

"A?"

"Zar još nisi shvatio da je čitava zamisao o 'parijama' samo žrtveni jarac ove tiranije, onakav kakvog svaka tiranija zahteva?"

"Da, ali..."

"Umukni. Oduzmi seks ljudima. Načini ga zabranjenim, ograniči ga na ritualno parenje. Nateraj ga da se preobrazi u potisnuti sadizam. Potom daj ljudima žrtvenog jarca da ga mrze. Pusti ih da povremeno ubiju jarca radi samoočišćujućeg oslobađanja. Mehanizam je star vekovima. Tirani su ga koristili vekovima pre no što je reč 'psihologija' uopšte bila izmišljena. I, deluje. Pogledaj samo sebe."

"Čuj, Zebe, nemam ja ništa protiv parija."

"I bolje je da nemaš. Naići ćeš na nekoliko desetina njih ovde u Velikoj Loži. I, usput, zaboravi tu reč 'parija'. Ima, recimo, vrlo visok negativni indeks."

On učuta kao i ja; ponovo mi je trebalo vremena da razbistrim svoje misli. Molim vas da me razumete - lako je biti slobodan ako ste odrasli u slobodi; inače je vrlo teško. Odbegli tigar iz zoološkog vrta često će se ušunjati natrag u mir i sigurnost svojih rešetaka. Ukoliko, pak, to ne uzmogne, čuo sam da korača napred i nazad u prostoru oivičenom nepostojećim rešetkama. Mislim da sam još koračao u svom kavezu.

Ljudski um je zastrašujuće složena stvar; ima u sebi delova o kojima njegov vlasnik nema ni pojma. Mislio sam da sam već svom mozgu priredio pažljivo čišćenje i da sam se otarasio svih prljavih predrasuda koje mi behu usadili dok sam odrastao. Sada sam međutim shvatao da je to 'čišćenje' zapravo bilo samo guranje prljavštine pod tepih... Godine će proteći pre nego što čišćenje bude završeno, pre nego što čist vazduh razuma prođe kroz svaku sobu.

U redu, rekoh sebi, ako sretnem nekog od tih par... ne, 'drugova', razmeniću pozdrave sa njim i biti ljubazan - dok god i on bude ljubazan prema meni! Tada, još, nisam video ništa hipokritsko u takvoj mentalnoj uzdržanosti.

Zeb se beše zavalio, pušeci i pustivši me da se krčkam. Znao sam da puši i znao je da nisam to odobravao. Ali, bio je to sitan greh i, kada smo bili cimeri u Palati, nikad ne bih ni pomislio da ga prijavim. Čak sam znao i koji sluga mu je bio nabavljač. "Ko ti sada švercuje cigarete?" upitah ga, u želji da promenim temu.

"A? Pa, kupuju se u P. X.-u, naravno." On izvadi tu prijavu stvar iz

usta i pogleda je. "Ove meksičke cigare jače su nego što volim. Mislim da za njih koriste pravi duvan, umesto otpadaka na koje sam navikao. Hoćeš jednu?"

"Ne, hvala."

On se gorko nasmeši. "Samo napred, zaspi me još jednom od svojih uobičajenih litanija. Osećaćeš se bolje."

"Pa, Zebe, nisam ti ništa zamerio. Čini mi se, sada, da je i to jedna od mnogih stvari u kojima sam grešio."

"Ne, nije tako... Ovo jeste prljava, odvratna navika koja mi uništava disanje i prlja zube i koja će me možda jednog dana ubiti... sa rakom pluća." On duboko povuče, pusti da mu dim curka kroz uglove usana i namesti iskreno zadovoljan izraz lica. "Ali, sasvim slučajno, ja volim prljave, odvratne navike."

On još jednom povuče dim. "Međutim, to nije greh i moja kazna je ovde i sada, u mojim ustima svakog jutra. Velikog Graditelja je baš briga za to. Shvataš, stari moj? On ni ne gleda."

"Nema potrebe da budeš svetogrdan."

"Nisam ni bio."

"Nisi, a? Udarao si na jedan od osnovnih - možda jedini osnovni princip u religiji: izvesnost da nas Bog gleda!"

"Ko je tebi to rekao?"

Za trenutak sam mogao samo da zamuckujem. "Ali, to nije neophodno. To je aksiomatski izvesno. To..."

"Ponovo te pitam: Ko je tebi to rekao? Evo, povlačim ono što sam rekao. Možda me Svevišnji gleda kako pušim. Možda je to smrtni greh i možda ću zbog njega goreti eonima. Možda. Ali, ko je to tebi rekao? Džoni, došao si do tačke na kojoj bi srušio Proroka i obesio ga za visoko, visoko drvo. Ipak, i dalje si spreman da zastupaš svoja religiozna uverenja i koristiš ih kao temeljac da presuđuješ nada mnom... I, još jednom: Ko je tebi to rekao? Na kom si to brdu stajao kada je munja došla sa nebesa i prosvetlila te? Koji arhanđeo je nosio poruku?"

Nisam mu odmah odgovorio. Nisam mogao. I kada sam to konačno učinio, bilo je to sa osećanjem šoka i hladne usamljenosti. "Zebe... mislim da te konačno razumem. Ti si... ateist. Zar ne?"

Zeb me sumorno pogleda. "Ne nazivaj me ateistom", reče on lagano, "osim ukoliko tražiš neprilike."

"Znači da nisi?" Osetih talas olakšanja, iako ga još nisam razumeo.

"Ne, nisam. Niti te se to tiče. Moja religija je privatna stvar između mene i mog Boga. Kakva su moja stvarna osećanja moraćeš da prosудиš po mojim postupcima... jer, nisi pozvan da me ispituješ o njima. Odbijam da ih objašnjavam ili da se tebi pravdam. Niti bilo kome drugome... ni gospodaru Lože... kao ni Velikom inkvizitoru, ukoliko do toga dođe."

"Ali, ipak, veruješ u Boga?"

"Rekao sam ti, zar ne? Mada to nije tvoja stvar."

"U tom slučaju mora da veruješ i u druge stvari?"

"Naravno! Verujem da čovek ima obavezu da bude milostiv prema slabima... strpljiv sa glupima... darežljiv prema siromašnima. Mislim da je, ukoliko se to od njega zatraži, obavezan da žrtvuje život za svoju braću... Ali, nemam nameru da dokazujem i jednu od tih stvari; one su s one strane dokazivanja. I, ne zahtevam da veruješ u isto ono u šta ja verujem."

Ispustio sam dah. "Zadovoljan sam, Zebe."

Međutim, umesto da se odobrovolji, on odgovori: "To je stvarno milostivo od tebe, brate, stvarno milostivo! Izvini - nije trebalo da budem sarkastičan. Ali, nisam imao nameru da tražim tvoju potvrdu. Slučajno si me naveo da razgovaramo o stvarima o kojima nikad nisam imao nameru da razgovaram." Nije upalio još jednu od onih smrdljivih cigara i sada je nastavio malo tiše. "Džone, pretpostavljam da sam, na svoj prgav način, vrlo ograničen čovek. Čvrsto verujem u slobodu religije - ali, mislim da se ta sloboda najbolje izražava kao sloboda ćutanja. Sa moje tačke gledišta, velika većina javno izražene pobožnosti neponošljivo je tašta."

"A?"

"Ne baš svaka - poznavao sam dobre i skromne i posvećene. Ali, šta je sa čovekom koji tvrdi da zna šta Veliki Graditelj misli? Čovek koji tvrdi da je upoznat sa Njegovim najskrivenijim planovima? To je za mene svetogrдна taština najgore vrste - takav tip verovatno nikad nije bio bliži Njegovom prestolju nego ti ili ja. Ipak, prija mu da tvrdi da je na ravnoj nozi sa Svevišnjim, od toga mu raste ego i dopušta mu da nameće zakon i tebi i meni. Fuj! Evo, dolazi neki smotanko sa jakim glasom, sa koeficijentom inteligencije oko devedeset, sa kosom preko ušiju, u prljavim gaćama i sa pregršt ambicija. Previše

je lenj da bi bio farmer, previše glup da bude inženjer, previše neodgovoran da bude bankar - ali, brate, kako samo taj ume da se moli! Posle nekog vremena, okupio je oko sebe druge tikvane koji nemaju njegovu živu maštu i samouverenost, ali kojima se takođe dopada zamisao da imaju neposrednu vezu sa Svemoćnim. Tada taj čovek nije više Nehemija Skader već Prvi Prorok."

Pratio sam ga, osećajući se zaprepašćeno ali i uglavnom prijatno, dok nije imenovao Prvog Proroka. Možda se moje duhovno stanje u tom razdoblju moglo nazvati stanjem 'primitivnog' sledbenika Prvog Proroka - to jest, bio sam zaključio da je Ovaploćeni Prorok sam đavo i da su sva njegova dela loša, ali to uverenje ni na koji način nije uticalo na temelje vere koju bejah primio od svoje majke. Trebalo je pročitati i reformisati Crkvu, ne uništiti je. Pominjem ovo zato što je moj slučaj bio sličan jednom vrlo ozbiljnom vojnom problemu koji se kasnije razvio.

Primetio sam da Zeb proučava moje lice. "Jesam li te opet naljutio, stari moj? Nisam nameravao."

"Ne, nisi", odgovorih pomalo kruto i nastavih da objašnjavam kako, po mom mišljenju, grešnost grupice đavola koja je trenutno preuzela Crkvu nikako ne poriče istinsku veru. "Konačno, bez obzira šta mislio ili koliko hoćeš da iskažeš svoj cinizam, doktrine su po logici stvari neophodne. Ovaploćeni Prorok i njegove kohorte mogu ih izvrtati, ali ih ne mogu uništiti - i nema veze da li je pravi Prorok imao prljave gaće ili ne."

Zeb uzdahnu kao da je veoma umoran. "Džoni, svakako ne nameravam da se upuštam u religioznu raspravu sa tobom. Nisam agresivan tip - znaš to i sam. Morali su me ugurati u Kabalu." On zastade. "Kažeš da su doktrine po logici stvari neophodne?"

"Upravo si mi ti objasnio tu logiku. Radi se o savršenoj, postojanoj strukturi."

"Ona to i jeste, Džoni. Pogodnost u citiranju Boga kao autoriteta u tome je što možeš da dokažeš sve što se nameriš da tvrdiš. Samo treba izabrati prave postulate i potom insistirati na tome da su tvoji postulati 'nadahnuti'. Na taj način, niko ne može da dokaže da nisi u pravu."

"Tvrdiš da Prvi Prorok nije bio nadahnut?"

"Ništa ja ne tvrdim. Po svemu što ti je poznato, i ja bih mogao biti

Prvi Prorok, koji se vratio da istera uljeze iz svog hrama."

"Ne budi..." Bio sam se spremio da se još malo raspravljam, kada neko zakuca na Zebova vrata. Ja ućutah i on viknu: "Uđi!"

Bila je to Sestra Magdalena.

Ona klimnu glavom Zebu i umilno se nasmeši uočivši moje iznenađenje. "Zdravo, Džone Lajle", reče mi ona. "Dobro nam došao." Bilo je to prvi put da je vidim kako ne nosi odoru svete đakonice. Delovala je izuzetno lepo i mnogo mlađe.

"Sestro Magdaleno!"

"Ne... Narednik osoblja, Endrus. Za prijatelje - Megi."

"Ali, šta se desilo? Otkud ti ovde?"

"Trenutno sam ovde jer sam tokom večere čula da si stigao. Budući da te nisam našla u tvojoj sobi, zaključila sam da ćeš biti sa Zebom. A što se ostalog tiče, nisam se mogla vratiti - baš kao ni ti ili Zeb. I, pošto je naše skrovište u Novom Jerusalimu postajalo prenatrpano, prebacili su me ovamo."

"Pa, baš je lepo što te vidim!"

"I meni je drago, Džone, što tebe vidim." Potapšala me je po obrazu i ponovo se nasmešila. Potom se popela na Zebov krevet i sela prekrštenih nogu, pokazajući pri tom poprilično butina. Zeb upali još jednu cigaru i pruži joj je; ona je uze, uvuče dim duboko u svoja pluća i ispusti ga kao da je pušila čitavog svog života.

Nikada ne bejah video ženu kako puši... nikad. Mogao sam da vidim Zeba kako me posmatra - proklet bio! - i krajnje pažljivo nisam na njega obraćao ni najmanju pažnju. Umesto da prigovaram, nasmeših se i rekoh: "Ovo je divan susret! Samo da..."

"Znam", složi se Megi. "Samo da je Džudit ovde. Da li si se čuo sa njom, Džone?"

"Čuo s njom? Kako to misliš?"

"Da, ne možeš... Ne još. Ali, možeš joj pisati."

"A? Kako?"

"Ne znam poštanski broj napamet, ali možeš ostaviti pismo na mom stolu - ja sam u G-2. Nemoj se mučiti da ga zatvaraš; sva lična pošta prolazi kroz cenzuru i šifruje se. Pisala sam joj prošle nedelje, ali još nisam dobila odgovor."

Pomislih da se smesta izvinim i odem da napišem pismo - ali, nisam. Bilo je divno biti sa njima dvoma i nisam želeo da prekratim večer.

Odlučio sam da napišem Džudit pismo pre nego što legnem da spavam - u isto vreme shvativši, i sam se iznenadivši, da sam bio u takvoj jurnjavi da, koliko se sećam, nisam imao vremena ni da mislim na Džudit još od... Pa, sigurno još od Denvera.

Ali, nisam stigao da joj pišem ni kasnije te večeri. Bilo je prošlo jedanaest i Megi je upravo nešto pričala o tome kako se rano ustaje, kada se pojavi jedan službenik. "Glavnokomandujući general, gospodine, šalje svoje pozdrave i zahteva da Lajl odmah dođe kod njega."

Brzo sam se očešljao i odjurio, očajnički žudeći da imam u nečem drugom da raportiram, umesto u civilnom odelu.

Unutrašnji deo bio je prazan i mračan, izuzev svetla koje sam video u kancelariji na drugoj strani - čak ni Džajlsa nije bilo za stolom. Došao sam do vrata, pokucao, ušao, lupio petama i salutirao. "Pitomac Lajl javlja se po naređenju na raport glavnokomandujućem generalu, ser."

Stariji čovek za velikim stolom bio mi je okrenut leđima; međutim, kada se okrenuo, ja doživih još jedno iznenađenje. "Ah, da, Džon Lajl", reče on blago. Potom ustade i priđe mi, ispružene ruke. "Mnogo vremena je prošlo, zar ne?"

Bio je to poručnik Haksli, šef Odeljenja za primenjena čuda u vreme kada sam bio kadet - i tada moj skoro jedini prijatelj među kadetima. Bilo je dosta nedeljnih poslepodneva kada sam se odmarao u njegovim odajama, neuredne opreme, za trenutak slobodan od pritiska discipline.

Zgrabih mu ruku. "Pukovniče... ovaj, generale... Mislio sam da ste mrtvi!"

"Od mrtvog pukovnika do živog generala, a? Ne, Lajle, iako sam bio zaveden kao mrtav kada sam se spustio pod zemlju. Obično to rade kada neki oficir nestane; tako izgleda bolje. I ti si mrtav - zar nisi znao?"

"Ovaj, ne, nisam, gospodine. Ali, nema veze. Ovo je divno!"

"Da, dobro je."

"Ali... hoću da kažem, kako ste uopšte... ovaj..." Najzad umukoh.

"Kako sam se našao ovde i to, još, kao šef? Član sam Bratstva, Lajle, još otkako sam bio u tvojim godinama. Ali, nisam sišao pod zemlju sve dok nisam morao - niko od nas to ne čini. U mom slučaju,

pritisak na mene da se pridružim sveštenstvu bio je postao pomalo prejak; Glavnog nadzornika uznemiravalo je to što jedan običan oficir zna toliko o komplikovanim granama fizike i hemije. I tako sam uzeo kratko odsustvo i umro. Vrlo tužno." On se osmehnu. "Ali, sedi. Hteo sam da pošaljem po tebe još jutros, ali, bio sam zauzet. Kao i uvek. Tek sam sada našao vremena da sednem i preslušam tvoj izveštaj." Seli smo i ćaskali, a onda mi se čaša prepunila. Hakslija sam poštovao više od bilo kog drugog oficira pod kojim sam ikada bio. Već samo njegovo prisustvo razvejalalo je sve potajne sumnje koje sam još možda imao - ako je Kabala bila dobra za njega, bila je dobra i za mene, bez obzira na sve tananosti doktrine.

"Nisam te, Lajle, zvao ovako kasno samo da bismo pričali", reče on najzad. "Imam jedan posao za tebe."

"Da, gospodine?"

"Besumnje si već primetio kakvu sklepanu miliciju ovde imamo. Ovo je među nama, i ja ne kritikujem naše drugove - svaki od njih zavetovao je svoj život za našu stvar, i stavili su se pod vojnu disciplinu, što je još teže. Ali, nemam dovoljno obučениh vojnika da po svim pravilima sređujem stvari. Oni dobro misle, ali sam ipak strašno ograničen u pokušajima da organizaciju pretvorim u efikasnu borbenu mašinu. Zatrpan sam administrativnim pojedinostima. Hoćeš li da mi pomogneš?"

Ja ustadoh. "Biće mi čast da služim generalu, koliko god to budem mogao."

"Sjajno! Za određeno vreme, bićeš moj lični pomoćnik... To je sve za večeras, kapetane. Videćemo se ujutro."

Gotovo sam već bio prošao kroz vrata pre nego što me njegovo poslednje oslovljavanje pogodi - a onda pomislih da je u pitanju neka greška.

Ali, nije bila. Sledećeg jutra sam svoju kancelariju našao zahvaljujući činjenici da je na nju bio stavljen znak na kome je pisalo: KAPETAN LAJL. Sa stanovišta profesionalnog vojnika, postoji jedna dobra stvar u revolucijama: prilike za iznenadna unapređenja su izvanredne... čak i ako je plata često neredovna.

Moja kancelarija nalazila se pored Hakslijeve i od tada gotovo da sam živeo u njoj - čak sam iza stola stavio i poljski krevet. Prvog dana sam se u deset sati uveče još probijao kroz gomilu papira u

svojoj fascikli. Rešio sam da završim i napišem pismo Džudit... Bilo je to vrlo kratko pismo, pošto sam na dnu fascikle našao memorandum upućen pre meni lično, nego glavnokomandujućem generalu.

Bilo je upućeno 'pitomcu Dž. Lajlu', a onda je neko bio precrtao 'pitomcu' i napisao 'kapetanu'. Pismo je glasilo:

MEMORANDUM ZA NOVO OSOBLJE

PREDMET: Izveštaj o ličnom preobraženju.

1. Od vas se zahteva da opišete, sa svom mogućom podrobnosti, sve događaje, misli, razmišljanja i događaje koji su vas doveli do odluke da se pridružite našoj borbi za slobodu. Ovaj izveštaj bi trebalo da bude što detaljniji i subjektivniji. Na brzinu napisani izveštaji, previše kratki i previše izveštačeni, biće vraćeni na proširivanje i ispravke i mogu biti dopunjeni psiho-ispitivanjem.

2. Ovaj izveštaj vodiće se kao u celini poverljiv, i po želji njegovog autora bilo koji njegov deo može se klasifikovati kao tajan. Ukoliko će vam to pomoći da pišete slobodno, možete zamenjivati slova ili brojeve za odgovarajuća imena, ali izveštaj mora biti kompletan.

3. Za pisanje izveštaja nije dozvoljeno koristiti vreme redovnih dužnosti, ali se on mora smatrati ekstra-zadatkom najvišeg prioriteta. Nacrt vašeg izveštaja se očekuje do (ovde je neko upisao datum i sat umesto prvobitnih četrdeset osam časova, i ja poluglasno nešto opsovah sebi u bradu).

PO NAREĐENJU GLAVNOKOMANDUJUĆEG GENERALA

Pukovnik M. Novak, SASD

Šef Psihološkog sektora

Iako me je ovaj zahtev prilično uznemirio, svejedno sam odlučio da najpre napišem pismo Džudit. Nije mi baš dobro išlo - kako se može pisati ljubavno pismo ako znaš da će jedna ili više tuđih osoba čitati i šifrovati tvoje najnežnije reči? Pored toga, dok sam pisao Džudit, misli su mi se stalno vraćale na onu noć na bedemima Palate, kada sam je prvi put sreo. Činilo mi se da je moje lično preobraženje, kako je to zvao radoznali pukovnik Novak, počelo tada... iako sam i pre toga gajio izvesne sumnje. Konačno sam završio pismo... Odlučivši da ne odem odmah u krevet, počeo sam da radim na tom prokletom

izveštaju.

Ubrzo sam primetio da je već jedan sat ujutro i da u svom izveštaju još ne bejah stigao do trenutka kada sam primljen u Bratstvo. Prilično nevoljno prestao sam da pišem (otkrio sam da sam se zainteresovao) i zaključao ga u stolu.

Sledećeg jutra, prilikom doručka, odvuкао sam Zebadiju u stranu, pokazao mu memorandum i upitao ga o njemu. "U čemu je stvar?" upitah ga. "Ti radiš baš za ovo odeljenje. Da li još sumnjaju u nas, čak i pošto su nas pustili ovamo?"

Zeb jedva da pogleda memorandum. "A, to? Ma, ne... Iako ti mogu reći da bi neki špijun, pod pretpostavkom da se probio dođe, sigurno bio uhvaćen kad njegova lična priča prođe kroz semantičku analizu. Niko ne može ispričati tako složenu i dugačku laž."

"Ali, za šta izveštaj treba da posluži?"

"Šta te briga? Napiši sve to - i uradi to čestito. Zatim ga jednostavno predaj."

Osetio sam kako mi postaje toplo. "Ne znam još. Mislim da ću najpre priupitati generala o tome."

"Uradi to, ukoliko želiš da od sebe da načiniš prokletu budalu. Ali, čuj, Džone, psihomatematičari koji budu čitali tu gomilu koještarija koju ćeš napisati neće ispoljiti ni najmanje interesovanje za tebe kao pojedinca. Čak ni ne žele da znaju ko si... Devojka naprosto prođe kroz tvoj izveštaj i, ukoliko to već nisi sam učinio, izbriše sva lična imena, uključujući i tvoje, i zameni ih brojevima... I sve to pre nego što izveštaj stigne do analitičara. Ti si samo podatak, to je sve... Šef sprema neki veliki projekat - ni ja, lično, ne znam o čemu se radi - i pokušava da obradi dovoljno velik statistički uzorak."

To me je malo umirilo. "Pa, zašto se onda to ne kaže? Ovaj memo je samo naređenje - i to je ono što nervira."

Zeb sleže ramenima. "To je zato što ga je pripremila semantičko odeljenje. Da ga je napisala Propaganda, ustao bih rano i završio posao pre doručka." On za trenutak zastade. "Usput, čuo sam da si unapređen. Čestitam."

"Hvala." Podmuklo mu se nasmeših. "Kako se osećaš, Zebe, sada kad si niži od mene po činu?"

"A? Zar su te tako visoko šutnuli? Mislio sam da si postao kapetan."

"I jesam."

"Pa, izvini što dišem - ali, ja sam major."

"Oh. Čestitke."

"Ne obaziri se na to. Ovde moraš da budeš najmanje pukovnik, ili sam nameštaš svoj krevet."

Bio sam previše zauzet da bih baš često nameštao svoj krevet. Više od pola vremena spavao sam na krevetu u svojoj kancelariji i jednom se čitavih nedelju dana nisam okupao. Odjednom mi je postalo očigledno da je Kabala i veća i složenija nego što sam ikada pomišljao, i da upravo ulazi u krešendo. Bio sam preblizu drveću da bih video šumu, iako su svi predmeti - izuzev onih strogo poverljivo, spali-pošto-pročitaš - prolazili preko mog stola.

Jednostavno sam se trudio da se general Haksli ne nađe zagušen papirima - i umesto toga ja sam bio zagušen. Smisao je bio u tome da shvatim šta bi, da ima vremena, on uradio i da to uradim umesto njega. Osoba uvedena u načela timskog rada ili zapovedanja ljudima mogla je to da postigne; fora se sastojala u tome da vam u svim rutinskim stvarima mozak radi kao i šefov, i da razlučite šta predstavlja rutinu a šta se njemu mora prepustiti na odlučivanje. Jesam pravio greške, ali očigledno ne previše, jer me nije otpustio i tri meseca kasnije bio sam već major sa kitnjastom titulom načelnika štaba. Većinu toga, naravno, trebalo je pripisati prstenu sa Vest Pointa - profesionalac ima veliku prednost.

Treba, takođe, da dodam da je Zeb do tada već bio novounapređeni pukovnik i šef propagande, pošto mu šef u međuvremenu beše prebačen u jednu regionalnu bazu koju sam znao samo pod šifrom JERIHON.

Ali, idem ispred svoje priče. Otprilike dve nedelje kasnije dobio sam pismo od Džudit - prilično prijatno pismo, bez sočnosti, koja je bila uklonjena preformulisanjem njenih rečenica. Mislio sam da joj odmah odgovorim, ali sam s odgovorom odužio čitavu nedelju - bilo je tako teško dokučiti šta da čovek u datim prilikama kaže. Nisam mogao da joj saopštim nikakve novosti, izuzev da sam dobro i da imam puno posla. Da joj, na primer, tri puta kažem da je volim, neki idiot u kriptografiji sigurno bi se bacio na ispitivanje razloga te učestalosti i kada ništa ne bi pronašao - sigurno bi čitavo pismo odbacio.

Pošta je odlazila u Meksiko kroz jedan dugačak tunel, delom veštački, ali uglavnom prirodni, koji se protezao pravo ispod

međunarodne granice. Mala električna železnica, kakva se koristi u rudnicima, probijala se kroz ovaj tunel i odnosila ne samo moje dnevne glavobolje u vidu službene pošte, već i veliku količinu tovara kojim je bio opskrbljivan naš povelik grad. Na arizonskoj strani granice bilo je još desetak drugih ulaza u Glavnu bazu, ali ja nisam znao gde se nalazi bilo koji od njih - to nije bio moj posao. Čitava oblast ležala je na dubokom sloju paleozojskog škriljca, kojeg je, verovatno, bilo moguće kao saće produbiti od Kalifornije do Teksasa. Oblast poznata kao Glavna baza koristila se više od dvadeset godina kao skrovište za odbeglu Braću. Niko nije znao dokle se protežu pećine u kojima smo se nalazili; jednostavno smo osvetljavali i koristili one delove koji su nam bili potrebni. Bio je to omiljeni sport nas troglodita; stalni žitelji bili su 'trogovi', a povremeni 'šišmiši', zato što su proletali noću. Mi trogovi voleli smo da odlazimo na 'speleo-izlete - piknike koji su uključivali i malo amaterske speleologije u neistraženim delovima.

Pravila su to dopuštala, ali samo usput, i sve je to bilo podložno strogim bezbednosnim predostrožnostima, budući da se u tim rupama strašno lako mogla slomiti noga. Međutim, general je to dozvoljavao naprosto stoga što je to bilo neophodno; bila nam je to jedina rekreacija koju smo mogli smisliti, a neki od nas već godinama ne behu videli dnevnu svetlost.

Kad god bi mi polazilo za rukom da se izvučem, Zeb, Megi i ja odlazili smo na veliki broj takvih izleta. Megi je pri tom uvek vodila sa sobom drugu devojkicu. S početka sam se bunio, ali mi je ona predočila da je to neophodno, da bi se izbegla govorkanja... Bila je to neka vrsta zajedničkog izlaska. Uveravala me je kako se, pod datim okolnostima, Džudit ne bi bunila. Svaki put je to bila druga devojkica, ali je Zeb uvek poklanjao više pažnje toj drugoj devojci, dok sam ja pričao sa Megi. Nekad sam mislio da će se Megi i Zeb venčati, ali sada sam se počeo pitati. Izgledalo je da odgovaraju jedno drugom kao šunka i jaja, ali Megi mi nije delovala ljubomorno, dok sam Zebovo ponašanje, stvarno, mogao nazvati samo besramnim - ako je mislio da će se Megi uznemiriti.

Jednog subotnjeg prepodneva Zeb proturi glavu u moju kancelariju i dobaci mi: "Speleo-izlet. U dva sata. Ponesi peškir."

Podigao sam pogled sa hrpe papira. "Sumnjam da ću moći",

odgovorih ja. "Ali, zašto peškir?"

Međutim, on već beše otišao. Megi je kasnije prošla kroz moju kancelariju da preuzme nedeljni obaveštajni izveštaj za Starog, ali nisam pokušavao da je ispitujem: tokom radnog vremena Megi je bila sva posvećena poslu - idealan kancelarijski narednik. Ručao sam za svojim stolom, nadajući se da ću završiti, premda sam znao da je to nemoguće. Oko četvrt do dva ušao sam kod generala Hakslija da mi potpiše jedan predmet koji je te noći trebalo da krene posredstvom hipnotisanog kurira; zbog toga je izveštaj hitno morao da ode u psiho-laboratoriju, da bi se kurir mogao srediti. On pogleda predmet i stavi potpis, a onda mi dobaci: "Narednik Endi mi reče da imaš randes."

"Narednik Endrus greši", odvratih ja kruto. "Moram još da pregledam nekoliko nedeljnih izveštaja iz Jerihona, Noda i Egipta."

"Stavi ih na moj sto i izlazi. To je naređenje. Ne mogu dopustiti da mi se ucvrljaš od posla."

Nisam mu rekao da ni on sam nije nigde izišao već više od mesec dana; jednostavno sam zatvorio vrata za sobom.

Pošto sam ostavio poruku pukovniku Novaku, požurio sam do mesta gde smo se uvek sastajali, blizu ženske obedovaonice. Megi je već bila tamo, sa jednom drugom devojkom - plavušom koja se zvala Mirijam But, službenicom u intendantskim skladištima. Znao sam je iz viđenja, ali još nikada sa njom nisam pričao. Već su bile preuzele našu klopnu, i Zeb je stigao dok nas je Megi upoznavao. Zeb je nosio prenosno ognjište i, kao i obično, ćebe na kome ćemo sedeti i koristiti ga kao sto. "Gde ti je peškir?" upita me on.

"Ti to ozbiljno? Zaboravio sam ga."

"Otrči i uzmi ga. Poći ćemo Apijanskim putem. Stići ćeš nas. Hajdemo, deco."

Pošli su istog časa, tako da mi nije preostalo ništa drugo do da uradim kako mi beše rečeno. Pošto sam zgrabio peškir iz svoje sobe, trčao sam sve dok ih nisam ugledao, a onda sam usporio u hod, dahćući. Kancelarijski posao bio mi je ozbiljno narušio kondiciju. Čuli su me i zastali.

Svi smo bili slično obučeni - i žene su bile u pantalonama i svaka sa bezbednosnom uzicom obavijenom oko pojasa i baterijom zataknutom za ešarpu. Koliko god da mi se to nije dopadalo, bio sam

se navikao na žene obučene u mušku odeću; najzad, nepraktično je i prilično nepristojno verati se po pećinama u suknji.

Napustili smo osvetljenu oblast skrećući u prolaz koji je naizgled vodio u zid; umesto toga došli smo do potpuno zaklonjenog, ali lako prohodnog tunela. Zeb veza naše lavirintsko uže i počeo da ga odmotava čim smo napustili stalne i označene staze, baš kao što je i stajalo u naređenjima; Zeb je uvek bio pažljiv kada su u pitanju bile stvari koje su bile zaista važne.

Posle možda nekih hiljadu koraka mogli smo videti garež i druge tragove da je neko bio ovde pre nas - bilo je to mesto na kojem kao da neko beše čekićem proširio uski prolaz. Potom smo napustili lako uočljivu stazu i skrenuli pravo u zid. Zeb spusti svoju bateriju i upali je. "Uključite svetla. Penjemo se uz ovo."

"Kuda idemo?"

"Mesto koje Mirijam poznaje. Pomozi mi, Džoni."

Uspion nije bio nešto naročito. Ja sam lako podigao Zeba gore, dok su se devojke mogle i same snaći, ali smo ih, bezbednosti radi, ipak podigli užadima. Pokupili smo zatim našu opremu i Mirijam nas je povelala, pri čemu je svako od nas koristio svoju lampu.

Sišli smo sa druge strane... Tu se nalazio još jedan prolaz, ali tako dobro skriven da ga ne bih našao ni za deset hiljada godina. Jednom smo se zaustavili, što Zeb iskoristi da pričvrsti još jedan kalem.

"Usporite, svi", reče Mirijam malo potom. "Mislím da smo stigli."

Zeb pređe lampom unaokolo i postavi ognjište, a onda zviznu. "Au! Ovo je baš divno!"

"Da, divno je", tiho se složi Megi, dok se Mirijam samo trijumfalno smešila.

Slagao sam sa njima. Bila je to savršena, mala, kupolasta pećina, možda dvadeset pet metara široka i mnogo duža. Koliko dugačka, nisam mogao reći, pošto je blago skretala iza jednog nejasnog ugla. Međutim, glavnu osobenost ovog mesta činio je jedan tih, mastiljavocrni bazen koji je zahvatao veći deo poda. Ispred nas nalazilo se malo žalo sa pravim peskom, koji je, koliko sam ja znao, mogao tu biti nanesen pre milion godina.

Naši glasovi prijatno su i pomalo sablasno odzvanjali u dvorani; razbijali su se i mešali sa stalaktitima i zavesama koje su visile sa tavanice. Zeb priđe ivici vode, čučnu i stavi jednu ruku u nju. "Nije

previše hladna", primeti on. "Pa, poslednji je proktorov rovac."

Prepoznao sam u tome stari poziv na plivanje, iako sam ga poslednji put čuo još kao dečak, ali je tada glasio: 'Poslednji je prljavi parija'. Međutim, ovde nisam mogao da u to poverujem.

Zeb je već otkopčavao svoju košulju. Brzo sam mu prišao i tiho rekao: "Zebe! Mešovito kupanje? Mora da se šališ?"

"Ni najmanje." On me pogleda u lice. "Zašto da ne? Šta ti je, dečko? Plašiš se da će te neko kazniti? Neće, znaš. Sa tim je svršeno."

"Ali..."

"Ali, šta?"

Nisam mogao ništa da mu odgovorim. Jedini način na koji sam mogao oblikovati reči bilo je izrazima koje bejah naučio u Crkvi, a znao sam da bi mi se Zeb smejao - i to pred devojkama. Verovatno bi se i one smejale, pošto su one znale, a ja nisam. "Ali, Zebe", bio sam uporan, "ne mogu. Nisi mi rekao... čak nemam ni kupaći kostim."

"Nemam ni ja. Zar nikad nisi išao go kao klinac - i posle zbog toga dobio batine?" On se okrenu, ne sačekavši da odgovorim na ovo iznenađenje. "Krhke moje barke, čekate li na nešto?" upita on.

"Samo da vas dvojica završite sa raspravom", odgovori Megi, približavajući se. "Zebe, mislim da ćemo Mimi i ja upotrebiti drugu stranu one stene. U redu?"

"U redu. Ali, samo trenutak... Bez ronjenja, jeste li razumele? I sve vreme da je neko na obali - Džon i ja ćemo se smenjivati."

"Pih!" oglasi se Mirijam. "Ronila sam kada smo poslednji put bili ovde."

"Nisi bila sa mnom, to je sigurno. Bez ronjenja - ili ću vam zagrejati pantalone tamo gde su najtešnje."

Ona sleže ramenima. "U redu, pukovniče Ljutice. Dođi, Meg." Prošle su zatim pored nas i otišle iza stene velike kao pola kuće. Mirijam stade, pogleda pravo u mene i ispruži prst. "Bez zavirivanja, jasno?" Pocrveneo sam do ušiju.

One nestadoše i ništa više nismo čuli odatle, osim kikotanja. Ja brzo rekoh: "Čuj, Zebe... Radi kako hoćeš - na svoju dušu. Ali, ja ne idem. Sedeću ovde na obali i paziću na vas."

"Kako hoćeš. Hteo sam da ja budem prvi na straži, ali niko te ne tera. Ipak, pazi na uže i budi spreman da ga baciš. Mada nam

verovatno neće trebati; obe devojke su odlične plivačice."

"Zebe, siguran sam da general ne bi dozvolio plivanje u ovim podzemnim bazenima", dobacih mu očajno.

"Zato mu to nismo ni spomenuli. 'Nikada ne brini o komandantu, sem ukoliko ne moraš' - naređenje u Džošuinoj armiji, oko 1400. godine pre Hrista." I on nastavi da se skida.

Ne znam zbog čega me je Mirijam upozorila da ne gvirim - nikad to ne bih uradio! - jer, kada se skinula izišla je pravo iza stene, ali ne prema nama već prema vodi. Međutim, svetlost sa lampi čitavu ju je zahvatila, i ona se čak za trenutak okrenula ka nama, izvikujući: "Hajde, Megi! Zeb će biti poslednji, samo ako malo požuriš."

Nisam hteo da gledam, ali, opet, nisam mogao da skinem pogled sa nje. Nikad u životu nisam video ništa ni nalik njoj - osim, jednom, na slici koju je posedovao jedan dečak u parohijskoj školi. Bio sam je samo na časak pogledao, a onda ga, kako su pravila zahtevala, prijavio.

Međutim, sada, nisam mogao prestati da gledam, goreći od srama.

Zeb je stigao pre Megi do bazena - mislim da je nju bilo baš briga. Brzo je ušao u vodu, skoro kršeći svoju sopstvenu zabranu ronjenja. Bilo je to površinsko zaranjanje - tako bih ja to nazvao: zatrčao se u vodu i potom naglo počeo da pliva. Svojim snažnim zamasima uskoro je pretekao Mirijam, koja je počela da pliva ka drugom kraju. Potom je i Megi izišla iza stene i ušla u vodu. Nije od toga pravila veliku predstavu, kao Mirijam, već je jednostavno, sa mirnom elegancijom, brzo ušetala u vodu. Kada je ušla do pojasa, spustila se prsimice i počela da pliva snažnim prsnim stilom: potom je prešla na kraul i pošla za ostalima, koje sam mogao čuti ali i teško videti u daljini.

Još jednom nisam mogao da skrenem pogled, čak i ako je moja besmrtna duša od toga zavisila. Čega to ima u telu ljudske ženke što ga čini najlepšim prizorom na vascelom svetu? Da li je to, kako neki tvrde, samo neophodan instinkt, koji se stara o tome da u skladu sa Božjom voljom naseljavamo zemlju? Ili je to neka još čudesnija, divnija stvar?"

Zatekao sam sebe kako citiram: "Kako si ti, ljubavi, lepa i prijatna, za uživanja!

Tvoje telo je kao palmino drvo, a tvoje grudi kao grozdovi!"

Tu sam prekinuo, sav posramljen, setivši se da je Solomonova 'Pesma nad pesmama' čedna i sveta alegorija koja nema veze sa takvim stvarima.

Seo sam na pesak i pokušao da uskladim svoju dušu. Posle nekog vremena osetio sam se bolje, i srce mi više nije onako burno lupalo. Kada su svi doplivali nazad, sa Zebom na čelu, koji se trkao sa Mirijam, čak sam uspeo i da im se osmehnem. Nije mi više izgledalo tako strašno, dok god su žene bile u vodi i ne onako zaprepaštujuće gole. Možda je zlo zaista bilo u oku posmatrača - u kom slučaju je trebalo da ga držim podalje od svog uma.

Zeb me pozva. "Jesi li spreman da se osvežiš?"

"Ne, hvala", odlučno odgovorih. "Samo napred, zabavljajte se."

"U redu." On se okrenu kao delfin i pođe drugim putem. Mirijam krenu za njim. Megi, međutim, dođe do plićaka, osloni vrhove prstiju na dno, okrenuta prema meni, samo sa glavom i ramenima kao od slonovače izvan mastiljave vode, dok je njena griva, koja joj je dopirala do pojasa, plutala oko nje.

"Jadni Džone", reče on blago. "Izići ću i odmeniću te."

"Oh, ne, ne treba!"

"Jesi li siguran?"

"Sasvim siguran."

"U redu." Ona se okrenu, prevrnu na leđa i pođe za ostalima. Jednog sablasnog, čarobnog trenutka, delom je bila izvan vode.

Megi se vratila do mog kraja pećine desetak minuta kasnije. "Hladno mi je", dobacila mi je kratko i izišla i brzo zašla u zaklon iza stene. Nekako, nije više bila gola, već samo bez odeće, kao Majka Eva. Bilo je razlike - Mirijam je bila gola.

Sa Megi izvan vode, i kako niko od nas nije prozborio ni reč, odjednom sam, po prvi put, primetio da nema nikakvih zvukova. Ne postoji ništa tako tiho kao pećina; bilo gde drugde uvek ima nekih šumova, ali nulti stepen decibela koji vlada pod zemljom ukoliko je čovek miran i bez glasa predstavlja nešto posve različito.

Stvar je bila u tome što je trebalo da čujem Zeba i Mirijam kako plivaju. Plivanje ne mora biti bučno, ali ne može biti ni tako tiho kao gluvilo pećine. Naglo se uspravih i pođoh napred - i istog se časa naglo zaustavih, pošto nisam hteo da narušim privatnost Megine svlačionice, što bi se sigurno dogodilo da sam učinio još desetak

koraka.

Ipak, bio sam zaista zabrinut i nisam znao šta da radim. Da im bacim uže? Ali, gde? Da se i sam skinem i potražim ih? Pa, ukoliko bude neophodno. Tiho pozvah: "Megi!"

"Da, Džone?"

"Megi, zabrinut sam."

Ona smesta iziđe iza stene. Već je bila navukla pantalone, i peškir je držala tako da ju je pokrivaio od pojasa naviše; dobio sam utisak da suši kosu. "Zbog čega, Džone?"

"Budi vrlo tiha i oslušni."

Ona postupi kako sam joj rekao. "Ništa ne čujem."

"Baš to. A trebalo bi. Mogao sam te čuti kako plivaš čak i kada si bila na drugoj strani, van mog pogleda. Sada, međutim, nema nikakvog zvuka, ni pljaskanja. Misliš li da su, istovremeno, oboje mogli da udare glavom o neku stenu?"

"Oh. Ne budi zabrinut, Džone. U redu su."

"Ali, jesam zabrinut."

"Samo se odmaraju, sigurna sam. Postoji još jedno malo žalo tamo, otprilike dva puta manje od ovog. Tamo su. Bila sam tamo sa njima, a onda sam se vratila. Bilo mi je hladno."

Najzad sam se odlučio, shvatajući da me je samo pristojnost sprečavala u onome što mi je očigledno bila dužnost. "Okreni se. Ne, idi iza stene - hoću da se svučem."

"Šta? Kažem ti da nije neophodno." Nije se ni pomerila.

Otvorio sam usta da povičem. Međutim, pre nego što sam uspeo Megi mi je stavila ruku na usta, zbog čega joj se peškir smače i mi se oboje uznemirismo. "Oh, Bože!" dobaci mi ona oštro. "Drži ta svoja velika usta zatvorenim." Potom se naglo okrenu i namesti peškir; kada se ponovo okrenula, stajao joj je kao tunika, dovoljno joj pokrivajući prednji deo tela, i bez potrebe - tako sam bar mislio - da ga pridržava rukama.

"Džone Lajle, dođi ovamo i sedi. Sedi pored mene." Ona sede na pesak i potapša mesto pored sebe - rekla je to sa takvom čvrstinom da sam je bespogovorno poslušao.

"Pored mene", ponovi ona. "Dođi bliže. Neću da vičem." Približio sam joj se dok moj rukav ne dotače njenu obnaženu ruku. "Tako je već bolje", reče ona, govoreći tiho da joj glas ne odjekuje u pećini. "A

sada me slušaj. Tamo je dvoje ljudi, svojom voljom. Potpuno su bezbedni - videla sam ih. I oboje su odlični plivači. Ono što treba da radiš, Džone Lajle, jeste da gledaš svoja posla i obuzdaš tu svoju želju da ih uznemiravaš."

"Bojim se da te ne razumem." Da budem iskren, plašim se da sam ipak razumeo.

"Oh, nebesa! Čuj, da li tebi Mirijam nešto znači?"

"Pa, ne, ne posebno."

"Verovatno, pošto joj se, otkako smo pošli, nisi obratio ni sa pet-šest reči. Vrlo dobro, onda... Pošto nemaš razloga da budeš ljubomoran, zbog čega bi ti turao svoj nos ukoliko dvoje ljudi odaberu da budu sami? Da li me sada shvataš?"

"Uh, mislim da te shvatam."

"Onda samo budi tih."

Bio sam tih. Ona se nije pomerila. Bio sam svestan njene golotinje - jer je još bila gola, iako pokrivena - i nadao sam se da ona nije svesna da sam ja svestan. Pored toga, bio sam sve svesniji da sam bio skoro učesnik u... pa, ne znam čemu. Ljutito sam sebi govorio da nemam pravo da pretpostavljam najgore, kao kakav moralni proktor.

"Megi..." započeh posle nekoliko trenutaka.

"Da, Džone?"

"Ne razumem te."

"Zbog čega, Džone? Mada, nije ni neophodno."

"Uh... Izgleda mi da ti je svejedno što je Zeb tamo sa Mirijam... nasamo."

"Da li bi trebalo da se zbog toga bunim?"

Proklete bile, žene! Namerno me je pogrešno shvatala. "Pa... gledaj... Nekako sam bio stekao utisak da ti i Zeb... Mislim... Ovaj, pretpostavljam da sam očekivao da ćete se, kada uzmognete, vas dvoje venčati."

Ona se nasmeja tihim smehom, koji jedva da je u sebi imao prizvuk radosti. "Sigurna sam da si mogao da stekneš takav utisak. Ali, veruj mi, stvar je sređena na najbolji mogući način."

"A?"

"Nemoj me pogrešno razumeti. Zebadija mi je veoma drag i znam da sam i ja njemu draga. Ali, oboje smo psihološki dominantni tipovi - trebalo bi da vidiš moj psiho-profil; izgleda kao Stenovite planine!"

Dvoje takvih ljudi ne bi trebalo da se venčavaju! Takvi brakovi nisu baš rajski, veruj mi! Srećom, na vreme smo to ustanovili."

"Oh."

"Zaista, oh."

Sada ne znam kako se naredna stvar dogodila. Mislio sam da izgleda prilično usamljeno - i sledeća stvar koje se sećam jeste da je ljubim. Bila mi je u naručju i uzvratila mi je poljubac sa strašću u koju ne bih poverovao. Što se mene tiče, glava mi je zujala, oči su mi pucale i ne bih vam mogao reći da li sam se nalazio tri stotine metara pod zemljom ili na smotri straže.

A onda je bilo gotovo. Ona mi za trenutak pogleda u oči i prošaputa: "Dragi Džone..." Potom se naglo podiže na noge, naže nada mnom, ne pazeći na peškir, i potapša me po obrazu. "Džudit je vrlo srećna devojka. Pitam se samo da li to ona zna."

"Megi!" uzviknuh ja.

Ona se okrenu i dobaci mi, ni ne pogledavši me: "Stvarno moram da se obučem. Hladno mi je."

Meni nije delovala hladna.

Ubrzo se ponovo pojavila, sasvim obučena i žustro trljajući kosu. Uzeo sam svoj suvi peškir i pomogao joj. Ne verujem da sam joj ja to predložio; zamisao se pojavila sama od sebe. Kosa joj je bila gusta i divna i uživao sam u njoj. Bio sam se sav naježio.

Zeb i Mirijam vratili su se još dok sam to radio. Nisu se trkali, već su lagano plivali; mogli smo da ih čujemo kako se smeju dosta pre nego što smo ih ugledali. Mirijam je izišla iz vode besramno, kao bilo koja kurva u Gomori, ali ja jedva da sam je primetio. Zeb me pogleda u oči i napadno mi dobaci: "Spreman za plivanje, ortak?"

Zaustio sam da kažem kako ne verujem da ću se mučiti i htediti da smislim neko opravdanje - kao, kako mi je peškir već mokar, kada sam primetio kako me Megi gleda... Ništa nije govorila, samo me je gledala. "Pa, naravno!" uzviknuh ja. "Vas dvoje ste se naplivali." Zatim povikah: "Mirijam! Iziđi iza te stene! Potrebna mi je."

Cičala je i kikotala se, ali je ipak izišla, još nameštajući odeću. Otišao sam iza stene sa smirenim dostojanstvom.

Nadam se da sam još posedovao to svoje smireno dostojanstvo kada sam ponovo izišao. U svakom slučaju, stegao sam zube i ušao

pravo u vodu. Isprva je bila ledeno hladna, ali samo za trenutak. Nikada nisam bio prvotimac, ali sam plivao u razrednom timu i čak sam se jednom umočio u Hadsonu za Novu godinu. Kada sam se jednom našao u njemu, taj crni bazen odista mi se dopao.

Trebalo je samo da otplivam do drugog kraja. Tamo se stvarno nalazilo malo žalo. Ali, nisam zakoračio na njega.

Na putu nazad pokušao sam da zaronim do dna. Nisam uspeo da ga dotaknem; mora da je bilo više od sedam metara dubine. Svidelo mi se tamo dole - crno i potpuno mirno. Da sam imao dovoljno daha, ili da sam bio snabdeven škrigama, to bi odista predstavljalo lepo mesto za život - daleko od Proroka, daleko od Kabala, od administracije, briga i problema suviše tananih za mene.

Izronio sam bez daha, a onda brzo pošao ka našem žalu. Devojke su već bile postavile obed i Zeb mi doviknu da požurim. Zeb i Megi nisu ni podigli pogled kada sam izišao iz vode, ali sam primetio da me Mirijam posmatra. Mislim da nisam ni pocrveneo. Ionako nikad nisam voleo plavuše. Mora da je i Lilit bila plavuša.

11.

Vrhovni savet, koji se sastojao od šefova odeljenja, generala Hakslija i nekolicine drugih, sastajao se jednom nedeljno ili češće da posavetuje generala, razmeni stavove i razmotri izveštaje sa terena. Oko mesec dana posle naše prilično šašave ludorije u podzemnom bazenu Savet je upravo zasedao, i ja sam takođe bio prisutan, iako ne kao član već kao zapisničar. Moja sekretarica bila je bolesna, pa sam pozajmio Megi iz G-2 da upravlja glasoregistratorom, pošto je ionako imala pristup strogo poverljivim materijalima. Uvek smo bili u strašnom nedostatku sposobnog osoblja. Moj zvanični šef, na primer, bio je vazduhoplovni general Penobar, koji je nosio titulu šefa osoblja. Međutim, ja jedva da sam ga viđao, pošto je takođe obavljao i dužnost šefa artiljerijsko-tehničkog sektora. Haksli je bio šef vlastitog osoblja i ja sam bio neka vrsta svepomocnika - 'brodski gardemarin, vođa palube, kao i posada kapetanovog čamca'. Čak sam pokušavao i da pazim da Haksli redovno uzima svoj lek za stomak.

Ovaj sastanak bio je veći nego što je to obično bio slučaj. Regionalni zapovednici Gata, Hanana, Jerihona, Vavilona i Egipta bili su lično

prisutni; Nod i Damask predstavljali su zamenici - sve Kabaline oblasti Sjedinjenih Država izuzev Idna - te smo zbog toga održavali direktnu vezu sa Luisvilom, koristeći pri tom šifre koje ni sami operateri nisu bili u mogućnosti da razumeju. Mogao sam osetiti pritisak nečeg velikog što se spremalo, iako mi se Haksli ne beše poverio. Mesto je bilo tako obezbeđeno da se ni miš ne bi mogao provući.

Prošli smo kroz uobičajene rutinske izveštaje. Bilo je zabeleženo da imamo osam hiljada sedam stotina devet primljenih članova - nove braće Lože ili proverenih i zavetovanih pripadnika paralelnih vojnih organizacija. Bili su zavedeni u spiskove, regrutovani i obučeni, kao saputnici na koje se može računati da će ustati protiv Proroka, ali koji nisu bili upućeni u pravi obim zavere.

Cifre nisu bile ohrabrujuće. Uvek smo bili u raljama dileme; sto hiljada ljudi predstavljao je minimum za osvajanje ovakve zemlje, ali je već manje od devet hiljada ljudi, učesnika u zaveri, bilo suviše da bi se čuvala tajna. Morali smo se oslanjati na drevni ćelijski sistem u kome ni jedan čovek nije znao više nego što je bilo predviđeno da zna, kako ne bi mogao suviše odati bez obzira šta mu Inkvizicija radila - čak i ako jeste bio špijun. Ali, i u ovakvom pasivnom stanju imali smo redovne nedeljne gubitke.

Čitava jedna Loža bila je zatečena na sastanku i pohapšena u Sijetlu pre četiri dana; bio je to ozbiljan gubitak, ali samo trojica su posedovala kritične informacije i sva trojica su uspešno izvršila samoubistvo. Za sve njih će se očitati molitve na velikom skupu večeras; ovde je bio samo rutinski izveštaj. Izgubili smo četiri atentatora, ali uspešno su bila izvršena dvadeset tri ubistva - jedna od žrtava bio je i jedan stariji inkvizitor, nadležan za čitav donji deo doline Misipija.

Šef komunikacija izvestio je da su Braća spremna da onesposobe devedeset jedan postotak (računato prema naseljenosti) radio i televizijskih stanica u zemlji, i da se, uz pomoć udarnih grupa, možemo opravdano nadati da će isti slučaj biti i sa ostalima - sa izuzetkom Glasa Božjeg u Novom Jerusalimu, koji je predstavljao poseban problem.

Šef Borbene mašinerije izvestio je da su spremni da sabotiraju dovode energije četrdeset šest najvećih gradova, opet sa izuzetkom

Novog Jerusalima, čija je energija bila obezbeđivana iz samog grada, iz 'hrpe' smeštene ispod Hrama. Čak i tamo bi se, međutim, mogao postići veći prekid na distribucionim stanicama, ali je operacija zahtevala žrtvovanje dovoljnog broja ljudi. Glavni površinski saobraćaj i teretne rute bilo bi moguće u dovoljnoj meri sabotirati, i sa trenutnim planovima i osobljem smanjiti saobraćaj na dvanaest procenata normalnog.

Izveštaji su se ređali - novine, studentske grupe, zauzimanje i sabotaža raketnih uzletišta, čuda, glasine, dovod vode, podsticanje incidenata, kontrašpijunaža, dugoročne vremenske prognoze, razdela oružja. Rat je jednostavna stvar kada se uporedi sa revolucijom. Rat je primenjena nauka, sa određenim principima oprobanim u istoriji; analogna rešenja mogu se naći od balistike do hidrogenske bombe. Međutim, svaka revolucija predstavlja nakazu, mutanta, čudovište; njeni uslovi se nikad ne ponavljaju i njene operacije izvršavaju pojedinci i amateri.

Dok je Megi snimala podatke, ja sam ih sređivao i prenosio računarskoj sobi za analizu. Bio sam prezauzet da bih pokušao da sam nešto procenjujem u svojoj glavi. Usledila je kratka pauza, tokom koje su analitičari završili sa programiranjem, a onda je 'mozak' preuzeo čitavu stvar - bežični printer ispred mene kratko zaštekta i stade. Haksli se povi i otcepi traku pre nego što sam je mogao dohvatiti.

On je pogleda i onda pročisti grlo, čekajući da zavlada mrtva tišina. "Braćo", poče on, "prijatelji - davno smo postigli saglasnost u pogledu naše doktrine i procedure. Kada svaki predvidljivi faktor - pomno proračunat, sa prostorom za grešku, odmeren i povezan sa svim ostalim značajnim faktorima - bude dao prihvatljiv rizik od dva prema jedan u našu korist, udarićemo. Današnje rešenje jednačina verovatnoće, koje kao promenljive koristi ovonedeljne podatke, daje odgovor od dva koma trinaest. Predlažem da odredimo čas izvršenja. Šta kažete?"

Bio je to malo odložen šok; niko ništa ne reče. Previše odlagana nada čini stvarnost teškom za prihvatanje - a svi ovi ljudi čekali su godinama, neki i veći deo svog života. Onda su se podigli na noge, vičući, plačući, proklinjući, tapšući jedan drugog po leđima.

Haksli je sedeo miran dok se nisu umirili, sa čudnim osmehom na

licu, a onda je ustao i tiho rekao: "Mislim da ne treba da glasamo. Odrediću trenutak, pošto..."

"Generale! Ja se ne slažem." Bio je to Zebov šef, general Novak, šef Psihosektora. Haksli prestade da govori i tišina koja je zavladała bila je bolna. Bio sam zaprepašćen, baš kao i ostali.

Konačno, Haksli se tiho oglasi. "Ovaj Savet obično deluje jednoglasno. Odavno smo odredili metod za utvrđivanje datuma... Ipak, znam da se ne bi protivio bez nekog dobrog razloga. Saslušaćemo te sada, Brate Novak."

Novak polako istupi napred i okrenu se prema skupu. "Braćo", poče on, prelazeći očima preko razjarenih i neprijateljskih lica, "vi me poznajete i znate da želim ovo koliko i vi. Posvetio sam ovome svojih poslednjih sedamnaest godina - koštalo me je to i porodice i doma. Ali, ne mogu vas pustiti da krenete a da vas ne upozorim, budući da sam siguran da vreme još nije došlo... Mislim... ne, znam, sa matematičkom sigurnošću, da još nismo spremni za revoluciju." Morao je da sačeka i podigne obe ruke, zahtevajući tišinu; ali, nisu hteli da ga slušaju. "Saslušajte me! Znam da su vojni planovi spremni. Priznajem i da, ukoliko sada udarimo, postoji velika verovatnoća da ćemo uspeti da zauzmemo zemlju. Svejedno, još nismo spremni..."

"Zbog čega?"

"...zbog toga što većina ljudi još veruje u zvaničnu religiju... Oni veruju u božansku vlast Proroka. Možemo preuzeti vlast, ali je nećemo moći zadržati."

"Đavola nećemo!"

"Slušajte me! Nijedan narod nije bio dugo držan u potčinjenosti, izuzev uz svoju vlastitu saglasnost. Tri generacije su najpametniji i najobazriviji psihotehničari sveta prilagođavali američki narod od kolenke pa do groba, i on sada zaista veruje! Ukoliko ga sada oslobodite, bez odgovarajuće psihološke pripreme, on će se posle izvesnog vremena vratiti svojim lancima... baš kao što se i konj vraća u zapaljenu štalu. Možemo pobediti u samoj revoluciji, ali za njom će uslediti dug i krvav građanski rat - koji ćemo na kraju izgubiti!"

On zastade, pređe drhtavom rukom preko očiju, a onda se obrati Haksliju. "To je sve."

Nekolicina se odjednom nađe na nogama. Haksli udari čekićem,

zahtevajući red, a onda daje reč generalu vazduhoplovstva Penojaru.

"Želeo bih da Bratu Novaku postavim nekoliko pitanja", započe on.

"Samo napred."

"Može li nam njegov sektor reći koji procenat populacije čine iskreni vernici?"

Zebadija, prisutan da bi pomogao svom šefu, na brzinu ga pogleda; Novak klimnu glavom i Zeb odgovori: "Šezdeset dva procenta, plus ili minus tri postotka."

"A procenat onih koji su tajno protiv vlade, bilo da su u našim redovima ili nisu?"

"Dvadeset jedan procenat, uz dodatak proporcionalne greške. Ostali se mogu računati kao konformisti, ne i vernici; ali, srazmerno su zadovoljni."

"Kojim sredstvima su prikupljeni podaci?"

"Posredstvom iznenadne hipnoze reprezentativnih uzoraka."

"Možete li opisati postojeći trend?"

"Mogu. Vlada je ubrzano gubila tle pod nogama tokom prvih godina sadašnje depresije, a onda se kriva izravnala. Novi zakon o priložima i, u izvesnoj meri, proglas o lutalicama, bili su nepopularni, tako da je vlada ponovo oslabila pre nego što se kriva poravnala na nižem nivou. Otprilike u to vreme poslovanje je malo uznapredovalo, ali smo mi istovremeno pojačali našu sadašnju propagandnu kampanju; tokom poslednjih petnaest meseci, vlada lagano ali sigurno gubi tle pod nogama."

"I, kakav je prvi zaključak?"

Zeb zastade i Novak preuze stvar u svoje ruke. "Morate izvesti drugi zaključak", odgovori on napetim glasom. "Stopa se ubrzava."

"Pa?"

Šef Psihosektora odgovori čvrsto, iako nevoljno. "Po svim pretpostavkama, potrebno je još tri godine i osam meseci pre nego što uzmognemo da rizikujemo da udarimo."

Penojar se ponovo okrenu Haksliju. "Imam svoj odgovor, gospodine. Sa dubokim poštovanjem prema generalu Novaku i njegovom pomnom naučnim radu, ja kažem: pobedimo dok smo u stanju! Možda nam se nikada više neće pružiti ovakva prilika."

Ljudi su bili uz njega.

"Penojar je u pravu! Ukoliko budemo čekali, izdaće nas." "Ne može se jedna ovakva stvar večno održavati!"

"Pod zemljom sam već deset godina; ne želim da me ovde sahrane!"

"Pobediti... a posle brinuti o preobraćivanju, kada budemo kontrolisali komunikacije."

"Udariti sada! Udariti sada!"

Haksli ih je pustio, bezizražajnog lica, da se isprazne. Ja sam ćutao, pošto sam bio suviše niskog čina da bih mogao da ovde govorim, ali sam se slagao sa Penojarom; nisam mogao ni da zamislim da čekam još skoro četiri godine.

Video sam kako Zeb užurbano priča sa Novakom. Izgledalo je kao da se svađaju oko nečega i nisu obraćali pažnju na ostale. Ali kada je Haksli podigao ruku u znak tišine, Novak napusti svoje mesto i žurno mu priđe. Glavnokomandujući general ga je slušao nekoliko trenutaka, izgledajući skoro kao da se dosađuje, a onda mu se na licu pojavi izraz neodlučnosti. Novak pozva prstom Zeba, koji odmah dotrča. Njih trojica zajedno su šaputali nekoliko minuta, dok je Savet čekao.

Konačno ih Haksli ponovo pogleda. "General Novak je predložio shemu koja može izmeniti čitavu situaciju. Savet se odlaže do sutra." Novakov plan (ili Zebov, iako on nikako nije priznavao da je njegov tvorac) zahtevao je čekanje od skoro dva meseca, do dana godišnjeg Čuda Ovploćenja. Nije se, naime, planiralo ništa manje do petljanje sa samim Čudom. Gledajući unapred, bila je to očigledna i verovatno ključna tačka; šef Psihosektora bio je u pravu. U suštini, diktatorova snaga ne počiva na puškama već na veri koju njegovi ljudi polažu u njega. Ovo je važno za Cezara, Napoleona, Hitlera, Staljina. Bilo je neophodno najpre udariti u temelje Prorokove snage: verovanje da on vlada uz neposrednu saglasnost samog Boga.

Buduće generacije bez sumnje će smatrati nemogućim verovanje u važnost, izuzetnu važnost - za veru kao i za političku moć - Čuda Ovploćenja. Da bi se ono čak i intelektualno pojmlilo, potrebno je shvatiti da su ljudi bukvalno verovali kako se Prvi Prorok stvarno, fizički vraća sa Neba jednom godišnje da proveri vladavinu svog božanski odabranog naslednika i da mu potvrdi vlast. Ljudi su verovali u ovo - manjina sumnjičavih nije se usuđivala ni da usta

otvori da se usprotivi, iz straha da će biti raščerečeni... Imam, pri tom, u vidu čerečenje koje ostavlja krv na tlu, a ne neku retoričku figuru. Pljuvanje na zastavu bilo bi mnogo bezbednije.

I sam sam verovao u to, čitavog svog života; nikad mi ni na pamet ne bi palo da posumnjam u taj osnovni postulat vere - a ja sam bio ono što se nazivalo obrazovanim čovekom; bio sam upućen u tajne i obučen u manja čuda. Verovao sam.

Naredna dva meseca bila su sva prožeta onom beskonačnom, izluđujućom napetošću iščekivanja sličnom onoj kada se dolazi u domet i čeka na zapovest 'Otvori vatru!' Pa ipak smo bili toliko zauzeti, da su nam se svaki dan, pa i svaki sat, činili prekratkim. Uz pripreme za još čudesniji dodatak Čudu, koristili smo vreme za usavršavanje oružja. Zeb i njegov šef, general Novak, bili su gotovo odmah premešteni. U Novakovom naređenju stajalo je: '... pođite u BELULALEND i preuzmite OPERACIJU TEMELJ'. Lično sam preneo naređenja, ne poveravajući ga službeniku, ali mi niko nije rekao gde bi se Belulalend mogao nalaziti na mapi.

Sam Haksli beše otišao kad i oni, i nije ga bilo više od nedelju dana, što je ostavljalo Penojara na dužnosti zamenika šefa. Prirodno, Haksli mi nije rekao zbog čega odlazi niti kuda ide, ali sam to mogao i sam zaključiti. Operacija Temelj predstavljala je psihološki manevar, ali su sredstva morala biti fizička - a moj šef bio je nekad šef Odeljenja za primenjena čuda u Vest Pointu. Možda je bio i najbolji fizičar u čitavoj Kabali; u svakom slučaju, mogao sam sa sigurnošću reći da je u najmanju ruku otišao da lično proveri da li su metodi primereni i predviđene tehnike nepromašive. Koliko sam ga poznavao, moguće je da je te nedelje i sam lemio gvožđe, koristio odvrtke i elektronski mikrometar - glavnokomandujućem generalu nije smetalo da prlja ruke.

Lično, Haksli mi je nedostajao. Penobar je imao običaj da poništi moje odluke u sitnijim stvarima i da traći i svoje i moje vreme na pojedinosti kojima glavni ne treba i ne može da se zamajava. Ali, i on je deo vremena bio odsutan. Bilo je mnogo dolazaka i odlazaka i više nego jednom morao sam juriti starijeg predstvanika odeljenja da mi nešto, i u nečije ime potpiše. Počeo sam da žvrljam 'I. M. Zvekan, vazduhoplovni general SASD, u njegovo ime', nerazaznatljivo koliko je god bilo moguće na svim rutinskim internim papirima - i mislim da

to niko nikad nije primetio.

Pre nego što je Zeb otišao desila se još jedna stvar koja zaista nije imala nikakve veze sa građanima Sjedinjenih Država i borbom da povrate svoju slobodu - ali, moje lične brige toliko su utkane u ovu priču da je moram pomenuti. Možda je, pri tom, lični ugao onaj koji je zaista bio važan; prinuda pod kojom je ovaj dnevnik započeo zahtevala je da bude i 'ličan' i 'subjektivan' - ali, zadržao sam jedan primerak i počeo mu dodavati još neke stvari, zato što sam osetio da mi to pomaže da sredim svoje zbrkane misli dok prolazim kroz preobražaj isto tako drastičan kao i onaj iz gusenice u leptira. Ja sam možda tipičan predstavnik velike većine ljudi, onih kojima se mora gurnuti nos u nešto da bi to i prepoznali, dok su Zeb, Megi i general Haksli pripadali elitnoj manjini prirodno slobodnih duša... Bili su izvorni mislioci, vođe.

Bio sam za svojim stolom, pokušavajući da se nosim sa uobičajenim prilivom papira, kada sam dobio poziv da se što pre uzmognem vidim sa Zebovim šefom. Pošto je on već imao svoja naređenja, ostavio sam poruku Hakslijevom posilnom i odjurio.

Preskočio je formalnosti. "Majore, imam ovde pismo za vas, koje je Sektor komunikacija poslao na analizu - da vide da li bi ga trebalo preformulisati ili jednostavno uništiti. Ali, na izričitu preporuku jednog mog šefa odeljenja, preuzimam na sebe odgovornost što vas puštam da pročitate ovo pismo bez prethodnog preformulisanja. Morate ga, međutim, pročitati ovde."

"Da, gospodine", odgovorio sam, osećajući se prilično zbunjenim.

Predao mi je pismo. Bilo je prilično dugačko i pretpostavljam da je moglo sadržati šest šifrovanih poruka, čak i idejnih kodova koji bi se mogli provući kroz preformulaciju. Ne sećam ga se čitavog - već samo dejstva koje je imalo na mene. Bilo je od Džudit.

"Dragi moj Džone... Uvek ću sa ljubavlju misliti na tebe i nikad neću zaboraviti šta si učinio za mene... Nikad nismo bili jedno za drugo... Gospodin Mendoza bio je pun razumevanja... Znam da ćeš mi oprostiti... Potrebna sam mu; mora da nas je sudbina spojila... Ukoliko ikad posetiš Meksiko Siti, moraš misliti o našem domu kao o svom... Uvek ću te smatrati za svog snažnog, mudrog, starijeg brata..." Bilo je još, još mnogo toga, sve u istom tonu - mislim da je postupak poznat pod nazivom 'bezbolni raskid'.

Novak ispruži ruku i uze mi pismo. "Nisam nameravao da ga naučite napamet", reče mi on suvo i trenutak kasnije baci ga u stoni sagorevač. Potom me ponovo pogleda. "Možda je bolje da sednete, majore. Pušite li?"

Nisam seo, ali sam bio tako izgubljen da sam prihvatio cigaretu i dopustio mu da mi je upali. Ali, istog časa zagrcnuo sam se od duvanskog dima i ta fizička neugodnost pomogla mi je da se vratim u stvarnost. Zahvalio sam mu se i izašao - otišavši pravo u svoju sobu i ostavivši poruku gde me mogu naći ukoliko generalu zaista budem potreban. Ipak, rekao sam sekretarici da sam odjednom gadno oboleo i da me ne uznemiravaju ukoliko baš ne moraju.

Možda sam tamo proveo oko jedan sat - ne znam - ležeći lica zarivenog u krevet i ne radeći ništa, čak ni ne misleći. Neko tiho kucnu na vrata i ona se otvoriše; bio je to Zeb. "Kako se osećaš?" upita me on.

"Ošamućeno", odgovorih. Nije mi palo na pamet da se upitam otkud je saznao - za trenutak bejah zaboravio na 'šefa odeljenja' koji beše nagovorio Novaka da me pusti da pročitam pismo.

Ušao je, zavalio se u stolicu i pogledao me. Ja se okrenuh i sedoh na ivicu kreveta. "Nemoj dopustiti da te to uništi, Džoni", reče on tiho. "Muškarci su umirali i crvi su ih jeli - ali ne zbog ljubavi."

"Ne znaš kako mi je!"

"Ne, ne znam", složi se on. "Svaki čovek je sopstveni zatvorenik, u samici i doživotno. Svejedno, u ovoj određenoj stvari statistike su prilično pouzdane. Pokušaj nešto da učiniš za mene. Zamisli Džudit u svom umu. Osmotri joj crte. Poslušaj joj glas."

"A?"

"Učini to."

Pokušao sam, zaista sam pokušao - i, da znate, nisam mogao. Nikad nisam imao njenu sliku; sada mi je i njeno lice bežalo.

Zeb me je posmatrao. "Biće ti dobro", reče on odlučno. "A sada gledaj, Džoni... Mogao sam ti reći da je Džudit vrlo ženstvena žena, sva od polnosti i bez mnogo mozga. I, veoma privlačna. Na slobodi, bilo je sigurno da će naći čoveka, kao što se kiseonik koji se oslobađa iz jedinjenja jedini sa nekim drugim elementom. Ali, nema svrhe govoriti zaljubljenom."

On ustade. "Džoni, moram da krenem. Užasno mrzim što moram da

iziđem i ostavim te u takvom stanju, ali već sam se odjavio i dedica Novak spreman je da pođe. Poješće me i što sam ga ovoliko zadržao. Ipak, još jedan savet pre no što odem..."

Čekao sam. "Predlažem ti", nastavi on, "da se što češće viđaš sa Megi u mom odsustvu. Ona je dobar lek."

On pođe, i ja mu oštro dobacih: "Zebe... Šta se desilo sa tobom i Megi? Nešto slično ovome?"

On me namršteno pogleda. "A? Ne... Ni približno isto. Nije bilo... pa, nije bilo slično."

"Ne razumem te - čini mi se da uopšte ne razumem ljude. Nagovaraš me da se viđam sa Megi - a mislio sam da je ona tvoja devojka. Uh... Zar ne bi trebalo da si ljubomoran?"

On me pogleda, nasmeja se i potapša me po ramenu. "Ona je slobodan građanin, Džoni, veruj mi. Ukoliko bi se ikada dogodilo da učiniš Megi nešto nažao, otkinuo bih ti glavu i pretukao te njome na smrt. Ne mislim, naravno, da bi ti to uradio. Ali, ljubomoran na nju? Ne. Uopšte nema veze. Mislim da je ona najbolja devojka koja je ikada ugledala svet - ali, radije bih se oženio planinskom lavicom."

Potom je otišao, ostavivši me ponovo sa širom otvorenim ustima. Ali, prihvatio sam njegov savet, ili ga je Megi prihvatila umesto mene. Megi je znala sve o tome - mislim, Džudit - i pretpostavljao sam da joj je Zeb rekao. Ipak, nije... Izgleda da je Džudit najpre njoj pisala. U svakom slučaju, nisam morao da je tražim; ona je našla mene te večeri, odmah posle obeda. Malo smo popričali i ja sam se osetio mnogo bolje, toliko bolje da sam se čak vratio u kancelariju i odradio sve ono što sam propustio tog popodneva.

Megi i ja smo posle toga ustalili da se zajedno prošetamo posle večere. Nismo više išli na speleo-izlete; ne samo zbog toga što tih poslednjih dana nije bilo vremena za to, već stoga što ni jedno od nas nije htelo da pravi novu četvorku bez Zeba. Ponekad sam bio u stanju da odvojim samo dvadesetak minuta, ili čak i manje, pre nego što sam se morao vratiti za sto - ali, bio je to svetao trenutak dana; redovno sam ga željno iščekivao.

Čak i bez napuštanja osvetljene glavne pećine, bez skretanja sa označenih staza, bilo je na izbor i na pretek divnih šetnji. Ukoliko sam bio u mogućnosti da sebi priuštim da budem odsutan čitav sat, postojalo je jedno mesto gde smo posebno voleli da odemo -

severno u velikoj sobi, dobrih pola milje od zgrada. Staza je krivudala između zamrznutih škrljčanih pečuraka, velikih stubova, kupola i fantastičnih oblika koji nemaju imena i izgledaju podjednako kao duše koje ispaštaju i kao veliki egzotični cvetovi, u zavisnosti od toga u kakvom je čovek raspoloženju. Na mestu skoro trideset metara iznad prizemlja našli smo kutak samo nekoliko metara od dozvoljene staze, gde priroda beše oblikovala kamenu klupu. Mogli smo sedeti tamo i posmatrati sićušni gradić tamo dole, pričajući, i Megi bi pušila. Bio sam već navikao da joj pripaljujem cigarete, kao što sam video Zeba da čini. Bila je to mala pažnja koja joj se sviđala i naučio sam kako da izbegnem da me zapahne dim.

Oko šest nedelja posle Zebovog odlaska i samo nekoliko dana pre Časa M, ponovo smo se našli tamo i pričali kako će biti posle revolucije i šta ćemo raditi sa sobom. Rekao sam joj da pretpostavljam da ću ostati u regularnoj vojci, pod uslovom da takve bude, i da me ocene podobnim za nju. "A šta ćeš ti raditi, Megi?"

Ona lagano ispusti dim. "Nisam razmišljala tako daleko, Džone. Nemam nikakvo zanimanje - to jest, dajemo sve od sebe da moje bivše zanimanje učinimo besmislenim." Ona se gorko osmehnu. "Nisam obučena ni u čemu korisnom. Umem da kuvam, da šijem i mogu da održavam kuću; pretpostavljam da bi trebalo da nađem posao kao kućna spremačica - kažu da su sposobne sluge uvek retke."

Prizor hrabre i domišljate Sestre Magdalene, tako brze sa vibrooštricom kada je bilo potrebno, kako obigrava biroe za zapošljavanje u potrazi za ropskim radom da bi se prehranila, najednom mi je izgledao odvratn - 'Opšte spremanje i kuvanje, četvrtkom uveče i svake druge nedelje slobodno; traži se biografija'. Megi? Megi koja je spasla moj verovatno bezvredan život najmanje dva puta i pri tom nijednog trenutka nije oklevala ni mislila na sebe!

"Čuj, ne moraš to da radiš", provali iz mene.

"To je jedino što znam."

"Da, ali... Zašto ne bi kuvala i održavala kuću meni? Zarađivaću dovoljno da nas oboje izdržavam, čak i ako se budem morao vratiti na predašnji čin. Možda to nije mnogo, ali... eto! Dobrodošla si."

Ona podiže pogled. "Džone, stvarno si širokogrud!" Ona ugasi cigaretu i baci je. "Cenim to... ali, neće ići. Pošto pobedimo, biće isto

toliko govorkanja kao i ranije, a tvoj pukovnik to ne bi voleo."

Pocrveneo sam i skoro povikao: "Uopšte nisam mislio na to!"

"Šta? Pa na šta si onda mislio?"

Nisam to, zaista, ni sam znao dok mi reči nisu potekle. Sada sam znao, ali ne i kako da se izrazim. "Mislim... Vidi, Megi, izgleda da me voliš dovoljno... i fino se slažemo. Mislim, zašto se ne bismo..." Zastadoh, bez reči.

Ona ustade i pogleda me. "Džone, da li mi to nudiš brak - meni?"

"Uh, pa da", odgovorih pomalo grubo. Smetalo mi je da ona tako stoji ispred mene, pa sam i ja ustao.

Ozbiljno me je pogledala, ispitujući mi lice, a onda smerno odgovori: "Počastvovana sam... i zahvalna... i stvarno dirnuta. Ali... Oh, ne, Džone!" Suze joj potekoše iz očiju i ona poče plakati. Brzo se zaustavila, brišući lice rukavom, pa nastavi slomljenim glasom: "Sada si me, eto, naveo na plač. Nisam plakala godinama."

Pošao sam da je zagrlim, ali me ona odgurnu. "Ne, Džone! Prvo me saslušaj. Prihvatiću posao kao tvoja kućna pomoćnica, ali neću se udati za tebe."

"Zbog čega?"

"Zbog čega?" Oh, dragi, dragi moj... Zato što sam umorna starica, eto zbog čega."

"Starica? Ne možeš biti ni godinu, dve starija od mene - tri u krajnjem slučaju. Nije važno."

"Hiljadu sam godina starija od tebe. Pomisli samo ko sam - gde sam bila - šta sam upoznala. Najpre sam bila 'nevesta', ako to tako hoćeš da nazoveš - Proroka."

"Ne svojom krivicom!"

"Možda. Potom sam bila ljubavnica tvog prijatelja Zebadije. Znao si za to?"

"Pa... bio sam prilično siguran."

"Ni to nije sve. Bilo je i drugih muškaraca. Nekih zato što je to bilo potrebno, a žena uvek ima nekoliko stvarčica da ponudi za podmićivanje. Neki su to bili iz osećanja usamljenosti, ili, čak, dosade. Pošto dosadi Proroku, žena ne izgleda posebno vredna, čak ni samoj sebi."

"Baš me briga. Baš me briga! Ne mari!"

"To sada kažeš. Kasnije će ti biti važno, i te kako. Mislim da te

poznajem, dragi."

"Onda me ne poznaješ. Počecemo iz početka."

Ona duboko uzdahnu. "Misliš li, stvarno, Džone, da me voliš?"

"A? Da, mislim da je tako."

"Voleo si Džudit. Sada si povređen - i samo misliš da me voliš."

"Ali... Oh, ja i ne znam šta je ljubav! Znam samo da želim da se tobom oženim i da živim s tobom."

"Ni ja ne znam", reče ona tako tiho, da sam je skoro prečuo. A onda se smesti u moj zagrljaj, lako i prirodno kao da je uvek tu bila.

Kada smo završili sa ljubljenjem, ja rekoh: "Znači, udaćeš se za mene?"

Ona zabaci glavu i pogleda me kao da je preplašena. "Oh, ne!"

"A? Ali, mislio sam..."

"Ne, dragi, ne! Održavaću ti kuću, kuvati hranu, nameštati krevet - i spavati u njemu, ako tako budeš želeo. Ali, ne treba da se ženiš mnome."

"Ali... Šeola mu, Megi, neću tako."

"Nećeš? Videćemo." Ona skliznu iz mog naručja, iako je nisam pustio. "Videćemo se noćas. Oko jedan - kad svi usnu. Ostavi vrata otključana."

"Megi!" uzviknuh ja.

Krenula je niz stazu, trčeći kao da leti. Pokušao sam da je stignem, ali sam se sapleo o stalagmit i pao. Kada sam se podigao, već mi je bila nestala s vidika.

Sad, ima tu jedna čudna stvar - uvek sam mislio da je Megi prilično visoka, veličanstvena, skoro isto toliko visoka kao i ja. Ali kada sam je držao u rukama, bila je mala. Morao sam se poviti da bih je poljubio.

12.

U predvečerje Čuda Ovaploćenja svi oni među nama koji behu ostali okupili su se u glavnoj komunikacionoj sobi - moj šef i ja, šef Komunikacija i njegovo tehničko osoblje, nekoliko šefova nižeg osoblja. Pregršt muškaraca i nekoliko desetina žena - bile su previše brojne da se sve potrpaju u komunikacionu kabinu, te su stoga sedele u glavnoj obedovaonici gde relejni ekran beše postavljen za njih. Naš podzemni grad bio je sada grad duhova, samo sa ključnim

ljudima da održavaju komunikacije za glavnokomandujućeg generala; svi ostali behu otišli na borbene položaje. Nas nekoliko, koji bejasmu ostali, nismo u ovoj fazi imali nikakav borbeni raspored. Strategija je bila utvrđena; čas izvršenja bio je određen Čudom. Taktičke odluke za čitav jedan kontinent nisu se mogle izdavati iz štaba, a Haksli je bio suviše dobar general da bi to i pokušao. Njegove trupe bile su odaslate i odluke su sada bile na podređenim komandantima; i sve što je sada mogao da uradi bilo je da čeka i da se moli.

To je bilo sve što smo i mi mogli da radimo - i uskoro mi više nije ostalo nokata za grickanje.

Glavni ekran ispred nas prikazivao je, u živim bojama i u savršenoj perspektivi, unutrašnjost Hrama. Službe su se održavale tokom čitavog dana - procesije, himne, molitve i još molitvi, pa žrtve, klanjanja, napevanje - beskonačna jednoličnost raskošnog rituala. Moj stari odred bio je smešten u dva ukipljena reda, blistavih kaciga i kopalja usklađenih kao zublje češlja. Raspoznao sam Pitera van Ajka, Majstora moje stare Lože, utegnutog stomaka, nepokretnog pred svojim vodom.

Znao sam, pošto sam video poruku, da Majstor Piter beše načinio kopiju filma koji smo morali da imamo. Njegovo prisustvo u ceremoniji bilo je ohrabrujuće; da se u njegovu krađu iole sumnjalo, naši planovi ne bi mogli upaliti. Ali, bio je tu.

Oko ostala tri zida komunikacione sobe bilo je desetak manjih ekrana, sa prizorima iz mnogih većih gradova - gomile na Trgu Ritenhaus, sa pretrpanim Holivud Boulom, i sa ruljom u lokalnim hramovima. U svakom od tih slučajeva oči su bile uperene u džinovski televizijski ekran koji je pokazivao istu onu scenu u Velikom Hramu koju smo i mi posmatrali. Širom Amerike bilo je isto - svaka smrtna duša koja je to uopšte bila u stanju gledala je, negde, neki televizijski ekran - čekajući, čekajući, čekajući na Čudo Ovaploćenja.

Iza nas, jedan psihooperator nadvijao se nad senzitivcem koji je radio pod hipnozom. Senzitivac, devojka od oko devetnaest godina, meškoltjila se i mrmljala, i operator se saže malo bliže.

Potom se okrenu Haksliju i šefu Komunikacija. "Stanica Glas Božji je sređena, gospodine."

Haksli samo klimnu glavom; ja sam, pak, hteo da poskočim, ali sam osetio strašnu slabost u kolenima. Radilo se o ključnom taktičkom potezu, koji se nije mogao povući do trenutak ili dva pre početka Čuda. Pošto je televizija funkcionisala samo preko linija vidnog polja ili posredstvom vlastitih kablova, jedini mogući način da se čovek ubaci u nacionalnu mrežu bio je da to učini u polaznoj stanici. Osetio sam mahniti nalet oduševljenja zbog ovog uspeha - praćen, istovremeno, iznenadnim talasom tuge, pošto sam dobro znao da se nijedan od tih ljudi ne može nadati da će preživeti noć.

Svejedno... Ukoliko budu uspeli da izdrže još samo nekoliko minuta, njihova smrt dobiće pun smisao. Pomolio sam se Velikom Graditelju za njihove duše. Imali smo ljude za takve poslove kada je bilo potrebno, uglavnom Braću čije se žene behu suočile sa inkvizitorima.

Šef Komunikacija blago dotače Hakslijev rukav. "Počinje, gospodine." Scena se bila polako premestila na drugi kraj Hrama, prešla preko oltara i zastala na krupnom planu luka od slonovače iznad i iza oltara - na ulazu u Sanctum Sanctorum. Bio je zastrven teškim, zlatom izvezenim draperijama.

Kamera je mirno stajala na zakrivenom ulazu, u potpunosti ispunjavajući ekran. "Mogu da preuzmu stvar svakog trenutka, gospodine."

Haksli okrenu glavu ka psihooperateru. "Je li to već naše? Vidite da li možete da dobijete izveštaj od Glasa Božjeg."

"Još ništa, gospodine. Reći ću vam kada se to dogodi."

Nisam mogao skloniti pogled sa ekrana. Posle neodređenog čekanja, zavese se zamreškaše i polako razdvojiše, podignute van pogleda sa svake strane - i tamo, stojeći pred nama skoro u prirodnoj veličini i tako stvaran da mi se činilo da će iskoračiti sa ekrana, nalazio se Ovačeni Prorok!

On okrenu glavu, prelazeći pogledom sa jedne na drugu stranu, a onda pogleda pravo u mene, očiju uprtih u moje. Hteo sam da se sakrijem. Uzdahnuh i gotovo nevoljno promucah: "Mislite da možemo i ovo da dupliramo?"

Šef Komunikacija potvrdno klimnu glavom. "U milimetar, ili ću pojesti svu razliku. Radi se o našem najboljem impersonatoru, kojeg su pripremili naši najbolji plastični hirurzi. Ovo bi već mogao biti naš

film."

"Ali, ovo je stvarno."

Haksli me pogleda. "Malo manje priče, molim te, Lajle." Bilo je to nešto najbliže prekoru što sam ga ikada, u čitavom svom životu, od njega primio; umukao sam i počeo da proučavam ekran. To moćno, posve bezosećajno lice, taj užareni pogled - glumac? Ne! Poznavao sam to lice; video sam ga previše puta, i u previše ceremonija. Nešto, besumnje, beše pošlo naopako: ovo jeste bio sam Ovploćeni Prorok. Počeo sam da se znojim, onim poznatim, smrdljivim znojem straha. Verujem da bih, da me je samo prozvao sa tog ekrana, priznao svoju izdaju i bacio mu se pred noge na milost i nemilost...

"Zar ne možete da doprete do Novog Jerusalima?" upita Haksli prekorno.

"Ne možemo, gospodine, žao mi je", odgovori psihooperator.

Prorok započe svoje prizivanje.

Njegov opčinjujući, orguljoliki glas odzvanjao je između veličanstvenih zastoja. Potom je od Večnog Boga zatražio blagoslov za ljude u godini koja je dolazila. Zatim zastade, ponovo me pogleda, pa pogleda put neba, podiže ruke i poče svoju molbu Prvom Proroku, preklinjući ga da podari ljudima neprocenjiv dar da ga vide i čuju živog - nudeći mu, u tu svrhu, telo sadašnjeg Proroka. Zatim zastade, iščekujući.

Preobražaj započe - i ja se sav naježih. Sada sam nedvosmisleno znao da smo izgubili; nešto beše pošlo naopako... i sam Bog zna koliko ljudi je poginulo zahvaljujući toj grešci.

Prorokove crte počеше se menjati; istegao se nekoliko centimetara u visinu; njegova bogata odora se zamračila - i tu, stojeći na njegovom mestu, obučen u mantiju iz drevnih vremena, nalazio se Presvetli Nehemija Skader, Prvi Prorok i osnivač Novog Krstaškog Pohoda. Osetio sam kako mi se stomak grči od straha i užasa; ponovo sam bio nekadašnji mali dečak, koji ga po prvi put gleda u malenoj, lokalnoj parohijskoj crkvi.

Najpre nam se obratio uobičajenom godišnjom porukom ljubavi i brige za svoj narod. Postepeno se međutim zagrejavao; lice mu se orosilo znojem, dok su mu se ruke grčile kao i uvek pri prizivanju Duha tokom hiljada ceremonija u dolini Misisipija. Srce je počelo jače

da mi kuca. Propovedao je protiv greha u svim njegovim oblicima - protiv kurvi čija su usta kao med, grehova tela, grehova duha, zelenašenja.

Na vrhuncu svoje raspomamljenosti prešao je na jednu novu temu, na način koji me je zatekao nesprenog. "Ali, nisam vam se danas vratio da bih govorim o malim gresima malih ljudi. Ne! Dolazim da vam ukažem na jednu zaista paklenu stvar i da vas uputim da navučete svoj oklop i da se borite. Armagedon je pred vama! Ustanite, stado moje, i borite se u Bici Gospodnjoj! Jer, Sotona je pred vama! On je ovde! Ovde, među vama! Telom ovde, i to večeras! Sa jezikom guje ušunjao se među vas, uzevši na sebe oblik vikara Gospodnjeg! Da! Lažno se prikazao, uzevši na sebe oblik Ovploćenog Proroka!

Smrvite ga! Smrvite sve njegove najamnike! U ime Boga, sve ih uništite!"

13.

"Briler iz Glasa Božjeg", reče psihooperator. "Stanica je sada isključena i sa uništenjem će se započeti za približno trideset sekundi. Napravićemo pokušaj da se povučemo pre nego što zgrada ode u vazduh. Srećno. Kraj poruke."

Haksli promrmlja nešto i napusti sada već zamračeni veliki ekran. Manji ekrani, koji su prikazivali prizore širom zemlje, bili su haotični, ali ohrabrujući. Svugde je bilo borbi i pobuna. Posmatrao sam ih, još skamenjen, i pokušao da razdvojim naše od njihovih. U Holivud Boulu gomila je nagnula preko pozornice i samom svojom masom pregazila i satrla zvaničnike i sveštenstvo koji se tu behu okupili. Bilo je mnogo čuvara na prilazima stadiona i stvari nije trebalo da se odvijaju na ovakav način. Ipak, umesto sveopšte, kosidbene pucnjave, odjeknuo je samo jedan kratak pucanj sa tronošca postavljenog na uzvisini severoistočno od pozornice, a onda je stražar upucan - očigledno ga je likvidirao neki drugi stražar.

Bilo je očevidno da naš riskantni tour de force protiv samog Proroka uspeva preko svih očekivanja. Ako su vladine snage svuda bile neorganizovane kao u Holivud Boulu, bitke neće ni biti: čitav posao svešće se na utvrđivanje postignutog.

Monitor iz Holivuda se ugasi i ja se prebacih na drugi ekran, u

Portlendu, u Oregonu. Tamo je bilo borbi. Mogao sam videti ljude sa belim trakama oko mišica, jedinom uniformom koja nam je bila dozvoljena za Čas M - ali, nasilju nisu pribegavala samo naša Braća sa trakama na rukavima. Video sam i jednog naoružanog proktora kako pada pod golim pesnicama mase i više ne ustaje.

Probne poruke i prvi izveštaji počeli su najzad da stižu, sada kada smo mogli koristiti svoj radio - kada smo posle toliko, toliko vremena pokazali pesnicu. Prestao sam da gledam i vratio se da pomognem šefu u sređivanju prispelih izveštaja. Bio sam još ošamućen i u mislima sam mogao da vidim neverovatno lice Proroka - oba Proroka. Ako sam ja bio emotivno uzdrman, šta su ostali mogli misliti? Oni odani, vernici?

Prvi precizan izveštaj, izuzev kontaktnih poruka, došao je od Lukasa iz Nju Orlinsa:

PREUZELI KONTROLU CENTRA GRADA, ELEKTRANA I KOMUNIKACIONIH STANICA. ODRED ZA ČIŠĆENJE PREUZIMA POLICIJSKE STANICE. FEDERALNI ČUVARI SU DEMORALISANI PRENOSOM. SPORADIČNE BORBE IZBILE SU MEĐU SAMIM STRAŽARIMA. MALO ORGANIZOVANOG OTPORA. USPOSTAVLJAMO RED U VANREDNOM STANJU. BOG SA VAMA! LUKAS.

Potom su izveštaji počeli da se naprosto slivaju: Kansas Siti, Detroit, Filadelfija, Denver, Boston, Mineapolis - svi veći gradovi. Razlikovali su se u pojedinostima, ali priča je uvek bila ista; poziv na pobunu našeg veštačkog Proroka, istog časa praćen isključivanjem svih redovnih sredstava komunikacija, obezglavilo je vladine snage. Jurcali su svuda unaokolo, boreći se jedni sa drugima. Prorokova moć bila je zasnovana na verovanjima i obmani; sada smo, da bismo ga uništili, okrenuli verovanja protiv njega samog.

Sastanak Lože te večeri bio je najveličanstveniji kojem sam ikad prisustvovao. Sastali smo se u samoj komunikacionoj prostoriji, sa šefom Komunikacija koji je sedeo kao sekretar i, čim bi stigle, prenosio pristigle poruke glavnom komandujućem generalu Haksliju, koji je tu sedeo kao Majstor Istoka. I ja sam bio pozvan da se priključim, kao Mlađi Čuvar - bila je to čast koja mi nikad ranije ne

beše ukazana. General je morao da pozajmi kapuljaču, koja mu je bila mu je smešno mala... Ali, nije bilo važno - nikad nisam video tako veličanstven ritual, ni ranije ni kasnije. Svi smo govorili drevnim rečima, pravo iz srca, kao da ih govorimo po prvi put. Ako su nas, pri tom, prekinuli da bismo čuli kako je i Luisvil naš - šta nam se lepše moglo dogoditi? Stvarali smo svet iznova; posle beskrajno dugog stvaranja u potaji, konačno smo počeli da stvaramo i otvoreno.

14.

Privremena prestonica bila je smeštena u Sent Luisu, zbog njegovog središnjeg položaja. Lično sam tamo odvezao Hakslija. Bili smo preuzeli tamošnju Prorokovu proktorsku bazu tri, vrativši joj njeno staro ime - Džefersonova kasarna. Preuzeli smo i zgrade univerziteta, vrativši mu Vašingtonovo ime. Ukoliko se ljudi više nisu sećali pravog značenja tih imena, uskoro će početi da se prisećaju, a ovo je bilo dobro mesto za početak. (Tada sam i sam po prvi put doznao da je i Vašington bio neko poput nas).

Ipak, jedan od Hakslijevih prvih postupaka kao vojnog guvernera - nije dopuštao ni da ga zovemo 'Privremeni predsednik' - bio je da raskine sve zvanične veze između Lože i Slobodne Armije Sjedinjenih Država. Bratstvo je poslužilo svojoj svrsi, održavajući u životu nade slobodnih ljudi; sada je bilo vreme da se vrati svojim drevnim načinima postojanja i da dopusti da se javni poslovi obavljaju javno. Postojanje Reda nije bilo obznanjeno, budući da narod ionako nije o nama ništa znao; uvek smo bili tajno udruženje i tokom triju generacija postojali potpuno skriveni. Međutim, odluka o tome bila je pročitana i snimljena u svim Ložama i, koliko mi je poznato, visoko ocenjena.

Bio je, ipak, neophodan i jedan izuzetak, a njih su činili moja prvobitna Loža u Novom Jerusalimu i pridruženi joj Sestrinski Red čiji je Megi bila član. Naime, još se nismo bili dokopali Novog Jerusalima, iako je zemlja u celini bila u našim rukama.

Bilo je to mnogo ozbiljnije nego što možda deluje. Iako smo držali zemlju pod vojnom kontrolom, pri čemu su svi komunikacioni centri bili u našim rukama, i federalne snage demoralisane, potučene i uglavnom razbijene, ili razoružane i zarobljene, nismo imali i samo srce zemlje. Više od polovine naroda nije bilo sa nama; bili su

jednostavno zaprepašćeni, zbunjeni i neorganizovani. Dok god je Prorok bio živ, dok god je Hram opstajao kao središte okupljanja, još je bilo moguće da nam istrgnu pobjedu iz ruku.

Obmane, poput one koju smo mi upotrebili, imaju samo privremeno dejstvo; ljudi se ubrzo vrate pređašnjim načinima razmišljanja. Prorok i njegove kohorte nisu bili budale; među njima su se još nalazili neki od najlukavijih primenjenih psihologa koje ova umorna planeta ikada beše videla. Naša kontrašpijunaža postajala je neprijatno svesna činjenice da oni ubrzano usavršavaju svoje sopstveno podzemlje, koristeći pri tom one još verne i onu brojnu manjinu, verničku ili ne, koja se pod starim režimom beše podgojila i koja sada, pod novim, nije želela da smrša. Nismo mogli da zaustavimo ovu kontrarevoluciju... Šeola mu! Prorok nije mogao nas da zaustavi, a mi smo dejstvovali sa mnogo većim ograničenjima. Prorokovi špijuni mogli su u manjim gradovima i po selima delovati skoro otvoreno; mi, opet, jedva da smo imali dovoljno ljudi da čuvaju televizijske stanice - nismo ni teoretski mogli da stavimo doušnika baš iza svakih vrata.

Uskoro je postala javna tajna da smo inscenirali poziv na Armagedon. Neko bi pomislio da je već sama ova činjenica bila dovoljna dva svakom upućenom objasni da su sva Čuda Ovploćenja bile obmane - televizijski trik i ništa više. Pomenuo sam ovo Zebu, ali se on samo nasmejao mojoj naivnosti. Ljudi veruju u ono u šta žele da veruju, uveravao me je on, i logika u tome nema nikakvog udela. U ovom slučaju, želeli su da veruju u svoju staru religiju, koju behu u sebe upili još na majčinim grudima; ona je vraćala sigurnost u njihova srca. Mogao sam saosećati sa njima; razumeo sam ih.

U svakom slučaju, Novi Jerusalim morao je pasti - vreme je radilo protiv nas.

Dok smo mi brinuli oko ovoga, privremena ustavotvorna skupština održavala se u velikoj sali univerziteta. Haksli ju je otvorio, ponovo odbivši aklamacijom predloženu titulu predsednika - i potom jednostavno saopštio da su svi zakoni doneseni od postavljenja predsednika Nehemije Skadera sada nevažeći, i da su od ovog trenutka ponovo na snazi stari ustav i deklaracija o građanskim pravima, uz podložnost izmenama, po potrebi, privremene vojne

vlade. Njen jedini cilj, rekao je, bio je da, zakonski, vaspostavi stari, slobodni demokratski sistem; svaka trajna promena u ustavu, ukoliko bi se pokazala neophodnom, moraće da sačeka do posle slobodnih izbora.

Onda je svoje mesto za govornicom ustupio Novaku i povukao se. Nisam imao vremena za politiku, ali sam utekao sa posla i uhvatio veći deo jednog popodnevnog sastanka, naprosto stoga što mi Zeb beše nagovestio da se sprema veliki vatromet. Seo sam u zadnji red i počeo da slušam. Jedan od Novakovih bistrih mladića prikazivao je neki film. Video sam samo njegov kraj, ali, izgledao je kao manje ili više standardan dokumentarac koji opisuje istoriju Sjedinjenih Država, razmatra ljudske slobode i objašnjava dužnosti građanina u slobodnoj demokratiji - stvar koja se nikad nije mogla videti u Prorokovim školama, ali koja je koristila iste tehnike koje su se dugo primenjivale u svakoj školi u zemlji. Film se završio i bistri mladić - nikako da mu se setim imena, možda zato što mi se nije dopao. Stouks? Pa, neka bude Stouks, ionako je svejedno. Stouks počeo da govori.

"Naravno, ovaj reorijentacioni film", počeo on, "potpuno je beskoristan u preobraćanju odraslih ljudi. Njihovi misaoni procesi previše su utvrđeni da bi na njih moglo uticati bilo šta ovako jednostavno."

"Zbog čega, onda, gubimo vreme s tim?" povikao neko.

"Molim vas! Film je, ipak, napravljen za odrasle - pod uslovom da je osoba u određenom stanju svesti. Evo prologa..." Ekran se ponovo osvetli. Bio je to jednostavan i lep pastoralni prizor, sa vrlo opuštajućom muzikom. Nisam shvatao na šta cilja, ali, bilo je umirujuće; setio sam se da nisam mnogo spavao protekle četiri noći - kad malo bolje razmislim, nisam se mogao setiti noći kad sam se dobro naspavao. Zavalio sam se i opustio.

Nisam ni primetio promenu prizora u apstraktne šare. Mislim da se muzika nastavila, ali joj se pridružio glas, topao, umirujući, jednoličan. Šare su se ponavljale do u beskraj, i ja sam postepeno počinjao da se utapam... pravo... u... ekran...

A onda Novak ustade sa stolice i isključi projektor, proprativši to psovkom. Trgao sam se sa onim užasnim, zaprepašćenim osećanjem koje skoro čoveka tera na plač. Novak nešto tiho, ali strogo reče Stouksu - a onda se okrenu ka nama ostalima. "Na

noge!" naredi on. "Protegnite se. Duboko udahnite. Rukujte se sa čovekom do vas. Potapšite ga po leđima, snažno!" Učinili smo to i ja se pri tom osetih budalasto. I iznervirano. Pre samo nekoliko trenutaka osećao sam se tako dobro, a sada sam se odjednom prisetio gomile poslova koje sam morao da obavim - ukoliko sam želeo da te večeri odvojim desetak minuta za Megi. Taman sam mislio da pođem, kad onaj ponovo poče da priča.

"Kao što je dr Novak istakao", nastavi on, ni sebi ne zvučeći baš sigurno, "na prisutnima nije neophodno koristiti prolog, pošto vama reorijentacija nije potrebna. Ali ovaj film, u kombinaciji sa pripremnom tehnikom i eventualno u nekim slučajevima uz pomoć lake doze neke hipnotičke droge, moći će da proizvede optimalno političko raspoloženje kod osamdeset tri procenta stanovništva. Ovo je već demonstrirano na povelikoj opitnoj grupi. Sam film predstavlja nekoliko godina rada analizovanja veoma velikog broja ličnih izveštaja o preobraćanju - svakako svakog u ovoj publici! - ljudi koji su se priključili našoj organizaciji dok je još delovala u tajnosti. Nevažno je odstranjeno; suština je apstrahovana. Ono što ostaje preobrtiće odane Prorokove sledbenike u slobodne ljude - pod uslovom da su u stanju da poruku prime kada im se film prikaže."

Zbog toga se, znači, od svakog od nas i tražilo da ogolimo duše. Izgledalo mi je logično. Sam Bog zna da sedimo na tempiranoj bombi, i da nismo mogli da čekamo da se svaki tikvan zaljubi u svetu đakonicu i time bude pomeren u svojim ubeđenjima; nije bilo vremena. Ipak, jedan stariji čovek koga nisam poznavao skoči na noge na drugom kraju sale - izgledao je kao slika i prilika Marka Tvena, i to ljutitog Marka Tvena. "Gospodine predsedavajući!"

"Da, prijatelju? Vaše ime i oblast."

"Znaš mi ime, Novače - Vinters, iz Vermonta. Da li si i ti podržao ovaj plan?"

"Ne, nisam." Bila je to jednostavna izjava.

"Ovaj je jedan od tvojih momaka?"

"On je slobodan građanin. Ja sam samo nadgledao pripremu filma i istraživanje koje mu je prethodilo. Upotreba nul-vol sugestivne tehnike potiče od istraživačke grupe koju je on predvodio. Predlog mi se nije dopao, ali sam se složio da mu obezbedimo vreme da ga predstavi. Ponavljam, on je slobodan građanin, slobodan da govori,

baš kao i svi ostali."

"Mogu li da govorim sada?"

"Imaš reč."

Stariji čovek dođe do govornice; kao da se bio naduo. "I hoću! Dame... gospodo... prijatelji! U ovome sam više od četrdeset godina - više nego što je ovo štene uopšte poživelu. Imam brata, čoveka dobrog kao i ja, ali nismo govorili mnogo godina - zato što je istinski vernik zvanične religije i što podozreva da sam jeretik. A sada bi ovaj prcvonjak, sa visokim čelom i treperavim svetlima, da 'kondicionira' mog brata i da ga učini 'politički podobnim'."

On zastade da bi astmatički udahnuo vazduh, pa nastavi. "Slobodni ljudi nisu 'kondicionirani'!" Slobodni ljudi su slobodni zato što su svoeglavi, nastrani i što više vole da sami stiču svoje predrasude - ne da ih primaju na kašičicu od samopostavljenih umnih tehničara! Nismo se borili, naša braća nisu krvarila i umirala, samo da promenimo gazde, bez obzira kako plemeniti njihovi motivi bili. Kažem ja vama, u ovaj brlog uvalili smo se upravo zahvaljujući radu istih tih psihijota. Sve što su radili bilo je da godinama proučavaju kako da osedlavaju ljude i zajašu ih. Počeli su sa reklamama, propagandom i sličnim stvarima, pa sve to usavršili do tačke kada je ono što je bilo jednostavno, pošteno petljanje koje svaki trgovac koristi, postalo matematička nauka koja običnog čoveka ostavlja posve bespomoćnim." On uperi prst u Stouksa. "Kažem vam da američkom građaninu nije potrebna zaštita ni od čega - osim od njemu sličnih."

"Ovo je smešno", prasnu Stouks, prilično visokim glasom. "Ne biste valjda predali eksploziv u ruke deci. Izbornu pravo u ovom trenutku upravo bi to predstavljalo."

"Amerikanci nisu deca."

"Tako se ponašaju! Bar, većina njih."

Vinters pređe pogledom preko sale. "Vidite šta mislim, prijatelji? On je spreman da izigrava Boga, kao što je i Prorok to činio. Ja, opet, kažem da ljudima treba dati punu slobodu, dati im jasna prava kao ljudima, da pred Bogom budu slobodni ljudi i deca. Ukoliko ponovo zabrljaju, biće to njihovo delo; međutim, mi nemamo nikakvog prava da upravljamo njihovim umovima." On zastade i ponovo uze dah; Stouks je izgledao zlovoljno. "Ne možemo načiniti svet bezbednim

za decu, kao ni za ljude - Bog nas nije ovlastio da to radimo."

"Jesi li završio, Vinterse?" upita Novak blago.

"Jesam."

"I vi ste, Stoukse, rekli šta ste imali. Sedite."

Onda sam morao da pođem, pa sam izašao - i propustio ono što mora da je bio dramatičan događaj, ukoliko vas takve stvari interesuju; ne znam. Stari gospodin Vinters srušio se mrtav otprilike u trenutku kada sam se nalazio na spoljnom stepeništu.

Novak im, međutim, nije dopustio da tim povodom naprave pauzu. Izglasali su dve rezolucije; da se nijedan građanin, bez svoje pismene saglasnosti, ne može podvrgavati hipnozi ili drugim psihomanipulativnim tehnikama, i da se na prvim izborima ne sme koristiti bilo kakav religiozni ili politički test.

Ne znam ko je bio u pravu. Svakako bi život bio lakši u nekoliko narednih nedelja, samo da smo znali da li ljudi čvrsto stoje uz nas. Možda jesmo bili privremeni vladari, ali jedva da smo se usuđivali da iziđemo noću na ulicu u grupama manjim od šest.

Oh, da, sada smo imali uniforme - skoro ih je bilo za svakog po jedna, od najjeftinijeg mogućeg materijala i u standardnoj vojnoj veličini, ali su uvek bile ili prevelike ili premale. Moja je bila pretesna. Bile su prenesene preko kanadske granice i ljude smo odenuli u uniforme što smo pre mogli. Povez oko mišice nije bio dovoljan.

Pored naših jednostavnih tamnoplavih odela, bilo je još nekoliko drugih uniformi - dobrovoljačkih brigada iz inostranstva, kao i neke američke narodne nošnje. Mormonski bataljoni nosili su svoje kaftane i svi su puštali brade - u akciju su išli pevajući dugo zabranjenu pesmu 'Dođite, dođite, vi sveci!' Juta je bila jedna od država o kojoj nismo morali brinuti, sada kada sveci behu ponovo zadobili svoj voljeni hram. Katolička legija imala je vlastite osobene uniforme, što je bilo veoma dobro, budući da skoro niko od njih nije govorio engleski. Jurišni hrišćanski vojnici oblačili su se drugačije od nas, pošto su bili rivalski podzemni pokret koji je prezirao naš coup d'Qtat - po njima, trebalo je da još čekamo. Džošuina armija iz rezervata parija na severozapadu (uz dobrovoljce iz čitavog sveta) imala je odeću koja se jedino može opisati kao tuđinska.

Haksli je bio operativni zapovednik svih tih jedinica. Međutim, to nije bila armija; bila je to prava zbrka.

Jedina dobra strana svega toga sastojala se u tome da Prorokova armija nije bila velika - brojala je manje od dvesta hiljada ljudi i predstavljala je više policiju nego pravu vojsku; od tog broja samo nekolicina je uspela da se vrati u Novi Jerusalim i pridruži se garnizonu u Palati. Pored toga, pošto Sjedinjene Države nisu vodile rat ni sa kim već više od jednog veka, Prorok od preostalih vernika nije mogao regrutovati veterane.

Ali, nismo ni mi. Većina naših operativaca bila je sposobna samo za čuvanje komunikacionih stanica i drugih ključnih instalacija širom zemlje, i imali smo problema da nađemo dovoljan broj njih da to i rade. Pripreme za napad na Novi Jerusalim zahtevale su da se sastruže i samo dno korita.

To smo i učinili, sve vreme se povijajući pod tonama administrativnih papira, pored kojih su se nekadašnji dani u Glavnom štabu činili tihi i mirni. Sada sam pod sobom imao trideset službenika i nisam pojma imao ni šta je polovina od njih radila. Poprilično vremena sam proveo samo sprečavajući Vrlo Važne Građane Koji Su Hteli Da Pomognu da ne uđu kod Hakslija.

Sećam se jednog događaja koji, iako nevažan, nije predstavljao samo rutinu; meni je, bar, bio vrlo važan. Moja glavna sekretarica ušla je jednog trenutka kod mene sa vrlo čudnim izrazom na licu. "Pukovniče", reče ona, "vaš brat blizanac je ovde."

"A? Ali, ja nemam braće."

"Narednik Rivs", naglasi ona.

On uđe, i mi se rukovasmo i razmenismo pozdrave. Bilo mi je stvarno drago što ga vidim, i ispričao sam mu o svim narudžbinama koje sam u njegovo ime uzeo i potom ih izgubio. Izvinio sam mu se, pravdajući to hitnošću rata i dodao: "Otvorio sam jedan nov račun u Kansas Sitiju - Emeri, Bird, Tejer. Možeš ga pokupiti jednog dana."

"I hoću. Hvala."

"Nisam znao da si vojnik."

"Pa, i nisam. Naučio sam kako da rukujem blasterom i sada sam već prilično dobar i sa granatama. Dodeljen sam Operaciji Proboj."

"A? Ta šifra trebalo bi da bude strogo poverljiva."

"Zar? Bolje to reci momcima; izgleda da to ne shvataju... Svejedno, tu sam. A ti? Ili ne bi trebalo da to pitam?"

Ja promenih temu. "Kako ti se dopada vojnički život? Planiraš li da

nastaviš sa njim?"

"Oh, dobro je - ali ne toliko dobro. Ipak, ono što sam hteo da te pitam, pukovniče, jeste da li ćeš ti nastaviti?"

"A?"

"Da li ostaješ u armiji? Pretpostavljam da možeš da u njoj dobro napreduješ, sa svom tom svojom prošlošću - dok mene, kada se čitava zabava završi, ne bi pustili ni da posuđe čistim. Ali, ukoliko nekim slučajem budeš napustio vojsku, kako ti se čini posao sa tekstilom?"

Bio sam zatečen, ali mu ipak odgovorih: "Pa, da budem iskren, prilično mi se dopao - makar prodaja."

"Odlično. Ja sam, naravno, izbačen sa svog starog mesta - i ozbiljno razmišljam da sam krenem u posao, kao zastupnik proizvođača. Biće mi potreban partner. Šta kažeš?"

Ja na trenutak razmislih. "Ne znam", odgovorih polako. "Nisam razmišljao dalje od Operacije Proboj. Možda ću ostati u vojsci - iako to za mene više nema onu raniju prilichnost... Previše dokumenata za potpisivanje i overavanje. Ipak, ne znam. Mislim da ono što stvarno želim jeste da sedim pod svojom lozom i imam svoj gaj smokava."

"...i ničeg više nećeš se plašiti", završi on. "Dobra misao. Ipak, nema nikakvog razloga da ne odmotaš par smotuljaka odeće dok budeš tamo sedeo. Smokve, znaš, mogu i omanuti. Razmisli."

"Hoću. Hoću, svakako."

15.

Megi i ja venčali smo se dan pre napada na Novi Jerusalim. Imali smo medeni mesec od dvadesetak minuta, držeći se za ruke na požarnom stepeništu pored moje kancelarije, a onda sam odvezao Hakslija do poletališta. Tokom napada, nalazio sam se u komandnom brodu. Bio sam zatražio dopuštenje da u borbi pilotiram jednom raketnom letelicom, ali me je on odbio.

"Čemu to, Džone?" upitao me je. "Bitka se neće dobiti u vazduhu; odlučiće se na zemlji."

Kao i obično, bio je u pravu. Imali smo malo brodova, i još manje pilota kojima smo mogli verovati. Deo Prorokovih vazdušnih snaga ostao je, zahvaljujući sabotazi, prikovan za tle; povelik broj pobjegao

je u Kanadu i drugde i sakrio se. S avionima kojima smo raspolagali redovno smo bombardovali Palatu i Hram, samo da ih nateramo da spuste glave.

Ipak, na taj način nismo im mogli naneti ozbiljan udarac, i obe strane su to znale. Ma koliko raskošna bila nad zemljom, Palata je bila verovatno najotpornija na bombe zgrada ikad sagrađena. Bila je sazdana tako da može da podnese direktan pogodak fisione bombe bez posledica po ljude u najdubljim tunnelima - a tamo je, mogli smo u to biti sigurni, Prorok provodio svoj život. Čak je i nadzemni deo bio srazmerno bezbedan na HE-bombe koje smo koristili.

Atomske bombe nismo upotrebljavali iz tri razloga: nismo ih imali; potom, nije se znalo ni da li ih, posle Johanesburškog ugovora po okončanju Trećeg svetskog rata, Sjedinjene Države uopšte poseduju. I, kao treće, nismo ih mogli nabaviti. Možda smo nekoliko bombi mogli izvući od Federacije - da smo bili priznati kao zakonita vlada Sjedinjenih Država. Ali, dok nas je Kanada odmah priznala, Velika Britanija i Severnoafrička konfederacija to nisu učinile. Brazil se dvoumio; poslao je u Sent Luis samo otpravnika poslova. Ali, čak i da nas prime u Federaciju, bilo je malo verovatno da bi se nuklearno oružje odobrilo za unutrašnje sukobe.

Konačno, ne bismo ga upotrebili ni da nam ga stave u krilo. Ne, nismo bili kukavice. Ali atomska bomba, bačena direktno na Palatu, sigurno bi usmrtila još stotinak hiljada naših sugrađana u gradu - i skoro je isto tako sigurno da ne bi ubila Proroka.

Morali smo, dakle, da prodremo unutra i iskopamo ga, kao uhvaćenog rovca.

Sastanak je bio upriličen na istočnoj obali reke Delaver. U jedan minut posle ponoći krenuli smo na istok sa trideset četiri kopnene krstarice, od čega su trinaest bila moderna bojna kola, dok su ostatak činile lake krstarice i zastarela vozila - sve što beše preostalo od Prorokove moćne flote Istočnog Misipija; ostatak su digli u vazduh bivši zapovednici. Teški brodovi trebalo je da budu upotrebljeni da se probiju zidovi; laka vozila trebalo je da sačinjavaju pratnju deset oklopljenih transportera koji su prevozili udarne jedinice - pet hiljada boraca odabranih iz čitave zemlje. Neki od njih behu prošli i kroz vojnu obuku, uz ono što smo im mogli priuštiti u poslednjih nekoliko nedelja; svi behu prošli kroz iskustvo u uličnim

borbama.

Mogli smo, kada smo krenuli, da čujemo tutanj bombi kod Novog Jerusalima - potmulo krrrramp!, jezovite udarne talase i duboko režanje zemlje. Zasipanje bombama nastavljalo se već trideset šest sati; nadali smo se da za to vreme niko u Palati nije ni trenuo, dok su naše trupe upravo odspavale dobrih dvanaestak sati.

Ni jedna od bojnih kola nisu bila načinjena da budu komandna, pa smo postavili improvizovanu zastavu iznad našeg komandnog mosta, skinuvši dalekoradijusni radar da bismo napravili mesta za tragač i usredsređivač. Preznojavao sam se nad svojim sklepanim tragačem, moleći se nebesima da će improvizovani ublaživači udarnih talasa biti dovoljno dobri kada otpočnemo. Zgurani iza mene, nalazili su se psihooperator i njegovi senzitivci - osam žena i jedan neurotični četrnaestogodišnjak. Kada bude najgušće, svako od njih biće primoran da barata sa četiri kola. Pitao sam se da li će moći da to izvedu. Jedna mršava plavuša imala je hroničan kašalj i veliki povez na grlu.

Teturali smo se sa ostalima, služeći se u prilaženju cikcak linijama. Haksli se šetao od odeljenja za komunikacije do prozora i nazad, miran kao puž, gledajući preko mog ramena, lagodno čitajući poruke, posmatrajući na ekranima kako se odvija naše napredovanje.

Izveštaji pokraj mog lakta sve više su se gomilali. Heruvimu se beše pokvarila desna gusenica; bio je ispao iz formacije, ali će se priključiti za trideset minuta. Penobar je javljao da su mu kolone već isturene i da su spremne za akciju. Zbog nenadoknadivog manjka zapovedničkog kadra, bili smo prinuđeni da koristimo razgranatu komandnu organizaciju; Penobar je zapovedao levim krilom i sopstvenim bojnim kolima; Haksli je, opet, bio zapovednik glavnine snaga, zapovednik desnog krila i vozač svog broda.

U 12:32 televizori su se isključili. Neprijatelj je bio proučio naše frekvencije, uskladio svoje sa njima i razneo sve redom cevčice u kolima. Bilo je to i teoretski nemoguće; pa ipak, baš to su uradili. U 12:37 otišao je i radio.

Haksli je izgledao neuzdrman. "Prebaci se na rezervnu vezu", bilo je sve što je rekao.

Oficir za vezu bio ga je, međutim, preduhitrio; naša audio-kola sada su radila na infracrvenim zracima - brod brodu. Haksli mi je visio nad

ramenom veći deo narednog sata, gledajući kako pozicije rastu. Ubrzo mi je rekao: "Mislim, Džone, da ćemo se sada razviti. Neki od ovih pilota nisu previše izdržljivi; trebalo bi da im damo vremena da se utvrde na svojim položajima, pre nego što bilo šta preduzmemo." Prosledio sam naređenje i isključio svoj tragač iz kola na petnaestak minuta; nije bio napravljen za toliko varijabli pri tako velikim brzinama i nije imalo smisla toliko ga opterećivati. Devetnaest minuta kasnije, i poslednji transporter raportirao je telefonskim putem. Skicirao sam početnu postavku, uključio prekidač za startovanje i pustio da ispravke poteku. Nekoliko minuta sam bio vrlo zaposlen usklađivanjem podataka, i ruke su mi letele po prekidačima i dugmićima; a onda mašina ispolji zadovoljstvo svojim predviđanjima i ja prijavih: "Imam ih, gospodine."

Haksli mi se naže preko ramena. Poredak je bio malčice krivudav, ali sam bio ponosan na njih - pre nepune četiri nedelje neki od ovih pilota bili su samo vozači teškaša.

U tri ujutro uputili smo upozoravajući signal: "Ulazimo u domet", i naše oruđa zarežaše dok smo ih punili.

U 3:31 Haksli izdade komandu: "Koncentracioni plan III, otvori vatru." I naš mališa opali. Prvi hitac podiže mnogo prašine, učinivši da mi oči od nje zasuziše. Od inercije, vozilo na gusenicama trže se unazad i ja skoro ispadoh iz sedišta. Nikada nisam rukovao nekim od tih velikih topova i nisam očekivao toliki trzaj. Naš veliki top je, pored burenceta, imao i sekundarne komore, elektronski usklađene sa napredovanjem projektila; time se dobijao maksimalan pritisak čitavom putanjom, kao i daleko veća brzina u cevi i udarna snaga. Ali, istovremeno, dobijao se i užasan trzaj. Međutim, sledećeg puta bio sam pripravan za njega.

Haksli je između paljbi stajao za periskopom, pokušavajući da uoči efekat naše vatre. Novi Jerusolim je odgovorio na našu paljbu, ali mi još nismo bili u dometu. Imali smo prednost što pucamo u nepomičnu metu, čiji smo domet znali do u metar; s druge strane, čak ni teška kopnena krstarica nije mogla da probije oklop koji se skrivao pod ukrasima Palate.

Haksli odvrati pogled od periskopa i dobaci mi: "Dim, Džone."

Ja se okrenuh ka oficiru za vezu. "Senzitivci, pripravnici; svim vozilima!"

Naređenje, međutim, nikad nije stiglo do svog odredišta: još dok sam ga izdavao, oficir za vezu prijavi mi gubitak kontakta. Međutim, psihooperator već beše prionuo na posao. Znao sam da se isto to dešava u svim vozilima: bila je to normalna rutina.

Od naših devet senzitivaca, njih troje - dečko i dve žene - delovali su kao budni; ostalih šest bili su hipnosi. Tehničar priključi dečka na senzitivca u Penjarovom vozilu. Dečko skoro smesta uspostavi vezu i Penjar se probi da izvesti:

OBAVIJENI DIMOM. PREBACILI LEVO KRILO NA PSIHO. KOJA VEZA? PENJAR.

"Prenesi liniju", odgovorih ja. Doktrina je dozvoljavala dve vrste telepatiskih veza: relejnu, kod koje se poruka prenosi dok ne dođe do svog cilja; i komandnu mrežu, u kojoj postoji direktna veza od vođe do svakog broda pod njegovom komandom, uz vezu brod-brod za susedne jedinice. U prvom slučaju svaki senzitivac držao je samo jedno kolo - to jest, bio je u kontaktu sa samo jednim telepatom; u drugom se moglo dogoditi da drže do četiri kola istovremeno. Hteo sam da odložim njihovo premaranje što je duže bilo moguće.

Tehničar veza druga dva budna senzitivca za bočna vozila u borbenoj liniji, a onda obrati pažnju na hipnose. Četvoroma od njih bili su potrebni hipodermici; drugo dvoje ulazilo je putem sugestije. Ubrzo smo bili povezani sa transporterima i vozilima u drugoj liniji, kao i sa bombarderima i raketom koja je dojavljivala kuda pucamo. Raketa je prijavila nultu vidljivost, žaleći se da na radaru ne dobija ništa razaznatljivo. Rekao sam im da budu u pripravnosti; bilo je moguće da jutarnji povetarac ubrzo razveje dim.

Ionako nismo zavisili od njega; skoro u centimetar, znali smo gde su nam položaji. Krenuli smo napred, i naši proračuni bivali su proveravani za čitavu liniju čim bi neki vozač uočio orijentir prethodno unesen na mapu. U prilog tome, proračuni na vozilu sa gusenicama bili su iznenađujuće precizni; po prelasku preko njega, gusenice su bukvalno premeravale svaki metar zemljišta: mali uređaj poredi gusenice i isto tako precizno pazi na smer kretanja. Dim nam nije stvarno smetao i mogli smo nastaviti da precizno pucamo čak i ako nam radar otkaže. S druge strane, ukoliko nas je zapovednik

Palate hotimice držao u dimu, on je u potpunosti zavisio od radara. Njegov radar očigledno je funkcionisao; hici su padali svuda oko nas. Još nismo bili pogođeni, ali smo mogli osetiti udare kada bi neki projektil pao blizu nas, i pojedini izveštaji nisu baš bili veseli. Penobar nam ubrzo dojavio da je Martir pogođen; projektil beše uništio pogonsku prostoriju na njegovoj desnoj strani. Vozač je pokušao da prebaci veze, nastavljajući sa pola brzine, ali mehanizam je bio zaglavljen; vozilo je definitivno bilo izbačeno iz stroja. Arhanđel beše pregrejao svoj top. Bio je i dalje u formaciji, ali će ostati bezopasan dok ga ne poprave.

Haksli im naredi da se prebace u Formaciju E, po planu koji je koristio menjanje brzine i naizgled proizvoljne smerove - pažljivo isplanirane da se izbegnu sudari između vozila. Njegov cilj bio je da zbuni neprijateljsku paljbu.

U 4:11 Haksli poslao bombardere natrag u bazu. Sada smo bili unutar grada i zidovi Palate ležali su odmah ispred nas - u svakom slučaju, preblizu da bi bilo prijatno; nismo hteli da gubimo vozila od sopstvenih bombi.

U 4:17 bili smo pogođeni. Gornji okvir gusenica bio je rascepljen, barbeta oštećena tako da se top više nije pomerao, dok se komandni most beše raspukao čitavom svojom dužinom. Vozač je pri tom poginuo.

Pomogao sam psihooperatoru da stavi gasne kacige na glave hipnosa. Haksli se podigao sa poda, stavio svoju kacigu i pogledao položaj na mom tragaču, zamrznutom u trenutku kada nas hitac beše pogodio.

"Džone, Benison bi trebalo da prođe ovuda kroz tri minuta. Reci im da nastave polako, da priđu desnoj strani i pokupe nas. Javi i Penobaru da prenosim vođstvo na njega."

Prebacivanje smo obavili bez nezgoda - Haksli, ja, psihooperator i njegovi senzitivci. Jedan senzitivac bio je mrtav, pogođen zalutalom krhotinom. Jedna od žena beše zapala u dubok trans i nismo je mogli podići. Ostavili smo je u onesposobljenim bojnim kolima; tu je bila najbezbednija.

Izvukao sam trenutni raspored iz svog tragača i poneo ga sa sobom. U njemu su bili predviđeni putevi Formacije E. Morali smo poduže da petljamo oko njih, pošto se tragač nije mogao pomerati, a

verovatno mu i ovako nije bila dovoljna tek laka popravka. Haksli pogleda mapu.

"Prebaci se na potpunu komunikacionu mrežu, Džone. Planiram da uskoro napadnemo."

Pomogao sam psihooperatoru da ispravi kola. Isključivši Martira potpuno i koristeći direktnu vezu na Penojarovim ljudima, nadoknadili smo gubitak dva senzitivca. Svi su sada nosili po četiri kola, osim dečka koji je imao pet, i devojke sa kašljem koja je uspevala da održi šest. Psihooperator je bio zabrinut, ali nije tu mogao ništa učiniti.

Ponovo sam se okrenuo generalu Haksliju. Sedeo je i prvo sam mislio da duboko razmišlja; onda sam video da je u nesvesti. Sve dok nisam pokušao da ga podignem, nisam primećivao krv koja curi niz naslon njegove stolice i kvasi podne obloge. Lagano sam ga pomerio i našao parče čelika kako viri iz njegovih rebara, blizu kičme.

Osetih dodir na laktu. Bio je to psihooperator. "Penobar javlja da će se naći u dometu napada za četiri minuta. Zahteva dozvolu da promeni formaciju i pita za vreme izvršenja."

Haksli je bio otpisan. Mrtav ili samo ranjen, u ovoj bici više se neće boriti. Po svim pravilima, zapovedništvo se prenosilo na Penojara i trebalo je da mu to smesta kažem. Ali, vreme je bilo tesno. To bi izazvalo drastičnu promenu položaja, a morali smo da pošaljemo Penojara u borbu sa samo tri senzitivca. To je bilo fizički nemoguće. Šta da uradim? Da predam vođstvo vozaču Benisona? Znao sam čoveka - bio je stabilan i nemaštovit, tobdžija po opredeljenju. Čak nije bio ni na svom komadnom mostu, već je upravljao brodom iz kontrolne stanice u tornju. Da sam ga pozvao ovamo dole, trebalo bi mu mnogo minuta da proceni situaciju - i onda bi izdao pogrešna naređenja.

Bez Hakslija, nisam imao ni trunke stvarnog autoriteta. Bio sam novopečeni pukovnik, major do pre samo nekoliko dana, i po svim pravilima samo pitomac; bio sam ono što sam bio samo kao Hakslijev potrčko. Da li da predam komandu Penobaru - i izgubim bitku zbog vojnog protokola? Šta bi mi Haksli rekao da uradim, da je u stanju da donese odluku?

Činilo mi se kao da o tome razmišljam čitav sat. Hronograf je,

međutim, pokazivao da je između prijema Penobarovog izveštaja i mog odgovora proteklo samo trinaest sekundi.

"Promenite formaciju po vlastitom nahođenju. Spremite se za izvršenje za šest minuta." Izdajući naređenje, javih prednjoj stanici da se pobrine za generala.

Prebacio sam desno krilo u ešalon za napad, a onda pozvao transporter Kočija. "Podplan D; napustite formaciju i nastavite sa dodeljenom vam dužnošću." Psihooperator me pogleda, ali ipak prenese moje naređenje. Podplan D predviđao je da pet stotina pripadnika lake pešadije uđe u Palatu kroz podrum robne kuće, koji je bio povezan sa prostorijama Lože. Iz prostorije Lože mogli su se podeliti u odrede i nastaviti svako sa svojim zadatkom. Sve naše udarne trupe posedovale su planove Palate utisnute u same mozgove; ovih pet stotina, međutim, imalo je dodatnu obuku u pogledu toga gde treba da idu i šta da urade.

Većina će biti pobijena, ali trebalo je da u vreme napada pripomognu u stvaranju zbrke. Zeb ih beše obučio i sada im je stajao na čelu.

Bili smo spremni. "Sve jedinice, spremite se za napad. Desno krilo na spoljni bok desnog bastiona; levo krilo na spoljni bok levog bastiona. Krenite cikcak linijom punom brzinom, dok se ne nađete u dometu. Spremite se za punu koncentraciju paljbe - jedna salva i napad. Spremni za izvršenje. Potvrdite."

Potvrde su stizale i ja sam pred donošenje naredbe o izvršenju posmatrao svoj hronometar, kada dečko senzitivac prekide rad u sred izveštaja i sav se zatrese. Tehničar zgrabi dečka za doručje i opipa mu puls, ali ga ovaj odgurnu.

"Neko nov", reče on. "Ne razumem sasvim." A onda poče jednoličnim glasom... "Glavnokomandujućem generalu od Majstora lože Pitera van Ajka: napadnite središnji bastion punom snagom. Napraviću diverziju."

"Zbog čega središnji?" upitah ja.

"Mnogo je oštećeniji."

Ukoliko je to bila istina, bilo je to od suštinske važnosti. Ali, bio sam sumnjičav. Ako je Majstor Piter otkriven, bila bi to klopka. A nisam video kako bi, na svom položaju, u sred bitke uspeo da uspostavi vezu između senzitivaca.

"Daj mi lozinku", zatražih ja.

"Ne, ti mi je daj."

"Ne, neću."

"Spelovaću je ili prepoloviti."

"Speluj je, onda."

Učinismo to, obojica. Bio sam zadovoljan. "Prebriši poslednju poruku i predaj novu", rekoh psihoperatoru. "Teške krstarice neka napadnu središnji bastion, levo krilo na levu stranu, desno na desnu stranu. Pomoćna vozila neka izvrše prepade na levi i desni bastion. Neka pratioci ostanu sa transporterima. Prijem."

Devetnaest sekundi kasnije izdadoh naređenje o izvršenju, a onda započesmo. Bilo je to kao voziti mlazni avion sa prljavim, pregrejanim motorom. Probijali smo se kroz čvrste zidove, mučno se teturali na prevojima, skoro se prevrnuli kada smo naleteli na podrum neke velike srušene zgrade i ponovo se iskobeljali. Situacija mi više nije bila u rukama - sada je zavisila od svakog vozača.

Dok smo se nameštali u položaj za paljbu, ugledao sam psihooperatora kako podiže dečkove kapke. "Bojim se da je gotov", reče on bezbojnim glasom. "Morao sam ga preopteretiti prilikom ovog poslednjeg priključivanja." Još dve žene behu se srušile.

Naš veliki top spremi se za konačan hitac; sačekali smo neodredljivo dugo vremena - čitavih deset sekundi. A onda smo krenuli, dobijajući na brzini dok smo se kotrljali. Benison udari u zid Palate udarcem za koji sam mislio da će ga smrviti, ali se ne uspe. Međutim, vozač uključi svoje prednje hidraulike čim smo udarili i prednji deo vozila lagano se izdiže. Dospeli smo pod ugao tako velik da je izgledalo kao da će morati da se prevrne, nalik na kakvu kornjaču, a onda gusenice ponovo zahvatiše tle i mi krenusmo napred i prođosmo kroz rupu u zidu.

Naš top ponovo progovori - na brisanom prostoru, pravo u unutrašnju Palatu. Jedna misao prolete mi kroz glavu - ovo je, upravo, bilo ono mesto na kome sam prvi put ugledao Džudit. Bio sam načinio pun krug.

Benison je pustošio unaokolo, uništavajući sve oko sebe samom svojom težinom. Sačekao sam da i poslednja krstarica stigne i uđe, a onda sam izdao naređenje. "Transporteri, napad." Učinivši to, pozvao sam Penojara, obavestio ga da je Haksli ranjen i da je sada on zapovednik.

Završio sam. Nisam više imao šta da radim; samo sam držao položaj. Bitka je tekla oko mene, ali ja nisam bio njen deo - ja, koji do pre dva minuta bejah uzurpirao vrhovnu komandu.

Zastadoh da pripalim cigaretu, pitajući se šta da uradim sa samim sobom. Ugasio sam je posle samo jednog prijatnog dima, a onda sam se uvukao u jedan od kontrolnih tornjeva i pogledao kroz prozorče. Naišao je povetarac i dim se raščišćavao; mogao sam da vidim transporter Jakobove lestvice kako prolazi kroz odbranu. Bočne strane mu se otvoriše i redovi pešadije pokuljaše, spremnih blastera. Dočeka ih sporadična vatra; neki padoše, ali većina uzvrat vatrom i pojuri u unutrašnju Palatu. Jakobove lestvice behu obavile posao i Kovčeg preuze njihovo mesto.

Zapovednik trupa u Kovčegu imao je naređenje da uhvati Proroka živog. Požurio sam iz komandnog tornja spustivši se niz lestvice, protrčao kroz prolaz između mašinskih odeljenja i našao izlaz za slučaj opasnosti smešten na podu, na samoj krmu Benisona. Nekako sam ga odglavio, otvorio vratašca i promolio glavu napolje. Video sam ljude kako trče iza gusenica. Izvadio sam blaster, sišao na tele i pokušao da ih stignem, trčeći između gusenica.

To su, naravno, bili ljudi iz Kovčega. Priključio sam se vodu i produžio sa njima. Uleteli smo u unutanju Palatu.

Ali, bitka je bila okončana; nismo naišli ni na kakav organizovan otpor. Nastavili smo dole, i dole, i dole, i najzad stigli do Prorokovog skloništa. Vrata su bila otvorena i on je bio tu.

Ali, nismo ga uhapsili. Device prve behu stigle do njega; više nije delovao ni malo imperatorski. Jedva da beše preostalo nešto od njega što se moglo identifikovati.

IZGNANSTVO

"Imate li da nešto izjavite pre nego što vam se izrekne presuda?" Blage oči Starijeg Sudije proučavale su lice optuženog. Njegovo pitanje, međutim, bi praćeno sumornim ćutanjem.

"U redu, onda... Porota je stala na stanovište da ste prekršili osnovni zakon regulisan Zavetom, i da ste tim činom povredili drugog slobodnog građanina. Po mišljenju porote i ovog suda to ste učinili svesno, znajući da će time verovatno biti naneta šteta slobodnom građaninu. Shodno tome, osuđeni ste da birate između Dve Alternative."

Izvežbani posmatrač mogao je otkriti trag ogorčenja kako se probija kroz masku ravnodušnosti sa kojom se mladić beše pojavio pred sudom. Ogorčenje je, međutim, bilo nerazumno; imajući u vidu njegov prestup presuda je bila neizbežna - ali, razumnim ljudima se ne izriču presude.

Sačekavši da prođe nekoliko pristojnih trenutaka, sudija se okrenu sudskom činovniku. "Odvedite ga."

Zatvorenik naglo ustade, prevrćući svoju stolicu. Divlje je pogledao okupljene ljude, a onda prasnuo.

"Samo malo!" povika on. "Najpre imam nešto da kažem!" I pored njegovog neotesanog ponašanja, u njemu je bilo nečega od plemenite dostojanstvenosti divlje životinje uvaćene u kljusa. Posmatrao je ljude oko sebe, brzo dišući, kao da su oni psi koji čekaju da ga odvuku.

"Pa?" upita on. "Pa? Da li dobijam reč ili ne? Bila bi to najbolja šala u čitavoj ovoj farsu - da osuđenik ne može da na kraju kaže i svoju reč!"

"Možete da govorite, Dejvide Mek Kinone", reče mu Stariji Sudija, istim laganim tonom kojim je izrekao kaznu, "koliko želite i kako god želite. Nema ograničenja u pogledu slobode govora, čak ni za one koji su prekršili Zavet. Molim vas, govorite u zapisivač."

Mek Kinon sa odvratnošću pogleda na mikrofona blizu svog lica. Svest da će svaka reč koju izgovori biti snimljena i analizovana pobudi u njemu osećanje osujećenosti. "Ne želim da se snima", prasnu on.

"Ipak, moramo to učiniti", odvrati sudija strpljivo, "da bi i drugi mogli doći do zaključka da li smo se, ili nismo, pošteno odnosili prema vama, i u skladu sa Zavetom. Prihvatite to, molim vas."

"Oh... U redu!" Mladić oporo prihvati zahtev i usmeri glas ka instrumentu. "Nema smisla da uopšte govorim - ali, svejedno, govoriću, a vi ćete slušati... Pričate o svom dragocenom 'Zavetu' kao da je u pitanju nešto sveto. Ne slažem se sa njim i ne prihvatam ga. Ponašate se kao da ste, u bljesku svetlosti, sišli sa samog neba. Moji dedovi borili su se u Drugoj Revoluciji - borili su se da uklone predrasude, a ne da blentavim budalama kao što ste vi pruže priliku da izgrade nove.

U tim danima živeli su pravi ljudi!" On prezrivo pogleda oko sebe. "A šta danas imamo? Oprezne, kompromisne. 'bezbedne' slabiće sa vodom u venama. Tako ste pažljivo isplanirali čitav svoj svet, da ste iz njega izbacili sve što ga čini uzbudljivim i poletnim. Nema više gladnih, nikome se više ne dešava da bude povređen. Vaši brodovi ne mogu da se raspadnu i vaše žetve ne mogu da omanu. Čak ste i klimu tako ukrotili da i kiša pada samo kada se pristoji - posle ponoći. Ali, nije mi jasno zbog čega čekati do ponoći... Svi vi, ionako, idete u krevet u devet sati!

Ako bi neki od vas bezbednih, malih ljudi i doživeo neku neprijatnu emociju - ne daj Bože! - odmah biste odjurili u najbližu psihodinamičku kliniku i reprogramirali svoje meke, malene umove. Hvala Bogu da se nikad nisam podvrgao tim drogama. Zadržaću svoja sopstvena osećanja, hvala lepo, bez obzira na to koliko gadna bila.

Čak niste spremni ni ljubav da vodite, a da se prethodno ne posavetujete sa psihotehničarem... 'Da li je i njen um bezbojan i bljutav kao i moj?' 'Postoji li neka emocionalna nestabilnost u njenoj porodici?' Već i to je dovoljno da se čoveku zgadi. A što se tiče svađe oko neke žene - da iko ima muda da se u to upusti, smesta bi kraj sebe zatekao proktora kako traži najpogodnije mesto da ga paralizuje, raspitujući se sa odvratnom poniznošću: 'Dozvoljavate li, gospodine, da vam učinim uslugu?'"

Sudski činovnik se primače bliže Mek Kinonu i ovaj se okrenu prema njemu. "Dalje od mene! Još nisam završio." Potom se ponovo okrenu i nastavi. "Rekli ste da mogu da biram između dve

alternative. Pa, za mene to ne predstavlja težak izbor. Radije nego što bih se podvrgao postupku, radije nego što bih kročio u neki od tih vaših finih, malih, bezbednih malih, prijatnih malih domova za reorijentaciju i pustio da mi po mozgu prčka gomila kenjkavih doktora - radije nego što bih uradio bilo šta slično - odabrao bih lepu, čistu smrt. Oh, ne - za mene postoji samo jedan izbor. Biram da idem u Izgnanstvo - i drago mi je... Nadam se da više nikad neću ni čuti za Sjedinjene Države!

Ipak, postoji jedna stvar koju želim da vas upitam pre nego što pođem... Zbog čega se uopšte mučite da živite? Imam utisak da bi bilo koji od vas, iz čiste dosade, pozdravio kraj svog glupavog, uzaludnog života. To je sve." On se okrenu ka sudskom činovniku. "Možeš sad, momak."

"Jedan trenutak, Dejvide Mek Kinone." Stariji Sudija podiže ruku, u znak da nisu završili. "Saslušali smo vas. Iako nije takav običaj, nameravam da odgovorim na neke od vaših tvrdnji. Hoćete li da me saslušate?"

Iako nevoljno, ipak, u želji da se ne ponese kao divljak pred tako očigledno razumnim zahtevom, mlađi čovek se složi.

Sudija počeo da govori blagim, učiteljskim glasom prigodnim za učionice. "Dejvide Mek Kinone, govorili ste na način koji vam bez sumnje izgleda mudar. Svejedno, vaše su reči bile mahnite, i izgovorene u žurbi. Potaknut sam, stoga, da odgovorim na vaša očigledna pogrešna tumačenja činjenica. Zavet nije predrasuda, već jednostavan privremeni dogovor koji ti isti revolucionari behu prihvatili iz pragmatičnih razloga. Hteli su da za svako ljudsko biće obezbede najveću moguću slobodu.

I vi sami uživali ste tu slobodu. Nijedan mogući postupak, nijedan mogući način ponašanja nije vam bio nedostupan, sve dok ono što činite nije išlo na štetu drugih. Čak ni neko delo izričito zabranjeno zakonom ne bi vam se moglo na sudu upisati u greh, osim ukoliko bi država uspela da dokaže da je baš vaše delo nanelo štetu ili doveo u očiglednu opasnost nekog drugog čoveka.

Čak ni ako neko svesno i namerno povredi drugo ljudsko biće - kao što ste vi to učinili - država ni ne pokušava da moralno sudi ili kažnjava. Mi nemamo dovoljno mudrosti za to, i lanac nepravdi koji je uvek pratio takva moralistička nastojanja dovodi, sam po sebi, u

opasnost slobodu svih nas. Umesto toga, optuženom se pruža izbor: ili da se podvrgne psihološkom prilagođavanju, da bi se ispravila njegova potreba da povređuje druga ljudska bića, ili da se sama država povuče od njega - time što će ga poslati u izgnanstvo.

Vi se žalite da je naš način života glup i neromantičan, i nagoveštavate da smo vas upravo mi lišili uzbuđenja za koja osećate da vam po pravu pripadaju. Pa, slobodni ste da zadržite i izražavate svoje estetsko mišljenje o našem načinu života; međutim, ne smete očekivati da smisao našeg života bude da se prilagođavamo vašem ukusu. Slobodni ste da, ukoliko to želite, tragate za opasnostima i da se upuštate u svakovrsne avanture - još uvek postoje opasnosti u eksperimentalnim laboratorijama; još uvek se na planinama na Mesecu iziskuju napori, i još se čovek suočava sa smrću u džunglama Venere: međutim, nije vam dozvoljeno da i nas izlažete nasilnoj strani svoje prirode."

"Zbog čega to toliko naduvavate?" pobuni se Mek Kinon zlovoljno. "Govorite kao da sam počinio ubistvo - jednostavno sam udario po nosu čoveka koji me je užasno uvredio!"

"Slažem se sa vašom estetskom procenom tog pojedinca", nastavi sudija mirno, "i lično mi se prilično sviđa što ste ga udarili - ali vaši psihometrijski testovi pokazuju da verujete da ste sposobni da moralno procenjujete svoje sugrađane i da osećate da imate pravo da lično ispravljate i kažnjavate njihove propuste. Vi ste opasna osoba, Dejvide Mek Kinone, opasnost po sve nas, jer ne možemo predvideti narednu štetu koju biste mogli počinuti. Sa socijalnog stanovišta, vaše zablude vas čine ludim koliko je to i Martovski Zec. Odbijate tretman - i zbog toga vas uklanjamo iz društva, isterujemo vas, raskidamo sa vama. U Izgnanstvo sa vama." On se okrenu činovniku. "Odvedite ga."

Mek Kinon sa potisnutim uzbuđenjem u srcu pogleda kroz prednji prozor velikog transportnog helikoptera. Eno! To mora biti to - ona crna traka u daljini. Helikopter se približi, i on postade siguran da posmatra Barijeru - tajanstveni, neprobojni zid koji je razdvajao Sjedinjene Države od rezervata poznatog pod nazivom Izgnanstvo. Njegov čuvar podiže pogled sa magazina koji je čitao i vide gde ovaj gleda. "Skoro smo tu, koliko vidim", reče on ljubaznim glasom. "Pa,

nema još mnogo."

"Ne može biti prebrzo za mene!"

Čuvar ga pogleda začuđeno, ali i trpeljivo. "Prilično si nestrpljiv da svršiš s ovim, a?"

Mek Kinon podiže glavu. "Nikada, pretpostavljam, niste doveli čoveka na Kapiju koji je toliko željan da prođe kroz nju."

"Hmmm... Možda. Svi to kažu, znaš. Niko ne prolazi kroz Kapiju protiv svoje volje."

"Stvarno to mislim!"

"Kao i svi ostali. Neki se, svejedno, vrate."

"Čuj... Možeš li mi dati neki nagoveštaj kakvi su uslovi tamo unutra?"

"Izvini", odgovori čuvar odmahujući glavom, "ali to nije briga Sjedinjenih Država, niti bilo kog njihovog službenika. Ubrzo ćeš saznati."

Mek Kinon se malo namršti. "Izgleda mi čudno... Pokušao sam da se raspitam, ali nisam našao nikoga ko bi mi priznao da zna nešto o onome šta se zbiva unutra. A ipak, kažeš da izlaze. Svakako neki od njih pričaju..."

"To je jednostavno", osmehnu se čuvar. "Deo njihove reorijentacije čini i podsvesna potreba da ne govore o svojim iskustvima."

"To je prilično podao trik. Zbog čega bi vlada namerno želela da spreči mene, i ljude poput mene, da znamo kuda idemo?"

"Čuj, druškane", odgovori čuvar, sa primesom blagog očajanja, "rekao si nama ostalima da se nosimo do đavola. Rekao si da se možeš snaći i bez nas. Ustupaju ti se pregršt prostora i jedna od najplodnijih zemalja na ovom kontinentu; dozvoljava ti se i da poneseš sve što imaš, ili što tvoji krediti mogu kupiti. Šta još očekuješ?"

Mek Kinonovo lice se umiri, poprimivši bezlične crte. "Kakvu izvesnost imam da će za mene ostati nešto zemlje?"

"To je tvoj problem. Vlada se jedino stara da ima dosta zemlje za sve tamo. Raspodela je nešto što vi grubo individualisti morate sami međusobno srediti. Odbacili ste naš tip socijalne saradnje; zbog čega biste onda očekivali da vam naš sistem bilo šta obezbedi?"

Čuvar se potom vrati svom magazinu i prestade da na njega obraća pažnju.

Sleteli su na malo polje u blizini praznog crnog zida. Nije bilo nekog

odmah uočljivog prolaza, ali stražarska postaja bila je smeštena na obodu polja. Mek Kinon je bio jedini putnik. Dok je njegov pratilac otišao do kućice, on siđe iz putničkog odeljka i ode do odeljka za prtljag. Dva člana posade upravo su spuštala rampu za nosač tereta. Kada se pojavio, jedan od njih ga pogleda i dobaci mu: "U redu, evo tvojih stvari. Sam se posluži."

On pogleda svoju imovinu i odvrati: "Ima ih podosta, zar ne? Trebaće mi malo pomoći. Hoćete li da mi pomognete?"

Član posade kome se beše obratio zastade da upali cigaretu, pre nego što je odgovorio, "To su tvoje stvari. Ako ih želiš, izvadi ih. Mi polećemo za deset minuta." Njih dvojica prodoše potom pored njega i vratiše se u brod.

"Pa, vi..." Mek Kinon učuta i zadrža ostatak svog besa za sebe. Nadmeni klipani! Iz njega iščile i najmanji trag žaljenja zbog napuštanja civilizacije. Pokazaće im on. Mogao se snaći i bez njih.

Ipak, prošlo je više od dvadeset minuta pre nego što se našao pored svojih nagomilanih stvari, posmatrajući brod kako se uzdiže put neba. Na svu sreću, pilot nije bio preterano revnistan u pogledu svojih vremenskih ograničenja. On se okrenu i poče da tovari stvari na svoju čeličnu kornjaču. Pod romantičnim uticajem klasične literature drevnih dana, mislio je da upotrebi kolonu magaraca, ali nije mogao da nađe zoološki vrt voljan da mu ih proda. To je u stvari bilo dobro - nije ništa znao o ograničenjima, manama, navikama, porocima, bolestima i nezi tih korisnih malih zverčica - pride, još, i nesvestan svog neznanja. Gospodar i sluga bi se otimali da jedno drugoga unesreće.

Vozilo koje beše odabrao nije bilo beskorisna zamena za magarce. Bilo je izrazito grubo, lako za upravljanje, i skoro nepokvarljivo. Energiju je crpelo iz šest kvadratnih metara solarnih panela koji su mu stajali na niskom, zakrivljenom krovu. Paneli su pokretali motor, ili su, kada bi kola stajala, punili akumulator za slučaj oblačnog vremena ili noćne vožnje. Ležišta su bila 'večita', i svaki pokretni deo, osim gusenica i kontrola, bio je zapečaćen, obezbeđen protiv amaterskog prćkanja.

Vozilo je moglo gurati ravnomernih desetak kilometara na sat na glatkom, ravnom betonu. Kada bi se suočilo sa brdima ili grubim terenom, nije se zaustavljalo već bi jednostavno usporilo, dok se

teren ne bi uskladio sa njegovim ravnomernim dovodom energije. Čelična kornjača davala je Mek Kinonu osećaj robinzonovske nezavisnosti. Nije mu padalo na pamet da je ovo vozilo krajnji proizvod zajedničkog napora i inteligentne saradnje stotina hiljada ljudi, živih i mrtvih. Tokom čitavog svog života bio je navikao na nepogrešive usluge mnogo složenije opreme i zaista je kornjaču smatrao komadom opreme na istom primitivnom nivou kao što su bili drvosečina sekira ili lovački nož. Njegove sposobnosti bile su u prošlosti usmerene na književnu kritiku, pre nego na tehniku, ali ga to nije sprečavalo da veruje kako će mu urođena inteligencija i nekoliko priručnika biti sve što je potrebno da, ukoliko mu bude bila neophodna, napravi novu kornjaču.

Znao je da bi mu, pri tom, bili neophodni razni metali, ali ni u tome nije video nikakvu prepreku, budući da mu je znanje o teškoćama nalaženja i vađenja rude i njene metalurške prerade bilo škrto baš kao i njegovo poznavanje magaraca.

Njegova dobra ispunjavala su svaki delić praktičnog malog teretnjaka. Proverio je i poslednji predmet sa spiska i zadovoljno prešao preko liste. Istraživač ili avanturista iz prošlosti mogao bi biti zadovoljan ovakvom opremom, pomisli on. Mogao je zamisliti kako Džeku Londonu prikazuje svoju kolibu na rasklapanje. 'Vidiš, Džek', rekao bi mu, 'to je zaštita od svake vrste vremena - savršeno izolovani zidovi i pod, i ne mogu zarđati. Tako je laka da je sam možeš namestiti za pet minuta, ali i tako čvrsta da možeš mirno spavati sa najvećim grizlijem na svetu tik ispred vrata'.

A London bi se počeošao po glavi i rekao: 'Dejve, ti si pravo čudo. Da sam ovo imao u Jukonu, gde bi mi bio kraj!'

Ponovo je proverio spisak. Imao je dovoljno koncentrovane i dehidrirane hrane i vitaminskih koncentrata da mu potraju šest meseci. To će mu dati dovoljno vremena da sagradi rasadnike za hidroponike i da počne sa uzgajanjem semenja. Medicinske zalihe - nije očekivao da će mu trebati, ali predostrožnost nikada nije bila na odmet. Bili su tu i priručnici svih vrsta. Mala sportska puška - starost: prošli vek. Lice mu se malo smrači na ovo. Ratno odeljenje beše odlučno odbilo da mu proda prenosni blaster. Kada se pozvao na pravo zajedničkog društvenog nasleđa, mrzovoljno su mu dali planove i specifikacije i rekli mu da je sam napravi. Pa, i hoće, čim

bude imao malo slobodnog vremena.

Sve ostalo je bilo u redu. Mek Kinon se pope u kabinu, dohvati dve kontrolne ručke i usmeri vrh kornjače prema stražarnici. Nisu na njega obraćali pažnju još otkako se brod beše spustio; i sada je samo želeo da mu otvore kapiju i da ga propuste.

Nekoliko vojnika bilo je okupljeno oko stražarnice. Prepoznavši jednog pitomca po srebrnoj traci koja mu je stajala postrance na kiltu, on odluči da se njemu obrati. "Spreman sam da pođem. Hoćete li, molim vas, da otvorite Kapiju?"

"U redu", odgovori mu oficir i okrenu se vojniku koji je nosio običan sivi kilt terenske redovske uniforme. "Dženkinse, reci kontroli da otvori - negde kod broja tri, reci im", dodade on, procenjujući dimenzije kornjače.

On se okrenu Mek Kinonu. "Dužnost mi je da vam saopštim da se možete vratiti u civilizaciju, čak i ovog časa, ukoliko pristanete da vas smeste u bolnicu i izleče vas od neuroza."

"Ne patim ja ni od kakvih neuroza!"

"Vrlo dobro. Ukoliko se predomislite, u bilo kom trenutku u budućnosti, dovoljno je da se vratite na mesto na kojem ste ušli. Tamo postoji alarmno zvonce kojim možete obavestiti čuvara da želite da se kapija otvori."

"Ne mogu ni da zamislim zbog čega bi mi to bilo potrebno."

Oficir sleže ramenima. "Možda ne možete... Ipak, sve vreme smeštamo odbegle u karantin. Da ja pišem pravila, bilo bi mnogo teže izići odatle." Zvonjava alarma iznenada ga prekinu. Vojnici blizu njega se predostrožno odmakoše, u trku vadeći blastere. Ružna cev jednog velikog blastera izviri sa krova stražarnice, usmerena ka Barijeri.

Oficir odgovori na pitanje koje se beše uobličilo na Mek Kinonovom licu. "Kontrola je spremna da otvori." On mahnu rukom prema zgradi, pa se ponovo obrati pridošlici. "Vozite pravo kroz središte otvora. Potrebno je dosta energije da se suzbije polje; ako dodirnete ivicu, moraćemo da vas skupljamo u komadićima."

Sitna, svetla tačka pojavi se na dnu Barijere, ispred mesta na kome su ga čekali, a onda se postepeno proširila u polukrug na crnoj praznini. Bila je sada dovoljno velika da kroz luk koji se beše stvorio Mek Kinon ugleda i pejsaž s druge strane. Željno je izvirivao.

Otvor je narastao dok ne postade širok sedam metara, a onda se zaustavi. Uokvirivao je prizor grubih goleti. Ugledavši krajolik, Mek Kinon se besno okrenu oficiru. "Prevarili su me!" uzviknu on. "To nije zemlja sposobna da izdržava čoveka."

"Ne budite nestrpljivi", odgovori ovaj. "Ima i dobre zemlje, tamo pozadi. Pored toga - ne morate ni da uđete. Ipak, ukoliko ste rešeni da idete - krenite!"

Mek Kinon pocrvene i povuče obe kontrole. Gusenice zagrizoše tle i kornjača se zatetura, uputivši se pravo ka Kapiji i u Izgnanstvo.

Našavši se nekoliko metara iza Kapije, on se obazre. Barijera se nadvijala nad njom, ničim ne pokazujući gde se nalazio otvor. Pored mesta kroz koje beše prošao nalazila se jedna metalna kabina, i on pretpostavi da se u njoj nalazi alarm koji oficir beše pomenuo, ali kako nije bio posebno zainteresovan on vrati pogled na vožnju.

Protežući se ispred njega i vijugajući između stenovitih brežuljaka, nalazio se nekakav put. Nije bio popločan, kao ni skoro popravljan, ali je imao lagan spust, pa je kornjača mogla da održava podnošljivu brzinu. Nastavio je njime, ne zato što mu se to dopadalo, već zato što je to bio jedini put koji je vodio iz okoliša očigledno neodgovarajućeg za njegove potrebe.

Putem nije nikog sreo. To mu je odgovaralo; nije imao želju da sretne druga ljudska bića dok ne otkrije poželjnu zemlju na kojoj se može nastaniti, i ne ograniči svoj posed. Međutim, brežuljci nisu bili lišeni života; nekoliko puta je krajičkom oka uočio sitne tamne prilike kako jure po kamenju, i povremeni par svetlih, okruglih očiju.

Nije mu isprva palo na pamet da bi mu ove pitome, male životinje koje trče u zaklon kada ga ugledaju, mogle poslužiti za ishranu - bio je jednostavno zadovoljan i usrećen njihovim prisustvom. A kada je slučajno pomislio da bi se mogle upotrebiti i kao hrana, ta mu je pomisao najpre bila odvratna - običaj ubijanja iz 'sporta' beše uveliko iščezao, i to davno pre njegovog rođenja; isto tako, budući da je razvoj jeftinih sintetičkih proteina u drugoj polovini prethodnog veka označio ekonomsku propast bavljenja odgajivanjem životinja za klanje, sumnjao je da je ikad u životu okusio životinjsko meso.

Ipak, kada je jednom razmislio o tome, činilo mu se sasvim logičnim. Očekivao je da živi od prirode; iako je pri ruci imao nešto hrane za blisku budućnost, bilo bi mudro sačuvati je uz pomoć onoga što mu

je priroda nudila. Potisnuo je, stoga, svoju estetsku gadljivost i etičke sumnje, i odlučio da prvom prilikom upuca jednu od tih malih životinja.

U skladu s tim, izvadio je pušku, napunio je i smestio da mu bude pri ruci. Uobičajenim sadizmom sudbine, divljači nije bilo na vidiku u narednih pola sata. I, upravo je prolazio preko malog prevoja od stenovitih izbočina, kada je ugledao svoju lovinu. Provirivala je i gledala ga iza male stene, sa pametnim ali neuznemirenim očima. On zaustavi kornjaču i pažljivo nanišani, naslonivši i umirivši pušku na bočnom delu kabine. Njegova žrtva mu pomože time što iskoči na otvoreno.

On povuče okidač, nenamerno stežući mišiće i za trenutak zažmurivši. Naravno, hitac je odleteo previsoko i udesno.

Međutim, tada je bio previše zauzet da to primeti; činilo mu se kao da čitav svet beše eksplodirao. Desno rame mu je utrnulo, usta su ga bolela kao da ga je neko udario posred njih, dok su mu uši odzvanjale na čudan i neprijatan način. Bio je gotovo iznenađen kada je ustanovio da je puška još netaknuta u njegovim rukama i očigledno neoštećena nezgodom.

Spustio ju je, iskobeljao se iz kola i pojurio do mesta gde se stvorenjce maločas nalazilo, ali od njega nije bilo ni traga. Pretražio je i bližu okolinu, ali ga svejedno nije pronašao. Zbunjen, vratio se svom vozilu, uveren da je puška na neki način neispravna i da bi je trebalo pažljivo ispitati pre nego što ponovo pokuša da puca iz nje.

Njegova malopredašnja meta, međutim, pažljivo je posmatrala njegove postupke sa osmatračnice na nekoliko metara razdaljine, do koje je odjurila na zvuk pucnja. Bila je podjednako zbunjena zvukom pucnja, isto tako nenaviknuta na vatrena oružja kao i sam Mek Kinon.

Pre nego što je ponovo pokrenuo kornjaču, Mek Kinon je morao da se postara za svoju gornju usnu, koja mu je bila naduvana, bolna i raskrvarena od duboke ogrebotine. To je samo uvećalo njegove sumnje da je puška neispravna. Nigde u avanturističkoj literaturi devetnaestog i dvadesetog veka, o kojoj je bio tako zavisn, nije naišao na upozorenje da, kada se puca iz puške dovoljno teške da zanese čoveka, nije dobro držati je u desnoj ruci, na taj način da ga desni palac i nokat udare po ustima.

Posuo je ranu antiseptikom i stavio na nju nekakvu gazu, i potom, donekle razočaran, nastavio svojim putem. Prolaz kojim je ušao među brda beše se u međuvremenu proširio, i brda su postala zelenija. Prošao je jedan oštar zavijutak na putu, a onda ugledao široku plodnu dolinu koja se prostirala pred njim. Protezala se u daljinu, sve dok joj se drugi kraj nije izgubio u toploj dnevnoj izmaglici.

Veliki deo doline bio je obrađen, i Mek Kinon je mogao razabrati ljudske naseobine. Nastavio je napred sa pomešanim osećanjima. Postojanje drugih ljudi značilo je manje teškog rada, ali, činilo se da da prisvajanje teritorije neće baš biti tako lako kao što je zamišljao. Ipak... Izgnanstvo je bilo veliko mesto.

Stigao je do mesta gde se put spuštao na dno doline, kada dva čoveka iskoračiše pred njega na put. Držali su nekakva oružja na gotovs. Jedan od njih mu se obrati:

"Stoj!"

Mek Kinon postupi kako su mu naložili, a onda im se, dok su mu se približavali, glasno obrati. "Šta želite?"

"Carina. Stani tamo pored kancelarije." Čovek mu pokaza na malu zgradu povučenu nekoliko metara od puta, koju Mek Kinon ne beše ranije uočio. Skrenuo je pogled sa nje na govornika, i osetio laganu, nerazumnu vrelinu kako mu se širi iz stomaka, čineći njegovo i ovako poremećeno rasuđivanje još manje razumnim.

"O čemu vi to kog vraga pričate?" prasnu on. "Sklonite se i pustite me da prođem."

Onaj koji ne beše ništa progovorio podiže svoje oružje i uperi ga u Mek Kinonove grudi, ali mu prvi zgrabi ruku i pomeri mu oružje ustranu. "Nemoj da upucaš glupana, Džo", dobaci mu on osorno. "Uvek si nervozan." Potom se ponovo obrati Mek Kinonu. "Opireš se zakonu. Hajde - požuri!"

"Zakonu?" Mek Kinon se sarkastino nasmeja i zgrabi pušku sa sedišta. Ali, nije mu ni dospela do ramena - čovek koji je sve vreme pričao opali, naizgled se ni ne potrudivši da nanišani. Mek Kinonu puška bi izbijena iz ruke i odlete u vazduh, pavši potom u jarak pored puta iza kornjače.

Čovek koji je ćutao sa mrzovoljnim je interesovanjem posmatrao let puške. "Lep hitac, Bleki", primeti on. "Nije ga ni dotakao."

"Oh, puka sreća", odbrusi drugi, ali se iskezi od zadovoljstva zbog komplimenta. "Mada mi je drago da ga nisam zakačio - ne moram da pišem izveštaj." Potom nastavi službenim tonom, ponovo se obraćajući Mek Kinonu, koji je sedeo zbunjen, trljajući svoje bolne ruke. "Pa, žestoki? Da li ćeš se lepo ponašati ili da dođemo da te pokupimo?"

Mek Kinon odustade. Odvezao je kornjaču na određeno mesto i pokunjeno čekao naređenja. "Izlazi i počni da istovaruješ", rekoše mu.

On poslušao, upravljajući se ovog puta po nagonu. Dok je istovarivao svoje dragocene stvari, čovek kome se drugi obraćao sa Bleki razdvajao je teret u dve hrpe, dok ih je Džo zapisivao na štampanom obrascu. Uskoro je primetio da Džo zapisuje samo predmete stavljene na prvu gomilu. Ovo je shvatio tek kada mu je Bleki rekao da vrati u kornjaču samo predmete sa te gomile, dok je, sam, počeo unositi dobra sa druge gomile u zgradu. Mek Kinon počeo da se buni...

Džo ga udari u usta, hladno i bez emocija. Mek Kinon se sruši, ali se ponovo diže, željan borbe. Bio ga je obuzeo takav slepi bes da bi napao i jurišajućeg nosoroga. Džo, međutim, pažljivo proceni njegov nalet i ponovo ga udari. Ovog puta Mek Kinon nije bio u stanju da odmah ustane.

Bleki priđe lavabou u jednom uglu kancelarije i ponovo iziđe sa mokrim peškirom i dobaci ga Mek Kinonu. "Obriši lice ovim, druškane, i vraćaj se u bagi. Moramo da krenemo."

Mek Kinon je imao na pretek vremena za razmišljanje dok je vozio Blekija u grad. Izuzev škrtog odgovora: 'Plenidbeni sud', na Mek Kinovo pitanje o odredištu, Bleki nije pričao - a ni Mek Kinon ga nije pritiskao, bez obzira koliko je žudeo za informacijama. Usta su ga bolela od kazne, glava ga je tištala i više nije dolazio u iskušenje da postupak ubrza nekom nepromišljenom pričom.

Očigledno, Izgnanstvo baš nije predstavljalo pograničnu anarhiju kakvu je očekivao. Postojala je, po svemu sudeći, nekakva uprava, ali ga ona nije podsećala ni na šta na šta je bio naviknut. Zamišljao je zemlju plemenitih, nezavisnih duhova koji su jedni drugima ostavljali najširu slobodu i međusobno se poštovali. Trebalo je da tu, naravno, bude zlikovaca, ali bi se sa njima postupalo po kratkom i,

verovatno, smrtonosnom zakonu čim bi pokazali svoje zle prirode. Mek Kinon je u sebi nosio snažno, iako podsvesno ubeđenje da pravda, na kraju, uvek izlazi kao pobednik.

Ustanovivši da postoji nekakva uprava, očekivao je da i ona sledi opštu shemu na kakvu beše naviknut tokom čitavog svog života - da je iskrena, savesna, srazmerno efikasna i obavezno pažljiva kada su u pitanju građanska prava i slobode. Bio je, naravno, svestan da uprave nisu uvek takve, ali njih nikad nije iskusio - pomisao mu je bila strana i neverovatna kao i kanibalizam ili trgovina robljem.

Da je zastao da o tome razmisli, možda bi shvatio da radnici u javnim službama u Izgnanstvu nikada nisu bili psihološki proveravani da bi se ustanovilo da li su, po svom temperamentu, pogodni za obavljanje predviđenih dužnosti; i pošto se svaki stanovnik Izgnanstva - baš kao i on - nalazio tu zbog nekog prekršaja osnovnog pravila ponašanja i, potom, odbijanja odgovarajućeg tretmana, bio bi logičan zaključak da će većina među njima biti nastrana i nepravedna.

Svoje nade vezivao je za činjenicu da idu na sud. Sve što je tražio bila je prilika da sudiji ispriča svoju priču.

U svetlosti njegovog odbacivanja svih veza s organizovanom vlašću njegova je zavisnost o sudskoj proceduri mogla izgledati čudna; međutim, iako je mogao da vladu odbaci na rečima, nije se mogao otarasiti celoživotnog prilagođavanja okolini. Mogao je da proklinje sud koji ga beše ponizio osuđujući ga na Dve Alternative, ali je, ipak, od sudova očekivao da sprovede pravdu. Mogao je opstajati na svojoj gruboj nezavisnosti, ali je ipak od osoba sa kojima se sreće očekivao da se ponašaju u skladu sa Zavetom - sa drugačijima se nikada ne beše ni susreo. Nije mogao da odbaci svoju prošlost, kao što nije mogao da odbaci ni svoje telo.

Ali, on to još nije znao.

Mek Kinon nije ustao kada je sudija ušao u sudnicu. Sudski službenici ga brzo ispraviše, ali ne pre nego što je izazvao mrštenje sa klupe. Sudijina pojava i ponašanje nisu bili ohrabrujući. Bio je to dobro uhranjen čovek, stamene građe, čiji je sadistički karakter bio očigledan u crtama lica i držanju. Sačekali su dok se sa svom strogošću pozabavio sa nekoliko lakših prekršaja. Dok je slušao, Mek Kinonu je sve to izgledalo skoro protivzakonito.

Svejedno, osetio je olakšanje kada je prozvano njegovo ime. Iskoračio je i počeo smesta da kazuje svoju priču. Sudijin čekić ga, međutim, prekide.

"O čemu se ovde radi?" upita sudija, namrštenog lica. "Pijanstvu i izazivanju nereda, očigledno. Obuzdaću ja tu raspojasanost među mladima, pa makar to izvuklo i poslednji gram snage iz mog tela!" On se okrenu ka službeniku. "Neki raniji prekršaji?"

Službenik mu nešto prošapta na uho, i sudija uputi Mek Kinonu pogled pomešane ljutnje i sumnje, a onda naloži stražaru na carini da pristupi. Bleki je ispričao jasnu, neokolišnu priču sa lakoćom čoveka naviklog da svedoči. Mek Kinonov slučaj pri tom je definisao kao suprotstavljanje oficiru u vršenju dužnosti, i podneo na uvid inventar koji njegov kolega beše pripremio - ali nije pomenuo veliku količinu dobara koja je bila izdvojena pre pravljenja spiska.

Sudija se okrenu Mek Kinonu. "Imate li da nešto kažete u svoju odbranu?"

"Svakako da imam, doktore", poče on žurno. "Nema reči..."

Bang! Čekić ga prekide. Sudski službenik brzo priđe Mek Kinonu, u pokušaju da mu objasni pravila obraćanja sudu. Objašnjenje ga je zbunilo. Po njegovom iskustvu, 'sudija' je prirodno označavao lekara - psihijatra specijalizovanog za socijalne probleme. Isto tako, nikada ne beše čuo ni za neke posebne načine govora u sudnici. Ipak, prilagodio je svoj jezik, kako mu beše naloženo.

"Neka mi bude dozvoljeno da se obratim časnom sudu... Ovaj čovek laže. On i njegov sadrug napali su me i opljačkali. Jednostavno sam..."

"Šverceri uvek misle da ih pljačkaju, kada ih carinici uhvate", zareža sudija. "Da li poričete da ste pokušali da se opirete pregledu?"

"Ne, poštovani sudijo, ali..."

"To je dovoljno. Kazna od pedeset procenata pridodaje se standardnoj kazni. Plaććete službeniku."

"Ali, poštovani sudijo, ne mogu..."

"Zar ne možete da platite?"

"Nemam novaca. Imam samo svoje stvari."

"Pa?" Sudija se okrenu ka službeniku. "Normalna osuda. Skloni njegove stvari. Deset dana pritvora zbog skitanja. Zajednica ne može ovim useljeničkim propalicama dopustiti da tumaraju unaokolo

i napadaju poslušne građane. Sledeći slučaj!"

Odvukli su ga napolje. Tek je zvuk ključa u zamandaljenim vratima iza njega učinio da shvati svoju sudbinu.

"Zdravo, druškane, kakvo je vreme napolju?" Zatvorska ćelija već je imala jednog stanovnika - malog, naboranog čoveka koji podiže pogled sa partije pasijansa da pozdravi Mek Kinona. Sedeo je objahavši klupu na kojoj beše rasprostro karte, posmatrajući pridošlicu bezbrižnim, svetlim, sitnim očima.

"Napolju je vedro, ali je u sudnici strašno oblačno", odgovori MekKinon, pokušavajući da prihvati isti šeretski ton, ali ne uspevajući posebno u tome. Usta su ga bolela, naružujući mu osmeh.

Čovečuljak prebaci nogu preko klupe i približi mu se lakim, tihim korakom. "Čuj, druškane, mora da si to zaradio u mašini", primeti on, pregledajući Mek Kinonova usta. "Da li te bole?"

"Đavolski", priznade MekKinon.

"Moraćemo da učinimo nešto po tom pitanju." On priđe vratima ćelije i zalupa. "Hej! Lefti! Kuća gori! Brzo!"

Čuvar se došeta i stade s druge strane vrata. "Šta hoćeš, Fejderu?" upita on bezosećajno.

"Moj stari školski drugar udaren je zavrskom u lice i bol je nepodnošljiv. Evo ti prilike da izgadiš stvari sa Nebesima - ukoliko odjuriš do ambulante, zgrabiš gazu i oko pet grama neoanodina."

Čuvarev izraz nije bio ohrabrujući. Zatvorenik je izgledao razočaran. "Ali, Lefti", reče on, "mislio sam da ćeš skočiti na priliku da učiniš neko dobro delo." Sačekavši nekoliko trenutaka, on dodade: "Da ti nešto kažem... Učini mi to, a ja ću ti pokazati kako da rešiš onu zagonetku 'Koliko je En stara?' Je l' važi?"

"Najpre mi pokaži."

"Bilo bi predugo. Napisaću ti i dati ti kasnije."

Kada se čuvar vrati, Mek Kinonov sadrug u ćeliji previ svom novom cimeru rane sa nežnom spretnošću, sve vreme pričajući. "Zovu me Fejder Medži. A kako se, ortak, ti zoveš?"

"Dejvid Mek Kinon. Izvini, ali nisam baš dobro čuo tvoje ime."

"Fejder. Ipak", objasni on sa osmehom, "to nije ime koje mi je majka dala. Više mu dođe kao profesionalna počast mojoj tihoj i nenapadnoj prirodi." Mek Kinon je izgledao zbunjen. "Profesionalna počast? A čime se ti baviš?"

Medži složi bolan izraz lica. "Ali, Dejve", odgovori on, "ja tebe to nisam pitao. Ipak", nastavi on, "verovatno istim onim čime i ti - samoodržanjem."

Medži je bio strpljiv slušalac, i Mek Kinon pozdravi priliku da nekom ispriča svoje nevolje. Ispričao je priču kako je radije odlučio da dođe u Izgnanstvo nego da se povinuje odlukama suda, i kako su ga, tek što je prispeo, opljačkali i odvukli na sud. Medži s razumevanjem klimnu glavom. "Nisam iznenađen", reče on. "Čovek mora biti u srcu razbojnik, ili ne bi bio carinik."

"Ali, šta će se desiti sa mojim stvarima?"

"Prodaće ih na aukciji, da bi im se isplatio posao."

"Pitam se koliko će ostati za mene."

Medži ga polgeda. "Ostati? Neće ništa ostati. Verovatno ćeš još morati da platiš i sudske troškove."

"A? A šta je to?"

"Radi se o uredbi po kojoj osuđeni plaća za izvršavanje presude", objasni Medži kratko. "To znači da ćeš, kada ti istekne tvojih deset dana, još uvek biti u dugu prema sudu. Potom ti, dečko moj, sledi prinudni rad - otplaćivaćeš dug dolar po danu."

"Fejderu... Zavitlavaš me."

"Sačekaj, pa ćeš videti. Ima još dosta toga da naučiš, Dejve."

Izgnanstvo je bilo znatno složenije mesto, čak i od onoga što Mek Kinon beše do tog trenutka iskusio. Medži mu je objasnio da, u stvari, postoje tri vlasti, nezavisne jedne od drugih. Zatvor u kome su zatvorenici bili smešteni nalazio se u takozvanoj Novoj Americi. Ona je imala demokratski oblik uređenja, ali postupak čija je žrtva i sam bio predstavljao je tipičan način njenog funkcionisanja.

"Ovo mesto je, ipak, pravi raj u poređenju sa Slobodnom Državom", nastavi Medži. "Bio sam tamo..." U Slobodnoj Državi vladala je prava pravcata diktatura; glavni čovek vladajuće klike nosio je titulu Osloboditelja. Njihov moto glasio je 'Dužnost i Poslušnost', i red se održavao sa strogošću koja nije ostavljala mesta ni za kakvu slobodu mišljenja. Vladina filosofija imala je koren u starim funkcionalističkim doktrinama. Država se smatrala jedinstvenim organizmom - sa jednom glavom, jednim mozgom i jednim jedinim ciljem. Sve što nije bilo prinudno bilo je zabranjeno. "Časna reč", tvrdio je Medži, "ne možeš tamo ni u krevet da odeš a da među čaršavima ne nađeš

neko iz te njihove proklete tajne policije.

Ali, čak i to", dodade on, "predstavlja lakše mesto za život nego život s Anđelima."

"Anđelima?"

"Naravno. Još ih imamo. Mora da je bilo dve ili tri hiljade zadržanih, koji su posle Revolucije odabrali da odu u Izgnanstvo - to, valjda, znaš. U brdima na severu još postoji njihova kolonija, sa sve Ovploćenim Prorokom i njihovim ceremonijama. Nisu to loši ljudi, ali su spremni da te oslobode grehova - čak i ako te pri tom ukokaju."

Sve tri države imale su jednu zanimljivu zajedničku crtu - svaka je tvrdila da je jedina prava vlada čitavih Sjedinjenih Država, i svaka je iščekivala neki budući dan kada će povratiti 'neiskupljene' delove - to jest, one van Izgnanstva. Za Anđele, to je bio događaj koji će se odigrati kada se Prvi Prorok vrati na zemlju i ponovo im se stavi na čelo. U Novoj Americi bilo je to nešto tek malo više od predizbornog obećanja, koje je, kada se izbori završe, istog časa bivalo zaboravljeno.

Međutim, u Slobodnoj Državi bila je to utvrđena politika.

U saglasju sa postavljenim ciljem, između Slobodne Države i Nove Amerike beše došlo do niza ratova. 'Osloboditelj' je, sasvim logično, smatrao da je i Nova Amerika neiskupljena teritorija, i da je neophodno dovesti je pod vlast Slobodne Države, pre nego što bi se prednosti njene kulture mogle izliti i preko njenih granica.

Medžijeve reči do kraja su razorile Mek Kinonove snove o nalaženju anarhističke utopije unutar Barijere; pa ipak, nije mogao dopustiti da mu omiljena iluzija skonča bez ikakvog protesta. "Ali, Fejderu", bio je uporan, "zar ne postoji neko mesto gde čovek može sam mirno živeti, bez svih tih nepodnošljivih uplitanja sa strane?"

"Ne postoji..." odgovori Fejder. "Ne... Osim ukoliko pođeš u brda i sakriješ se. Onda bi ti bilo dobro, dok god se držiš podalje od Anđela. Ali, bilo bi to prilično tegobno, živeti samo od zemlje. Nekad probao?"

"Nisam... Ne baš... Ali, čitao sam sve klasike: Zejna Greja, Emersona Houa i ostale."

"Pa... možda bi i mogao uspeti. Ipak, ukoliko stvarno želiš da budeš pustinjač, bolje ti je da to probaš Napolju, gde nema toliko prepreka."

"Ne!" Mek Kinonova kičma se odmah uspravi. "Ne, nikad to neću to

učiniti. Nikad se neću podvrći psihološkoj reorijentaciji, samo da bih dobio priliku da budem sam. Da se mogu vratiti tamo gde sam bio pre nekoliko meseci, pre nego što su me uhapsili, možda bi bilo u redu da odem u Rokije, ili da negde potražim neku napuštenu farmu... Ali sa tom dijagnozom pred nosom... pošto mi je saopšteno da nisam pogodan za ljudsko društvo dok mi ne prekroje osećanja tako da se uklape u male, precizne sheme, ne, to ne bih mogao. Ne, ukoliko bi to značilo odlazak u sanatorijum..."

"Shvatam", složi se Fejder, klimajući glavom, "hoćeš da budeš u Izgnanstvu, ali ne želiš da te Barijera odseče od ostatka sveta."

"Ne, to baš nije pošteno... Pa, možda, na neki način. Čuj, ne misliš valjda i ti da sam nepogodan za međuljudske kontakte, a?"

"Meni izgledaš pristojno", stade ga uveravati ga Medži, osmehujući se, "ali i ja sam, sećaš se, u Izgnanstvu... Možda ja nisam merodavan."

"Ne pričaš kao da ti se dopada ovde. Zbog čega si onda dolazio?"

Medži učtivo podiže prst u znak ućutkavanja. "Pst! Pst! To je jedno od pitanja koje nikad ne smeš postaviti nekom čoveku ovde. Moraš pretpostaviti da je došao zato što je znao da je sve ovde divno."

"Ipak... Izgleda da ti se ne dopada."

"Nisam to rekao. Dopada mi se; ima ukusa. Sitne nepogodnosti Izgnanstva izvor su, čak, nedužnog veselja. Ipak, svaki put kada ovde postane prevruće, uvek se mogu vratiti kroz Kapiju i odmoriti se malo u mirnoj, finoj bolnici, dok se stvari ne smire."

Mek Kinon je ponovo bio zbunjen. "Postane prevruće? Da li i ovde vreme ume da bude pretoplo?"

"A? Oh, nisam mislio na kontrolu vremena - nema toga ovde, osim onoga što dopre odonud spolja. Samo sam upotrebio stari izraz."

"Šta on znači?"

Medži se nasmeši sam sebi. "Otkrićeš."

Posle večere - hleb, gulaš u metalnom tanjiru, mala jabuka - Medži je uputio Mek Kinona u misterije kribidža. Na sreću, Mek Kinon nije imao gotovine za kockanje. Ubrzo Medži spusti karte, a da ih nije ni promešao. "Dejve", upita on, "da li uživaš u gostoprimstvu koje ti nudi ova ustanova?"

"Ne baš... Zašto?"

"Predlažem ti da se odjavimo."

"Dobra ideja, ali kako?"

"Upravo sam o tome i razmišljao. Misliš li da bi tvoja izubijana glava mogla da primi još jedan udarac, ukoliko je to u pravu svrhu?"

Mek Kinon pažljivo opipa svoje lice. "Pa, pretpostavljam - ukoliko je zaista neophodno. Ionako ne mogu da me mnogo više povrede."

"Prava mamina dika! A sada me slušaj... Ovaj čuvar, Lefti, pored toga što baš nije bistar, veoma je osetljiv na svoj izgled. Kada isključe svetla, ti..."

"Puštajte me odavde! Puštajte me odavde!" Mek Kinon je udarao po rešetkama i vrištao. Međutim, ne stiže nikakav odgovor. Ponovio je potom predstavu, histeričnim falsetom, i Lefti se pojavi, gundajući sve vreme, da ustanovi šta je u pitanju.

"Koji te to đavo grize?" upita on, provirujući kroz rešetke.

Mek Kinon iznenada promeni ton u moljakanje začinjeno suzama.

"Oh, Lefti, molim te, pusti me odavde. Molim te! Ne mogu da podnesem mrak. Ovde je mračno - molim te, nemoj me ostaviti ovde samog." I on se, ridajući, baci na rešetke.

Čuvar ga prokune. "Još jedan šonja. Čuj... Umukni i smesta odlazi na spavanje, ili ću ući tu unutra i dati ti nešto zbog čega ćeš stvarno zacviliti!" I on se okrenu da pođe.

Istog časa, Mek Kinon se prebaci u zajedljiv, nepredvidljiv besneuračunljivih. "Ti veliki, ružni majmune! Pacoliki idiote! Odakle ti taj nos?"

Lefti se okrenu nazad, sa besom na licu, i zausti da nešto kaže, ali ga Mek Kinon prekide. "Bu! Bu! Bu!" bulazio je, kao neki nevaljali dečkić. "Leftijevu mamu je uplašila žaba-krastača..."

Čuvar zamahnu prema mestu gde je Mek Kinonovo lice stajalo između rešetaka na vratima, ali se ovaj istog časa izmače i posegnu za njim. Pošto ni u šta nije udario, čuvar izgubi ravnotežu i ruka mu skliznu duboko između rešetaka. Mek Kinonovi prsti istog trena mu skliznuše duž ruke i čvrsto zahvatiše Leftijev zglob.

Potom se baci unazad, vukući čuvara sa sobom, sve dok se Lefti nije našao zaglavljen na spoljnoj strani zamandaljenih vrata, sa jednom rukom unutra, za čiji se zglob Mek Kinon držao kao da je zavaren.

Povik koji se beše začeo u Leftijevom grlu ne uspe da se obznani;

Medži je već bio stupio u akciju, i njegove tanke ruke progizale su kroz rešetke i učvrstile se na čuvarevom mesnatom vratu. Lefti trgnu rukom i skoro se otrže, ali Mek Kinon prebaci težinu na desno i snažno i bolno mu uvrnu ruku.

Mek Kinonu je izgledalo da su ovako ostali, kao neke groteskne statue, beskonačno dugo. Puls mu je tukao u ušima, i on se u magnovenju uplaši da ga i ostali mogu čuti i priteći u pomoć Leftiju. Medži konačno progovori:

"Dovoljno je", prošapta on. "Prođi mu kroz džepove."

Izveo je to krajnje nespreno, jer su mu ruke bile krute i uzdrhtale od napora, a bilo je i više nego nezgodno raditi između rešetaka. Ipak, ključevi su bili tu, u poslednjem džepu koji je pretražio. On ih dodade Medžiju, koji pusti čuvara da sklizne na pod i prihvati ključeve.

Medži je sve izveo zadivljujućom brzinom i vrata se otvoriše uz razdražujuću škripu. Dejv prekorači Leftijevo telo, ali Medži kleče, skinu pendrek sa čuvarevog pojasa i udari ga njime iza uveta. Mek Kinon zastade.

"Jesi li ga ubio?" upita on.

"Zaboga, nisam", odgovori Medži, "Lefti mi je prijatelj. Hajdemo."

Požurili su niz polumračni hodnik između ćelija do vrata koja su vodila u kancelarije administracije - njihov jedini izlaz. Lefti ih nepažljivo beše ostavio odškrinuta, i svetlo je sijalo kroz pukotinu; međutim, dok su im se tiho približavali, s one strane vrata začuše se neki teški koraci. Dejv žurno potraži zaklon, ali sve što je mogao da uradi bilo je da se uvuče u ugao što su ga stvarale ćelije i zid. On potraži pogledom Medžija, ali ovaj beše nestao.

Vrata se otvoriše; jedan čovek prođe kroz njih, zastade i pogleda oko sebe. Mek Kinon vide da čovek nosi crno svetlo i ono što ide pride - rektifikujuće naočare - i namah shvati da mu tmina ne predstavlja nikakvu zaštitu. Crno svetlo se okrenu prema njemu, i on se spremi da skoči...

Čuo je samo jedno tupo klank! i čuvar uzdahnu, blago se zanese, i potom sruči na pod kao vreća. Medži je stajao nad njim, izdigavši se na prste, pregledajući svoj učinak i sve vreme milujući efikasni deo pendreka koga je držao stegnutog u svojoj levoj ruci.

"Biće dovoljno", zaključio on. "Idemo, Dejvi?"

On skliznu kroz vrata ni ne čekajući odgovor, i Mek Kinon krenu

odmah za njim. Osvetljeni hodnik zavijao je udesno i završavao se velikim dvostrukim vratima ka ulici. Na levom zidu, blizu izlaza na ulicu, vrata još jedne, manje kancelarije stajala su otvorena.

Madži privuče Mek Kinona sebi. "Sada je lako", prošapta mu on. "Unutra ne bi trebalo da bude nikoga osim dežurnog. Proći ćemo pored njega, pa kroz vrata i u ozon..." Dao je potom znak Dejvu da se drži iza njega, a onda se tiho prišunjao do vrata kancelarije. Pošto je izvukao malo ogledalo iz džepa za svojim pojasom, legao je na pod, stavio glavu blizu vrata i pažljivo promolio malo ogledalce desetak centimetara ispred vrata. Očigledno je bio zadovoljan informacijom koju mu je njegov improvizovani periskop saopštio, jer se podigao na kolena i okrenuo glavu tako da Mek Kinon može videti reči koje su njegove tihe usne oblikovale. U redu je, reče on nemo, tu je samo...

Ali, istog časa, stotinu kilograma uniformisane nemeze sruči se na njegova ramena. Alarm se oglasi hodnikom. Medži pade na tle i stade se koprcati, ali, zatečen nespreman, bio je nadjačan. Ipak, uspeo je da otrgne glavu i uzvikne: "Beži, mali!"

Mek Kinon je odnekud mogao čuti zvuk stopala u trku, ali ništa nije video osim dveju razmahanih prilika ispred sebe. Protresao je glavu i ramena kao ošamućena životinja, a onda šutnuo većeg od dvojice boraca u lice. Čovek vrisnu i pusti svoju žrtvu. Mek Kinon zradi svog manjeg sadruga za kragnu i nekako ga podiže na noge.

Medžijeve oči su još bile vesele. "Dobro izvedeno, momče", primeti on odsečnim suglasnicima dok su jurili kroz ulična vrata "ali, to baš nije bio kriket! Gde si naučio La Savate?"

Mek Kinon nije imao vremena da odgovori, budući krajnje zauzet da drži korak sa Medžijevim krivudavim, brzim trkom. Prešli su preko ulice, zatim skliznuli niz sokak i zamakli između dveju zgrada.

Naredni minuti, ili sati, predstavljali su za Mek Kinona pravu zbrku. Kasnije se prisećao puzanja po vrhu krova i dočekivanja u čučanj u nekom unutrašnjem dvorištu, ali se nije mogao setiti kako su dospeli na krov. Takođe se sećao da je neodredljivo dugo vremena proveo sam, stešnjen u najneprijatnijem kontejneru, i svog užasa kada su se nečiji koraci približili kontejneru i svetlo obasjalo pukotinu.

Galama i bat trčećih koraka odmah zatim naveli su ga da zaključa da je Fejder uspeo da odvuče poteru dalje od njega. Međutim, kada se

Fejder konačno vratio i otvorio poklopac, Mek Kinon ga je skoro udavio pre nego što ga je prepoznao.

Pošto su se otresli potere, Medži ga stade voditi kroz grad, pokazujući podrobno poznavanje zabačenih uličica i prečica i pravu genijalnost za puno iskorišćavanje zaklona. Stigli su najzad i do predgrađa, u oronuloj četvrti, daleko od gradskog centra. Medži se zaustavi. "Mislim da je ovo kraj linije, mali", reče on Dejvu. "Ako nastaviš ovom ulicom, ubrzo ćeš stići u prirodu. To si želeo, zar ne?" "Pa, valjda", odgovori Mek Kinon nespokojno i pogleda niz ulicu. Potom se okrenu da nešto kaže Medžiju, ali ovoga više nije bilo. Bio je iščezao nekud između senki. Više od njega nije bilo ni traga ni glasa.

Mek Kinon teška srca pođe naznačenim smerom. Nije bilo nikakvog razloga da očekuje od Medžija da ostane sa njim; usluga koju mu je Dejv učinio srećnim udarcem bila je već izravnata - pa ipak, bio je izgubio jedino prijateljsko stvorenje koje je sreo na ovom čudnom mestu. Osećao se usamljenim i potištenim.

Nastavio je dalje, držeći se senki i pažljivo gledajući da nema neke prilike koja bi mogla biti policajac. Prešao je tako nekoliko stotina metara, i već je počinjao da se misli koliko ima do prirode, kada se na smrt uplaši od siktaja iz jednog mračnog ulaza.

Učinio je sve što je mogao da potisne paniku koja ga beše obuzela, govoreći sebi da policajci ne siku - kada se senka odvoji od crnila i dodirnu ga po ruci.

"Dejve", reče tiho senka.

Mek Kinona prože gotovo dečje osećanje olakšanja i ustreptalosti.

"Fejderu!"

"Predomislio sam se, Dejvi. Žandarmi bi te strpali u ćorku pre jutra. Ne znaš cake... pa sam se vratio."

Dejv je bio i zadovoljan i pokunjen. "Do đavola, Fejderu", usprotivi se on, "ne treba da brineš o meni. Snaći ću se."

Medži mu grubo protrese ruku. "Ne budi tako dobar. Kakav si zelen, počećeš da tupiš o svojim građanskim pravima, ili nečem sličnom, pa ćeš ponovo dobiti po gubici... A sada, čuj", nastavi on. "Odvešću te do nekih svojih prijatelja, koji će te sakriti dok se ne naučiš ovdašnjim fazonima. Međutim, oni su na pogrešnoj strani zakona, shvataš? Moraćeš da istovremeno izigravaš sva tri sveta majmuna -

ne vidiš ništa loše, ne čuješ ništa loše, ne kažeš ništa loše. Misliš li da možeš da to izvedeš?"

"Da, ali..."

"Bez 'ali'. Polazi!"

Ulaz se nalazio na zadnjoj strani starog skladišta. Stepenice su vodile nadole u pomalo poplavljenju jamu. Iz ove široke prostorije - smrdljive od nakupljenog otpada - vrata su vodila ka zadnjem zidu zgrade. Medži pokuca lagano, ali znakovito, pa sačeka i oslušnu. Potom, ubrzo, prošapta: "Pssst! Fejder ovde."

Vrata se brzo otvoriše i Medžija istog časa obujmiše dve velike, debele ruke. Pošto su ga podigle sa tla, njihova vlasnica ga glasno poljubi u obraz. "Fejderu!" uzviknu žena, "jesi li u redu, momče? Nedostajao si nam."

"Ovo ti baš nije prigodna dobrodošlica, Mama", odgovori on kada se ponovo našao na zemlji, "ali, želim da upoznaš mog prijatelja. Mama Džonston, ovo je Dejvid Mek Kinon."

"Mogu li da nekako pomognem?" upita Dejvid s automatskom formalnošću, ali oči Mame Džonston se suziše od trenutne sumnje.

"Je li vrbovan?" prasnu ona.

"Nije, Mama, tek je stigao - ali ja garantujem za njega. U bekstvu je i doveo sam ga ovamo da se ohladi."

Pod njegovim slatkoubedljivim glasom, ona malo popusti. "Pa..."

Medži je uštinu za obraz. "Dobra devojka! Kada ćeš se udati za mene?"

Ona mu ukloni ruku. "I da sam četrdeset godina mlađa od tebe, ne bih se udala za takvu propalicu! Pa, uđi, onda", dodade ona obraćajući se Mek Kinonu, "ako si već Fejderov prijatelj - premda ti to ne služi na čast!" Ona se brzo zagega ispred njega, niz stepenice, vičući nekom da otvori vrata pri dnu.

Soba je bila slabašno osvetljena i sav nameštaj činili su jedan dugačak sto i nekoliko stolica, na kojima je sedelo desetak ljudi, pijući i razgovarajući. To Mek Kinona podseti na fotografije engleskih pabova, koje je viđao u danima pre Pada.

Medži bi pozdravljen salvom srdačnih pozdrava. "Fejderu!" "Pa to je mališa glavom!" "Kako si uspeo ovog puta, Fejderu? Ispuzao kroz kanalizaciju?" "Daj još jednu turu Mama, Fejder se vratio!"

Fejder prihvati ovacije podignutim rukama i povikom grupnog

pozdrava, a onda se okrenu Mek Kinonu. "Narode", reče on, presecajući zbrku svojim glasom, "želim da upoznate Dejva - najboljeg ortaka koji je ikad šutnuo čuvara u pravom trenutku. Da nije bilo Dejva, ja danas ne bih bio ovde."

Dejv se potom našao postavljen na mesto između dvojice muškaraca i kriglom piva koju mu u ruke beše tutnula jedna ne baš neprivlačna mlada žena. On počeo da joj zahvaljuje, ali ona odjuri da pomogne Mami Džonston da se pobrine za nagli priliv narudžbi. Preko puta njega sedeo je jedan prilično mrzovoljan mladić, koji baš nije najrevnosnije učestvovao u pozdravljanju Medžija. Pogledao je Mek Kinona sa bezizražajnim licem, izuzimajući učestali tik zbog kojeg mu je desno oko grčevito žmirkalo svakih nekoliko sekundi.

"Čime se ti baviš?" upita ga on.

"Ostavi ga na miru, Alek", ubaci se Medži hitro, ali prijateljskim tonom. "Tek je stigao; rekao sam ti to. Ali, u redu je", nastavi on, podižući glas da bi ga i ostali čuli. "Ovde je manje od dvadeset četiri časa, ali već je stigao da pobegne iz zatvora, da prebije dvojicu carinika i odbrusi pravo u lice starom sudiji Flajšekeru. Kako vam se to čini za samo jedan naporan dan?"

Dejv postade središte odobravajućeg interesovanja, ali momak sa tikom ostade uporan. "Sve je to zaista lepo, ali samo sam mu postavio jedno pošteno pitanje: Čime se bavi? Ako radi isto ono što i ja, neću to dozvoliti - ionako nas je već previše."

"U tom tvom prljavom poslu uvek je gužva, ali on se ne bavi time. Zaboravi na njegovu struku."

"Zbog čega ga ne pustiš da odgovori sam za sebe", suprotstavi mu se Alek sumnjičavo. Bio se malo odigao od stolice. "Ne verujem da je vrbovan..."

Ispostavilo se da Medži upravo čisti nokte vrhom tankog noža. "Vraćaj svoj nos u čašu, Alek", dobaci mu on vedrim tonom, ne podižući pogled, "ili ću ti ga odseći i staviti tamo!"

Mladić s tikom je nešto nervozno prevrtao po rukama. Medži to kao da nije primećivao, ali ipak reče: "Ako misliš da si u stanju da upotrebiš vibrator na meni brže nego što ja upotrebljavam čelik, samo napred - biće to zanimljiv eksperiment."

Čovek koji je stajao naspram njega nesigurno zastade nekoliko trenutaka, dok mu je sve vreme na licu igrao tik. Mama Džonston mu

pride od pozadi i spusti ga povlačeći ga za ramena, govoreći: "Momci! Momci! Je'l se tako ponaša? I to još pred gostom! Fejderu, skloni tog žaboubicu - stidim te se."

Nož mu smesta nestade iz ruku. "U pravu si, Mama, kao i uvek", nasmeši se on. "Zamoli Moli da mi ponovo napuni čašu."

Stariji čovek koji je sedeo sa Mek Kinonove desne strane pratio je sve ovo sa alkoholičarskom nesigurnošću. Izgleda, ipak, da beše shvatio bar deo onoga što se dešavalo, budući da je sada posmatrao Dejva svojim kataraktnim očima. "Dečko, jesi li vrbovan kao probisvet?" upita on. Njegov slatkotruli zadah dopre do Mek Kinona dok se starac naginjao prema njemu i naglašavao svoje pitanje drhtećim, naduvenim prstom.

Dejv potraži pogledom od Medžija pomoć i objašnjenje, i ovaj odgovori umesto njega. "Ne, nije... Mama Džonston znala je to kada ga je pustila ovamo. Ovde je radi utočišta - kao što naši običaji dopuštaju!"

Nelagodni žamor prođe sobom. Moli zastade u svom posluživanju i poče da sluša. Međutim, starac je izgledao zadovoljan. "Istina... istina", složi se on, i gucnu još malo svog pića, "utočište može biti pruženo ako je potrebno, ako..." Reči mu se izgubiše u mrmljanju.

Nervozna napetost popusti. Većina prisutnih bila je podsvesno zadovoljna da prati starčevo vođstvo, i da njegovu ljubopitljivost opravda neophodnošću. Medži se okrenu prema Dejvu. "Mislio sam da te ono što ne znaš ne može povrediti - kao ni nas - ali stvar je sada izbila na videlo."

"Šta je stari mislio da kaže?"

"Dedica je samo pitao da li si vrbovan kao probisvet - da li si, ili nisi, član drevnog i časnog bratstva lopova, secikesa i džeparoša!"

Medži se zagleda u Dejvovo lice sa izrazom sardoničnog humora. Dejv nesigurno pređe pogledom sa Medžija na ostale, vide ih kako razmenjuju poglede, i upita se kakav se odgovor očekuje od njega. Alek prekinu tišinu. "Pa", proreža on, "šta čekate? Nastavite i postavite mu pitanje - ili prijatelji velikog Fejdera mogu besplatno da koriste ovaj klub?"

"Mislim, Alek, da sam ti rekao da ućutiš", ponovi Fejder bezbojnim glasom. "Pored toga - preskačeš uslov. Svi prisutni drugovi moraju najpre da odluče da li će uopšte postaviti pitanje."

Tihi, omaleni čovek sa hronično zabrinutim izrazom lica mu odgovori. "Mislim, Fejderu, da to baš nije po pravilima. Da je sam došao, ili pao u naše ruke - u tom slučaju, da. Ali, ti si ga ovamo doveo. Mislim da govorim u ime svih kada kažem da bi trebalo da odgovori na moje pitanje. Ako niko nema ništa protiv, sam ću ga pitati." On pusti da protekne malo vremena. Niko se ne oglasi. "Vrlo dobro, onda... Dejve, video si previše i čuo si previše. Hoćeš li nas sada napustiti - ili ćeš ostati i položiti zakletvu gilde? Moram te, međutim, upozoriti da si, kada si jednom vrbovan - vrbovan za čitav život, i da postoji samo jedna kazna za izdaju probisveta."

Pri tom, on pređe palcem preko vrata u vekovima starom smrtonosnom gestu. Dedita načini prigodan zvučni efekat, uvlačeći vazduh kroz stisnute usne i zakikotavši se.

Dejv pogleda oko sebe. Medžijevo lice nije mu pružalo nikakvu podršku. "Na šta to moram da se zakunem?" upita on.

Na spoljašnjim vratima, međutim, tog časa se oglasi kucanje, i razgovor bi naglo priveden kraju. Začu se povik, prigušen sa dvojica zatvorenih vrata i stepeništem. "Otvorite, tamo dole!" Medži se hitro podiže na noge i pozva Dejva.

"To je zbog nas, mališa", reče on. "Haj'mo."

On priđe rasklimatanom, staromodnom radio-gramofonu koji je stajao pokraj zida, poseže ispod njega i za trenutak stade nešto tražiti, a onda povuče jednu njegovu stranu. Dejv uoči da mehanizam beše lukavo prepravljen, tako da se čovek mogao uvući u njega. Medži ga ugura unutra, zatvori otvor i ostavi ga tamo.

Lice mu je bilo priljubljeno uz rupičastu rešetku koja je trebalo da prekriva zvučnik. Moli ukloni dve dodatne čaše sa stola i prosu jedno od pića na sto, da izbriše prstenaste tragove koje njihove čaše behu ostavile.

Mek Kinon uoči Fejdera kako se zavlači pod sto i nešto traži sa njegove donje strane. Trenutak potom, više ga nije bilo. Očigledno se, na neki način, pričvrstio za donju stranu stola.

Mama Džonston napravi veliku predstavu od otvaranja. Prva vrata je otvorila smesta, bez veće buke. Potom se polako odgeguca uz stepenice, zaustavljajući se, zadihana, i glasno se žaleći. Čuo ju je kako otključava spoljna vrata.

"Lepo doba za buđenje poštenih ljudi!" bunila se. "Ionako je dovoljno

teško sve uraditi i vezivati kraj s krajem, bez prekidanja na svakih pet minuta, i..."

"Dosta s tim, matora", odgovori neki muški glas, "samo pođi niz stepenice. Imamo neka posla s tobom."

"Kakvog posla?" upita ona.

"Mogla bi biti i prodaja alkohola bez dozvole, ali nije - ne ovog puta."

"Ja ne... Ovo je privatni klub. Alkohol donose sami članovi; ja im ga samo poslužujem."

"Možda. Sa ti članovima i hoću da popričam. Sklanjaj se sada s puta i požuri."

Ugurali su se u prostoriju sa Mamom Džonston, još raspričanom, ispred sebe. Govornik je bio narednik policije; sa njim je bio i jedan običan policajac. Iza njih nalazila su se još dva uniformisana čoveka, ali oni su bili vojnici. Mek Kinon po oznakama na njihovim kiltovima zaključio da su u pitanju desetar i redov - ukoliko su oznake u Novoj Americi bile slične onima koje je koristila Armija Sjedinjenih Država.

Narednik više nije obraćao pažnju na Mamu Džonston. "U redu, ljudi", povika on, "u stroj!"

To su i uradili, ne baš graciozno, ali spremno. Moli i Mama Džonston su ih posmatrale, približivši se jedna drugoj. Policijski narednik povika: "U redu, desetaru - preuzmi!"

Dečko koji je prao sudove u kuhinji blenuo je razrogačenih očiju, a onda ispusti čašu. Ona se zakotrlja po tvrdom podu, praveći zvonolike zvuke u tišini.

Čovek koji je ispitivao Dejva progovori. "Šta sve ovo treba da znači?"

Narednik odgovori sa samozadovoljnim osmehom. "Regrutacija - eto šta. Svi ste do daljeg mobilisani u vojsku."

"Fašisti!" Bio je to nevoljni komentar, koji nije dopro ni iz jednog vidljivog izvora.

Desetar oštro istupi napred. "Svrstajte se u kolonu po dvojica", naredi on. Međutim, omaleni čovek zabrinutih očiju očigledno nije bio gotov.

"Ne razumem ovo", prigovori on. "Pre tri nedelje, potpisali smo primirje sa Slobodnom Državom."

"To nije tvoja briga", odgovori narednik, "a ni moja. Kupimo svakog sposobnog muškarca koji nije u neophodnoj industriji. Dolazi ovamo."

"Onda me ne možete uzeti."

"Je li? A zbog čega?"

Čovek podiže patrljak ruke i narednik pređe pogledom sa njega na desetara, koji mrzovoljno klimnu glavom. "U redu", reče on, "ali sutra izjutra nam se javi, da te uvedu u dokumente."

Upravo beše počeo da ih vodi napolje, kad Alek izlete iz stroja i priljubi se leđima uza zid, vrišteći: "Ne možete mi ovo učiniti! Neću da idem!" U ruci je i dalje držao svoj smrtonosni mali vibrator, dok mu se desna strana lica grčila u tiku koji mu je iskezio zube.

"Drži ga, Stivse", naredi desetar. Redov pođe ka Aleku, ali se zaustavi kada ovaj uperi vibrator u njega. Nije imao ni najmanju želju da dobije vibrooštricu između rebara, a nije bilo nikakve sumnje u pogledu neobuzdane opasnosti koju je predstavljao njegov histerični protivnik.

Desetar, flegmatičnog, gotovo dosadnog izraza lica, usmeri malu cev na neku tačku na zidu iznad Alekove glave. Dejv ču tiho pop!, i mali zveket. Alek je stajao nepokretan nekoliko sekundi, lica još napetijeg, kao da svu snagu volje usmerava protiv neke nevidljive sile, a onda tiho skliznu na pod. Mišićnog grča na njegovom licu nestade i crte mu se izravnaše, postavši nalik na crte nekog umornog, zajedljivog i veoma izbezumljenog malog dečaka.

"Vas dve ptičice, iznesite ga", naredi desetar. "Polazimo."

Narednik iziđe poslednji. Na vratima se još jednom okrenuo i obratio Mami Džonston. "Jesi li skoro videla Fejdera?"

"Fejdera?" Izgledala je zbunjena. "Pa, on je u zatvoru."

"Ah, da... Da, naravno." I policajac takođe iziđe.

Medži odbi piće koje mu je Mama Džonston ponudila.

Dejv je bio iznenađen kada je primetio da njegov sadrug po prvi put izgleda zabrinuto. "Ne razumem", promrmlja Medži, više za sebe, i onda se obrati jednorukom čoveku. "Ede... Uputi me."

"Nema mnogo novosti, Fejderu, otkako su te uhvatili. Primirje je bilo zaključeno pre toga. Sudeći po novinama, mislio sam da će stvar ovog puta potrajati."

"Kao i ja. Ipak, vlada mora da očekuje rat, čim sprovodi opštu mobilizaciju." On ustade. "Moram imati još podataka. Ale!" Dečak iz kuhinje proviri u sobu.

"Š'a 'oćeš, Fejderu?"

"Iziđi napolje i popričaj sa pet ili šest prosjaka. Potraži njihovog 'kralja'. Znaš gde mu je jazbina?"

"Naravno... Tamo kod dvorane."

"Otkrij šta se kuva, ali nemoj da se sazna da sam te je poslao."

"Važi, Fejderu. Smatraj urađenim." Dečko izlete napolje.

"Moli."

"Da, Fejderu?"

"Hoćeš li i ti da iziđeš i isto to učiniš sa nekim od devojaka? Hoću da znam šta su načule od svojih mušterija." Ona klimnu u znak saglasnosti i on dodade: "Najbolje je da potražiš onu crvenokosu, koja radi na Union skveru. Ona je u stanju da i od mrtvacu izvuče svaku tajnu. Evo..." On izvuče svežanj novčanica iz džepa i dade joj nekoliko. "Trebaće ti ovo ulje za podmazivanje... Možda ćeš morati da potplatiš žacu da te pusti da iziđeš iz kvarta."

Medži nije bio raspoložen za priču i od Dejva je samo zahtevao da se dobro naspava. Dejva nije bilo teško ubediti, pošto nije spavao još od kako beše ušao u Izgnanstvo. Činilo mu se kao da se to zbililo pre čitavog životnog veka; bio je iscrpljen. Mama Džonston mu namesti ležaj u mračnoj, zagušljivoj sobi na istom podzemnom nivou. Nije imala higijenske pogodnosti na koje beše navikao - rashladni uređaj, prijatnu muziku, hidraulični dušek, kao ni zvučnu izolaciju - a nedostajali su mu i njegova stara opuštajuća kupka i automasaža; međutim, bio je previše umoran da bi ga bila briga. Spavao je u odeći i pod ćebadima po prvi put u životu.

Probudio se sa glavoboljom i ukusom u ustima kao od starog greha i sa osećanjem predstojeće katastrofe. Isprva se nije mogao setiti gde je - mislio je da je još uvek u pritvoru tamo Napolju. Mesto na kome se nalazio bilo je neobjašnjivo prljavo; i taman je hteo da zove nastojnika da se požali, kada mu se u glavi sklopiše jučerašnji događaji. Onda je ustao i istog časa ustanovio da ga kosti i mišići užasno bole i - što je bilo još gore - da je po svim svojim merilima bio strahovito prljav. Sve ga je svrbelo.

Ušao je u glavnu prostoriju i zatekao Medžija kako sedi za stolom. On pozdravi Dejva. "Zdravo, mališa. Taman sam hteo da te probudim. Spavao si skoro čitav dan. Imamo o mnogo toga da popričamo."

"U redu, odmah ćemo. Gde je osveživač?"

"Tamo."

Mesto se baš nije poklapalo sa Dejvovom predstavom o komori za osvežavanje, ali je, i pored prijavog poda, uspeo da se nekako istušira. Potom je, međutim, ustanovio da nema ugrađenog mlaza toplog vazduha, pa je morao da se osuši vlastitom maramicom. Nije imao izbora u odevanju. Ili će obući ono što je ranije imao, ili će ići go. Ali, odmah se prisetio da nigde u Izgnanstvu ne beše video golotinju - nema sumnje, razlika u običajima.

Ponovo je navukao svoju odeću, iako mu se koža ježila od gađenja na jednom upotrebljeni pamuk.

Međutim, Mama Džonston beše mu spremila zaista izazovan doručak. Pustio je da mu kafa povrati hrabrost, dok je Medži pričao. Situacija je, prema Fejderu, bila ozbiljna. Nova Amerika i Slobodna Država behu prevazišli svoje razlike i načinili savez. Ozbiljno su nameravali da se probiju iz Izgnanstva i napadnu Sjedinjene Države. Mek Kinon razmisli o tome. "Ali, to je smešno, zar ne? Bili bi brojno strašno nadjačani. Pored toga, šta sa Barijerom?"

"Ne znam... još. Ali, čini se da imaju razloga za uverenost da mogu da probiju Barijeru... Sudeći prema glasinama, šta god da je u pitanju, izgleda da se može upotrebiti i kao oružje za pokoravanje čitavih Sjedinjenih Država."

Mek Kinon je izgledao zbunjen. "Pa", reče on, "nemam nikakvo mišljenje o oružju o kome ništa ne znam, ali što se tiče Barijere... Nisam matematički fizičar, ali uvek sam slušao kako je i teorijski nemoguće da se probije Barijera - ona je samo jedno veliko ništa, koje naprosto nije moguće uništiti. Naravno, može se preleteti preko nje, ali bi i to trebalo da je opasno po život."

"Pretpostavi da su iznašli neki način da se zaštite od delovanja Barijerinog polja?" primeti Medži. "Svejedno, nije u tome stvar, bar kad smo mi u pitanju. Stvar je u tome što su načinili sledeću kombinaciju; Slobodna Država obezbeđuje tehnologiju i veći deo oficira, dok Nova Amerika, sa svojim brojnijim stanovništvom, obezbeđuje veći deo ljudstva. A to znači da naprosto ne smemo ni nos promoliti napolje, ili ćemo se naći u vojsci pre nego što trepneš. A to me, upravo, dovodi do onoga što hoću da ti predložim. Ja ću se izvući odavde čim se smrači, i zbrisati ka Kapiji, pre nego što za

mnom pošalju nekoga dovoljno pametnog da pogleda ispod stola. Pa, pomislio sam da bi možda hteo da pođeš sa mnom."

"Natrag - psiholozima?" Mek Kinon je bio iskreno zgađen.

"Naravno... Što da ne? Šta imaš da izgubiš? Čitavo ovo mesto biće kroz nekoliko dana nalik na Slobodnu Državu - i ti bi se, sa svojim temperamentom, sve vreme nalazio u vreloj vodi. Čega ima toliko lošeg u lepoj, tihoj bolničkoj sobi kao skrovištu dok se stvari ne ohlade? Ne moraš obraćati pažnju na psihijote - samo pravi životinjske zvuke svaki put kad neko promoli nos u tvoju sobu, sve dok im ne ponestane nade."

Dejv odmahnu glavom. "Ne", reče on lagano, "ne mogu to da učinim."

"Šta ćeš onda učiniti?"

"Još ne znam. Poći u brda, pretpostavljam. Otići da živim sa Anđelima, ukoliko dođe do obračuna. Ne smeta mi da se mole za moju dušu, dok god mi ne diraju um."

Obojica su neko vreme ćutali. Medži je bio pomalo iznerviran Mek Kinonovom volovskom tvrdoglavošću pred onim što se njemu činilo razumnim predlogom. Dejv je nastavio da sređuje prženu šunku, razmatrajući svoj položaj. Potom odseče još jedan zalogaj. "Bože, ala je ovo dobro", reče on, naprosto da bi prekinuo neprijatnu tišinu. "Ne znam kada sam jeo nešto ovako ukusno... Hej!"

"Šta je?" upita Medži, podižući pogled i ugledavši zabrinutost na Mek Kinonovom licu.

"Ova šunka... Da li je sintetička, ili je od pravog mesa?"

"Pa, prava je. Šta s tim?"

Dejv ništa ne odgovori. Uspeo je da dođe do prostorije za osvežavanje pre nego što ga je ono što je pojeo napustilo.

Pre nego što je otišao, Medži je dao Dejvu nešto novca sa kojim je mogao nabaviti stvari koje će mu biti potrebne da dođe do brda. Mek Kinon se stade buniti, ali ga Fejder prekide. "Prestani da budeš prokleta budala, Dejve. Ne mogu tamo Napolju da koristim novoamerički novac, a ti ne možeš preživeti u brdima bez potrebne opreme. Odmaraj se ovde nekoliko dana, dok Al ili Moli nađu šta ti treba, a onda ćeš imati šanse - osim ako se ne predomisliš i pođeš sa mnom?"

Dejv na ovo samo ponovo odmahnu glavom i prihvati novac.

Osetio se usamljenim kada je Medži otišao. Mama Džonston i Dejv bili su sami u klubu, i prazne stolice neprijatno su ih podsećale na ljude koji behu pokupljeni. Želeo je da se Dedicca ili jednoruki pojave. Čak bi i Alek, sa svojom gadnom naravi, bio neko društvo - a onda se upita da li je Alek kažnjen zbog opiranja mobilizaciji.

Mama Džonston beše ga uputila u igru dame, pokušavajući da ga povрати iz očiglednog lošeg raspoloženja. Osećao se obaveznim da učestvuje u njenim nastojanjima, ali mu je um bludio. Bilo je lepo od Starijeg Sudije da mu kaže da potraži uzbuđenja u međuplanetarnim putovanjima, ali, samo su mašinci i tehničari bili prihvatljivi za takve poduhvate. Možda je trebalo da se opredeli za nauku ili tehniku, umesto za literaturu; u tom slučaju, sada bi se možda nalazio na Veneri, doživljavajući najnezamislivije pustolovine i boreći se protiv sila prirode, umesto da se krije od uniformisanih siledžija. Sve to, zaista, nije bilo pošteno. Ne... Ne sme se zavaravati; nije bilo mesta za stručnjaka istorije književnosti na divljim graničnim predelima planeta; to nije bila ljudska nepravda - bila je to surova činjenica, i već jednom bi morao da je prihvati.

Gorko se prisetio čoveka čiji je nos slomio, i time dospeo u Izgnanstvo. Možda nakon svega i jeste bio 'naduveni parazit' - ali već samo podsećanje na taj izraz ponovo u njemu probudi onaj nerazumni bes koji ga beše i uvalio u neprilike. Bilo mu je baš milo što je tresnuo tog nikogovića! Kakvog je on imao prava da se šunja unaokolo i naziva ljude takvim imenima?

Zatekao je potom sebe kako u istom tom osvetničkom duhu razmišlja i o sopstevnom ocu, iako ne bi bio u stanju da objasni vezu između jednog i drugog. Veza nije bila očigledna na prvi pogled, budući da njegov otac nikad ne bi pribegao vređanju, nazivajući ljude pogrđnim imenima. Umesto toga, namestio bi na lice najljubazniji mogući osmeh, i umilnoslatkim tonom citirao nešto što bi čoveka teralo na povraćanje. Dejvov otac bio je jedan od najgorih malih tirana koji su, pod maskom dobrote i ljubavi, ikada vladali nekim domaćinstvom. Pripadao je školi više-u-tuzi-nego-u-besu i ovo-više-boli-mene-nego-tebe, i čitavog života bio je u stanju da nepogrešivo nalazi sve moguće altruističke razloge da bude po njegovom. Uveren u svoju savršenu ispravnost, nikada, ni u čemu, nije priznavao sinovljevo stanovište, već ga je u svemu ispravljao - uvek iz najviših

moralističkih pobuda.

Ovo je imalo dve glavne loše posledice po njegovog sina: dečakova prirodna nezavisnost, mrvljena u kući, slepo se bunila protiv bilo kakve discipline, autoriteta ili kritike sa kojima bi se susreo, i koje je, odmah, podsvesno povezivao sa neosporivim očinskim autoritetom. S druge strane, opet, Dejv je godinama podražavao očev najopasniji društveni porok - primenjivanje svog nesamokritičnog moralnog suda na postupke drugih ljudi.

Kada je Dejv bio uhapšen zbog kršenja elementarnih pravila ponašanja - odgovorivši na humor atavističkim nasiljem - njegov je otac oprao ruke od sina izjavivši da je dao sve od sebe da 'od njega načini čoveka' i da nije moguće oca kriviti zbog toga što je sin odbio da poštuje njegove savete.

Tiho kucanje natera ih da brzo sklone tablu za dame. Mama Džonston zastade pre nego što pođe. "To nije naše kucanje", reče ona, "ali nije ni toliko glasno kao kad dolazi policija. Spremi se da se sakriješ."

Mek Kinon je čekao pored lisičje rupe u kojoj se skrivao prošle noći, dok je Mama Džonston išla da pogleda šta je u pitanju. Čuo je kako skida rezu i odbravlja gornja vrata, a onda ga je pozvala tihim, ali žurnim glasom. "Dejve! Dođi ovamo, Dejve - požuri!"

Bio je to Fejder, u nesvesti, sa sopstvenim krvavim tragom iza sebe. Mama Džonston pokušavala je da podigne mlitavo telo, i tek kada stiže Mek Kinon njih dvoje nekako su uspeali da ga odvuku niz stepenice i polože na dugački sto. Na trenutak se osvestio, dok su mu ispravljali zglobove. "Zdravo, Dejve", prošapta on, uspevajući da namesti tek senku od svog neusiljenog osmeha. "Neko mi je adutirao keca."

"Ne pričaj!" brecnu se na njega Mama Džonston, a onda se obrati Dejvu tišim glasom. "Oh, jadnik... Dejve, moramo ga odvesti Doktoru."

"Ne... mogu... to", promrmlja Fejder. "Moram... stići... do Kapije..." Glas mu se izgubi. Prsti Mame Džonston bili su zauzeti sve vreme, kao da ih je vodila neka posebna inteligencija. Mali par makaza, izvučen iz nekog skrovišta na njenom pozamašnom telu, raspara Fejderovu odeću, otkrivajući površinske povrede. Ona kritički pogleda rane.

"Ovo nije posao za mene", zaključila ona, "i mora da odspava dok ga budemo pomerali. Dejav, izvadi paket sa injekcijama iz ormančića u komori za osvežavanje."

"Ne, Mama!" Bio je to Medži, sada, odjednom, čvrstog i snažnog glasa. "Dajte mi jednu ljutu pilulu", nastavi on. "Ima..."

"Ali, Fejderu..."

On je prekide. "Moram da stignem do Doktora - a kako ću ako ne budem mogao da hodam?"

"Nosili bismo te."

"Hvala, Mama", reče joj on, omekšalog glasa, "znam da biste - ali, policija bi bila radoznala. Dajte mi pilulu."

Dejav pođe za Mamom u komoru, i stade je ispitivati dok je preturala po medicinskom ormančiću. "Zbog čega jednostavno ne pošaljemo po doktora?"

"Postoji samo jedan doktor kome verujemo, a to je Doktor. Pored toga, ni jedan od ostalih ne vredi ni pet para."

Kada su se vratili u sobu, Medži je ponovo bio u nesvesti. Mama Džonston ga stade lupkati po licu dok se nije povratio, trepćući i psujući. Potom mu dade pilulu.

Moćni stimulans, neočekivani proizvod najobičnijeg ugljenog katrana, skoro smesta počeo da deluje. Po svim spoljašnjim merilima, Medži je bio zdrav čovek. Ustao je i opipao sopstveni puls, tražeći ga na levom zglobu mirnim, osetljivim prstima. "Pravilan kao metronom", zaključila ona. "Staro srce još može da podnese dozu."

Sačekao je dok je Mama Džonston stavljala sterilisane zavoje na njegove rane, a onda krenu da se oprašta. Mek Kinon pogleda u Mamu Džonston, i ona mu klimnu glavom.

"Idem s tobom", reče on Fejderu.

"Zašto? To će samo udvostručiti rizik."

"Nisi u stanju da putuješ sam - sa ili bez stimulansa."

"Do đavola. Ja bih morao da se brinem o tebi."

"Idem s tobom."

Medži sleže ramenima i popusti.

Mama Džonston obrisa svoje znojavo lice i poljubi ih obojicu.

Sve dok se nisu našli podosta izvan grada, njihovo napredovanje podsećalo je Mek Kinona na njihovo košmarno bekstvo od prethodne večeri. Nakon toga nastavili su na sever-severozapad

autoputem koji je išao ka obroncima brda, napuštajući ga samo kada su bili primorani da izbegnu redak saobraćaj. Jednom su ih skoro iznenadila policijska patrolna kola, opremljena crnim svetlom i gotovo nevidljiva; međutim, Fejder ih je na vreme osetio, pa su se sklonili čučnuvši iza niskog zidića koji je razdvajao susedno polje od puta.

Dejv ga upita kako je znao da je patrola blizu, ali se Medži samo nasmeja. "Neka sam proklet ako znam", odgovori on, "ali verujem da bih mogao nanjušiti policajca skrivenog u gomili jarčeva."

Kako je noć odmicala, Fejder je sve manje pričao. Budući da je dejstvo droge prolazilo, njegov obično opuštenu izraz lica postajao je naboran i gotovo starački, i Dejvu se učini da mu taj neobičan izraz daje jasniji uvid u čovekov lik - da je pre maska bola njegovo pravo lice, nego bezbrižne crte koje je Medži obično pokazivao svetu. Po deveti put on se upita šta je to Fejder mogao učiniti da sud proceni da je socijalno neprilagođen.

Ovo je pitanje prednjačilo u njegovom umu, dok je poredio Fejdera sa svima ostalima koje beše sreo u Izgnanstvu. Odgovor je u većini slučajeva bio očigledan; njihovi izlivi nestabilnosti bili su lako uočljivi i smesta su se iskazivali. Mama Džonston predstavljala mu je zagonetku, ali samo dok mu nije sama sve ispričala. U Izgnanstvo beše stigla odlučivši da prati svog muža. Sada, kad je bila udovica, više je volela da ostane sa prijateljima koje je poznavala i običajima i uslovima na koje beše navikla, nego da ih menja za drugu i verovatno ne toliko zadovoljavajuću sredinu.

Medži se spusti pored puta. "Nema svrhe, mališa", priznade on, "ne mogu ja to."

"Đavola ne možemo. Nosiću te."

Medži se blede nasmeši. "Da, mislim to ozbiljno", dodade Dejvi odlučno. "Koliko još ima?"

"Dve ili tri milje, možda."

"Penji se." On posadi Medžija sebi na leđa i krenu. Prvih nekoliko stotina metara nisu bili preteški; Medži je bio dvadeset kilograma lakši od Dejva. Posle toga, međutim, umor od dodatnog tereta sve više je počinjao da se oseća. Ruke su mu se grčile od pridržavanja Medžijevih kolena; kukovi su mu se bunili protiv težine i neprirodne raspodele tereta, a disanje otežano usled Medžijevih ruku obavijenih

oko njegovog vrata.

Još dve milje - možda i više. Pusti da ti težina padne napred, i stopala će je sama morati da prate, inače se sručuješ na zemlju. To mu dođe automatski - automatski kao čupanje zuba. Koliko je milja dugačka? Ništa u raketi, trideset sekundi u udobnim kolima, deset minuta puzanja u čeličnom pužu, petnaest minuta za obučene trupe u punoj formi. Ali, koliko je to daleko sa čovekom na leđima, na lošem putu, kada si od početka izmoren?

Pet hiljada dve stotine i osamdeset stopa - broj bez značenja. Ipak, svaki korak oduzima od tog zbira dvadeset četiri inča. Ostatak je još neshvatljiv - prava beskonačnost. Prebroj ih. Prebroj ih dok ne poludiš - dok same cifre ne počnu da ti govore u glavi, i tup!... tup!... tup!... tvojih ogromnih, umrtvljenih stopala ne počne da ti odzvanja u mozgu. Broj ih unazad, oduzimajući svaki put po dve - ne, to je još gore; svaki ostatak još uvek je nezamisliva, nepojmljiva brojka.

Svet mu se zatvorio, nije imao prošlosti i nije imao budućnosti. Nije bilo ničega, apsolutno ničega, osim mučne neophodnosti podizanja nogu i njihovog ponovnog stavljanja ispred sebe. Nikakvog osećanja osim srceparajućeg utroška volje, neophodnog da bi se postigao taj beznačajni čin.

Naglo se vratio svesti kada se Medžijeve ruke opustiše oko njegovog vrata. Nagao se napred i spustio na jedno koleno da ne bi ispustio svoj teret, a onda ga polako položio na zemlju. Za trenutak je pomislio da je Fejder mrtav - nije mogao da mu pronađe puls, a i opuštено lice i mlitavo telo bili su dovoljno lešoliki; međutim, prislonivši uho na Medžijeve grudi, on sa olakšanjem začu ravnomerno bup, bup njegovog srca.

Zavezao je Medžijeva doručja maramicom, i proturio glavu kroz spojene ruke. Ali, u stanju gotovo potpune iscrpljenosti, nije mogao da smesti opuštено telo na leđa. Fejder povratu svest dok se Mek Kinon još koprcalo, i prve reči su mu bile: "Samo budi miran, Dejve. U čemu je problem?"

Dejv mu objasni. "Bolje mi odveži ruke", posavetova ga Fejder, "mislim da sada mogu malo i da hodam."

I hodao je skoro trista metara, pre nego što je morao ponovo da odustane. "Čuj, Dejvi", reče on, pošto se delom oporavio, "da li si poneo sa sobom još neku onih ljutih pilula?"

"Jesam... Ali, ne smeš ih još uzeti - to bi te ubilo."

"Da, znam - tako kažu. Ali, nisam na to mislio - ne još. Hteo sam da ti predložim da ti uzmeš jednu."

"Pa, naravno! Bože, Fejderu, stvarno sam glup."

Medži sada nije izgledao teži od lakog kaputića, severnjača je svetlela jače i snaga mu se činila neiscrpnom. Čak i kada su napustili autoput i pošli uz kolski put koji je vodio do Doktorove kuće na obroncima brda, put je bio podnošljiv i teret nije bio prevelik. Mek Kinon je znao da droga koristi tkivo njegovog tela još dugo pošto su sve zalihe iscrpljene, i da će mu biti potrebno podosta vremena da se oporavi od bezobzirnog utroška, ali, bilo mu je svejedno. Nikakva cena nije mu se činila preskupa - u trenutku kada je konačno stigao do kapije Doktorove kuće - na sopstvene dve noge, i sa svojim teretom živim i svesnim.

Mek Kinonu četiri dana nije bilo dozvoljeno da vidi Medžija. U međuvremenu, govorili su mu da se i sam prepusti rutini poluinvalida, da nadoknadi trinaest kilograma koje beše izgubio tokom dva dana i dve noći, uz ogromno naprezanje srca tokom protekle noći. Visokokalorična ishrana, sunčanje, odmor i mirna okolina, uz prirodnu snagu njegovog organizma, doprineli su da naglo povрати i snagu i težinu, ali je zaista uživao u 'bolovanju', prvenstveno zbog Doktorovog društva - kao i Persefoninog.

Persefona je imala petnaest godina, i Dejvu nikako nije bilo jasno da li da o njoj misli kao o mnogo starijoj ili mnogo mlađoj. Bila je rođena je u Izgnanstvu, i čitav svoj kratki život proživela je Doktorovoj kući - majka joj beše umrla na porođaju u istoj toj kući. Bila je krajnje detinjasta u mnogim stvarima, budući da nije imala nikakvih iskustava sa civilizovanim svetom Napolju, kao ni sa stanovnicima Izgnanstva - osim kada ih je viđala kao Doktorove pacijente. Međutim, imala je neograničen pristup biblioteci istančanog i svestranog naučnika. Mek Kinona je, stalno iznova, iznenađivalo njeno akademsko i naučno znanje - mnogo veće nego njegovo sopstveno. Pored nje osećao se kao da razgovara sa nekom starom i sveznajućom matrijarhom, a onda bi ona otkrila neku svoju naivnu sliku spoljašnjeg sveta, i on bi se grubo podsetio da je ona, u stvari, neiskusno dete.

Imao je blago romantična osećanja prema njoj. Ne ozbiljna, naravno, s obzirom na njeno jedva zrelo doba, ali, bila mu je prijatna i žudeo je za ženskim društvom. Još je bio dovoljno mlad da uživa u zanimljivim razlikama, i fizičkim i psihičkim, između muškaraca i žena.

Posledica toga bila je da je, kao udarac svom ponosu, težak koliko i sama kazna Izgnanstva, primio saznanje da ga ona izjednačuje sa drugim žiteljima Izgnanstva kao jadnog nesrećnika kome su bili potrebni pomoć i simpatija - naprosto stoga što nije bio potpuno zdrav u glavi.

Bio je besan kao ris, i čitav jedan dan samo je mrzovoljno ćutao; međutim, ljudska potreba za samodokazivanjem i podrškom naterala ga je da je potraži i da proba da popriča sa njom. Pažljivo joj je objasnio, sa nesumnjivim emocionalnim nabojem, okolnosti koje su dovele do suđenja i osude, i obogatio priču svojim sopstvenim filosofijama i procenama, a onda je zastao, samouvereno očekujući njeno odobravanje.

Nije ga bilo. "Ne razumem tvoj stav", reče ona. "Razbio si mu nos, iako ti on nije naneo nikakvu povredu. Očekuješ li da to odobrim?"

"Ali, Persefona", pobuni se on, "zanemaruješ činjenicu da me je nazvao veoma uvredljivim imenom."

"Ne vidim nikakvu vezu", odgovori ona. "Načinio je zvuk ustima - verbalnu uvredu. Ali, ako uvreda nije istinita, i sam zvuk je beznačajan. Ako je uvreda u tvom slučaju i tačna, ipak ne postaješ, ni više ni manje, to što te je on nazvao - samo stoga što je on izrekao verbalnu uvredu. Kraće rečeno, nije te ni na koji način povredio.

Međutim, ono što si ti njemu učinio sasvim je druga stvar. Razbio si mu nos. To je povreda. U samoodbrani, ostatak društva morao se za tebe pobrinuti, i odrediti da li jesi ili nisi do te mere nestabilan da i u budućnosti možeš još nekog povrediti. Ukoliko jesi, morao si prihvatiti tretman, ili napustiti društvo - šta god sam odabereš."

"Misliš da sam lud, je li tako?" optuži je on.

"Lud? Ne, ne na način na koji ti to misliš. Nemaš parezu, niti tumor mozga, niti bilo kakav drugi poremećaj koji bi ti Doktor mogao pronaći. Međutim, po tvojim semantičkim reakcijama ti si socijalno nenormalan, kao i bilo koji fanatični lovac na veštice."

"Ma hajde - to nije pravedno!"

"Šta je pravda?" Ona uze u naručje mače s kojim se igrala. "Idem unutra - postaje hladno." I otrupka u kuću, bosih nogu koje nisu pravile ni najmanji šum u travi.

Da se semantika, kao nauka, razvila isto tako brzo kao i psihodinamika, odnosno njeni derivati - propaganda i psihologija masa - Sjedinjene Države možda nikad ne bi potpale pod diktaturu, te ne bi bile ni prinuđene na Drugu Revoluciju. Svi naučni principi otelotvoreni u Zavetu, koji je označio kraj Revolucije, bili su formulisani još u prvoj četvrtini dvadesetog veka.

Međutim, rad pionira semantičara, K. K. Ogdena, Alfreda Korzibskog i drugih, bio je znan samo šačici studenata, dok je psihodinamika, pod uticajem stalnih ratova i ludnice iscrpljujućeg trgovanja, napredovala džinovskim koracima.

Semantika, to 'značenje značenja', po prvi put je iznašla primenu naučnih metoda na svaki čin svakodnevnog života. Međutim, zahvaljujući okolnosti da se semantika bavila i izrečenom i pisanom rečju kao odlučujućim aspektima ljudskog ponašanja, isprva su, mnogi, pogrešno shvatili da se bavi isključivo rečima i da je na taj način od koristi samo profesionalnim manipulatorima rečima, kao što su sastavljači reklamnih krilatica i profesori etimologije. Šačica neortodoksnih psihijatara pokušala je da je primeni i na lične ljudske probleme, ali njihov rad bio je zbrisan epidemijom masovne psihoze koja je uništila Evropu i Sjedinjene Države vratila u Srednji vek.

Zavet je predstavljao prvi naučni socijalni dokument koji je čovek ikad napisao, i mora se odati poštovanje njegovom suštinskom tvorcu, dr Micahu Novaku - istom onom Novaku koji je stajao na čelu Psihosektora tokom Revolucije. Revolucionari su želeli da uspostave najveću moguću ličnu slobodu. Kako bi to bilo moguće postići sa visokim procentom matematičke verovatnoće?

Najpre su odbacili koncept 'pravde'. Semantički posmatrano, 'pravda' nije imala uporišta - ne postoji nikakav uočljivi fenomen u svemir-vreme-materija kontinuumu na koji se može pokazati prstom i reći: "Eto, to je pravda." Nauka se, međutim, može baviti samo onim što je moguće posmatrati i meriti. Pravdu ne čini ništa slično, i samim time ne može za sve predstavljati istu stvar; bilo kakvi 'zvuci' kojima

se ona izražava samo doprinose zbrci.

Međutim na štetu, fizičku ili ekonomsku, može se ukazati prstom i ona se može izmeriti. Građanima je, stoga, Zavetom bilo zabranjeno da nanose bilo kakvu štetu drugima. Sledstveno tome, svaki čin koji nije nanosio štetu, fizičku ili ekonomsku, nekoj određenoj osobi, smatrao se zakonitim.

Pošto je bio napušten koncept 'pravde', nije više postojao nikakav racionalni osnov za kaznu. Penologija je, tako, svrstana na isto mesto kao i likantropija i druga zaboravljena magijska umeća. Ipak, budući da nije bilo praktično dopustiti izvoru opasnosti da ostane u društvu, društveni prestupnici bivali su podvrgnuti pomnom ispitivanju i oni za koje bi se zaključilo da bi prestup mogli ponoviti bili bi stavljeni pred izbor između psihološkog prilagođavanja ili, da bi se društveno izolovali, odlaska u Izgnanstvo.

Rani nacrti Zaveta zasnivali su se na pretpostavci da će društveno nezdrave osobe, prirodno, biti smeštene u ustanove i potom prilagođene, pogotovo što je trenutna psihijatrija bila više nego sposobna da izleči sve nenasilne psihoze, kao i da izleči, ili bar ublaži, nasilne psihoze - ali se Novak tome odlučno usprotivio.

"Ne!" pobunio se on. "Vladi se više nikad ne sme dopustiti da bez njegove saglasnostida petlja umom bilo kog građanina - ili postavljamo temelje još većoj tiraniji. Svaki čovek mora biti slobodan da prihvati, ili odbije Izgnanstvo, makar ga mi smatrali i ludim!"

Sledeći put kada je Dejvid Mek Kinon potražio Persefonu, zatekao ju je u stanju strašne uzrujanosti. Njegov ranjeni ponos bi smesta zaboravljen. "Ali, mala", reče on, "šta ti je?"

Postepeno je uspeo da shvati da je prisustvovala razgovoru između Medžija i Doktora, i da je po prvi put čula za predstojeću vojnu operaciju protiv Sjedinjenih Država. On je potapša po ruci. "Znači, to je sve", reče on glasom punim olakšanja. "Mislio sam da nešto nije u redu s tobom."

"'To je sve'... Dejvide Mek Kinone, misliš li da samo tu stojiš i govoriš mi da si za sve znao, ali da to nisi smatrao vrednim brige?"

"Ja? A što bih se ja brinuo? I, kad smo već kod toga, šta bih ja mogao da preduzmem?"

"Šta bi mogao da preduzmeš? Mogao bi da iziđeš tamo Napolje i

upozoriš ih - to bi mogao da uradiš... A 'zbog čega bi brinuo'... Dejve, zaista si nemoguć!" Ona briznu u plač i izjuri iz sobe.

Gledao je za njom oklembesjenih usana, a onda od svog najdaljeg pretka pozajmi misao kako je žene teško shvatiti.

Persefona se nije pojavila za ručkom i Mek Kinon upita Doktora gde je devojče.

"Već je ručala", odgovori mu Doktor između zalogaja. "Otišla je ka Kapiji."

"Šta! Zašto ste je pustili da to učini?"

"Ona je slobodna. Uostalom, ne bi me ni poslušala. Ali, biće sve u redu."

Dejv, međutim, nije čuo ove poslednje reči, jer već beše izjurio iz sobe i istrčavao iz kuće. Zatekao je Persefonu kako isteruje svoj mali monocikl iz garaže. "Persefona!"

"Šta hoćeš?" upita ona sa sleđenom dostojanstvenošću, neprimerenoj njenim godinama.

"Ne smeš to da radiš! Tako se i Fejder povredio!"

"Ipak, idem. Molim te, skloni se."

"Onda idem s tobom."

"Zbog čega bi pošao?"

"Da pazim na tebe."

Ona šmrknu. "Kao da bi se neko usudio da me takne."

Bilo je istine u onome što je rekla. Doktor, kao i svi članovi njegovog domaćinstva, uživali su ličnu bezbednost, kao niko drugi u Izgnanstvu. Prirodnom posledicom svog nastanka, Izgnanstvo skoro da uopšte nije imalo sposobnih lekara. Broj fizioterapeuta koji su počinili neki društveni prestup bio je veoma mali. Procenat onih koji su odbili psihijatrijski tretman bio je zanemarljiv, a i taj zanemarljivi ostatak činili su uglavnom nepouzdana prevaranti u lekarskoj profesiji. Doktor je bio rođeni iscelitelj, i u dobrovoljno izgnanstvo bio je otišao da bi svoje umeće mogao koristiti na najvećem mogućem polju rada. Nije ga bila briga za suvoparna istraživanja; ono što je želeo bili su pacijenti - što bolesniji to bolje - da bi ih mogao izlečiti.

Bio je iznad običaja i iznad zakona. U Slobodnoj Državi, 'Osloboditelj' je zavisio od njega zbog insulina koji je odlagao njegovu smrt od šećerne bolesti. U Novoj Americi, njegova dobročinstva bila su isto tako obuhvatna. Čak i među Anđelima

Gospodnjim, sam Prorok prihvatao je Doktorova uputstva bez najmanjeg pogovora.

Ipak, Mek Kinon nije bio zadovoljan. Neka neznajuća budala, plašio se, mogla bi detetu naneti nekakvo zlo, ne shvatajući njen zaštićeni položaj. Međutim, nije imao dalju priliku da se buni; ona naglo upali malo vozilo i primora ga da joj se skloni s puta. I kada je povratio ravnotežu, bila je već dosta odmakla niz put. Nije više mogao da je stigne.

Vratila se za manje od četiri sata. Očekivao je to; ukoliko neko tako spretan kao što je Fejder nije mogao da dopre do Kapije noću, nije bilo verovatno da će jednoj mladoj devojci to poći za rukom danju.

Njegovo prvo osećanje bilo je, naprosto, olakšanje, a onda je počeo da željno iščekuje priliku da popriča sa njom. Tokom njenog odsustva, sve vreme je u svom umu razmatrao nastalu situaciju. Bio je uzeo zdravo za gotovo da neće uspeti; želeo je da povрати ugled u njenim očima; zbog toga će joj pomoći u stvari koja joj je sada bila najvažnija - on će, lično, odneti upozorenje Napolje!

Možda će ona od njega i zatražiti takvu pomoć. U stvari, to mu se činilo vrlo verovatnim, i do njenog povratka već beše samog sebe u to ubedio. Da, pristaće - sa onim svojim jednostavnim dostojanstvom - i on će poći, možda da bude ranjen, možda i ubijen, ali, čak i ako ne uspe, biće herojska ličnost.

Podsvesno se prikazivao samom sebi kao mešavina Sidnija Kartona, Belog Viteza, čoveka koji je nosio poruku Garsiji - uz mali dodatak D'Artanjana.

Ali, nije to od njega zatražila - nije mu čak ni pružila priliku da porazgovara sa njom.

Nije se pojavila ni za večerom. Posle večere, zatvorila se sa Doktorom u njegovoj radnoj sobi. Kada se ponovo pojavila, otišla je pravo u svoju sobu, i on konačno zaključio da bi i sam mogao da ode u postelju.

U postelju, a onda zaspati i ponovo pokušati ujutro... Ipak, nije bilo tako jednostavno. Neprijateljski zidovi zurili su u njega i druga, kritička strana njegovog mozga najzad odluči da se probudi. Budalo! Tvoja pomoć joj nije potrebna! Šta će joj? Šta to ti imaš što Fejder nema? Ili, bolje? Za nju, ti si samo još jedan od ćaknutog mnoštva koje se ovde može posvuda videti.

Ali, ja nisam lud! Samo zato što sam odabrao da se ne povinujem zapovestima drugih, nije moralo značiti da sam lud. Ne? Pa, svi ostali ovde bili su na neki način ludi - i čega je, onda, posebnog bilo u tebi? Pa, ne baš svi - šta je sa Doktorom, i... Ne zavaravaj se, ortak: Doktor i Mama Džonston bili su ovde iz vlastitih razloga; nisu bili otuđeni. A Persefona je ovde bila rođena.

A šta je sa Medžijem? On je svakako bio normalan - ili je, bar, tako izgledao. Zatekao je sebe kako ga, sa nelogičnom gorčinom, odbija Medžijeva očigledna stabilnost. Zbog čega bi on bio iole drugačiji od nas ostalih?

Od nas ostalih? Svrstavao je sebe među ostale stanovnike Izgnanstva. U redu, u redu, priznaj, idiote - isti si kao i oni; izgnan si zato što te normalni ljudi nisu prihvatili - i zato što si bio previše tvrdoglav da priznaš kako ti je potreban tretman.

Ali, pomisao na tretman sledi ga i ponovo ga navede na misli o ocu. Zašto? Setio se nečega što mu Doktor beše rekao pre nekoliko dana: 'Ono što ti treba, sine, jeste da staneš pred svoga oca i izgrdiš ga. Šteta je što više dece ne otera svoje očeve do đavola!'

On upali svetlo i pokuša da čita. Ali, nije pomagalo. Zbog čega bi Persefona brinula šta će se desiti ljudima Napolju? Nije ih poznavala; nije imala prijatelja tamo. Ako on nije imao obaveza prema njima, kako je ona, uopšte, mogla brinuti? Nije imao obaveza? Imao si udoban, lagodan život tokom dugog niza godina - i sve što su tražili od tebe bilo je da se pristojno ponašaš. I, kad smo već kod toga, gde bi ti sada bio da je Doktor zastao da te upita da li ti nešto duguje ili ne?

Još je umorno prežvakavao gorki zalogaj samoposmatranja, kada je prodro prvi hladni i bezbojni zrak jutarnje svetlosti. On ustade, ogrnu mantil i na prstima pođe hodnikom do Medžijeve sobe. Vrata su bila otškrinuta, i on proturi glavu i upita šapatom: "Fejderu... Jesi li budan?"

"Upadaj, mališa", odgovori Medži isto tako tiho. "U čemu je problem? Ne možeš da zaspiš?"

"Ne..."

"Ni ja. Sedi, pa ćemo zajedno nositi barjak."

"Fejderu, napraviću proboj. Idem Napolje."

"A? Kada?"

"Odmah."

"Riskantna stvar, mališa. Sačekaj nekoliko dana, pa ću i ja poći s tobom."

"Ne, ne mogu da čekam da se oporaviš. Idem da upozorim Sjedinjene Države!"

Medžijeve oči se malo raširiše, ali mu glas ostade nepromenjen.

"Nisi valjda, Dejve, dopustio onoj uspaljenoj klinki da te nagovori?"

"Ne. Ne, baš. Radim ovo zbog sebe... To je nešto što moram da učinim. Čuj, Fejderu... Kako stoji stvar sa tim novim oružjem? Da li zaista imaju nešto što može ugroziti Sjedinjene Države?"

"Plašim se da je tako", priznade Medži. "Ne znam mnogo o njemu, ali, po svemu sudeći, u poređenju s njim blasteri izgledaju jadno. Veći domet... Ne znam šta nameravaju da učine sa Barijerom, ali, pre nego što su me приметili, video sam ih kako postavljaju teške električne vodove. Hej! Ukoliko dospeš tamo napolje, imam jednog momka koga bi mogao potražiti; u stvari, svakako to učini. On ima uticaja." Medži nažvrlja nešto na komadiću hartije, presavi je i predade Mek Kinonu, koji je odsutno stavi u džep.

"Fejderu", upita on, "koliko dobro čuvaju Kapiju?"

"Ne možeš izići kroz Kapiju; o tome nema ni govora. Evo šta ćeš morati da učiniš..." On otkide još jedno parče papira i počeo da skicira i objašnjava.

Pre nego što je krenuo, Dejv se rukova sa Medžijem. "Pozdravićeš ih u moje ime, zar ne? I zahvaliti se Doktoru? Radije bih da naprosto kidnem pre nego što iko ustane."

"Naravno, mališa", potvrdi Fejder.

Mek Kinon je čučao iza žbunja i oprezno posmatrao malu grupu Anđela koji su ulazili u izbledelu, ružnu crkvu. Zadrhtao je - i od straha i od hladnog jutarnjeg vazduha. Ali, nužda mu je nadjačavala strah. Ti fanatici imali su hrane - i on je morao doći do nje.

Prva dva dana po napuštanju Doktorove kuće lako su prošla. Istina, bio je zaradio prehladu spavajući na goloj zemlji; zahvatila mu je i pluća i usporavala ga. Ipak, nije mu smetala - samo ako bude mogao da se uzdrži od kijanja ili kašljanja dok se ova mala grupa vernika ne nađe u bezbednoj dubini hrama. Posmatrao ih je kako prolaze - muškarci turobnog izgleda, žene u suknjama koje su se vukle po

zemlji i čija su izborana lica bila umotana u šalove - nezdrave rintalice sa previše dece. Svake ozarenosti beše nestalo s njihovih lica; čak su i deca bila ozbiljna.

I poslednji su se, najzad, ugurali unutra, ostavljajući samo crkvenjaka u dvorištu, zauzetog nekom tajanstvenom dužnošću. Posle neodredljivo dugo vremena, dok je Mek Kinon pritiskao prst na nos u izbezumljenom pokušaju da obuzda kijanje, crkvenjak najzad i sam uđe u sumornu građevinu i zatvori vrata za sobom.

Mek Kinon ispuza iz svog skrovišta i žurno pođe ka kući koju prethodno beše odabrao, na samom obodu proplanka, najdalje od crkve.

Pas je bio sumnjičav, ali ga on utiša. Kuća je bila zaključana, ali su se zadnja vrata mogla na silu otvoriti. Malo se ošamutio od pogleda na hranu kad ju je našao - tvrd hleb i gust, nezasoljen puter od kozjeg mleka. Jedan pogrešan korak beše ga pre dva dana odveo u planinsku rečicu. To mu se isprva nije učinilo posebno važnim - dok nije ustanovio da su mu se hranljive tablete pretvorile u izmrvljeni grumenčić. Koristio ih je još tog istog dana, a onda se na njih uhvatila buđ pa ih je morao baciti.

Hleb mu je potrajao tokom još tri počinka, ali se puter bio otopio tako da više nije mogao da ga nosi. Namočio ga je koliko je mogao u hleb, a onda polizao ostatak, posle čega je osetio silnu žeđ.

Nekoliko časova pošto i poslednji komad hleba beše otišao, stigao je do svog prvog odredišta - glavne reke u koju su uticale sve pritoke u Izgnanstvu. U nekoj tački, tamo dalje, reka je ponirala pod crnu koprenu Barijere i nastavljala ka moru. Pošto je Kapija bila zatvorena i dobro čuvana, njen tok predstavljao je jedini mogući izlaz za čoveka prepuštenog samom sebi.

U međuvremenu bila je tu voda, žeđ ga je ponovo stigla, a i prehlada je postajala sve gora. Ipak, moraće da sačeka do mraka da bi pio: uz obalu su se kretale neke prilike - neke u uniformi, pomisli on. Jedna od njih zaveza brzi mali skif za obalu. On ga označi kao svoj i stade ga paziti ljubomornim očima. Još je bio tu kada je sunce zašlo.

Rano jutarnje sunce pogodi ga pravo u nos i on šmrknu. Naglo se probudio, podigao glavu i pogledao oko sebe. Mali skif koji beše prisvojio plutao je sredinom reke. Nije bilo vesla. Nije se mogao ni setiti da li je ili nije bilo vesla. Struja je bila prilično jaka; činilo mu se

da je trebalo da još tokom noći dospe do Barijere. Možda je i prošao ispod nje - ali ne, bilo je to smešno.

A onda ju je ugledao, manje od milje daleko, crnu i preteću - ali, bio je to najveseliji prizor koji danima beše ugledao. Bio je suviše slab i grozničav da bi uživao u njemu, ali mu je obnovio odlučnost koja ga je držala u pokretu.

Mali čamac zapara o dno, i on shvati da ga struja na okuci beše dovela do obale. Nespretno je iskočio, dok su mu se smrznuti zglobovi bunili, i izvukao pramac čamca na pesak. Malo bolje promislivši, on ga povuče natrag u vodu i gurnu svom snagom, posmatrajući ga kako iščezava iza jednog zavoja. Nema potrebe da udara na sva zvona mesto gde se beše iskrcao.

Prespavao je veći deo tog dana, samo se jednom budeći da bi se sklonio sa sunca kada je postalo pretoplo. Ali, sunce je isteralo svu hladnoću iz njegovih kostiju i do mraka se osećao mnogo bolje.

Iako je Barijera bila samo milju daleko, bio mu je, prateći rečnu obalu, potreban veći deo noći da stigne do nje. Znao je kada je stigao do nje po oblacima pare koji su se dizali iz vode. Kada je sunce izišlo, on razmotri svoj položaj: Barijera se prostirala preko vode, ali presek između nje i površine vode bio je skriven kovitlajućim oblacima. Negde dole, ispod površine, Barijera je prestajala i njena gruba ivica pretvarala je vodu koju dotakne u paru. Polako, nevoljno, i veoma neherojski, počeo je da skida odeću. Čas je kucnuo i on nije nimalo uživao u njemu. Naišavši na komadić papira koji beše dobio od Medžija, on pokuša da ga pročita. Ali, zahvaljujući njegovom nehotičnom padu u planinsku rečicu, postao je prilično nečitak i on ga baci. Nije više bio važan.

Drhtao je dok je stajao oklevajući na obali, iako je sunce bilo toplo, a onda ga okolnosti nagnaše da se odluči: na drugoj obali ugledao je patrolu.

Možda su ga videli, a možda nisu. On zaroni.

Dole, dole, dokle god ga snaga nosi. Dole, i pokušaj da dotakneš dno, da bi bio siguran da ćeš izbeći taj pržeći, smrtonosni temelj. Prstima je napipao blato. Sada još samo da prođe ispod nje. Možda je bilo smrtonosno proći ispod, baš kao i preko nje; uskoro će saznati. Ali, kojim putem da krene? Ovde dole nije bilo smerova.

Ostao je dole, dok mu se nabrekla pluća ne pobuniše. Podigavši se

malo, on oseti vrelu vodu na licu. Tokom jednog bezvremenog trenutka neizrecive tuge i samoće, on shvati da je zarobljen između vreline i vode - zarobljen ispod Barijere.

Dva redova opušteno su čavrljala na malom doku koji je ležao pored Barijere. Reka koja je izvirala odozdo nije bila zanimljiva za njih - gledali su je tokom previše dosadnih časova dužnosti. Ali, alarm iza njih se oglasi i oni istog časa zauzeše stav pripravnosti. "Koji sektor, Džek?"

"Ova obala. Eno ga - vidiš!"

Izvukli su ga napolje i položili na dok, dok komandir straže nije stigao. "Živ ili mrtav?" upita on.

"Mrtav, mislim", odgovori onaj koji nije bio zauzet davanjem veštačkog disanja.

Narednik coku na način neprimeren njegovom istrošenom licu, pa reče: "Šteta. Uzbunio sam ambulantu, pa ga, svejedno, pošalji tamo."

Sestra je pokušavala da ga stiša, ali Mek Kinon beše nadao takvu dreku da je bila prisiljena da pozove glavnog hirurga. "Hej! Hej! Kakve su to gluposti?" prekori ga hirurg dok mu je merio puls. Dejv uspe da ga ubedi da se neće smiriti, niti primiti soporifik, sve dok mu ne dopuste da ispriča svoju priču. Napravili su, najzad, pogodbu po kojoj je Mek Kinonu bilo dozvoljeno da govori... "Ali, molim vas, budite kratki!" Lekar je rečeno trebalo da prenese svom pretpostavljenom, dok će Dejv, za uzvrat, primiti hipodermik.

Sledećeg jutra hirurg je Mek Kinonu doveo dva druga čoveka, koja se, međutim, nisu predstavila. Saslušali su čitavu njegovu priču, i potom ga ispitali. Istog tog popodneva, iz ambulante su ga prebacili u Glavni štab, gde su ga ponovo ispitali. Snaga mu se brzo vraćala, ali je bio prilično umoran od sve te birokratije; pored toga, želeo je da dobije i potvrdu da je njegovo upozorenje ozbiljno shvaćeno. Poslednji od njegovih ispitivača ga najzad odobrovolji. "Sredi se", rekao je on Dejvu, "danas po podne videćeš se sa zapovednikom."

Lokalni zapovednik, simpatičan tip sa hitrim, ptičjim ponašanjem i skoro nevojničkim ponašanjem, ozbiljno je slušao dok je Mek Kinon po pedeseti put recitovao svoju priču. Kada je Dejv završio, on klimnu glavom u znak slaganja. "Znajte, Dejvide Mek Kinone, da su

svi neophodni koraci već preduzeti."

"Ali, šta je sa njihovim oružjem?"

"I za to smo se postarali... Što se Barijere tiče, nije je baš tako lako srušiti kao što naši susedi misle. Ipak, veoma cenimo vaš trud... Mogu li vam učiniti neku uslugu?"

"Pa, ne... Ne meni, ali tamo unutra je dvoje mojih prijatelja..." Zamolio ih je da se nešto preduzme da se Medži spase i da se Persefoni omogući da iziđe, naravno, ukoliko to bude htela.

"Znam za tu devojk", reče general. "Stupićemo u kontakt sa njom. Ako u bilo kom trenutku poželi da bude građanin, možemo to srediti. A što se Medžija tiče, to je već nešto drugo..." On pritisnu dugme na svom vizifonu. "Pošaljite unutra kapetana Rendela."

Uredna, vitka figura u uniformi kapetana Armije Sjedinjenih Država uđe lakim korakom. Mek Kinon ga pogleda sa usputnim, pristojnim interesovanjem, a onda mu se izraz lica razlete u paramparčad. "Fejderu!" uzviknu on.

Njihovo međusobno pozdravljanje teško da je odgovaralo privatnoj kancelariji zapovednika, ali generalu to nije smetalo. Kada su se smirili, Mek Kinon naprosto nije mogao odoleti da postavi pitanje koje mu je sve vreme bilo u glavi. "Ali Fejderu, ovo zaista nema nikakvog smisla..." On zastade, izbečenih očiju, a onda podiže prst u znak optužbe. "Znam! Ti si u tajnoj službi!"

Fejder se nasmeši. "Zar si zaista mislio", odvrati on, "da će Armija Sjedinjenih Država ostaviti tako kritično mesto bez prismetre?"

General pročisti grlo. "Šta sada nameravate da uradite, Dejvide Mek Kinone?"

"A? Ja? Pa, nemam nikakvih planova..." On za trenutak razmisli, pa se okrenu svome prijatelju. "Da znaš Fejderu, mislim da ću, nakon svega, otići na taj psihološki tretman. Ti si Napolju..."

"Mislim da to neće biti neophodno", prekide ga general.

"Ne? A zašto ne, gospodine?"

"Sami ste se izlečili. Možda niste svesni toga, ali četiri psihotehničara već su razgovarala s vama. Njihovi izveštaji se slažu. Ovlašćen sam da vam kažem da vam je povraćen status slobodnog građanina - naravno, ukoliko ga želite."

General i kapetan 'Fejder' Rendel se, nemo, složiše da okončaju razgovor, i Rendel pođe natrag u ambulantu sa svojim prijateljem.

Dejv je imao hiljadu pitanja, na koja je odmah tražio odgovor. "Ali, Fejderu", upita on, "ti mora da si izišao pre mene!"

"Dan ili dva."

"Onda, znači da je sav moj trud bio nepotreban!"

"Ne bih to baš tako rekao", usprotivi se Rendel. "Mogao sam i da se ne probijem. U stvari, imali su sve detalje, još pre nego što sam podneo izveštaj. Ima i drugih... U svakom slučaju", nastavi on, da bi promenio temu, "sada kad si ovde, šta nameravaš?"

"Ja? Još je prerano da kažem... Ne zanima me više klasična literatura, to je previše lako. Da nisam takav tikvan kada je matematika u pitanju, možda bih se okušao na interplanetarnim letovima."

"Pa, možemo popričati o tome večeras", predloži mu Fejder, gledajući na svoj hrono. "Moram da bežim, ali svratiću kasnije, pa ćemo otići do kantine na večeru." On izlete kroz vrata brzinom koja je podsećala na onu iz lopovskog kluba. Dejv ga je posmatrao i onda odjeknom viknu za njim: "Hej! Fejderu! Da li bih mogao da uđem u tajnu služ..."

Ali, Fejder već beše otišao. Moraće da to sam pita.

NEPRILAGOĐENI

'... radi očuvanja i unapređenja
naših međuplanetarnih resursa
i iznalaženja korisnog, zdravog zanimanja
za mlade ove planete.'

Izvod iz odluke, H.R. 7118,
kojom se osnivaju
Kosmičke inženjerijske jedinice.

"Stroj, mirno!" Paradni glas Prvog narednika Svemirskih marinaca prolomi se kroz maglu i kišicu ružnog jutra Nju Džersija. "Kad vam ime bude prozvano, odgovorite sa 'Ovde', iskoračite sa svojim prtljagom i ukrcajte se. Etkins!"

"Ovde!"

"Ostin!"

"Ovde!"

"Ejres!"

"Ovde!"

Jedan po jedan izlazili su iz stroja, zabacivali na ramena šezdeset pet kilograma ličnog tereta, koliko im je bilo dozvoljeno, i polazili ka prolazu. Bili su mladi - nijedan stariji od dvadeset dve godine - i u nekim slučajevima prtljag je bio teži od svog vlasnika.

"Kaplan!"

"Ovde!"

"Kejt!"

"Ovde!"

"Libi!"

"Ovde!" Vitak, nezgrapnan plavušan izdvoji se iz stroja, hitro obrisa nos i zgrabi svoj prtljag.

Prebacio je debelu platnenu torbu preko ramena, uravnotežio i podigao kofer slobodnom rukom, i uputio se ka ulazu neravnomernim, kućecim cupkanjem. Zastavši na prolazu, kofer ga udari u kolena i on se zatetura ka niskoj, mršavoj prilici obučenj u tamnoplavu boju Svemirske mornarice. Snažni prsti zgrabiše mu ruku i sprečiše ga da padne.

"Smiri se, sine. Samo polako." Druga ruka mu namesti platnenu torbu.

"Oh, izvinite, ovaj..." Postiđeni mladić automatski prebroja četiri trake srebrnog gajtana ispod praskajuće zvezde "... kapetane. Nisam..."

"Budi pažljiv i ukrcavaj se, sinko."

"Da, gospodine."

Prolaz u unutrašnjost transportera bio je sumračan. Kada su se mladićeve oči prilagodile, ugledao je vorent-oficira sa oznakama komandira broskog artiljerijskog odeljenja, koji mu je palcem pokazivao prema otvorenim hermetičkim vratima.

"Upadaj. Nađi svoj ormančić i čekaj pored njega." Libi požuri da posluša. Unutra je našao gomilu prtljaga i ljudi u širokom odeljku sa niskom tavanicom. Niz neonki protezao se oko preseka tavanice i pregrada; tiho režanje ventilatora delovalo je kao pozadinska pratnja glasovima brodskih oficira. On se probi kroz natrpani prtljag i nađe svoj ormančić, sedamdeset, na zidu na suprotnoj strani. Razbio je pečat na kombinacionoj bravi, pogledao kombinaciju i otvorio ga. Ormančić je bio vrlo mali, srednji iz grupe od po tri, i on za trenutak stade razmišljati šta bi trebalo da u njemu drži. Zvučnik, međutim, tog časa nadjača okolne glasove i zatraži njegovu pažnju:

"Pažnja! Informacije za sve; prvi deo. Brod uzleće za dvanaest minuta. Zatvoriti hermetička vrata. Zaustaviti ventilatore na minus dva minuta. Specijalna naređenja za putnike; smestite svu opremu na palubu i lezite na crveno signalno svetlo. Ostanite tako dok se ne oglasi drugi signal. Podoficiri, proverite ljude."

Komandir odeljenja inženjeraca upade, pogleda oko sebe i smesta počne da nadgleda raspored prtljaga. Teški predmeti bili su položeni na pod. Vratanca ormančića bila su zatvorena. Dok je svaki momak našao mesto na palubi i komandir pregledao jastučice pod njihovim glavama, neonke zasijaše crvenim sjajem i zvučnik nastavi da bleji.

"Pažnja svima - uzlećemo! Spremite se za ubrzanje." Komandir se brzo nasloni na dve putne torbe i osmotri prostoriju. Ventilatori se zaustaviše. Usledila su dva minuta mrtve tišine. Libi je čuo kako mu srce kuca. Dva minuta se beskonačno otegoše. A onda paluba zadrhta i rika, nalik izbacivanju pare pod visokim pritiskom, udari ga po bubnim opnama. Odjednom je bio izuzetno težak i grudi i srce behu mu snažno pritisnuti. Neko neodređeno vreme kasnije neonke

zasijaše belom bojom i zvučnik se ponovo oglasi:

"Obezbedite sve unutrašnje otvore; redovna straža, prvi deo." Ventilatori ponovo oživeše. Komandir ustade, protrlja svoju zadnjicu, zatapša rukama i doviknu:

"U redu je, momci." Potom, preskočivši nekoga, otključa hermetička vrata prema prolazu. Libi ustade, ali nalete na pregradu i skoro se sruši. Noge i ruke bile su mu se udrvenile, a i osećao se nekako opasno lakim, kao da beše skinuo najmanje polovinu svoje neznatne mase.

Naredna dva sata bio je previše zauzet da bi mislio, ili da bi tugovao za domom. Koferi, kutije i torbe morali su se preneti u donji deo i biti učvršćeni zbog ugaonog ubrzanja. Pronašao je, i naučio, kako da koristi bezvodni klozet. Našao je i ležaj koji mu je bio dodeljen, saznajući, međutim, da je njegov samo osam sati u dvadeset četiri; dva druga momka su ga takođe koristila. Tri grupe obedovale su u tri smene, devet smena sve zajedno - dvadeset četvorica mladića i komandir - za jednim dugačkim stolom koji je pretrpavao uski odeljak obedovaonice.

Posle ručka Libi stade puniti svoj ormančić. Stajao je pred njim, gledajući fotografiju koju je nameravao da smesti na unutrašnju stranu vrata, kada naređenje ispuni prostoriju:

"Mirno!"

Na vratima je stajao kapetan, pored koga se nalazio komandir. Kapetan počeo da govori. "Na mestu voljno, ljudi. Sedite. Mek Koj, reci kontroli da prebaci ovu prostoriju na duvanski filter." Komandir požuri do komunikatora na zidu i reče nešto u njega tihim glasom. Skoro smesta šum ventilatora se povisi za pola oktave i ostade na tome.

"Vi, momci, krećete na najveću stvar u svom životu. Od sada ste odrasli ljudi, suočeni sa jednim od najtežih poduhvata koje je čovek ikada preduzeo. Ipak, ono što mi radimo samo je deo jednog većeg projekta. Vi, kao i stotine hiljada drugih poput vas, krećete kao pioniri da sredite sunčev sistem tako da ga ljudi mogu bolje iskoristiti.

Isto tako, što je od podjednake važnosti, pruža vam se prilika da sebe oblikujete u korisne i srećne građane Federacije. Iz jednog ili drugog razloga, niste se dobro prilagodili životu na Zemlji. Neki od vas doživeli su da, usled novih otkrića, poslovi kojima su se bavili

zastare. Neki su se uvalili u neprilike, ne znajući šta da urade sa viškom slobodnog vremena. Možda su vas nazivali huliganima i možda imate mnogo crnih mrlja na sebi.

Ali, svi vi danas počinjete ispočetka. Jedini dosije koji imate na ovom brodu jeste vaše ime na vrhu praznog lista papira. Na vama je šta će se naći na toj stranici.

A sada, o našem poslu... Nije nam pao u deo jedan od onih lakih, popravi-i-rekondicioniraj poslova na Mesecu, sa vikendima u Luna Sijaju i svim udobnostima doma. Nismo ni izvukli neku planetu sa visokom gravitacijom, gde se čovek može pošteno najesti i očekivati da će mu to i ostati u stomaku. Umesto toga, dobili smo zadatak da odemo na asteroid HS-5388 i pretvorimo ga u Svemirsku stanicu Z-M3. On nema nikakve atmosfere, i ima samo oko dva procenta zemaljske gravitacije. Moraćemo da izigravamo ljudske muve na njemu, najmanje šest meseci, bez devojaka, bez televizije, bez rekreacije koju sami ne smislite, i uz svakodnevan naporan rad. Imaćete svemirske mučnine, i toliko ćete tugovati za kućom da to ne možete ni zamisliti; imaćete agorafobiju. Ako ne budete pažljivi, dobićete i opekotine od kosmičkih zrakova. Vaš stomak će se buniti i želećete da se nikad niste prijavili.

Ali, ako se budete dobro ponašali i slušali savete starih svemiraca, izići ćete iz svega toga snažni i zdravi, sa malo kredita smeštenih u neku banku i mnogo znanja i iskustva koja na Zemlji ne biste stekli ni za četrdeset godina... Bićete ljudi, i znaćete to.

Još jedna, i poslednja stvar. Biće prilično neprijatno onima koji na to nisu navikli. Imajte, samo, malčice razumevanja za takve, i sve će biti u redu. Ukoliko budete imali žalbi i ne mognete ih sami rešiti, dođite k meni. Inače, to je sve. Ima li pitanja?"

Jedan od momaka podiže ruku. "Kapetane?" upita on pitomo.

"Progovori, momče, i reci svoje ime."

"Rodžers, gospodine. Da li ćemo moći da dobijamo pisma od kuće?"

"Da, iako ne vrlo često. Možda svakog meseca, ili otprilike tako. Kapelan će nositi poštu, kao i svaka inspekcija ili brod sa potrepštinama."

Brodski razglas ponovo zabruja. "Svima! Slobodan let za deset minuta. Spremite se na gubitak težine." Komandir stade da nadgleda postavljanje držača. Sva prenosna oprema bila je učvršćena, i svaki

čovjek bio je snabdeven malom celuloznom vrećicom. Tek što je ovo bilo urađeno, Libi se oseti lak na nogama - osećaj potpuno isti kao onaj kad ekspresni lift brzo zakoči na putu nagore, izuzev što je ovaj osećaj trajao i postajao sve jači. Najpre je predstavljao prijatnu novinu, a onda je, odjednom, postao uznemirujući. Krv mu je lupala u ušima i noge su mu bile utrnule i hladne. Pljuvačka mu se skupljala nenormalnom brzinom. On pokuša da je proguta, ali se zagrcnu i zakašlja. Potom mu se stomak zatrese i steže divljim, bolnim, konvulzivnim refleksom, i odjednom ga spopade užasna muka. Posle prvog mučnog grča, on začu Mek Koja kako viče.

"Hej! Koristite svoje kese, kao što sam vam rekao. Nemojte dozvoliti da te stvari dođu do ventilatora." Maglovito, Libi shvati da se upozorenje odnosi i na njega, i on počne da traži svoju vrećicu dok ga je i drugi grč već prožimao; ipak, uspeo je da namesti vrećicu preko usta, pre nego što se samo izbacivanje dogodilo. Kada je uminulo, postao je svestan da lebdi blizu tavanice i da gleda u vrata. Glavni vorent-oficir pojavi se na vratima i obrati se Mek Koju.

"Kako ide?"

"Dosta dobro. Osim što su neki momci promašili svoje vrećice."

"U redu. Isprazni to. Možeš upotrebiti bočnu komoru." I on otpliva.

Mek Koj dotače Libijevu ruku. "Evo, Pinki, počni da hvataš ove leptiriće." On mu dade jednu grudvu pamuka, a onda i sam uze jednu i uredno obmota lopticu ljigave prljavštine koja je lebdela po prostoriji. "Pazi da ti je vrećica uvek pri ruci. Kada ti bude muka, samo stani i sačekaj dok ne prođe." Libi ga je podražavao što je bolje mogao. Kroz nekoliko minuta soba je bila očišćena od najvećeg dela odvratnog otpada. Mek Koj je pregleda i reče:

"A sada slušajte te prljave mrlje i promenite svoje vrećice. Neka trojica ili četvorica među vama sve to donesu u bočnu komoru."

U bočnoj komori najpre su bile stavljene vrećice, pa su se unutrašnja vrata zatvorila, a spoljna otvorila. Kada su se unutrašnja ponovo otvorila, vrećice behu nestale - isisane vazduhom u svemir. Pinki se obrati Mek Koju.

"Da li moramo da bacimo i našu prljavu odeću?"

"Jok, samo ćemo je malo vakumizovati. Odnosite ih u komoru i pričvrstite ih za one kuke na pregradama. Čvrsto."

Ovog puta komora je bila zatvorena oko pet minuta. Kada se ponovo

otvorila, odeća je bila suva kao kost - sva vlaga bila je isisana vakuumom svemira. Sve što je ostalo od neprijatne tvari bio je sterilni prah. Mek Koj ih osmotri s odobravanjem. "Poslužiće. Odnosite ih nazad u svoj odeljak i tamo ih iščetkajte - i to snažno - ispred usisne ventilacije."

Sledećih nekoliko dana predstavljali su večnost od mučnine. Tuga za kućom bila je zaboravljena u sveprožimajućoj jadnoći svemirske bolesti. Kapetan je davao petnaest minuta blagog ubrzavanja za svaku od devet smena tokom obeda, ali predah kao da je samo pojačavao agoniju. Libi bi otišao na obed, slab i gladan kao vuk. Jelo bi ostalo u njemu, dok se opet ne bi ušlo u slobodan let, a onda bi ga mučnina ponovo udarila.

Četvrtog dana, sedeo je naslonjen na pregradni zid, uživajući u luksuzu nekoliko preostalih minuta teže, dok je poslednja smena jela, kada se Mek Koj ušeta i sede pored njega. Komandir namesti filter preko lica, upali cigaretu, duboko udahnu i poče da priča.

"Kako ide, ortak?"

"Dobro, rekao bih. Ova svemirska bolest... Kažite mi, Mek Koj, kako ste se ikada na nju navikli?"

"Preboliš, vremenom. Telo ti stekne nove reflekse, tako mi kažu. Kada jednom naučiš da gutaš a da se ne zagrcneš, biće sve u redu. Čak počne i da ti se dopada. Opuštajuće je i prijatno za odmor. Četiri sata sna vredi ti kao deset."

Libi odmahnu glavom. "Mislim da se nikad neću navići."

"Da, hoćeš. U stvari, bilo bi ti bolje. Onaj asteroid neće imati skoro nikakvu površinsku gravitaciju; glavni kormilar kaže da neće prelaziti dva procenta normalne zemaljske. To nije dovoljno da izleči mučninu. I, tamo neće biti načina da se ubrza za vreme obroka."

Libi zadrhta i nabi glavu u ruke.

Pronaći jedan asteroid među nekoliko hiljada nije tako lako kao naći Trafalgar skver u Londonu - pogotovo naspram zvezdama načičkanog prizora galaksije. Polećete sa Tere orbitalnom brzinom od oko trideset kilometara u sekundu. Pokušavate potom da uđete u složenu hiperboličnu krivu, koja ne samo da će se preseći sa orbitom brzog, sićušnog tela, već će i postići s njim precizan randevu. Asteroid HS-5338, 'Osamdeset osmica', nalazio se na oko dve koma dve desetine astronomskih jedinica od sunca, malo više od dvesta

sedamdeset stotina miliona kilometara. Kapetan Dojl beše uputio navigatora da skicira osnovnu eliptičnu putanju po kojoj će se kretati iza sunca na razdaljini od, otprilike, četiri stotine pedeset miliona kilometara. Princip koji se pri tom koristi isti je onaj kojim se služi i lovac, 'prateći' pticu u letu. Međutim, pretpostavite da gledate direktno u sunce dok pucate; pretpostavite da se ptica ne može videti sa mesta na kome stojite i da nemate ništa za nišanje osim nekih starih izveštaja o tome kako je ptica letela kada je poslednji put bila viđena?

Devetog dana putovanja kapetan Dojl otide u kartografsku sobu i poče pritiskati tastaturu glomaznog integralnog računara. Potom je poslao svog posilnog da prenese njegove pozdrave navigatoru i da mu kaže da dođe u kartografsku sobu. Nekoliko minuta kasnije, visoka, krupna prilika dopliva kroz vrata, zaustavi se hvatačem i pozdravi kapetana.

"Dobro jutro, kapetane."

"Zdravo, Bleki." Stari podiže pogled sa mesta gde je bio privezan za sedište računara. "Proveravao sam tvoje ispravke za ubrzanja tokom obroka."

"Nezgodno je, gospodine, imati na brodu čitavu gomilu neprilagođenih."

"Da, jeste, ali moramo tim momcima dati priliku i da jedu, ili neće moći da rade kada stignemo. Želim da počnemo da usporavamo već počev od deset sati, po brodskom vremenu. Kolika nam je brzina u osam sati, i koje su nam koordinate?"

Navigator izvadi svesku iz svoje odeće. "Pet stotina trideset sedam kilometara u sekundu; kurs je desni, uspon petnaest sati, osam minuta i dvadeset sedam sekundi, deklinacija minus sedam stepeni i tri minuta; solarna razdaljina dvesta osamdeset osam miliona i sedam stotina dvadeset hiljada kilometara. Naš radijalni položaj je dvanaest stepeni iznad kursa, i skoro sasvim tačan u R.A. Želite li koordinate Sola?"

"Ne, ne sada." Kapetan se naže nad računarom, i dok je sređivao kontrole namršti se i zagriže vrh svog jezika. "Želim da maksimalno povećaš ubrzanje oko milion i po kilometara unutar orbite 'Osamdeset osmice'. Mrzim da razbacujem gorivo, ali pojas je prepun đubreta i taj prokleti kamen tako je mali da ćemo verovatno

morati da tragamo za njim. Koristi dvadeset sati na usporavanju i počni da menjaš kurs posle osam sati. Normalan asimptotski pristup. Do šest časova sutra izjutra trebalo bi da se nađemo u kružnoj putanji ispred 'Osamdeset osmice', i u paraleli sa njenom orbitom. Pozovi me u tri."

"Da, gospodine."

"Pošalji mi svoje rezultate kada ih dobiješ. Poslaću knjigu porudžbina kasnije."

Transporter je ubrzavao po planu. Malo posle tri, kapetan uđe u kontrolnu sobu i zatrepta u tami. Sunce je još bilo zaklonjeno samim transporterom i ponoćno crnilo jedino je narušavao blede plavičasti sjaj instrumenata i prorez svetlosti koji je dopirao ispod vrata kartografske komore. Navigator se okrenu na zvuk poznatog koraka.

"Dobro jutro, kapetane."

"Broj'tro, Bleki. Jesmo li već blizu?"

"Ne još. Pretražili smo pola tuceta kamenja, ali nijedan od njih nije bio pravi."

"Da li nam je ijedan bio blizu?"

"Ne previše. S vremena na vreme prolazili smo pored malo peska."

"To nas ne može oštetiti - ne pri ovakvoj vožnji. Kada bi piloti samo shvatili da asteroidi, pri predvidljivim brzinama, idu utvrđenim putanjama, niko se ovde ne bi ojadio." On zastade da pripali cigaretu. "Ljudi pričaju kako je svemir opasan. Svakako, bio je; ali, ne znam ni za jedan slučaj u poslednjih dvadeset godina koji se ne bi mogao pripisati ludosti neke budale."

"U pravu ste, kapetane. Uzgred, ima kafe u kartografskoj."

"Hvala; popio sam jednu šoljicu dole." On odšeta do osmatrača na stereoskopima i radarskim tankovima i pogleda na zvezdama poprskano crnilo. Tri cigarete kasnije, osmatrač koji mu je bio najbliži povika.

"Svetlost!"

"Gde?"

Njegov kolega uze da očitava stereoskop. "Plus tačka dva, jedan tačka tri prema krmi, lagano naginje na bok." On se prebaci na radar i dodade: "Razdaljina sedam devet nula četiri tri."

"Da li se uklapa?"

"Može biti, kapetane. Koji mu je disk?" prigušeno se oglasi navigator

iz kartografskog. Prvi osmatrač stade užurbano da pritiska komande svog instrumenta, ali ga kapetan odgurnu u stranu.

"Ja ću ovo učiniti, sine." On namesti lice na duple očne pokrivke i stade posmatrati majušnu srebrnastu loptu, sitni mesec. Pažljivo je pomerao dva osvetljena krstića, dok se nisu našla u tačnoj tangenti u odnosu na gornji i donji deo diska. "Obeleži!"

Očitavanje je bilo zabeleženo i preneseno navigatoru, koji na trenutak beše izvirio iz komore.

"To je naša mala, kapetane."

"Dobro je."

"Da napravim vizuelnu triangulaciju?"

"Neka dežurni oficir to uradi. Ti idi dole i malo se naspavaj. Ja ću voditi brod, dok ne dođemo dovoljno blizu da koristimo optički daljinomer."

"Hvala, hoću."

Kroz nekoliko minuta brodom se pronese vest da je 'Osamdeset osmica' na vidiku. Libi se ugura na bočnu palubu za ljudstvo sa gomilom svojih uzbuđenih kolega i pokuša da sa prozora razazna njihov budući dom. U svem tom uzbuđenju, Mek Koj ih, međutim, poli hladnom vodom.

"Dok taj kamen postane dovoljno veliki da biste ga mogli videti golim okom, već ćemo biti u položaju za sletanje. Znaite, širok je samo sto pedeset kilometara."

Tako je i bilo. Mnogo sati kasnije, brodski razglas grunu:

"Svima! U položaje za sletanje! Zatvorite sva hermetička vrata. Spremite se da na signal isključite ventilatore."

Mek Koj ih natera da mirno leže tokom preostala dva sata. Kratki trzaji raketnih motora preplitali su se sa nepodnošljivim bestežinskim stanjem. Potom su se ventilatori zaustavili i mehanizam za proveru kliknu u njihovim sedištima. Brod se nekoliko trenutaka nalazio u slobodnom padu - konačni, brzi rad motora - pet sekundi padanja i kratak, lak, škrgućući udar. Jedan jedini zvuk trube ogłosi se iz zvučnika i ventilatori nastaviše svoje mrmljanje.

Mek Koj se lako podiže na noge i namesti se na prste. "Svi napolje, momci - ovo je kraj linije."

Jedan oniski mladić, malo mlađi od većine njih, nespretno pokuša da

ga oponaša i pojuri ka vratima, vičući u hodu: "Hajdemo, momci! Idemo napolje da vidimo gde smo!"

Istog časa, komandir ga zaustavi. "Ne tako brzo, mali. Ali, ako ne držiš do činjenice da tamo napolju nema vazduha, samo napred. Smrznućeš se na smrt, izgoreti na smrt ili pući kao truli paradajz. Vođo odreda, pokaži šestorici ljudi kako da otvore svemirska odela. Vi ostali ostanite ovde i budite u pripravnosti."

Radna grupa ubrzo se vratila natovarena sa nekoliko desetina krupnih paketa. Libi otpusti četiri koja je nosio i oni lagano dolebdеше na pod. Mek Koj razvuče zip na jednom kombinezonu i počе ih upućivati u način njegove upotrebe.

"Ovo je standardni uslužni tip, obična vrsta, Mark IV, Modifikacija 2." On dohvati kombinezon u predelu ramena i protrese ga tako da je visio kao dugački zimski donji veš, sa kacigom koja mu se bespomoćno praćakala između ramena. "U kombinezonu se može izdržati osam sati, pošto ima toliku zalihu kiseonika. Ima, takođe, i tank sa azotom i karbon-dioksid-voda-para filterom."

Nastavio je da govori, praktično ponavljajući opise i uputstva koja su bila data u pravilima. Mek Koj je tu odeću poznavao kao što mu je jezik poznavao vlastite nepce; to znanje beše mu više nego jedanput spaslo život.

"Kombinezoni su načinjeni od staklenog vlakna, ojačanog neisparljivim azbesto-celutitom. Tako dobijeni materijal je elastičan, vrlo izdržljiv i odbija sve zrake u sunčevom sistemu izvan Merkurove orbite. Nosi se preko normalne odeće, ali treba uočiti žičane učvršćivače-harmonike na glavnim zglobovima. Načinjeni su tako da zapreminu odela održe postojanom, čak i kada su ruke ili noge savijene. Inače, pritisak gasa održavao bi kombinezon naduvan i u uspravnom položaju, i kretanje u njemu bilo bi veoma zamorno.

Kaciga je načinjena od prozirnog silikona, i presvučena je olovom i polarizovana protiv prevelike količine zrakova. Mogu se na nju staviti i spoljašnji vizori bilo kog tipa. Naređenja nalažu da ne treba nositi ništa manje od ćilibara-dva na ovoj odeći. Kao dodatak, olovne pločice pokrivaju lobanju i protežu se niz leđa kombinezona, potpuno prekrivajući kičmenu moždinu.

Kombinezoni su opremljeni i dvosmernom vezom. Ako vam radio crkne, kao što ima običaj, možete razgovarati ako prislonite svoje

kacige jednu na drugu. Pitanja?"

"Kako se jede i pije tokom osam sati?"

"Nikad ne ostajete u njima osam sati. Možete nositi šećerne kocke u pretincu u kacigi, ali uvek ćete jesti u bazi. Što se vode tiče, u kacigi blizu vašeg lica nalazi se cevčica koju možete dohvatiti ako okrenete glavu ulevo. Priključena je na ugrađen rezervoar, ali, dok ste u kombinezonu, nemojte piti više vode nego što morate. Nemaju kanalizaciju."

Kombinezoni su potom bili svima podeljeni, i Mek Koj na jednom primeru pokaza i kako ih treba obući. Kombinezon je bio rasprostrt na podu. Prednji zip, koji se protezao od vrata do prepona, bio je otvoren i jedan momak sede unutra. Donji deo navlačio se kao hulahopke, posle čega bi se u svaki rukav uvlačila ruka i teške elastične rukavice bi se namestile i poravnale. Konačno, pomalo nezgodnim povijanjem vrata, i kaciga bi se stavila na glavu.

Libi je pratio Mek Kojeve pokrete i uspravi se u svom kombinezonu. On pogleda zip koji je kontrolisao jedini otvor na odeći. Držala su ga dva meka zaptivača koja je ovaj spajao, a držao ih je unutrašnji pritisak vazduha. U kacigi, cev za disanje vodila je do filtera.

Mek Koj je obigravao unaokolo, ispitujući ih, tu i tamo stežući po koji pojas, upućujući ih u upotrebu spoljnih kontrola. Zadovoljan, on javi komandnoj sobi da je njegov vod primio osnovna uputstva i da je spreman da pođe. Odmah potom, stigla je i dozvola da ih izvede na tridesetminutnu aklimatizaciju.

U grupama po šest, izveo ih je kroz vazдушnu komoru, i napolje na površinu planetoida. Libi zatrepta na neobičan odbljesak sunca na stenama. Iako se sunce nalazilo na više od dvesta miliona milja i zasipalo malu planetu zračenjem od samo jedne petine u odnosu na onu na majčici Zemlji, ipak je nedostatak atmosfere proizvodio sjaj koji ga je nagonio da žmirka. Bilo mu je drago što ima zaštitu ćilibarskog vizora. Sunce iznad njega, skupljeno na veličinu novčića, sijalo je sa mrtvog crnog neba na kojem su netrepereće zvezde zagušivale jedna drugu, kao i samo sunce.

Glas jednog od momaka oglasi se u Libijevim slušalicama. "Boga mu! Taj horizont mi izgleda blizu. Kladam se da nema više od milje."

Libi pogleda put ravne, gole ravnice i podsvesno razmisli o tome. "Manje", oglasi se on, "od jedne trećine milje."

"Ma šta ti, Pinki, znaš o tome? I ko te je uopšte šta pitao?"

"U stvari", odgovori Libi u svoju odbranu, "to je hiljadu šesto sedamdeset stopa, pod pretpostavkom da su mi oči pet stopa i tri inča iznad nivoa tla."

"Đavola. Pinki, uvek pokušavaš da se praviš važan onim što misliš da znaš."

"Ma, ne", usprotivi se Libi. "Ako je ovo telo stotinu i pedeset kilometara široko i okruglo kao što izgleda... pa, naravno da horizont mora biti toliko udaljen."

"Ko to kaže?"

Mek Koj ih prekide.

"Smirite se! Libi je daleko bliži nego vi."

"Rekao je sasvim tačno", ubaci se jedan čudan glas. "Morao sam to da proverim za navigatora, pre nego što sam napustio kontrolu."

"Tako, znači?" Bio je to ponovo Mek Kojev glas. "Ako glavni intendant kaže da si u pravu, Libi, u pravu si. Kako si znao?"

Libi slabašno pocrvene. "Ja... ovaj, ne znam. Čini mi se da je to bilo jedino moguće."

Komandir i glavni intendant zagledaše se u njega, ali ga više ništa nisu pitali i razgovor se prekide.

Do kraja 'dana' (po brodskom vremenu, pošto je 'Osamdeset osmica' imala period rotacije od osam sati i trinaest minuta), rad već beše dobro započeo. Transporter je sleteo blizu niskog planinskog venca. Kapetan beše odabrao jedno malo, polukružno udubljenje u brdima, otprilike hiljadu stopa dugačko i dva puta kraće po širini, u kojoj je trebalo da podignu stalni logor. Prebivalište će imati krov, biće zaptiveno i obezbediće mu se atmosfera.

U brdu, između broda i doline, iskopaće se stambene četvrti; spavaonice, kantine, oficirske odaje, medicinski deo, prostorija za rekreaciju, kancelarije, skladišta i tako dalje. Tunnel se morao probiti kroz brdo, da poveže mesta gde će se ove prostorije nalaziti i da ih sve spoji zaptivenom metalnom cevi prečnika tri metra, koja će biti pričvršćena za bočnu brodsku komoru. I cev i tunnel trebalo je da dobiju prenosnu traku za putnike i teret.

Libi je bio dodeljen ekipi na natkriljavanje. Pomagao je metalcu da pređe preko brda sa prenosnim atomskim grejačem, teškim za rukovanje zbog mase od četiri stotine kilograma, ali koji je ovde težio

samo osam kilograma. Ostatak ljudi iz ekipe za natkriljavanje behu se rasturili unaokolo, spremajući se da ručno rasprostru ogroman proziran šator koji je trebalo da bude 'nebo' iznad male doline.

Metalac pronade orijentir na unutrašnjoj padini doline, postavi svoj grejač i poče da u stenju pravi dubok horizontalni urez, ili stepenik. Uvek ih je držao na istom nivou, prateći trag krede duž stenovitog zida. Libi ga upita kako je taj posao tako brzo obavljen.

"Lako", odgovori mu ovaj. "Dva intendanta pošli su anpred sa tranzitom, nameštenim na tačno pedeset stopa iznad podnožja doline, i pričvrstili svetlo na njega. Potom je jedan od njih trčao kao lud po obodu i pravio tragove krede na visini na kojoj se protezao snop."

"Hoće li krov biti samo pedeset stopa visok?"

"Ne, biće verovatno visok čitavih stotinak stopa. Naduje se u sredini od vazdušnog pritiska."

"Zemaljskog?"

"Polovine zemaljskog."

Libi razmisli za trenutak, ali je i dalje bio zbunjen. "Ali, čuj... Ova dolina dugačka je hiljadu stopa i široka više od pet stotina. Pri polovini od petnaest funti po kvadratnom inču, i računajući pri tom luk krova, to je teret od jedan koma sto dvadeset pet milijardi funti. Kakav materijal može da podnese takvo opterećenje?"

"Paučina."

"Paučina?"

"Da, paučina. Najjača stvar na svetu, jača od najboljeg čelika. Sintetička paučina. Ovaj materijal koji koristimo za krov ima snagu od četiri hiljade funti po inču."

Libi zastade za sekund, a onda odgovori: "Shvatam. Sa obodom od oko milion i osam stotina hiljada inča, najveće opterećenje bilo bi oko šest stotina dvadeset pet funti po inču. Više nego dovoljno daleko od bezbednosne granice."

Metalac se naže preko svog alata i klimnu glavom. "Tako nešto. Prilično si hitar sa računom, zar ne, druškane?"

Libi je delovao zatečeno. "Samo volim da postavim stvari na svoje mesto."

Užurbano su radili duž padine, urezujući čiste, glatke ureze u koje će biti postavljena 'paučina' i potom učvršćena. Lava na temperaturi

belog usijanja izlazila je iz otvora i polako se spuštala niz brdo. Mrka para uzdizala se nad površinom otopljenog kamena, podigavši se nekoliko stopa iznad tla i skoro smesta se u vakuumu pretvarala u prah, koji se potom taložio na tlu. Metalac pokaza na prah.

"Ta tvar izazvala bi silikozu, ukoliko je tu ostavimo i kasnije je budemo udisali."

"Šta da se radi sa tim?"

"Očistićemo to pomoću ventilatora postavljenih u zdanje."

Libi iskoristi priliku da postavi još jedno pitanje. "Gospodine...?"

"Zovem se Džonson. Bez gospodine."

"Pa, Džonsone, odakle nam vazduh za čitavu dolinu, da ni ne pominjem tunele? Mislim da nam treba bar dvadeset pet miliona kubnih stopa, ili i više. Da li ga pravimo?"

"Ma ne, previše je naporno. Doneli smo ga sa sobom."

"Transporterom?"

"Aha, pri pedeset atmosfera."

Libi za trenutak razmisli o tome. "Shvatam... Tako će u svemiru biti samo osamdeset stopa."

"U stvari, nalazi se u tri posebno konstruisana skladišta - džinovske boce sa vazduhom. Ovaj transporter nosio je vazduh na Ganimed. Bio sam u njemu tada - kao regrut, ali još od onda u istoj struci."

Za tri nedelje stalni logor bio je spreman za useljenje i iz transportera je istovaren teret. Skladišta su bila napunjena alatom i zalihama. Kapetan Dojl premestio je svoje kancelarije ispod zemlje, preneo komandu na prvog oficira i dao mu dozvolu da produži na 'dodeljenoj mu dužnosti' - u ovom slučaju: vratiti se na Teru samo sa najnužnijom posadom.

Libi ih je sa izvidnice na brdu posmatrao kako uzleću. Odjednom ga obuze sveprožimajući bol za kućom. Da li će ikad stići kući? U tom trenutku ozbiljno je verovao kako bi ostatak svog života zamenio za po trideset minuta sa svojom majkom i sa Beti.

On pođe niz brdo ka vratima tunela. Najzad, transporter im je odnosio pisma, i uz malo sreće uskoro će stići i kapelan sa poštom sa Zemlje. Ipak, sutrašnji dan i oni posle njega neće biti nimalo zabavni. Uživao je da radi u vazdušnoj brigadi, ali sutra se vraćao u svoj odred. To mu se nije dopadalo - momci u njegovom odredu bili

su u redu, tako je bar mislio, ali jednostavno se nije mogao prilagoditi.

C. C. C. družina već beše započela svoj veliki posao; da opreme 'Osamdeset osmicu' raketnim cevima, tako da kapetan Dojl može izbaciti ovaj stopedesetkilometarski kliker iz njegove i uvesti ga u novu orbitu između Zemlje i Marsa, kako bi se upotrebio kao svemirska stanica - utočište za brodove u nevolji, ostrvo spasa za kapsule za spasavanje, pumpa za gorivo i mornarička postaja.

Libiju je bio dodeljen posao na grejaču u jami H-16. Posao mu je bio da na pažljivo proračunatim mestima izdubljuje jamice, u koje bi onda odred za detonacije postavljao eksploziv kojim se obavljao veći deo iskopavanja. Dva odreda bila su dodeljena na H-16, pod nadzorom vorent-oficira. On je sedeo na ivici jame, razgledajući planove i povremeno nešto izračunavajući na cirkularnom nonijusu koji mu je visio na uzici oko vrata.

Libi upravo beše priveo kraju jedno posebno nezgodno udubljenje za trostepenu eksploziju, i čekao je detonatore, kada su mu slušalice uhvatile komandirovu naredbu koja se odnosila na veličinu punjenja. On odmah pritisnu dugme transmitera.

"Gospodine Larsen! Načinili ste grešku!"

"Ko je to rekao?"

"Ovde je Libi. Napravili ste grešku u punjenju. Ako ovo aktivirate, raznećete čitavu jamu i nas zajedno s njom."

Marinski oficir pogleda još nešto na svom nonijusu, pre nego što je odgovorio. "Uzbudio si se ni zbog čega, sine. To punjenje je tačno izračunato."

"Ne, nije, gospodine", ostade uporan Libi. "Pomnožili ste tamo gde je trebalo da podelite."

"Da li imaš ikakvog iskustva u ovakvom poslu?"

"Nemam, gospodine."

Sledeću rečenicu Larsen je uputio minerima. "Postavite punjenje."

Mineri počеше da izvršavaju komandirov nalog. Libi proguta knedlu i pređe jezikom preko usana. Znao je šta mora učiniti, ali, plašio se. Dva nespretna, kruta skoka dovedoše ga do minera, i on se progura između njih i iščupa elektrode iz eksploziva. Jedna senka pređe preko njega dok je to radio; Larsen se već nadnosio nad njim, ščepavši ga za ruku.

"Nije to trebalo da učiniš, sine. To je direktna neposlušnost. Moraću da te prijavim." I on počeo da ponovo priključuje kola eksploziva. Libijeve uši gorele su od stida, ali je odgovorio sa hrabrošću potisnute pokornosti. "Morao sam to da uradim, gospodine. Još uvek grešite."

Larsen zastade i pređe očima preko pokunjenog lica. "Pa... Iako je to gubljenje vremena, ne bih želeo da te teram da stojiš pored punjenja koje te zabrinjava. Hajde da još jednom, zajedno, pregledamo račun."

Kapetan Dojl opušteno je sedeo u svojim odajama, sa nogama prekrštenim na stolu, posmatrajući skoro prazan stakleni tumbler.

"Ovo je baš dobro pivo, Bleki. Misliš da ćemo moći da napravimo još kada nam ponestane?"

"Ne znam, kapetane. Da li smo poneli nešto ječma?"

"Saznaj, hoćeš li?" On se okrenu ka masivnom čoveku koji se spuštao u treću stolicu. "Pa, Larsene, drago mi je da nije ispalo gore nego što jeste."

"Ono što me ubija, kapetane, jeste kako sam mogao napraviti takvu grešku. Dva puta sam proverio. Da je u pitanju bio nitro-eksploziv, odmah bi znao da sam pogrešio. Da me taj dečko nije upozorio, aktivirao bih ga."

Kapetan Dojl potapša starog oficira po ramenu. "Ma zaboravi, Larsene. Nikoga ne bi povredio, ali, ipak, zahtevam da se jame isprazne čak i kada su u pitanju najmanja punjenja. Ovi izotopski eksplozivi su u najbolju ruku nepouzdana. Pogledaj šta se desilo u jami A-9. Desetodneveni rad otišao u vazduh jednim jedinim punjenjem, a sam vorent-oficir bio je odobrio to punjenje. Ali, hoću da vidim tog dečka. Kako si rekao da se zove?"

"Libi, A. Dž."

Dojl pritisnu dugme na stolu i neko zakuca na vrata. Na uzvik "Uđi!" stvori se mladić koji je nosio oznake šefa palube.

"Neka mi se javi redov Libi."

"Razumem, gospodine."

Nekoliko minuta kasnije, Libi je bio naprosto uguran u kapetanovu kabinu. On se nervozno obazre oko sebe i, uočivši Larsenovo prisustvo, njegova se uznemirenost još većma pojača. Raportirao je

jedva čujnim glasom. "Redov Libi, gospodine."

Kapetan ga pogleda. "Pa, Libi, čujem da ste ti i gospodin Larsen imali jutros... sukob mišljenja. Ispričaj mi sve o tome."

"Ja... ovaj, gospodine, nisam mislio ništa loše."

"Naravno da nisi. Nisi ni u kakvoj nevolji; svima si nam jutros učinio uslugu. Ipak, reci mi, kako si znao da je proračun pogrešan? Da li imaš nekog iskustva s eksplozivima?"

"Ne, nemam, gospodine. Samo sam video da je pogrešno izračunao."

"Ali, kako?"

Libi se nelagodno premesti s noge na nogu. "Pa, gospodine, jednostavno mi je izgledalo pogrešno... Nije se uklapalo."

"Samo trenutak, kapetane. Mogu li da ovom mladiću postavim nekoliko pitanja?" Bio je to zapovednik 'Bleki' Rouds.

"Svakako. Samo napred."

"Jesi li ti momak koga zovu Pinki?"

Libi pocrvene. "Da, gospodine."

"Čuo sam neke glasine o ovom dečku." Rouds podiže svoje veliko telo sa stolice, priđe polici za knjige i izvadi debelu knjigu. On je stade prelistavati, a onda sa otvorenom knjigom stade da ispituje Libija.

"Koji je kvadratni koren od devedeset pet?"

"Devet koma sedam stotina četrdeset sedam."

"Koji je kubni koren?"

"Četiri koma pet stotina šezdeset tri."

"Koji mu je logaritam?"

"Koji mu je - šta, gospodine?"

"Bože moj, kako se dečko danas može provući kroz školu a da ništa ne nauči?"

Mladićeva nelagodnost postade još veća. "Nemam mnogo škole, gospodine. Moji roditelji nisu prihvatili Zavet dok mi otac nije umro, a onda smo morali."

"Shvatam. Logaritam je naziv za stepen na koji podigneš dati broj, koji se zove osnova, da bi dobio broj čiji je to logaritam. Je li to jasno?"

Libi se zamisli. "Ne shvatam baš najbolje, gospodine."

"Pokušaću ponovo. Ako podigneš deset na drugi stepen - kvadriraš

ga - dobijaš sto. Tako logaritam od sto, po osnovi deset, iznosi dva. Na isti način logaritam od hiljadu, na osnovu deset, iznosi tri. A sada... koji je logaritam od devedeset pet?"

Libi se malo pomučio. "Ne mogu da ga tačno izračunam. Samo približno."

"U redu je."

"U tom slučaju, jedan koma devet stotina sedamdeset osam... otprilike."

Rouds se okrenu kapetanu. "Mislim da ovo sve objašnjava, ser."

Dojl zamišljeno klimnu glavom. "Da, momak izgleda da poseduje intuitivno znanje aritmetičkih odnosa. Ali, da vidimo čime još raspolaže."

"Bojim se da ćemo morati da ga pošaljemo nazad na Zemlju, da to tačno ustanovimo."

Libi uhvati poslednji deo poslednje rečenice. "Molim vas, gospodine, nećete me valjda poslati kući? Mama bi bila strašno razočarana."

"Ne, ne, ništa slično. Kada ti vreme istekne, želeo bih da te proveru u psihometričkim laboratorijama. U međuvremenu, ne bih te dao ni za četvrt plate. Pre bih se odrekao pušenja. Ali, da vidimo šta još umeš."

Tokom narednog sata kapetan i navigator saslušali su Libija kako: pod jedan, izvodi Pitagorinu teoremu; pod dva, izvodi Njutnove zakone kretanja i Keplerove zakone balistike, na osnovu uslova u kojima oni funkcionišu; i, pod tri, da bez uočljive greške određuje dužinu, površinu i zapreminu tela pukim pogledom. Došao je, takođe, i do ideje o teoriji relativnosti i nelinearnog prostorno-vremenskog kontinuuma. Ideje su počele da mu naviru brže nego što je mogao da ih izrekne, a onda Dojl ispruži ruku.

"Dovoljno je, sine. Dobićeš groznicu. Idi sad u krevet, i dođi do mene ujutro. Skidam te sa terenskog rada."

"Razumem, gospodine."

"Uzgred, kako ti je puno ime?"

"Endru Džekson Libi, gospodine."

"Ne, tvoji roditelji ne bi potpisali Zavet. Laku noć."

"Laku noć, gospodine." Pošto je otišao, dva starija čoveka nastaviše da raspravljaju o svom otkriću.

"Šta mislite o ovome, kapetane?"

"Pa, on je genije, naravno - jedan od onih divljih talenata koji se pojavljuju jednom u hiljadu godina. Pustiću ga da na miru pregleda sve moje knjige i videću šta će ispasti. Ne bi me, takođe, začudilo ni da čita čitavu stranicu jednim pogledom."

"Poražava me na šta sve nailazimo među ovim dečacima - i nijedan od njih nije se ni u čemu istakao na Zemlji."

Dojl klimnu glavom. "To je problem sa ovom decom. Nisu se osećala potrebnom."

'Osamdeset osmica' se pomerila za još nekoliko miliona milja oko sunca. Rupe od iskopavanja na njenoj površini postajale su sve dublje i bile ispresecane duritom - tim čudnim, laboratorijskim proizvodom koji bi (obično) štutio i od atomske dezintegracije. Potom je 'Osamdeset osmica' dobila nekoliko laganih potisaka, uvek na stranu koja je išla pravim kursom. Nekoliko nedelja posle toga rakete su proradile i 'Osamdeset osmica' jurnu u orbitu ka suncu.

Kada je stigla do položaja koji je iznosio trinaest desetina razdaljine od Sunca do Zemljine orbite, morala je primiti još nekoliko potisaka da bi ušla u kružnu orbitu. Nakon toga, trebalo je da postane poznata kao Z-M3, Zemlja-Mars Svemirska stanica Tri.

Stotine miliona milja daleko, dve druge C.C.C. grupe obrađivale su druga dva planetoida; i oni je trebalo da iziđu iz svojih vekovima starih orbita i ulete između Zemlje i Marsa, da bi stigli u istu orbitu kao i 'Osamdeset osmica'. Jedan je trebalo da uđe u orbitu sto dvadeset stepeni ispred 'Osamdeset osmice', a drugi sto dvadeset stepeni iza 'Osamdeset osmice'. Kada Z-M1, Z-M2 i Z-M3 budu proradili, čak ni najtvrdokorniji svemirac na liniji Zemlja-Mars neće se više nalaziti daleko od tla - ili spasa.

Tokom onih meseci kada je 'Osamdeset osmica' u slobodnom padu jezdila ka suncu, kapetan Dojl beše svojim ljudima smanjio radno vreme i usmerio ih na srazmerno lak posao građenja hotela i pretvaranja male natkriljene doline u baštu. Kamen je bio razbijen i pretvoren u plodno tle, veštačko đubrivo nanoseno i postavljene kulture anaerobnih bakterija. Potom su biljke, prilagođavane tokom proteklih tridesetak generacija u Luna Sitiju, bile zasađene i brižno negovane. Izuzev niske gravitacije, 'Osamdeset osmica' počela je da deluje kao dom.

Ali, kada se 'Osamdeset osmica' približila tangenti hipotetične buduće orbite Z-M3, društvo se vratilo u manevarsku rutinu - smene straže i ostalo - sa kapetanom koji je živeo na crnoj kafi i samo povremeno dremuckao u navigacionoj sobi.

Libi je bio postavljen za balistički računar - tri tone mislećeg metala koje su dominirale prostorijom. Voleo je tu veliku mašinu. Glavni stručnjak za rakete pomogao mu je da je priključi i održava je. Libi je o njoj podsvesno mislio kao o ličnosti - njegovom tipu ličnosti.

Poslednjeg dana pristupa, trzaji su postali učestaliji. Libi je sedeo na desnorukom sedištu računara, deklamujući podatke za sledeću salvu, sve vreme prigovarajući tačnosti sa kojom je mašina radila. Kapetan Dojl nervozno je šetkao unaokolo, povremeno se zaustavljajući da pogleda preko navigatorovog ramena. Naravno, rezultati su bili ispravni, ali, šta ako ne upale? Niko ranije nije pomerao ovoliku masu. Zamisli da nastavi dalje i dalje - i dalje. Besmislica! To nije bilo moguće. Ipak, biće mu lakše kada prođu kritičnu brzinu.

Marinac mu dotaknu rame. "Helio s admiralskog broda, gospodine."

"Pročitaj."

"Poruka 'Osamdeset osmici'. Privatna poruka, za kapetana Dojla. Ostao sam da bih te posmatrao kako ga dovodiš. Kirni."

Dojl se nasmeši. Lepo od starog jarca. Kada se nađu na stanici, pozvaće admirala da sleti na večeru i da mu pokaže park.

Još jedna salva odjeknu, jača od ranijih. Soba divlje zadrhta, i trenutak potom poruke osmatrača sa površine počеше da pristižu.

"Cev devet, u redu!"

"Cev deset, u redu!"

Ali, Libijevo deklamovanje odjednom umuknu.

Kapetan Dojl se okrenu prema njemu. "U čemu je stvar, Libi? Da li si zaspao? Zovi polarne stanice. Treba mi paralaksa."

"Kapetane..." Mladićev glas bio prigušen i drhtav.

"Progovori, čoveče!"

"Kapetane... mašina ne radi."

"Do đavola!" Razbarušena glava glavnog stručnjaka za rakete pojavi se iza računara.

"Već sam na njemu, gospodine. Obavestiću vas za nekoliko trenutaka."

On se ponovo saže. Posle nekoliko dugih minuta, ponovo se pojavi. "Zupčanici su se ispremetali. Biće potrebno najmanje dvanaest sati dok se ponovo ne nameste."

Kapetan ništa ne reče, već se okrenu i odšeta do drugog kraja sobe. Navigator ga je pratio pogledom. Kapetan se vrati, pogleda na hronometar i dobaci navigatoru:

"Pa, Bleki, ukoliko ne dobijem te podatke za sedam minuta, gotovi smo. Neki predlog?"

Rouds odmahnu glavom, ništa ne govoreći.

Libi se pitomo oglasi. "Kapetane..."

Dojl se trže. "Da?"

"Podaci za ispaljivanje, cev trinaest, sedam koma šezdeset tri; cev dvanaest, šest koma devedeset; cev četrnaest, šest koma osamdeset devet."

Dojl ga pogleda u lice. "Jesi siguran u to, sine?"

"Mora biti tako, kapetane."

Dojl je stajao savršeno mirno. Ovog puta nije pogledao u Roudsa, već pravo ispred sebe. Onda je povukao dugačak dim iz cigarete, pogledao pepeo i rekao bezbojnim glasom:

"Unesi podatke. Ispali na znak."

Četiri sata kasnije, Libi je još deklamovao podatke, posivelog lica, zatvorenih očiju. Jednom se onesvestio, ali kad su ga povratili još je mrmljao brojeve. S vremena na vreme kapetan i navigato bi odmenili jedan drugog, ali za njega nije bilo zamene.

Salve su postajale sve bliže jedna drugoj, ali su trzaji bili slabiji.

Nakon jedne lake salve, Libi podiže oči, pogleda u tavanicu i progovori:

"To je sve, kapetane."

"Pozovi polarne stanice!"

Izveštaji smesta pristigoše. "Paralaksa konstantna, bočno solarno napredovanje konstantno."

Kapetan se opusti u stolici. "Pa, Bleki, uspeli smo - zahvaljujući Libiju!" A onda primeti zabrinut, zamišljen izraz na Libijevom licu. "U čemu je stvar momče? Zar smo iskočili?"

"Kapetane, sećate li se kada ste rekli da biste želeli da u parku imate zemaljsku gravitaciju?"

"Da. Pa, šta s tim?"

"Ako je ona knjiga o gravitaciji koju ste mi pozajmili ispravna, mislim da znam način kako da to postignem."

Kapetan ga pogleda kao da ga vidi po prvi put. "Libi, prestao si da me zapanjuješ. Da li bi mogao prestati sa tim, makar samo do večere s admiralom?"

"Hej, kapetane, to bi bilo sjajno!"

Audio kolo iz komunikacionog odeljenja ponovo se ubaci.

"Helio sa admiralskog broda: Dobro izvedeno, 'Osamdeset osmico'."

Dojl se osmehnu svima prisutnima. "Zaista, prijatno priznanje."

Audio ponovo zableja.

"Helio sa admiralskog broda: Poništava se poslednji signal. Sačekajte ispravku."

Izraz iznenađenja i brige pojavi se na Dojlovom licu - a onda audio nastavi:

"Helio sa admiralskog broda: Dobro izvedeno, Z-M3."

Sadržaj

'AKO SE OVO NASTAVI...'

IZGNANSTVO

NEPRILAGOĐENI